1723

N. Inv. 6294

IV

VII

+

Protocollon Expeditionum Cancellariatus Regni.

1723.

Circulares przed Wyiazdem Krola JMci

Wielmożny Uprzeymie Nam Mity. kiedy przy usilnym staraniu Naszym około Dobra Pospolitego nihil intentatum relinquendo, wszytko to, cokolwiek practicari mogło, pod ten czas bytności tu Naszey in rem Boni Publici expedyowalismy: Więc zdało nam się to interstitium czasu ktore wszytkich prawie do prywatnych domowych avocat zabaw. Interessom Panstw Naszych Dziedzicznych, et visioni Solatiorum Nayiaśnieyszego Domu Naszego impendere, z tą iednak stałą intencyą, że za wiadomością o potrzebney Naszey in Regno bytności Powrotu Naszego iako nayprędzey maturare nie omieszkamy. W czym iako należytey od Uprzeymości Waszey spodziewać się będziemy relacyi tak amore Patriae Uprzeymość Waszą obliguiemy, abyś pod ten czas absentiae Nostrae w utrzymaniu Interessow Publicznych dat chwalebny dowod obowiązaney Kreiurando Czułości swoiey y skuteczney applikacyi Dobrego zatym od Pana Boga Uprzeymości Waszey życzemy zdrowia. Dan w Warszawie, Dnia VII. Miesiąca Stycznia Roku Panskiego MDCCXXIII. Panowania Naszego XXVI Roku ~

Ad Cardinalem Protectorem.

Vars. 7. Jan. 1723.

Eminentme. Manifesta documenta particularis gratiae et respectus, quibus Eminentia Vestra desideria mea et demissas pro alienis Instantias prosequi dignatur induxerant Illrmum, Excellmum, et Revdmum Dnum Joannem Tarlo, Episcopum Kiovien Nominatum Posnanien, ut in translatione Sui ad Ecclesiam Posnaniensem non aliter compos voti fieri desideret, quam mediante Protectione Eminentiae Vrae meorumque pro hac impetranda Officiorum enixissima apud Eminentiam Vestram interpositione. Tenuissimi reditus Ecclesiae Kiovien, a qua ob eximia merita dictus Illrmus D. Episcopus transfertur, non tantum ad condignae, sed nec ad congruae sustentandam Dignitatem Episcopalem sufficientes, motivo sunt ipsi ad supplicandum Sanctmo Dno Nro pro imploranda remissione Expensarum in Expeditione Bullarum pro Episcopatu Posnanien solitarum. Quam Pontificiam gratiam et munificentiam cum per validissimam Promotionem ac Protectionem Eminentiae Vestrae obtinere merebitur, perennem cum Sua Illrma Prosapia usque mecum Eminentiae Vrae profitebitur obligationem; quamquam Ego semper eandem recognoscendo, maneo cum profun-

lissimâ ueneratione.

Ad Eminent: Cardinalem Salerno.

Eminentme. Grata recolens memoriâ praestitos sibi ab Eminenâ Vestra in antecessum fauores Illrmus et Reuerendmus Dnus Episcopus Premysliensis, Frater meus Germanus in moderna ipsius translatione ad Episcopatum Varmiensem cum adminiculo Instantiæ meæ recurrit mecum ad gratiam et Protectionem Eminentiæ Vestræ, quibus fretus, desideratum in Oculis Sanctissimi Dni Nostri inuenire mereatur respectum, ac in huiusmodi Translatione incunctantem Apostolicam Benedictionem. Nouo uinculo Obligationis obstrictos Nos habebit Eminêa Vestra pro acceptis hoc in passu nouæ Gratiæ testimonijs, quæ cum plenâ fiducia praestolando, maneo profundissimo cultu.

Ad Cardinalem Protectorem

Eminentme. Particularis obligatio, quâ se obstrictum profitetur Eminêæ Vestræ Frater meus Germanus Illustrmus ac Reuerendmus Dnus Epus Premyslienz pro gratiosa hactenus Sui apud S. Sedem Aplicam protectione in moderna quoq translatione ipsius ab Epatu Premyslien ad Varmienz suadet eidem huiusmodi Protectionis ulteriorem efficaciam implorare. Quam licet sine adminiculo meæ Instantiæ ipsum consecuturum fore confido, nihilominus tamen adesse hoc in passu Fraterno suffragio desiderans instantissime rogo Eminêam Vestram, ut hanc translationem illius, fauenti animo, et efficaci beneuolêâ prosequi non dedignetur, sitq plene persuasa, Nos tanti beneficij nunqm immemores, ingratosq uiuere uelle. Interea maneo cum profundissimâ ueneraone:

Rescriptum ad GG. Consiliarios, Regentes, & totam Nobilittem Ducatûs Curlandiæ et Semigalliæ pro indicendo Conuentum ad bonum Ordinem spectantem.

Augustus Secundus &cc:

Generosis Consiliarijs Supremis, Regentibus Maioribus et minoribus Capitaneis, cæterisq Offîalibus, et uniuerso Equestri Ordini Ducatuum Curlandiæ, et Semigalliæ Fidltr Nobis Dilectis Gratiam Nostram Regiam. Gnosi Fidltr Nobis Dilecti. Inhibuimus Generosis Fidelitbg Vestris Certi Rescripti Nostri Literis de Datum Dresdæ Die 14. Mensis Julij 1719. ad Gnosas Fidlts Vestras

directis,

directis ne sine consensu Nostro Congressus & Conventus suos ordinarios, vel extraordinarios absente a Ducatibus Illrmo Dno Duce Curlandiæ, et necdum investito celebrare audeant. Quia vero ob non celebrationem per spatium aliquot annorum conventuum & congressuum publicorum totius Gnsæ Nobilitatis et prorogatam hucusq investituram in absentia Illrmi Dni Ducis summum disordinem in præfatis Ducatibus existere, collectionemq pecuniarum in anterioribus Conventibus vigore Universalium Literarum Nostrarum celebratis pro sumptibus ad expediendam Commissionem et exolutionem Plenipotentiarium, tum expensis Litis in Judiciis Relationum Nrarum propriarum indecisæ pendentis per Gnosam Nobilitatem laudatam intermissam executionemq Laudorum præpeditam esse percepimus. Ideo nos providendo indemnitati præfatorum Ducatuum, bonoq Ordini consulendo præsentibus facultatem concedimus, Conventum eunq secundum Jura Ducatus indicendi, et celebrandi, ita tamen, ne abutendo præsenti concessione Nostra in ullas transactiones, Materias Status, quas Nobis soli, tanqm Directo Domino reservamus, cointelligentiasq sese ingerere, easq tractare audeant. Quas prout severissime iterato inhibemus ita Gnosis Fidelibus Vestris, signanter vero Gnsis Consiliariis, Regentibus Supremis mandamus, et iniungimus, quatenus se in futuro Conventu de præsenti Consensu nostro indicendo ad tenorem præsentis limitatæ facultatis Nræ per omnia gerant, Calculum ab Exactoribus collectarum recipiant, residuum vero secundum Lauda Publica, et ordinationis Provinciæ per Executionem more antiquo practicato exigi faciant, resistentes vero pœna in turbatores tranquillitatis Publicæ sancita coerceant, secus Gnsæ Fidelitas Vestræ non facturæ pro Gratia Nra et sub gravi animadversione Nra. Datum Die IX. Mensis Januarii Ao Dni MDCCXXIII. Regni vero Nostri XXVI Anno.

Ad Regem Daniæ. Post Titt.

Cum Civitas Nra Elbingensis ex occasione Observationis Legum Regni, Provincialiumq Prussiæ, ac Nostri desuper Mandati, de non permittenda in eaq Civitate, et illius adiacentiis conscriptione Militum sibi dati, tum in fundamento præfatorum, aliorumq Jurium Suorum non concessæ facultatis conscriptionis eiusmodi, a quodam Præfecto è Legione Serenissimi Principis Daniæ Fratris Regiæ Mtis Vestræ Lehman nuncupato ad Mtem Vestram sinistre se esse delatam intellexisset, proinde rei istius,

causas, et circumstantias in Supplici Libello Nobis porrecto luculenter exposuit non tantum innocentiam Suam evidenter demonstrans, uerum etiam non leuia contra dicta Jura Regni, et contra praescriptum Nostrorum desuper mandatorum per dictum Praefectum milites conscribentem attentata deducere uolens, simulq incommoda, quae ex eiusmodi sinistra delatione sequi posset, anteuertere studens. Quamuis autem certi simus Mttem Vram delatione huiuscemodi altera parte inaudita pleram non adhibuisse fidem ne tamen alterationem fauoris Sui, quem dicta Ciuitas Nostra impense, ac inuiolabiltr obseruat, praeiudiciose experiatur, indignationisq immeritae effectus sustinere cogatur, apud Mttem Vram enixe instamus, et amice contendimus, ut si quae oriri posset ex praemissis praetensio ad praefatam Ciuitatem, eam Nobis prout Jus, et fas est, debite examinandam et pro aequitate discernendam in continuatione erga eandem Ciuittem Nostram beneuolea insinuare non intermittat, minime dubitans de adaequata Justitiae administratione, ac competenti satisfactione. De reliquo Regiae Mtti Vrae bonam a Deo ualetudinem intra prosperos Foederum, amicitiarumq successus precamur. Dabantur in Regia Nra Varsauiae 11. Mensis Jan. A.D. 1723. Regni uero Nostri XXVI. Ao.

Mttis Vrae Bonus Frater Consanguineus
et Cognatus. Augustus Rex.

Do JMPa Woiewody Wilenskiego, od JMPa Kanclerza W. Kr. 10. Jan. 1723.

Monseigneur.
Poniewaz z Woli Boskiey cięszką będąc złozony chorobą JMP. Pisarz Litewski znayduie sie extra statum possibilitatis ziechania na przyszłych Seymikow Gromnicznych termin Deputackich, a zatym ani podięcia sie Funkcyi, o ktorey była między nami mowa: Przeto J. Kr. Mc P.M. Mtty iest tego zdania, y intencyi, aby JMP. Dunin Regent Kancellaryi Wielkiey Koronney tym zaszczytem taski y promocyi WMMPa mogł gaudere, ktorego miał bydz particeps pomieniony JMP. Pisarz, ile kiedy nie tylko wiadome dobrze WMMPanu przezornosc, activitas, et usus rerum tegoz JMPa Regenta, onemu do Deputackiey naprzod, a potym do Dyrektorskiey Głownego Trybunału Funkcyi suffragantur, ale tez dosyc ampła w W. X. Littm possessionem. Wszelka ad praemissum effektum skuteczna applikacya WMMPa iako Jego Krolewskiey Mosci będzie grata tak totius Ministerij obligatoria, in particulari

tez mnie, ktory distincta æstimatione prosequendo quali:tates, et merita JMPa Regenta wielce upraszam WMPa Pana, aby non sterilem w Łasce Jego ta moia Instancya do Woli J. Kr. Mci konformuiąca się znalazła eventum ktorego iako się cum plena fiducia spodziewam, tak re:cognosco, iż iestem indesinenti cultu:

Do JMXa Biskupa Wi:lenskiego od tegoż JMci: d. 10. Jan. 1723. z Warszawy.

Monseigneur.

Stosuiąc się do Woli J. Kr. Mci P. M. Mitto JMP. Dunin, Regent Kancellaryi Wielkiey Koronney, kiedy Vo:tis Principis JMP. Pisarz W. X. Litt. dla cięszkiey chroby ktorą iest złożony dosyć uczynić nie może, tym bespieczniey odważył się akceptować na przyszłym Seymiku Deputa:ckim Gromnicznym Funkcyą, im bardziey persuasus iest, ze mu do niey, a za nią, y do Dyrekcyi Głownego Trybu:nału W. X. Litt. partykularna Łaska WMMPa Dre collata z JMP. Woiewodą Wilenskim, Hetmanem W. W. X. Litt. auxiliabitur y Promocya. Ta zas kiedy będzie skuteczna y u JE. Kr. Mości distinctam znaydzie recognitionem, et totum Ministerium, in particulari tez mnie obligowac WMMPana będzie do pamiętney wszelkiey uczynności retry:bucyi; Interea piszę się infinito cultu:

Do Woiewodztwa Krako:wskiego od JMPa Kanclerza W. K. z Warszawy d. 15. Jan. 1723.

Jasnie Oswieconi, Jasnie Wielmożni, Wielmozni, Moie Wielce Mci Panowie, y Bracia.

Kiedy dla niedoszłych iniquo fato Seymow żadnego nie może mieć dotąd od Stanow Rzpltey podanego me:dium Miasto Stołeczne Krakow, ktoremby z ruin swoich sublevari, et in publicis oneribus słusznie sprawiedli:wą folgę pozyskać mogło; Więc udaię się immediate do Łaski, y Protekcyi WMMPanow opem implorando, aby kiedy inne Miasta y Dobra pod pożądanym reflo:rescunt uciszeniem, głowa ich pryncypalna pod cięża:rami nieznosnemi fatiscens non corruat. O co gdy przy uniżoney moiey Instancyi wielce upraszam, pewien ie:stem, że WMMPanowie będziecie raczyli inire rationem levaminis pomienionego Miasta aby ad extremas incu:tas non redigatur, ale owszem Łaskawym Przeswietnego Woiewodztwa respektem zaszczycone ad pristinum Sta:tum przychodzić, et in decore suo bydz par zaczasem

ferendis proporcyonalnie publicis oneribus. To in sinum Dobroci, y Sprawiedliwości WMMPanow złożywszy piszę śię nieskończoną obligacyą:

Ad Ducem Curlandiæ.

Monseigneur.

Cum in proxime præterita Juridica Causarum Livonicarum, Actio Celsitudinis Vestræ cum Grosa Christina Sophia Bockowna Seiowa Vidua, et Successoribus Mariti illius intercedens ob limitationem Judiciorum Sæ Rae Mtis factam dijudicari non potuerit. Proinde optarem Celsitudini Vestræ, Causam eandem mihi ad præsens ignotam, amicabili cognitioni et decisioni, ad quam hæc Vidua provocat, committere, atq propter orphanum Statum huius Viduæ, ipsi aliquantum ex suo Interesse indulgere. Pro qua Vidua instando, debita Observantia maneo:

Do JMPa Starosty Boroniczkiego. 9. 8. Jan. 1723.

List WMMPa q 2 præsenti z Tolkmitu pisany odebrałem. cieszę się bardzo, że JMP. Woiewoda Pomorski, MMPan raczy continuare łaskę swoią ku osobie WMMPa nec restat, tylko, aby to, co iest intam sinceris contestationibus, iako nayprędzey mogło bydz in effectu, w czym nie tylko WMMPa upatruię Interess, ale bez y samego JMPa Woiewody MMPa Uważaiąc bowiem pod ten czas tak częste a nagłe na ludzi fata, ktore strzez Boże ieżliby na JMci MMPa przyiść miały, podałby JMMPan sortes JMPanny Wdzianki in summum discrimen, aniby sie tego powetowało potym, czegoby sie teraz obvia facilitate nie zrobiło, maiąc wszelkie potrzebne ad manum instrumenta. Ta condycya, ktorą WMMPan w liście wyraził nie powinna remorari zakonczenia benecæptorum, ponieważ JMP. Podkomorzy krakowski MMPan, maiąc WMMPa pierwszego Syna, y czekaiąc in vita sua konsolacyi po nim nie może tylko dobrze życzyć, y czynić WMMPanu społnie z JmX. Biskupem Kuiawskim MMPanem, to zas, co teraz pro conditione iest positum, naturaliter WMMPa minąc nie może, bo quidquid acquirit Pater, id filio acquirit. Czego luboby wrodzoney Oycowskiey miłości insynuować nie potrzeba, iednak napisać w tey mierze do JMPa Podkomorzego nie omieszkam. Interea życząc pospieszyć z zakonczeniem zamysłow, iestem na zawsze:

Do JMPa Graffa Dohny, Pre:

sesa

sesa Regencyi Pruskiey.
z Kupisk 20. Jan. 1723.

Illustrissime, et Excellme Dne Comes,
Dne Frater Obseruandme.

Certorum negotiorum pertractandorum causâ Regio Montum arripiens iter, Adm Rndus Pr Małachowski Soc. J. Collegij Lomzen Rector non satis uoti compotem se futurum existimat, sine ualida Protectione, ac efficaci gratia Ex. Vae. Quam cum per adminiculum Officiorum meorum interpositionis consequi desiderat, optatum simul mihi tribuit honorem praesentandi Magno Nomini Ex. Vae debitam obseruantiam, tum instanter rogandi, ut memoratus A. R. Pr Rector in suis negotijs supramentionatis fauorabilem Ex. Vae respectum experiri mereatur, pro aequitatis exigentia. Quidquid autem E. Va ipsi hac mea interpositione mediante iusti fauoris praestare dignabitur, id perenni obligatione rependere non intermittam cum particulari illius recognitione, et actuali demonstratione, quod sim
Excellentiae Vrae
Addictissimus Frater
et obsequentissimus Seruitor.

Do Xcia Jmci Biskupa
krakowsk. z Kupisk 23. Jan. 1723.

Monseigneur.
Choroba W. X. Mći podczas blisko przeszłego Seymu nie tylko interessom Publicznym nie małe przyniosła detrimentum, ale też y prywatnemu między JMP. Marszałkiem W. K. MMPanem, a Sey Mćią P. Stolnikową Kor. zachodzącemu wiele ubliżyła, a nie mniey y mnie, kiedy z tey okkazyi Przyiaźn Nasza z JMP Marszałkiem dawna, ścisła, y szczera, nullo meo demerito bez alteracyi obeyść się nie mogła: lubom ia w tym interessie, non alio respectu, et fine z JMćią porozumiewał się, tylko pragnąc w dobrey przyiaźni prouidere media sprawiedliwego pomiarkowania, y słusznego securitatis ugruntowania Potomkom tak JMPa Marszałka, iako też JMPani Stolnikowey, y moim. Wszytko to iednak przez osobliwą łaskę W. X. Mći iest reparabile, ile kiedy teraz przy zupełney restytucyi pristini zdrowia uigoris nie będziesz W. X. Mć raczył zabawać skuteczney applikacyi swoiey do należytego według słuszności tegoż interessu akkomodowania. W ktorym ile dotąd mogłem mieć ad manus ex parte JMP. Stol:

nikowey Koronney dokumentow, z tych succinctam zebrawszy Informationem posełam do rąk W. X. Mći, uniżenie upraszaiąc, aby re collatâ z JmP. Woiewodą Lubelskim MMPanem, do ktorego też według danego ad hunc effectum słowa ma postać JmP. Marszałek ex sua Parte informacyą; tak W. X. Mć raczyłeś rem perscrutari, et discernere, żeby totum hocce negotium da Bog po Wielkiey Nocy, albo per amicabilem compositionem, albo też przez Dekret Trybunalski ex mutuo Partium consensu mogło szczęśliwie y sprawiedliwie terminari. Interea spodziewać się będę ab oraculo W. X. Mći porządanych do pomienionego końca insynuacyi, środkow, ktore się naysłusznieysze zdać będą W. X. Mći z powziętych ab utrinq informacyi, et in hac expectatione przy zwykłey recognicyi zostawam indesinenti cultu:

Do JmPana Stolnika Koron.

Przez te czasy nie pisałem nie WMMPanu względem Interessu JmP. Stolnikowey Koronney MMPani, z JmP. Marszałkiem W. K. MMPanem nie chciałem iednak przy publicznych trudnościach bydź w nim otiosus, y co za status Jego dotąd zostaie, wyrozumiesz WMMP. ex annexis. Ktore maturè przeyzrawszy, y uważywszy, ieżeli WMMP. constat o iakim insuper dokumencie, ktoryby mogł militare in favorem JeyMći MMPani chciey go nieodwłocznie przysłać dla kommunikowania Xiędzu JMći Biskupowi Krakowskiemu, MMPanu. Od ktorego cokolwiek będę miał in hoc negotio insynuacyi, y rezolucyi tych WMMPanstwu deferre nie omieszkam, znaiąc się bydź zawsze:

Krotka Informacya w interessie między JmP. Marszałkiem W. K., a JeyMćią P. Stolnikową K.

W Roku Panskim 1686. przed Intercyzą Slubną maiąc brać in sociam vitæ JeyMć Pannę na ow czas Constancyą Mniszchowną Woiewodziankę Wołhynską, JmP. Stefan Leszczynski Starosta na ow czas Kowelski dał Scriptum Restrictivum do rąk J. W. IchMćiow Panstwa Jerzego Wandalina z Wielkich Konczyc Mniszcha Woiewody Wołhynskie, y Anny Chodkiewiczowny Małżonkow Rodzicow teyże JeyMći Panny Constancyi subsequenter

Małżonki

Małżonki swoiey, że łubo deklarowany miał Posag za JeyMcią
Sto tysięcy Złotych ex Paternis Bonis; drugie Sto Tysięcy ex
Bonis Maternis, iednak kontentować się deklarował ex Pa-
ternis tą Summą ktora iest w tymże Scrypcie, prout Sub Li-
tera A. wyrażona. Ex maternis zaś miał fata IchMciow
Rodzicow praestolari. I tenże Skrypt iest roborowany in Ca-
stro Premysliensi Sabbo ipso Die Festi S. Prischae V.&Mris
Ao 1687. Vigore tego Posagu ex Bonis Paternis w
pieniądzach, kleynotach et in alijs mobilibus rożnemi czasy
percepit JmP. Leszczynski S.P. WDa Kaliski Siedmdziesiąt
Tysięcy Złotych. Post fata IchMciow Panstwa Woiewo-
dow Wołhynskich, kiedy też abbreviati sunt dies JmPani
Leszczynskiey, Starosciney kowelskiey, JmP. Iozef Mniszech,
teraznieyszy Marszałek W.k. Brat Rodzony teyże JmPani
Leszczynskiey, Starościny kowelskiey wchodzi w transakcyą
simultanee z Nieboszczykiem JmP. WDą kaliskim, nomine
pozostałych z Siostry iego Dzieci czyniącym z iedney, a
JmP. krasinskim, Woiewodą Płockim, ktorego Iuri Aduita-
litis suberant Dobra Macierzyste Chodkiewiczowskie z dru-
giey strony, a to in Ao 1701. iako iest sub Litera B.
Nim adyt possessionem tych Dobr JmP. Marszałek po Smierci
JmPa krasinskiego Woiewody Płockiego widząc tego z Im
Pa Woiewodę proximum fatis, et praevidendo, że JmP. Woie-
woda kaliski, albo raczey Corka JMci, JeyMć Pani Anna
Szembekowa, Stolnikowa koronna pozostała iedna ex pro-
creatis z konstancyi Mniszchowny Liberis tak względem
nie zapłaconego Matce swey ex Bonis Maternis Posagu
iako też Iure Naturalis Successionis brałaby się ad aequalem
sortem z Wuiem, sprowadziwszy możnych Przyiacioł indi-
navit do tego, et induxit S.P. JmPa Woiewodę kaliskiego
że ad enixas insinuationes et remonstrationes uczynił
zgodę z tymże JmP. Marszałkiem kontentuiąc się 40
Złotych za Posag, et pro omnibus praetensionibus, ac successi-
onibus devolutis ac devolvendis, y obligował się stawić Cor-
kę swoią JeyMć Panią Stolnikową kogo do takowey abrenun-
cyacyi Sub vadio Similis Summae 40. iako iest sub Littra C.
Toż samo y kwitem z odebranych pieniędzy S.P. JmP. Wo-
iewoda kaliski deklarował effectuare iako iest sub Littra D.
in Ao 1717. nie w Grodzie Warszawskim, iako zgoda prae-
scripsit, ale w Zakroczymskim zeznanym in praeiudici-
um tertij.

Jakoż S.P. JMP. Woiewoda Kaliski, urgebat JMPanią Stolniko:
wą sub potestate Mariti zostaiącą, aby condescendisset ad
Acta, y uczyniła Approbacyą kwitu Oycowsk.° y Abrenuncya:
cyą z Osoby swoiey. Czego uczynić per observantiam lubo di:
recte JMP. Stolnikowa non denegabat, iednak differebat.
Jak zaś dostało się JMP. Stolnikowey wiedzieć iakiey abre:
nuncyacyi JMP. Marszałek potrzebował z posłaney Copiey pro:
ut sub Litt.ra E. tak zaraz opposuit się temu y nie tylko uczy:
nić Approbacyi transakcyi Oycowskiey in praeiudicium sui, y
Dzieci swych nie chciała, ale owszem przeciwko temu się ma:
nifestowała.
Lubo zaś S.P. JMP. Woiewoda Kaliski Ociec nalegał o ten
kwit na JMP. Stolnikową Koronną, dotrzymuiąc słowa
JMP. Marszałkowi, przecież zawsze narzekał na krzywdę wiel:
ką JMP. Stolnikowey Koronney.
Supervenientibus zatym fatis JMP. Woiewody Kaliskiego
JMP. Marszałek W. L. pro primo gradu trzyma się kwitu
Oycowsk.° y chce, aby JMPani Stolnikowa uczyniła to, na co
się Ociec zgodził, daiąc do tego racyą, że Ociec iey bonifiko:
wał zkąd inąd, y że poydzie do Evictorow Zapisanego Radziw.m
Na to respondetur. 1.mo Że Ociec nie mogł ani był powi:
nien in praeiudicium Corki zamężney, y Dzieci iey actu
zostaiących, tak się godzić, y obligować. 2.do Że ona nie nie
wzięła od Oyca zato, bo ad aequalem Divisionem Bonorum Pa:
ternorum poszła z Siostrą. 3.tio Że Evikcya nie może poyść
na cudze Dobra, a choćby poszła to tylko na 1.mo
Pro secundo gradu JMP. Marszałek W. L. powiada, że
Matka Jego Litt.m Prawem uczyniła Donacyą wszytkich Dobr
Litewskich Mężowi. A zatym JMP. Stolnikowa Kor.na ex capite
Matki swey nie może do nich rościć pretensyi.
Na to się odpowiada. 1.mo Że słuszne ma Prawo do nich ex
ratione deklarowanego post fata Matce swey z nich posagu.
2.o Że Donacyi nie pokazuią. 3.o Jak miała bydź Donacya
kiedy kontrakty Slubne co innego pokazuią, a na ostatku
zgoda z JMP. Woiewodą Płockim, w ktorey wszyscy Con:
succesores wyrażoni, alias gdyby była Donacya, to ich nietrzeba
było przypuszczać. 4.o że drugą Siostrę Xżną Czartoryi:
ską miał zgodzić JMP. Marszałek, y dał iey był Summę zna:
czną. Alec wtym wszytkim dokumentow ante omnia potrzeba.
JMP. Stolnikowa Koron. nie tylko ratione Posagu y Sukcessyi
ex Capite Babki swey, ale też ex Capitibus Wuiow swych

a Braci

a Braci Rodzonych Ant.^{go} Marszałka idzie. ——

Rescriptum ad G.G. Consiliarios, Judices Terrenos Districtus Piltinenses, pro extraditione Subditorum Altschwangen. G.^{ni} de Schwerin. ~

Augustus Secundus &c. Significamus praesentibus Literis Nostris, quorum interest universis, et singulis praesertim vero Generosis Consiliarijs, Judicibus Terrestribus Districtus Piltinensis fidelibus Nobis Dilectis. Generosi fidelitatem Nobis Dilecti! Delatum est Nobis per certos Consiliarios lateri Nostro assistentes nomine et pro parte Generosi   de Schwerin querimonia qualiter ipse fugitivos Subditos suos Altschwangenses ex Districtu Piltinensi extradi praetendens denegata ipsi a Generosis Fidelitatibus Vris in extraditione Subditorum Suorum iustitia et nulla hucusque in iusta Praetensione sua consecuta satisfactione Summam iniustitiam pati cogatur. Supplicatumque est Nobis nomine suprafati Generosi de Schwerin, ut Nos Rescripto Nostro Regio extraditionem Subditorum ipsius Altschwangensium Generosis Fidelitatibus Vris demandare dignaremur. Hinc Nos iuste Supplicationi benigne annuentes praesentes ad Generosas Fidelitates Vras rescribere censuimus, mandantes serio Generosis Fidelitatibus Vris, quatenus visa praesenti voluntate Nostra G.   de Schwerin circa satisfactionem in praetensione ipsius manutenere, et Subditos illius Bonorum Altschwangensium extradi curent, non attentis quibusvis Rescriptionibus et Dilationibus sed ad leges Pragmaticas Regni Poloniae & M.D. L.^{ae} Ducatusque Curlandiae, et ad Ordinariam Regulam Juris, quae unicuique quod suum tribuere iubet, se conforment, maxime autem ne suprafati Subditi extra Exercitium S. Religionis Catholicae existentes Doctrinâ adversâ tractu temporis imbuti se pervertant. Quod Fidelitatibus Vris curandum & attendendum mandamus sub poenis contra Contemptores Rescripti Nostri Regij latis. Facturae sunt Generosae Fidelitates Vrae pro Gratia Nostra Regia Officiorumque suorum debito. In quorum fidem &c. Datt. Var. die IX. M. Januarij

A.D. MDCCXXIII. Regni vero Nostri XXVI. A°.

Augustus Rex   L.S.   Michael Mauritius Suski
Cptor F. Łomżen. S.R.M. Senus.

Od JMP^a Podskarbiego W. K. z Warszawy d. 22. Jan. 1723.

Iaki od JMP^a Woiewody Chełminskiego odebrałem Respons, per excerptum posyłam, y czekam na to od WMMP^a in instanti resolutionem, żebym mogł metiri res meas privatas, w ktorą się stronę mam obrocić. Kupcy Orientalni proszą mnie o Excerpt ex Senatus Consilio Punktu ich tuczącego, upraszam zatym WMMP^a, abyś takowy Punkt z Pieczęcią koronną, y podpisem ręki swoiey przysłać mi raczył przez nayprzerwszą okazyą, a ia tym konczę, żem iest z wszelką weneracyą:

Excerpt z Listu JMPana Woiewody Chełminsk^o w Winiarach d. 20. Jan. 1723.

JMP. Kanclerz W. K. MWMP. niewinnie skrupulizuie nad tą prolongacyą, niechce widzę tak godny Minister przeyrzeć się in simetria Status Nostri Provincialis, lubo by mu należało in fundamento Iurium incorporationis konformować się ad sensum Consiliariorum Terrarum Prussiae. Wszyscy iednostaynie życzemy, pocżowszy od Xcia JMci Prymasa teraznieyszego, aby Seymiki Nasze mogły bydz circa ultimos dies Augusti, a to dla wygody Ichmw Braci, ktorzy przeszkody w gospodarstwie mieć nie będą. A to na uspokoienie y ułożenie differencyi nie tylko z Miastem Gdanskiem, lecz y inszych partykularnych u nas zagęszczonych, y to samo mogłoby in futurum łatwieyszą do Prezydencyi Naszey y Indigenatu torować drogę Podłożnemu JMci MWMP^a. Jako tedy ullatenus zieckać nie mogę in Aprili, maiąc drogę Radomską tu bliższą przed sobą, tak nie wątpię że godna perswazya WMMP. cuincet tyle u JMP. Kanclerza, że na ten czas wyżey namieniony indulget te Seymiki. Commissarzow ze dwoch Woiewodztw Pruskich mamy a bez trzeciego możemy się obeyść, co tedy za potrzeba Seymikow in Aprili, y kiedy kilka niedziel prolongatur Expedycya, czemu nie na dwa Miesiące, dyspensu:

ie

ie się w iednym, toć potrafi y w drugim, a przez to samo, łatwiey ułożą się wszytkie differencye, azali in hoc interstitio nie poda się sposob do ukontentowania Domu Czapskich, ktory pewnie ad dignitatem Praesidentialem niepuści JMX. Nominata teraznieyszego.

Respons JMćP. Podskarbiemu W. K. od JoMci P. Kanclerza Wo. Ko.

Dziękuię uniżenie WMMPanu za kommunikacyą excerptu z Listu JMPa Woiewody Chełminskiego MMPa ktorego contenta aby mogły mieć należytą od J. Kr. Mci rezolucyą piszę o to przez Pocztę teraznieyszą; bynamniey niewątpiąc, że y WMMP. będziesz raczył o tęż rezolucyą instare do Pana. Ja przeciwko tey Prolongacyi ktora praetenditur tę tylko miałem reflexyą, żeby to nie poszło sub aliquam censuram, aby Seymiki Relationis ktore się po inszych Wdctwach odprawią in Februario miały się circiter w Rok po Seymie odprawiać Prowincyi Pruskiey, ile że może Krol JMć dać uniwersały zawsze na Seymiki, kiedy tego potrzeba. Alec z tą moią reflexyą gotow iestem deferre zdaniu WMMPa, et Regio beneplacito. Extrakt Punktu Senatus Consilij dla Kupcow Orientalnych posełam, według requizycyi WMPa przy nieskonczoney rekognicyi, iż iestem perenni cultu:

Od JMPa Woiewody Kiiowskiego do JMPana Kanclerza Wo. Ko.

z Stanisławowa d. 17. Jan 1729.

Odebrałem od WMPa pauca Catonis verba, sed a pleno venienia pectore veri, kiedy WMP. deklaracyą swoią w odesłaniu Uniwersałow na Relationis Seymiki, y Consensu na Starostwo Czerwonogrodzkie zyścic raczył: iesz za co iako uniżenie dziękuię, tak wziąwszy obligacyą do należytego odsłużenia WMPa o drugą łaskę proszę, abyś mnie in materijs publicis iako ex fonte

omnium Scientiarum informować raczył quid simus
facturi; mianowicie my, którzy ustawnie iak pod obu:
chem ingeminare powinnismy, Mantua vae miserae,
nimium vicina Cremonae, expositi będąc horrendis
vicinis, ponieważ y teraz (: iako ex propinquo daie mi
się tu słyszeć :) Porta arma parando, non vanum in:
cutit fremitu metum, bo czy to Moskwie, czy Włochom
lub Cesarzowi bellum inferre laborat, Et tua res agi:
tur paries cum proximus ardet, powinnibyśmy inter:
prete casu in utramq fortunae aleam być assekur:
rowani, trzymaiąc się ostrożnego zdania, sapientis est
tempore Pacis de bello cogitare, nie owego szalone:
go placet alea fati alterutrum mersura Caput. Wiem
ia dobrze o przezornym Ministerium WMP. że ex prae:
scitu futurorum wszytko tempestive miarkować Et
in lucem Pacis wyprowadzać raczysz, iednak żeby
nie było, y u nas post bellum auxilium, którzy przy:
namniey spem vitae in limine clauso założyć mo:
żemy, nie racz grave ferre kilku słów kazać napi:
sać do mnie, Przyimę in solatium Solitudinis meae
y za znak nieodmiennego WMP. affektu, ktoremu to:
tus quantus sum oddaię się, y zostawam solito cultu.

Respons na tenże List.

z Kupisk d. 31. Jan. 1723.

Bardzo się z tego cieszę, że doszły rąk WMP. wraz
z Consensem na Starostwo Czerwonogrodzkie Uni:
wersały na Seymiki Relaonis: Na których że WMP.
pro summo zelo in publicum będziesz raczył do te:
go końca rzeczy disponere, aby in statu quo, omnia do przy:
szłego da Bóg szczęśliwszego Seymu manuteneantur:
tur, iako tego pewien iestem, tak mam wielką ufność
w Łasce Boskiey, że na tym fundamencie ugrunto:
wana Securitas ab intra, sprawi Rptą et ab extra
quietem. To pewna, że gdyby był mogł felici exitu
Seym przeszły terminari, z niego by promissa była do:
stateczniejsza Securitas Granic, ale że do tego adver:
sitate fatorum nie przyszło nie można było więcey
in Publicum radzić, nad to, co na Senatus Consilium

Postponatt

PostComitialnym, y samego WMP. przezorna indigitavit prudentia y Oycowska J. Kr. Mci stosuiąca się do zgodnych całego Senatu Sentymentow laudavit sollicitudo. W wszelkiey rzetelności to wyraziwszy, piszę się zwykłą rekognicyą.

Decretum Judicij Tribunalis Rni Petricovien inter M. Zagwoyski et Mgfcos, ac GG. Offiales Terræ Kuren et alios.

Actum Petricovia in Judicijs Ordinarijs, Generalibus Tribunalis Regni, Feria Tertia post Dominicam Septuagesima proxima Anno Domini, Millesimo, Septingentesimo, Vigesimo Tertio.

Inter Mgfcum Zagwoyski, Colonellum Exercituum Reipcæ Actorem, suo & aliorum Incolarum Terræ Kurensis noe prnltr, et M. Godlewski, Capneum Kuren et Ostrovien per Gnosum Franciscum Glinka, G. Gosciorowski, Pincernam Terræ Kuren, Vice Capneum & Judicem C. Camenecen prnltr, G. Stanislaum, Vice Capneum & Judicem C. Kuren Parentem & Franciscum Filium Bogucki per eunq G. Franciscum Filium, G. Andream Godlewski Vice Capneum & Judicem C. Ostrovien prnlter, G. Obdakowski, per G. Stanislaum Tyminski, Offium C. Livien per Gnosum Albertum Dobrowski, Vice Palatinum Livien, Gnsos Distributores Terræ Kuren per Gsum Adamum Tyminski, Judicium siquid Pars Actorea promovet actionem publicæ Iniuriæ, Proinde Judicium foro adinvento partibus procedere mandat, in procedendo iudicium decidendo Citationem partis Actoreæ ad Judicium præsens editam, Siquid Judicio suo Authenticis documentis deductum est M. Stanislaum Godlewski, Capneum Kuren Literas Univles pro Comitiolis ac convocatione Nobilitatis in ordine actus dispositionis publicæ peragendæ extradidisse, & Conventiculum pri:

uatum lege publica, et Constitutionibus Regni uetitum
formasse, in iura Maiestatis inuolasse, Conuentu quoq
illegitime formato, Nobilitem Terræ Nurenz, Camenecenz,
et Ostrouienz pro Comitiolis celebrandis manu suâ pro:
priâ subscriptis et extraditis congressu illicito, et consti:
tuto Mareschalco Conuentûs eiusq Laudum in Ordine
dispositionis formasse, eoq Laudo Nobilitem prædictam
iniuriasse, Salem ad Nobilitem Terrarum prædictarum spe:
ctantem in priuatum disposuisse, & pro Libitu suo, ac
nonnullorum disposuisse, proinde Iudicium cassatis Laudis
in priuato factis et transactionibus ex Literis Vnlibus
per Capneum subsecutis eunq M. Capneum Nurenz, et G.
Oldakowski Mareschalcum Conuenticuli eiusq, ac Gnosos
Distributores Salis, ac complices eorum, uidelt Gsos Bogu:
cki, Slaski, Gosciorowski, Glinka, Rykaczewski, Podbielski,
Stanski, Lipinski, Dudtowski, Zielinski, & Offiales Cren Ca:
menecenz punibiles sententiat, et licet si maiores prome:
ruerint pœnas ad mitiores condescendendo decernit Iu:
dicium, quatenus Mgfcus Capneus & Gnosus Oldako:
wski turrim Castri Varsauienz ab Actu præsenz in duo:
odecem Septimanis subeant, eiusq Sessionem per dimi:
dium Anni continuent, et expleant, necnon quilibet il:
lorum ex persona triginta Vadia Capnealia Parti, et
Iudicio totiq, aut Magfcus Capneus pro Gso Oldakowski
Parti quinq in egressu de turri Iudicio uero in instan:
ti soluant & enumerent. Gsi uero Distributores supe:
rius expressi, et Offium Camenecenz ac complices, Turrim
Castri eiusq Varsauienz ab actu præsenz in Sex se:
ptimanis subeant, eiusq Sessionem quilibet eorum per
quatuor Spatium Septimanarum continuent & ex:
pleant, necnon Offium Cren Camenecenz Vadium Ca:
pneale decuplex, Gsi uero Distributores, quilibet ex
persona Sua, et complices supra expressi Triplex Va:
dium Capneale parti Gso Zagwoyski, et Incolis iniu:
riatis in egressu de Turri Iudio totiq in instanti sol:
uant, & enumerent. Facturi sunt præmissa Citati sub
pœna Bannitionis perpetuæ in ibiq in casu contrauen:
tionis circa Manifestationem publicanda. Nihilomi:
nus, quoniam Iudicio suo deductum est ex præallega:
ta iniuriosa dispositione Magfci Capnei Nurenz cum

Gnso

Gnso Oldakowski prætextuoso Mareschalco suis disposi:tionibus Terram Nurenz Camenecenz et Ostrowienz per dispositionem Salis iniuriasse; proinde Iudicium adhæren:do æquitati decernit, Quatenus iiq Citati Salem præ:iudiciose interceptum, et in priuatum usum conuersum post expletas Sessiones Turricas in duabus Septimanis coram Offio C. Nurenz comportent, aut pretium Salis paratâ pecuniâ iniuriatis compensent. Facturi sunt præmissa iiq Citati sub pœna Bannionis perpetuæ in ibi:q coram eoq Offio C. Nurenz publicanda, Luita ad præ:sens ex cuiuslibet persona pœna Quatuordecim Marca:rum Polonz Parti, & Iudio totieq in instanti soluenda In casu uero præmissorum contrauentionis, conseruatur Partibus hic siue Lublini terminus per Iudicium præ:sens comparendi peremptorius Decreti præsenz uigore.

Od JMPa Kanclerza W.
K. do JMP. Woiewody Ma:
zowieckiego. z Kupisk d 29. Ianuarij 1728.

Obliczność Dnia dzisieyszego S. Franciszkowi de Sales poświęconego iest mi powodem do oświadczenia się WmPu z nieodmiennym affektem, y należytą obserwan:cyą, oraz do insynuowania świeżey zawsze y świątobli:wey pamięci Iego tego wszytkiego, cośmy z sobą mowili względem Fundacyi W.W. Panien Wizytek w Lubli:nie. A lubo nie wątpię, że to pobożne negotium tak iest curæ et Cordi WMP. żebyś rad iako nayprędzey widział nie tylko cæptum, ale et perfectum, ile kiedy res hu:manæ nayczęściey dilationibus dilabuntur; iednak z wielu słusznych reflexyi pragnąc, aby wszelkie do tego Dzieła passus dispositiuæ były sine mora od:prawione uniżenie upraszam WMP. o rzetelną, et ante omnia potrzebną Informacyą super certo quan:to na każdego z Nas contingente tak na kupienie Placu, y na wybudowanie Klasztorku z kaplicą pro interim, iako y na Prowizyą Subsystencyi Zakonnicom ktore tam będą sprowadzone. W czym wszytkim, że WMP. pro summa prudentia sua, & cognitione kraiu y mieysca naysposobniey będziesz raczył applikować się y Plantę sformować, o tym doskonale a pietate Iego

persuasus iestem, aby potym re collatâ między sobą na-
przod, y upewniwszy się wzaiemnie o wyliczeniu potrze-
bney Summy na wzwyż namienione necessaria mogli-
smy do tego servatis servandis przyłożyć starania,
żeby ta Fundacya prosperè, et propere instituatur. To
pro primo passu dispositivo założywszy, oraz pro secun-
do potrzebna rzecz iest, abyś WMP. raczył napisać li-
sty tak do Xcia Imci Biskupa Krak: uti ad Loci
Ordinarium oswiadczaiąc się z tą intencyą Funda-
cyi, y prosząc o należyte Pozwolenie, iako też y do
Klasztoru Krak. WW. Panien Wizytek eandem inten-
tionem aperiendo, et instando o iey akceptacyą. Kto-
re to listy razem z pomienioną Informacyą, abyś W
P. raczył do moich rąk ordynować iako nayuniżeniey
proszę, et in avidissima onychże expectatione zo-
staiąc, piszę się solitâ recognitione, ac indesinenti cul-
tu: P.S. Do kupienia Placu Consensus Mia-
sta requiritur, a ten naylepiey przez JP. Cybomiego
otrzymany bydź może, gdyż iego Siostra Zakonnica z
Krakowa mogła by na tę Fundacyą między innemi
przybydź.

Do Imci Prowincyała Soc:
Iesu Provinciae M.D. Littae
z Kupisk d 29. Jan. 1723.

Partykularna Obligacya ktorą Całe Przeswiętne Zgro-
madzenie Zakonne pod tytułem Nawiedzenia Nay-
świętszey Panny prosequi mam sobie za osobliwe szczę-
ście tudziesz distincta estimatio, ktora meritis, y
godności JMPanny Tarłowney Przełożoney Konwen-
tu Wilensk: debetur stringunt mnie do tego, że pra-
wie ex debito przy okoliczności dzisieyszego Festu
S. Franciszka Salezyusza usibus, & commodis Dobra
ich Zakonnego intentus bydź muszę. Ta zaś ocho-
tna ad eum effectum applikacya iako mi iest mo-
tivo do pożądanego oswiadczenia obserwancyi moiey
WMP. tak spodziewać się każe, iż samma aequani-
mitas Jego desiderium pomienioney Imci Panny Prze-
łożoney y całego konwentu Wilensk względem
Łaskawego ustąmpienia drożki do należytego ob-

Serwowania

serwowania Klauzury Zakonney bardzo potrzebne=go, pożądaną ukontentuie Satysfakcyą. Do ktorey a=bym y ia mogł concurrere usilną przy gorącey prośbie wnoszę instancyą. Skutek iey pomnoży we mnie wszel=kie obowiązki do swiadczenia ochotney zawsze przy=sługi iako toti Inclytæ Societati et Provinciæ, tak particulariter Samemu WMP. Interea piszę się nie odmienną rekognicyą:

Od JmP^a^ Woiewody Wilensk: H. W. W. X. L^o^ do JmP. Kanclerza W^o^ X. L^o^ z Wilna d. 24. Jan. 1729.

Donoszę WMP. że tu u nas w Litwie iak młode piwo rumores burzą się, y wszytkie Consilia conti=nuantur w Nowogrodku u Xcia JMci Kanclerza dokąd comparuit JmP. Starosta Zmudzki, y inni mal=kontentowie coś wyrabiaią, y iakoś machinę chcąc moliminari podczas Seymikow Gromnicznych de Distributiva Iustitia, ktorym principiis wcale potrzebaby zabiegać a to naybardziey nie na rę=kę że Krol JMc oddalił się, przecież in præsen=tia Maiestatis, nie takby skrzętno fabryka ta szkodliwa brała gurę; iednak staram się tu ile możności po Wdztwach, aby non admittant knu=iących malum, Co tedy za sukcess tych molimi=now będzie z prawdziwą expressyą donieść WMP. nie omieszkam, præsentes his kończąc, żem iest:

Copia Wiadomości z Li=twy w Copercie przysła=nych.

Pewna, y niechybna w prawdzie relacya dochodzi że Xiążę JMc Kanclerz W. W. X. L^o^ stara się u Cara Moskiewskiego o Amnistyą przez JmP. Starostę Zmu=dzkiego, przy ktorym traktacie expostulabit dla po=parcia swoich Machinacyi o czterdzieści Tysięcy

Moskwy, y na ten czas wszytka tragedya zacząć się ma, ad interim wcześnie na Gromnicznych Seymikach Woiewodztwa y Powiaty wzburzyc, y animować starać się będzie. W Cointelligencyą, y z Prusakiem wkracza, pociągaiąc do teyże Rewolucyi. Te wszytkie wyrazone expressye są infallibilissima, y wierzyć trzeba omnino, Principia iuż w Nowogrodku continuantur.

Do JmP^n Woiewody Wilensk: H. W. W. X. L.

z Lupijl ę 3. Febr. 1723.

Mam nadzieię w Łasce Boskiey, że te molimina, o ktorych mi WMP. donosić raczysz, przy pierwszey Władzy Jego, y przezorney incomparabilis activitatis applikacyi do skutku nie przyidą, ale owszem wszelkie aspera reducentur in vias planas. Z Listu, ktory Jer. MC, P. M. N. donosząc o wyieżdzie swoim pisał, constare musi WMP, że za wiadomością o potrzebney Panskiey Jego in Regno bytności, powrotu iako nayprędzey maturare nie omieszka. A zatym wątpić nie trzeba, że za insynuacyą Samego WMP^o pewnie pospieszy. Interim zaś sam Amor Patriæ, & publicæ tranquillitatis ktory każdemu w wszelkich akcyach, y dyspozycyach powinien bydź pro principali obiecto tych nieprzystoynych, Bogu obmierzłych Prawu przeciwnych, Authoribus, & Cooperatoribus niebespiecznych kłutni ieśli są iakie, motor suadebit componere fluctus. Wyrażaiąc przytym należyte podziękowanie WMP. za tą poufałą kommunikacyą, y o dalszą unizenie upraszaiąc, znam się bydź indesinenti cultu:

Do JmP^n Marszałka W. Kor. ę ut supra

Nie wątpię, że secundantibus Amicis Votis stanąłes iuż WMP. in Loco w Wielkim Xięstwie Litewskim. Na ktorym mieyscu zwykłą moią obserwancyą prosequi WMP^n nie omieszkuię, z tą expressyą że opportunissime dysponowała Providencya Boska

bytnosi

bytność teraznieyszą tego w tamtey stronie, bo przezor=
na WMP. circumspectio w zarliwości około Dobra
pospolitego naylepiey, y nayskuteczniey potrafi zabie=
żeć wszelkim rozruchom tamecznym, ktoreby Pa=
cem Publicam turbare usiłowały. Zeby zaś constet
WMPanu zkąd metus iest tempestatis, posyłam in
annexis wiadomość taką, iaką mi przez Pocztę Litte
w kopercie bez wszelkiego listu przysłano. A lubo
iey non adhibeo fidem, będąc plene assekurowany
de vero Studio Xcia Imci Kanclerza in manute=
nenda Publica quiete, et de amore Patriae, ktore=
mu wszytkie prywatne Interessa cedere powinny:
Przecież ieśliby zkądinąd verisimiles do tego, co pi=
szę, miały bydz apparencye, żeby zaraz in herba
omni meliori modo mogły supprimi; WMPana summa
Authoritas et activitas że tam ex propinquo bę=
dzie skuteczna iako tego pewien iestem, tak ex
nexu obowiązkow moich wielce o to upraszam: O=
raz oczekiwaiąc avidissime poufałych in praemis=
sis od WMP. wiadomości, znam się bydz perenni
cultu.

Od JmPana Kanclerza Wo. Ko. na Seymik Relationis do Przyiacioł. z Kupisk 26. Februarii 1723.

Lubo nie tylko ex Fama Publica ale y z samych
Uniwersałow Je. Kr. Mci, P. N. Mttgo na Seymiki Re=
lationis wydanych dostatecznie WMP. informowa=
ny bydz musisz de tristi exitu Seymu przeszłego
tudzież de votis, & medijs utrzymania internae
& externae Securitatis, ktore Je. Kra Mć tak in
Senatus Consilio Postcomitiali, iako y na konfe=
rencyi z Ichmciami Pany Hetmanami Oboyga
Narodow przezornie providere raczył y lubo pewien
tego iestem, że sama Dulcedo Pacis, & tranquilli=
tatis Publicae będzie powodem do tego WMPanu, że
rectos conatus J. Kr. Mci in manutenenda Quie=

te Powagą, y Credytem swoim na przyszłym Seymiku Relationis secundare nie omieszkasz: Abym iednak y ia mogł do tego ex ui Ministery mei concurrere odzywam się WMP. z moią uniżonością, ex amore Boni Publici życzę, żebyś y sam WMP. skutecznie do tego applikować się, y wszytkich recte sentientes dysponować raczył, aby sepositis praetextibus, & studÿs inquietis, ieżeliby się iakie miały pokazać ten Pokoy wewnętrzny ktorym się cieszemy nie poruszenie był utrzymany in statu quo, do przyszłego Seymu. Co pewnie będzie meritorium WMP. przed Bogiem, y Oyczyzną. Zostawam zatym zwykłą rekognicyą:

Od JMP. Marszałka W. Ko. do JMP. Kanclerza W. K.
z Rudzin d 14. Febr. 1723.

Żałuię z całego serca słabości zdrowia WMP. przez Ból głowy, nie podobna, aby y naymocnieysze zdrowie nie miało się alterować tak cieszkiemi, y ustawicznemi pracami, ktorym się WMP. zawsze sakryfikuiesz ex zelo, & amore Publiczney usługi z czasem, wczasem et dulci w Domu quiete, naypewnieysza z doswiadczenia Conualescencya, ktorey ia szczerze, y serdecznie w długie wieki & de meis Annis życzę WMP. a teraz supplikuię, abyś ręki swoiey w pisaniu do mnie niechciał fatygować, dość że mego szczęścia w pamięci, y łasce WMP. nieodmiennie bydz konserwowanym. Iam tu ledwie w Niedzielę Zapustną stanął dla śniegow wielkich, y złych drog. Iestem tu w kraiu nie ludnym głuchym, y nieblizkim Poczty, przecież poki tu zabawię mieć curae & cordi będę, doniesioną sub rosa od WMP. przestrogę. Oxiążęcia JMci Kanclerza Littᵒ ieszcze się dowiedzieć nie mogł gdzie iest. JMP. WWa Trocki w Dobrach swoich pod Grodnem mil odemnie Sześć rezyduię będę się starał wiedzieć pewności tych skrytych /: a day Boże

nie

nie weryfikuiących się machinacyi, y ieżeli znaydę kre:
dyt, omnem movebo lapidem, miłością moią do wy:
perswadowania, quæ Pacis sunt, łatwo sobie y sa:
mi reprezentować mogą, (: choćby się strzeż Boże ten
Proiekt desperacki y udał :) Consequencye, rui:
ny y zguby Oyczyzny, a naypierwey Authorow
zamieszania. Spodziewam się że mnie moie wia:
domości nie zawiodą ad capiscandam veritatem
y zaraz ie WWMP. kommunikować nie omieszkam
a tym non gravabor wszytko czynić ad avertenda
hæc mala &.

Od JMPana Woiewody Wi:
lenśk: do JMP. Kancle:
rza W. X. z Wilna d 14. Febr.

Te, ktore przedtym były WMP. kommunikowane
tuteysze motus, y do teraznieyszey expressyi czynią
ingres, abym o nich WMP. doniosł, iakoż zamilczec
nie podobna takim moliminom non prædicendo
że kiedy co raz tym większą y szkodliwszą czy:
nią konsequencyą, przybieraiąc sequito do tey
burzy większe, ponieważ iuż niektore y Powiaty
do tego assentiunt, iako to Powiat Słonimski
pokazał z Seymiku Gromnicznego do mnie in
repositione sua znaczną apparencyą do zamę:
tow a to contestando, że co się iakoby in Distri:
butiva Justitia J. Kr. Mci stało determinacyi
przeciwko tey się opponunt, y Protestacye zano:
szą, y dlatego, iakom WMPana upraszał o remon:
stracyą Krolowi JMci do Polski, tak y teraz u:
silnie o to sollicytuię, przynamniey Pańska pre:
zencya gdy affulget, azali umityguie wszytkie
koniunktury. Ja dla tego szczegulnie tu muszę
bawić do reassumpcyi nastempuiącego Trybunału
lubo mam znaczne swoie interessa, widzęc nie:

opiewa, tylko aby Ministeria, y inne Urzędy koronne Szlachcie osiadłym w koronie, a Litewskie Possessionatis w W. X. Littwm dawane były. A zatym destynowane z zacnego koła WMPanow do Ichmw PP. Ministrow Poselstwo musiałoby pewnie przynieść Pańskiemu J. Kr. Mci; P. M. Mttwo Sercu acrimoniam, y pokazałoby tak Iuribus Mttis w wolney Wakansow dyspozycyi contrarium passum, iako y kommunikowanym mi od WMPw do konserwacyi wewnętrznego Pokoiu sentimentom, ani by to mogło trahi in bonam partem, kiedy wszytkie inne Wdztwa y Powiaty nie sprzeciwiaią się Distributivæ J. Kr. Mci; P. M. Mttwo Iustitiæ, y kontenci z konferowania huius Ministerij JmP. Podskarbiemu, ktory aktualnie pracuiąc około zniesienia dawnych Depaktacyi Abusuum, y wprowadzenia dobrego y z Prawem zgadzaiącego się porządku, zarabia sobie na uniwersalną estymacyą y approbacyą, iako WMPwie z skutku uczynionych od JMci dyspozycyi obaczyć. Z tey tedy, ktorą fero do Prześwietnego WM Panow Powiatu propensyi, y zobowiązaney Iure Iurando do utrzymania Publicæ tranquillitatis obligacyi życzyłbym WMPwo mutare Consilium y tego nie wyprawowac Poselstwa, ktoreby ani interpretacyi, ani konsequencyi dobrych miec nie mogło. Bardziey Nam wszytkim należy ieduostayno starać się aby iak naydłużey Luce fruamur quiete, y aby tego tak miłego Pokoiu ani Zizaniarum Semina żadne Szeciwne nie poruszały insynuacye. Co ex zeli Boni Publici y zobowiązku mego reprezentowawszy candide WMMPanom, iestem.

List od JW Krolewskiey Mći do Jm Pana Hetmana W. W. X. Lit. Woiewody Wilenskiego.

August Wtory. &.

Jasnie Wielmozny Vprzeymie Nam Mily z Partykularną konsolacyą Naszą przychodzi Nam odbierać relacye o nieustaiącey oraz y przezorney ku Dobru Pospolitemu applikacyi Vprzeymości Waszey; bo iako Sami Interessom Naszym, y własnemu zdrowiu Salutem Populi Suprema Lege praeponimus, czego przez wszytek czas Panowania Naszego Cni Obywatele Oboyga Narodow doznawali zawsze y doznaią, tak nic milszego przypaść Nam niemoze, iako gdy przykładem w tey mierze Naszym idących, Staraniu Dobra Publicznego incumbentes, a osobliwie takich, ktorym powaga Zarliwość, y kredyt miedzy Braćią Sposobow y sił dodaie, do iednegosz z Nami Celu Zmierzaiących, znayduiemy. Stąd iest co w Nas wzbudza wdzięczność Krolewską ku Vprzeymości Waszey ze za naymnieyszym powstaiącey burzy wiatrem, distenta Carbasa Navis, w ktorey Stany tey Rzeczypsptey fluctuare pertimescuntur, ku bespieczney Sytuacyey, radę y pomocą Swoią wykierować wcześnie usiłuie. Nieządamy y daley tylko kontynuacyi teyze ku Oyczyznie miłości, ta y Radę y sposoby ktorych — Vprzeymość Wasza słusznie u Nas Szukasz y do ktorych chętnie Się przyłozymy Subministrabit, ile przy znoszeniu Się z Nami, y z tymi ktorych rownie Patria Sollicitatur Amor. Przypadaiąc zatym na Srzotki proponowane, zędamy abyś Vprzme Wasza porozumiewaiąc Się penitius z Wielmoznemi

Marszałkiem y Kanclerzem Wielkimi Koronnemi i propinquo z Nimiż, y z innemi Consilia capere nie omieszkał, a Nam wszystkim donosić, powien, kro- lewskiego Starania Naszego pro afferenda Reipublicæ prosperitate. Tak u Nas iako y w Oyczyznie Pokoiu potrzebuiącey cedet to indistinctum meritum Uprzeymi Waszey, ktoremu dobrego na ten czas od Pana Boga życzemy zdrowia Dan w Dreznie Dnia Mia- sutego Roku Panskiego MDCCXXIII Panowania Na- szego XXVII Roku

Copia Listu JmPana Kanclerza W. Ko. do Jm X. Kiszki Metropolity z Lupisk 8. Februarij 1723

Illme et Reverendme Dne Dne Frater Observmę

Jako zawsze rad swiadczę ochotną przysługę moią WMMPanu w podaiących się sposobnych o- kazyach, tak bynaymniey nie wątpię, że teraznie- sza moia usilna Instancya inveniet Iustitiam in oculis WMMPana. Poniewasz zaś ad bonum Regimen wszelkich Dobr należy aby w nich ex parte Duchowienstwa żadne niedziało się bez- prawie, tedy wielce upraszam WMMPana że- byś do Dobr Starostwa Kowelskiego nieraczył ordy- nować et instituere takowych Duchownych, kto- rzyby tam Dobremu rządowi praejudicare mieli, ale raczey abyś chciał z JmPanem Stolnikiem Koronnym Bratem moim przez Pa Rokickiego administratora pomienionego Starostwa dla przytszey expedycyi in occurrentia wakuiących Ple- banii znosić się, ktorzy za pozwoleniem JKrol. Mci P. N. Mlo. zgodne do tego subiekta eligere et praesentare WMMPanu nieomieszkaią obser-

wuiąc

wyięc w tym Status Anteriores. Tey uczynnośći z Łaski WMPana spodziewaiąc się, nieodmienną pi=szę się rekognicyą. &

Copia Listu JmcPana Kanclerza W. Ko: do JmcPana Olszanskiego Cho=rążego Wołhynskiego. d 6. Febr: 1723

Tym poufaley uśiłną za Dobrami Starostwa Kowel=skiego wnoszę Instancyą moią do WMMPana, im bardziey prawdziwie zam się bydz przychilnym ad usus et commoda Jego. czego y w teraznieyszey okur=rencyi Wakansu Kasztelanij Wołhynskiey iako mam szczerą ochotę, tak y niepłonną nadzieię za pomocą Boską dać dowod skuteczny. Pomienione Sta=rostwo Kowelskie aby w Sądach fiskalnych pod chwalebną directyą WMMPana iustum miało w swoich Interessach uznać respectum, o tę Łaskę przy moiey goręcey prozbie recurrit. Uczynnośći zas wszelka WMMPana nietylko possessores Jego do Należytey wdzięcznośći rekognicyi, ale y mnie particulariter obligować będzie ad condignam sui reminiscentiam, y do wzaiemney w podaią=cych się dalszych okazyach przysługi, z ktorą się na zawsze oświadczaiąc zostawam distincta æstimatione et observantia &.

Copia Listu JmcPana Kanclerza W. Ko: do JmciX. Nominata War=minskiego z Kupisk d 20 Febr: 1723

Nie miałem tą pocztą żadney noty od W. X. Mći nierozumiem iednak, aby (uchoway Boże) słabość zdrowia tego miała bydz przyczyną, ale raczey suppono, że to sprawiła impunctualitas Cursorij. Interea maiąc wiadomość, że JmX Proboszcz

Krakowski otrzymawszy Elekcyę, y installacyę WX. Mci in Canonicum Varmiens remonstracyami Capitularium in recessu Swoie intentum habentium inductus, czyli Seductus Funkcyi Swoiey, ktorą miał pro principali obiecto zleconą, poprzeć Nominacyi Krolewskiey et urgere electionem in Episcopum nie wykonał, a tym Samym dał czas Capitulo do wyrabiania prætensarum Novitatum, ktorym Sie Stantibus rebus, ani ia, ani WKrMc należycie pasy czynić ad opponendum niemoże, bo Kapituła zawsze Się może exkuzować, że nihil attentat contra Jura Regia, kiedy iey niebyła prezentowana Nominatio, y zwyczayna Expeditio Regia, ani była requisitio o Elekcyę. A zatym quod non factum fiat nieodwłocznie, aby Się mogły wziąć mensura agendorum przeciw wszelkim novitatum wynalazkom. Remonstracya ktora była uczyniona JmX Proboszczowi pomienionemu że iescze non vacat Episcopatus, y że ad non vacantem Elekcya niepowinna bydź, mogła była dilui et elidi præsentissimâ tam na ten czas circumstantiâ, kiedy byli u Xcia Jmci Nominata Prymasa delegati od Kapituły Gnieznienskiey cum denuntiatione o Elekcyi y postulacyi Jego ad Archiepiscopatum. Racz tedy WKMc tollere moras nocivas, y posłać incunctanter JmX Proboszcza ad urgendam non attentis quibuscunque remonstrationibus Electionem aby non præjudicetur in Persona WX. Mci Juribus Maiestatis. Cogdy usilnie rekommenduię, zwyktą pisząc się rekognicyą.

P.S. Niech by była Capituła czyniła co by Się iey było zdało, należało JmX Proboszczowi exequi Commissa, quod non factum, fiat indilatè. —

Copia

Copia Responsu JmPana Kancle=rza W.o X. na List Xcia Imci Wo=iewody Krakowskiego d. 20 Febr. 1723

Na każdy list W X Mci z należytem respektem punktualnie zwykłem odpisować, iakoż y na ten ktory sub d. 7 currentis z Dubna pisany odebrałem in profunda veneratione W X Mci insynuacyi respondere nieomieszkuię. Motivum ktore powodem iest W X Mci do promocyi JmX Biskupa Łuckiego na Wilenskie Biskupstwo, iako mi iest ignotum, tak sprawiło we mnie partykularne podziwienie, ile kiedy większe by podobno takowa promocya mogła Causare w W X Littm ad exemplum z Maciejowskim practicum, złotnie. Względem promocyi JmX Gosiewskiego, iuż poszły do JKrMci usilne instancye. ale iako ten, tak y wszystkie inne Wakanse odłożyć raczył JKr Mć do powrotu swego ad Regnum, więc na ten czas będzie campus y o Podstolstwo Poznanskie starać się ad mentem W X Mci. Interea piszę się z zwykłą rekognicyą.

List JmcPana Kanclerza W.X. do JmPa=na Woiewody Mazowieckiego z Łupisk d. 21 Februarij 1723

Dziękuię uniżenie WMMPanu za nowy dowod zwykłego ku mnie affektu w powinszowaniu Sacra Quadragesima, ktorey wzaiemnie winszuię, uprzeymie życzę, aby w tym czasie wszelka mor=tifikacya vivificet Zdrowie WMMPana Bono Publico nader potrzebne w pozne wiekow revolucye. Dziękuię niemnieyy za deklaracyę pobożną względem wiadomey Fundacyi. Widzę że Nas Pan Bog chce mieć w podobnych circumstancyach do tego Dzieła, bo y ia maiąc niezakonczoną Fundacyę WW Panien

Karmelitek Bosych przy Krakowie, mam to ab experientia, że Sama Boska Providencya mirabiliter operatur dla chwały Swoiey Swiętey, ile kiedy zaczynaiąc też Fundacyą tylko trzydzieści Tysięcy miałem na nią, a iuż około dwukroć Sto Tysięcy bez wszelkiey moiey cięszkości wydało się. A zatym nadzieia w teyże Opatrzności Boskiey, że to opus pari facilitate perficietur, tym bardziey że zwyczaynie iest huius Sacri visitationis Instituti, Iż byle dla kilku zakonnic była opatrzona prowizya, y wygodna prointerim Stancya, iako było zaraz y w krakowie, same sobie plac upatrzeć y obrać maią, y na nim się zwolna fundować. Juz tedy nic restat, tylko abyś WMMPan przysłał na moie ręce niedwłocznie Listy, o ktore antecedenter upraszałem, tak do Xcia Imci Biskupa Krakowskiego, donosząc mu o tey naszey Intencyi, y upraszaiąc o pozwolenie, iako y do konwentu Krakowskiego o akceptacyą tey Fundacyi, a ia u pomienionego Xcia Imci y u konwentu poprzeć memi Listami tegoż Interessu nieomieszkam, aby ImcPanna Marya Angela Tarłowna mogła do Lublina bydz na tę Fundacyą naznaczona

Co wszelkiey rzetelney powolności wyraziwszy, in expectatione przerzeczonych Listow Zostawam.

Copia Listu ImPana Sieniawskiego Kasztellana Krakowskiego H. W. K. do Ziemie Łomzynskiey na Seymik Relationis z Brzezan 8a Feb: 1723 Ao

Iaśnie Oświeceni, Iaśnie Wielmożni, Wielmożni Mnie Wielce Mił. Panowie y Bracia.

Juz do tych czas uprzedziła z Relacyą Swoią publica Fama, y doniosła WMMPanom o załosnym Seymu

przeszłego

przesztego wypadku tristem Nuntium, a iako iest zawsze
Magni Secreti Impatiens, niezataiła rozumiem y tego, co
to był za kamień, na ktorym obrząd Publicznych Cursus
Szwankowaić musiał, nastąpuie teraz obszernieysza od
Wielmożnych Ich Mciw Panow Posłow M.M. Panow o tym przy=
padku Informacya, ktorzy powrociwszy cahać Lucta
Sudantes Athletæ maią tey Transakcyi recentiores spe=
cies, mnie zdy niezostaie, tylko podziękowaić WM M=
Panom, że pod Zaszczytem Ich powagi, Urząd moy miał
manutencyą na tamtym placu, upraszaiąc oraz o dalszą
protekcyą tego, należy odemnie, y Wielmożnym Ich=
MMPP. Postom M.M. Panom grata recognitio, że w nie=
poruszonym kroku stawali przy tey Materyi, ale prze=
cię pradis continua niesie, abym y Ia pro gradu meo
należał ad reddendas rationes Rzpltey, tak w pomyślnych,
iako też y przeciwnych konjunkturach, namieniam
krotko tego nieszczęścia przyczynę, y spodziewam się
po dobrotliwym WMcz Mci Animuszu, że następuiący
Seym niebędzie iuz expositus Simili Casui, wiadomo
dobrze WMPP. w Przeswietnych Woiewodztwach publi=
cum Votum, że Iako Rzplta ma swoich dożywotnych
Przyiaciol Hetmanow, tak oraz pretenduie aby zu=
pełna Woyska Commenda przy nich zostawała, y
tego się ante omnia na tym Seymie upominała;
Więc lubo chciano tę Commendę złożyć, cosz: kiedy nie=
w te ręce gdzie rationes Status Nostri potrzebuią,
a tak niewidząc się bydz in his desiderijs Iusti Uspo=
koioną Izba Poselska, wolała wszystkim innym ma=
teryom Imponere Solenne veto, bo ieżeli gdzie to w
Polszcze majestas, iest to honoris et Reverentiæ Filia,
quaę dziś partu edita magna fuit. Sama przez się, y
Rzplta Secura sui, niepotrzebuie na obronę swoię
Circumstantia Sila, quam tutatur Amor. Woyskowe

zas sily na zaszczyt Oyczyzny, et in præsidium Liber=
tati ordynowaly Nasze Prawa. Ta tedy iest tego zaszczytu
Szczegulna przyczyna, że eventus Seymu przeszłego,
nieukontentował expectationem Publicam. Ja zaś y po=
wtore Sortes meas składam na opiekę Rzpplty, Oyczy
z wszelką observancyą Kozdego z UmPanowy Braci.

Copia Listu JmPana Ossolinskiego Podskar=
biego Nadworg: Koronnego do Ziemi Lomzynę
na Seymik Relationis. z Warszawy d. 10 Febr.
1723 Ao

Jasnie Oswieceni, Jasnie Wielmozni, Wielmozni
Moi Wielce MciPanowie y Bracia.

Złozywszy Marszałkowską Laskę in Sinu dolonis Pa=
triæ, po niepomyślnym, y nigdy nieodzałowanym
Skutku przedsięwziętych Publicznych Obrad, niedá=
wno rozeszłego Seymu, nie składam, ani złożyć mo=
gę etiam deposita Provincia posiłkiq fascibus Wiekopo=
mney mojey aberrati Animi, ku Przeswiętney Ziemi
Lomzynskiey wszystkim WMMPanom obligacyi,
z ktorych naypierwszey Laski, et amico voto na ten
Stopień godności wywyższony, sacrifikować się chciałem
Ustudzie nietylko publicznych Interessow, ale też par=
ticularibus desiderijs UmmPanow, założywszy Sobie
za osobliwy honor etiam siebie Samego, quantus mu=
nere fui rozkazem Ich immolare. Na tęż to pożą=
daną usługę wszytkie siły y zdrowia mego dispen=
dia applikować pragnąłem, in emolumentum Pu=
blicznego Dobra innego z tąd nie szukaiąc po=
żytku, præter gloriam obseqvij; klimakteryczne
mey Funkcyi czasy desideratum Lucrum, in lu=
ctum irremediabilem przemienily: y jako szczę=
sliwe supra votum pożytki, prospero omine
dalszych progressow uciesżyły mię były: tak z drugiey

Strony

strony następuiące ale coraz in deterius dni Seymo=
wania, osobliwie same załosne terminalia im=
perfecti operis in Consolabiliter zamięnity. zad si=
ne termino zostawiły. Niepisałbym do WMW
MMP. in hoc folio Libros tristium, ile przy spra=
wiedliwey wszytkich tych in Publicum nieszczęsli=
wości Relacyi, zacnego y godnego Kollegi mego Wiel=
możnego JmPana Pisarza Ziem. Łomżynskiego MMDa
ale chcę mu bydz iakąkolwiek y w tey odległości moiey
pomocą, to co mi sama memoria improspere actor,
a oraz szczerey in publicum applikacyi moiey sub=
ministrat conscientia, przy życzliwey y Braterskiey
insynuacyi Jego per Compendium namięniam.
Dwie nayprzynaypalnieysze, y nayglosnieysze tych nie=
szczęśliwości interwencye, ktore prawie głowy po=
dniesc niedopuściły auspicatissime zaczętey fabry=
ce Consiliorum, y ktore sub specioso praetextu Pu=
bliznego Dobra zepsowały, y pomięszały bene capta
Consilia, to iest commenda Cudzoziemskiego Woyska,
y Ordynacya Ostrogska, tak dalece ze wszytkie pra=
wie sześcioniedzielnego koła Naszego sessye, circa hos
duos polos, et cardines obracaiące się inutili motu, tandem
trafiły do konca naygorszego do solwowanego inordina=
tissime Seymu, bo non viso Domino, non visa ordine
conjunctione. Niepomogła in hoc casu, hociaż
nieporownana Dobroć JKrMci P. MMtgo et exem=
plaris w utrzymaniu Seymu tego sollicitudo, kie=
dy pozaniesioney przezemnie ex universali et de=
liberatissimo assensu Całey Izby Poselskiey do
Majestatu Swego w uspokoiniu pomięnionych
Materyi (Commendy, y Ordynacyi Ostrogskiey)
interpozycyi, nie tylko te łaskawie, Oycowskim
prawie Sercem, et ultra pradim Seymowania,
bo przed powitaniem Izby Senatorskiey prona
mente przyiął, ale tez dla tym prędszego Cursus

Consiliorum ulatwienia, obeydwie te materye / lubo
do całey Rzpptey należące / Powagą Swoią Pańską,
et Cooperatione JW Jmć PP. Senatorow y Mini=
strow Status, do JW Jm Panow Hetmanow obeyga
Narodow deputowanych przez skoncertowane Spo=
soby, umollifikowawszy, osobliwym potym Proie=
ktem od Samychże Ich Mciow PP. Hetmanow podanym,
a od Siebie Łaskawie bez naymnieyszey excepcyi,
/ oprocz krotkiey ad manutenendam ab omnibus
Statibus pro Interesse całey Rzpptey novellam
Legem przydaney circumscripcyi / akceptowanym
ad avertendos omnes Lapides offensionis uspokoić
ię y umoderował. Ktorym to Proiectem chcąc tadio=
sam całey Izby Poselskiey expectationem ukonten=
towac, y on sam pro munere et jurata fide mea,
in scripto kommunikowac, byłem tey nadziei, że quod
semel placuit in voto, niemiało displicere in effectu;
aliści ultra spem universorum, y ten tak chwa=
lebny w ufacylitowaniu obrad Publicznych, Łaska=
wie od JKr Mci P. NMśc. approbowany magno la=
bore, et inexplicabili in Patriam zelo JO. Xcia Jmci
Nominata Arcybiskupa Gnieznienskiego Prymasa
teraznieyszego Korony Polskiey y WXLitt. wespoł y
z JW Jmć PP. Ministrami Status wynaleziony Stę=
pień, u niektorych Ich Mciow PP. wspołkollegow
Izby Poselskiey nie tylko potrzebney Animadwer=
syi, ale należytey nieznalazł recognicyi. Niepo=
mogła in subsequenti w teyże materyi vadente
intermedio ordine, et annuente Principe uczy=
niona z Senatu w godnych Imionach y Osobach
do Izby Naszey Poselskiey Deputacya zapraszaią=
ca ad coalescendum z całą we trzech Stanach
zgromadzoną Rzpptą dla tym szczesliwszego y

grunto

gruntownieyszego obrad Publicznych ubespieczenia.
Niezmnieyszyła tychże Ich Mciow PP. kollegow, y ta po=
myslna in plenitudine Dobroci y Łaskawości JWW.
Mci P. M. M. Stanowi Rycerskiemu przezemnie
samegoż proponowana, et in scripto z woli Jego
Panskiey w Izbie Poselskiey przeczytana Deklara=
cya, że y sam ImPan Koniuszy WW. X. Litt. Sakryfiku=
iąc własny honor commodo et utilitati Rzpltey go=
tow był amore et zelo Dobra Pospolitego, oraz pre=
tio utrzymania, y zakonczenia szczęsliwego tak po=
trzebnego Seymu złożyć kommendę, y iżi w tym
punkcie za zdaniem wszystkich Stanow Rzpltey
Znalezione similiter y ułożone iuż były pod tenże
sam czas, upływaiącego Seymu efficacissima media,
do uspokoienia y drugiey materyi Ordynacyi Ostrog=
skiey, ad plenam Satisfactionem Partium. ale y
to niemiało żadney attencyi, kiedy iuż na ten czas
praevaluerat omnes gloriosos Conatus JkrMci P. M. M.
przeswietnego Senatu niespracowane Staranie, mo=
ia też (lacz licha) w utrzymaniu tak potrzebnego
Seymu applikacya nieuypersuadowana niedości=
głych cokolwiek Impres w rozerwaniu tegoż Seymu a=
nimositas, z takowego tedy procederu przeszłego Sey=
mowania Naszego, niezostało potomnym wiekom
tylko vacuum Comitiorum Nomen, y day Boże aby
tylko vanum, bo w naturalnym rzeczy biegu, non
vanescit male actorum fama, ale veterascit in
tristem memoriam, ktorey opportune zabiegaiąc,
spodziewam się że WM. M. PP. tanquam Pars postre=
ma Rzpltey, y ktorym w takowych konjunkturach
supremum Dy dedere iudicium, zechcecie wziąć eum
tempore przed się justa media utrzymania obser=
vantia opisanego tak wielą konstytucyami y przeżornie

od

od Przodkow Naszych ocyrklowanego, y obwarowanego porządku Seymowania; Inaczey obawiać się y apprehendować by potrzeba, aby po zpetzłych in ordinatissime trzech Seymach consecutive po sobie idących, po znieśionym per plurimos abusus pomięnionym porządku Seymowania, niewpadła insensibiliter nietylko dignitas Izby Naszey Poselskiey, ale też Authoritas naypierwszych Stanow Rzpptey Majestatis et Senatus, ktore wszytkie Semel et insimul integram et felicem czyniły zawsze y prezentowały, y do tych czas reprezentować powinny Rempublicam. Co wszytko podawszy pod Wielki rozsądek Całey Przezacney Ziemi WM MbPP. y na przezorną Ich futurorum animadversyą, a oraz boleiąc szczerze y prawdziwie supra malum ab omnibus deplorandum dzieie do tych czas niespokojony moy żal, śile gdy między wszytkiemi mnie naybardziey, qua tunc credit premit huius alea Tatis tym śmieley na uspaniałe serca WM MbPP. in bespieczniey na łasce, Dobroci, y manutencyi Ich, iako przeszłe moie wszytkie pokładałem, tak przyszłe funduię Nadzieie, żadnego partykularnego ad lenimen justi Cordolij nie pragnąc szczęścia, tylko pomyślnych ex voto et Consilio WMbPP. in hoc presenti rerum statu in publicum sukcessow. Ku sobie zas na dalszy Wiek moy iednostayney Ich pamięci y Dobroczynności, ktorych doznanemu z powinną uniżonością moią zaleciwszy się respektowi, iestem inter reverentiales Cultus &c.

List od Xcia Imć Czartoryskiego Kawalera Maltanskiego do Przeswietney Ziemi Lomzynskiey. z Warszawy d. 23 January 1723 Ao

Iasnie Oświeceni, Iasnie Wielmożni, Wielmożni Mnie Wielce Mił Panowie y Bracia

Kiedy

Kiedy dolendo fato, dla niedoszłego proxime Seymu
Publiczne obrady Pożądanego Contra Spem, ac vota
Universorum Swego nieotrzymały Skutku, a zatym
y Publiczny Interess Ordynacyi Ostrogskiey, po tak
długich expektatywach oczekiwaney nieodebrał decy=
zyi, impulsus Samey Słuszności zelo przed godnym
WWMPP. y Braci, tako dignissimorum, o Dobro Pospoli=
te Zelatorum Kongressem, innovari desiderijs z spra=
wiedliwey Religii Moiey Kawalerow Maltanskich
do tey Ostrogskiey Ordynacyi Stawam pretensyą, kto=
ra iako ex pijssima Fundatoris Intentione nie innego
Sobie Zamierzyła Scopum, iedno zaszczyt Wiary S.
y wierną Oyczystych Granic obronę, tak merito
Jure opacznym niepowinna Żadnym podlegać In=
terpretacyom. Z drugiey Strony Zawsze iest z nie=
zrachowaną Szkodą Rzpltea praejudicium, ktore al=
tissimo WWMPP y Braci podaię Iudicio, że stante kai
publicâ o tę Ordynacyą Ostrogską disquisitione, y po
dziś dzień ieszcze niedecydowaną Litis pendencyą
JO Xżę Jmć Marszałek Nad. WXLitt. MWMPan
Dobra Iey wszytkie in consultâ Rpblicâ w Swoiey
trzyma Possessyi, a publico debitos, w prywatne
convertit usus. Smiem zatym Boni Publici animatus
Studio, usilnie WMPP. y Braci upraszać, abyście
wrodzoną ku Dobru Pospolitemu gorliwością zwa=
żywszy, tak znaczne Oyczyzny detrimentum przez
uproszonych na to Ich Mciów PP. Posłow Swoich do Ma=
iestatu JKrMci P. MMP. instare raczyli, aby
tanto damno obmyślić remedium, y wspomnioną
Ordynacyą, nim finalną Rzplita uczyni decyzyą, na
Skarb Rzpltey zaiechać kazał, aby Publicum Suo Jure
fruatur, quod Publico est destinatum. Tę Sprawiedli=
wą WWMPP y Braci gdy szczerą ku Oyczyznie
Życzliwością czynię remonstracyą, nie wątpię, że

Słuszną u samych że WMP. y Braci znaydzie konsyde-
racyą, et votis meis pożądaną decyzyą. O ktorą iako
teraz repetitis upraszam postulatis, tak perenni Zo-
staię veneratione &.

Laudum Przeswietney Ziemi Łomzyn-skiey na Seymiku Relationis.

d. 22 Febr. 1723 Ao

My Rady Dygnitarze, Urzędnicy, y wszystko Rycer-
stwo Ziemie Łomzynskiey, ziechawszy się na Dzień
Dwudziesty Wtory Miesiąca Lutego do Łomzy ad lo-
cum Consultationibus Nostris Usitatum, za Uniwersałem
Nayiaśnieyszego Krola Jmci P. N. M. na Seymik Rela-
tionis według dawnego zwyczaiu, y porządku Sey-
mowania, Obralismy zgodnemi Głosami za Dyrekto-
ra Koła Naszego, JmPana Michała Maurycego
Suskiego, Łowczego Ziemie Naszey, Sekretarza JKr.
Mci P. N. M., ktoremu to Dyrektorowi Naszemu una-
nimi assensu zlecilismy, wyrazyć publicam Conte-
stationem Nostram. Jz Ziemia Nasza y z Uniwer-
sału JKr Mci P. N. M. y z Relacyi Jch Mciow PP.
Posłow Swoich Jnformowana będzie, iako JKr Mc
P. N. M. Salutem Patriae Saluti Suae pratio-
sissimae anteponendo, nic nieopuszcza, cokolwiek
tylko do Utrzymania Externae et Jnternae Secu-
ritatis et tranquillitatis desiderari może, y lubo
Panskiemu Jego pieczołowaniu, y Oycowskiey Tro-
skliwości reluctantibus fatis pomyslny nie kor-
responduie Skutek, przecięsz nieopuszcza ręku, zak
nawet nieutulony ex iactura Seymow pochodzą-
cy w Oycowskim JKr Mci P. N. M. Sercu niemo-
że zatłumić tey miłości ku Oyczyznie naszey, kto-
rey Continua daie documenta, za co iako nayniższe

Maiestatowi

Majestatowi oddaiąc podziękowanie nieśmiertelną na Sercach Naszych zapisuiąmy wdzięczność, tak czuiąc intime tenże żal, z Łaskawym y dobrotliwym Oycem Naszym, Fideles Filij spolnie ubolewamy, a lubo o wszystkich, tak iako o nas Samych dobrze rozumiemy, że zarowno z Nami kochaią Boga, Pana y Oyczyznę, smakuią oraz Sobie dulcedinem Pokoiu, y Stanu teraznieyszego, y że w Sercach Ich viget et vigebit debita observantia Praw Oyczystych et Novellæ Legis, iesliby iednak (: Strzeż Boże:) mieli się znaydować takowi Zapamiętali, ktorzy by chcieli turbare Statum Præsentem, y iesliby Ich niemiały poskromic præsidia legum antiquarum, et novellæ, tedy się z tym przed Bogiem y Swiatem deklaruiemy, że się do woli, ad optimas Intentiones JKrMści P. N. Młgo Nosuiąc od należytey manutencyi Novellæ Legis, ktorą pro basi et fundamento Szczęścia Publicznego, y miłego Pokoju mamy, ani na piędź nie odstąpiemy, gotowi będąc każdego czasu przy tymże Prawie contra quosvis turbatores Pacis, et tranquillitatis Publicæ, ac Infractores novellæ Legis stawać. Committimus także JmPanu Marszałkowi Naszemu, aby odpisuiąc JO. JmPanu Kasztellanowi Krakowskiemu H. W. K. podziękował Jmci za konfidencyalne do Nas odezwanie się, y rekommendował doświadczoney Jego Vigillancyi, y nieustaiącemu Staraniu manutentionem tranquillitatis Publicæ, tudzież et novellæ Legis, ex zelo in Patriam et nexu Iurati; et debiti obsequij JKrMci P. N. Młgo y całey Rzpptey, a że z Uniwersatu JKrMci P. N. Młgo y Listowney relacyi JmPana Marszałka Popelskiego informati iesteśmy, że na konferencyi z Ich MściPP. Hetmanami, za Cooperacyą teraznieyszego Xiaćia Jmci Prymasa, tudzież y Ich Mściów PP. Senatorow, y Ministrow Status, obojga Narodow, wynalezione są media,

42 ad Satisfactionem JchMciów Panow Hetmanow, tedy iako z tego, oraz y z Listu Samegoz JmPana Krakowskiego Ziemia nasza ma niewątpliwą nadzieię, że Seym przyszły niebędzie expositus Simili Casui, tak cieszyć się z tego, est in hoc voto, et Sensu, aby rzeczy in militantibus zostawały in Statu, quo do przyszłego Seymu. Xiu zas Jmci Czartoryskiemu Kawalerowi Maltanskiemu w responsie wyraził żal Ziemi Naszey, że Materya Ordynacyi Ostrogskiey dla Niedoyścia Seymu nie iest uspokoiona, maiąc iednak nadzieię, że dalsze Staranie WKrMci P.N. Mo. wynaydzie sposoby do akkomodowania oney pro utilitate publica, tedy y tę materyę do WKr Mci P. No Mo. y przytomney przy Boku Panskiey Rady referuięmy &

Copia responsu od Ziemi Lomzynskiey z Seymiku Relationis do JmPana Kasztellana Krakowskiego H. Wo Koronnego z Łomzy d 23 Febr: 1723 Ao

Odebraliśmy z należytym respektem List WmmPana na Seymik relationis Ordynowany. Dziękuięmy uniżenie WMmPanu za tę poufałość, z ktorą się nam odzywać raczysz, y donosisz prospera aeque et adversa. Słuchaiąc relacyi JchMciów PP. Postow Naszych, dostatecznie informowani iesteśmy, iż WKr Mć P.N. Mtwy chcąc Seym przeszły utrzymać, nil intentatum reliquit, ale gdy usilne Conatus Panskie, zamiast Pomyslnego Skutku, gorzkim zakonczyły się żalem exiactura Seymu, tedy y nasze Synowskie Serca uczuły bardzo Oycowski żal, w ktorym do tego zostaiąc, to tylko mamy Solatij Loco, że iako WKr Mć P.N. Mtwy

Podzię

łodząc sobie wszystkie amaritudines, amore Patriae nieprzestaie przez wszelkie środki y sposoby utrzymywać externam et internam Securitatem, taky WM Pan nieomieszkiwasz sekundować optimas intentiones Pana concurrendo do tey manutencyi tranquillitatis Publicae et Legis Novellae, którą my z całą Rzpltą mamy pro basi et fundamento powszechnego szczęścia miłego Pokoiu, y teraźnieyszego w Oyczyznie dobrego Rządu, zaco winne WMPanu oddaiąc podziękowanie, z nieśmiertelną naszą oświadczamy się recognicyą, a oraz upraszamy uniżenie WM MPana, abyś in hoc passu chwalebną swoią vigilancyą y applikacyą z gorliwości erga Patriam miłości y żarliwości, oraz zobowiązku iurati obsequii JKrMci P. N. Młgo y Rzpltey continuare raczył, a że JKrMć P. N. Mły w Uniwersale Swoim doniosł Nam, iż na konferencyi z WM MPanem, y Ich Mćmi Pany kollegami Jego są wynalezione media ad Satisfactionem wtadzy WMMPana, tedy iako z tego mamy niepłonną nadzieię, że post hac provisionalia, Seym przyszły non exponetur simili casui, tak cieszące się bardzo z tego, pro Candore nostro inaczey życzyć niemożemy, tylko aby rzeczy in militaribus zostały in statu, quo do przyszłego da Pan Bóg Seymu. Interea nieodmienną naszę do usługi WMPana deklaruiąc ochotę, iesteśmy indesinenti Cultu etc.

Copia Responsu od Ziemi Łomżyńskiey z Seymiku Relationis do Xcia Czartoryskiego Kawalera Maltańskiego.

Die ut supra

Im z większym upragnieniem post iacturam dwu Seymów oczekiwała Oyczyzna Nasza Consolacyi z trzeciego, tym cięższy czuć musi zab,

ex tristi casu blisko przeszłego. Tak wielkiemu zawodowi, y zasmuceniu Publicznemu my wraz z Całą Rzpptą ubolewaiący niemożemy pana verba dare, wiedząc dobrze iak był potrzebny Seym dla ugruntowania externa et interna Securitatis dla uprzątnienia publicznych, a walnych Interessow, tudziesz dla uspokoienia Materyi Ordynaciey Ostrogskiey; Co dla niedoyscia Seymu Lubo non subsecutum, mamy iednak nadzieię, że dalsze starania JWKr Mci P. No Mo. wynaydzie sposoby do akkomodowania oney, wyszede Communi assensu zdało się nam tę Materyę do JWKrMci P. NoMo., y przytomney przy Boku Panskim Rady, reserowac. interea Dalszy Naszy ad usus WKMci deklaruiąc ochotę iesteśmy na zawsze &&.

Laudum Prześwietney Ziemi Łomżynskiey na Seymiku Relationis.

Dnia 22 Febr: 1723o

My Rady, Dignitarze, Urzędnicy y wszytko Rycerstwo Ziemie Łomzynskiey, ziachawszy się na dzien dwudziesty wtory Miesiąca Lutego do Łomzy, ad locum Consultationibus Nostris usitatum za Uniwersatem Najasnieyszego Krola JMci P. NoMo na Seymik Relationis według dawnego zwyczaiu, y porządku Seymowania, obralismy zgodnemi głosami za Dyrektora Koła Naszego JmPana Michała Mawryzego Suskiego, Łowczego Ziemie Naszey, Sekretarza JWKrMci, ktoremu to Dyrektorowi Naszemu unanimi assensu zlecilismy wyrazic publicam contestationem Nostram. Jz Ziemia Nasza y z Uniwersatu JWKrMci P. NoMo. y z Relacyi JchMcow PPanow Posłow swoich Informowana będąc,

Jako

Jako JKrMć P. N. Mtwy salutem Patriæ saluti suæ pretiosissimæ anteponendo, nic nie opuszcza cokolwiek tylko do utrzymania externæ et internæ securitatis, et tranquillitatis desiderari może, y lubo Pańskiemu Jego pieczołowaniu, y Oycowskiey troskliwości reluctantibus fatis pomyślny nie corresponduie skutek, przecięż nie opuszcza ręku, żal nawet nieutulony ex iactura Seymow pochodzący, w Oycowskim JKrMci Sercu niemoże zatłumić tey miłości ku Oyczyznie Naszey, ktorey continua daie documenta, za co iako Nayniższe Maiestatowi oddaiąc podziękowanie, nieśmiertelną na Sercach Naszych zapisuiemy wdzięczność, tak czuiąc intime tenże żal, z łaskawym y dobrotliwym Oycem Naszym, Fideles Filij spolnie ubolewamy; a lubo o wszytkich tak, iako o nas samych dobrze rozumiemy, że za równo z Nami kochaią Boga, Pana y Oyczyznę, smakuią oraz sobie dulcedinem Pokoju, y Stanu teraznieyszego, y że w Sercach Ich viget, et vigebit debita observantia Praw Oyczystych, et Novellæ Legis, ieśliby iednak (: strzeż Boże:) mieliśię znaydować takowi zapamiętali, ktorzyby chcieli turbare Statum præsentem, y ieśliby Ich niemiały poskromić præsidia Legum Antiquarum, et Novellæ, tedy się z tym przed Bogiem y Swiatem deklaruiemy, że się do woli etiam optimas Intentiones JKrMci P. N. Mło. stosuiąc, od należytey manutencyi Novellæ Legis, ktorą pro basi et fundamento Szczęścia Publicznego y miłego Pokoju mamy ani na piędź nie odstąpiemy, gotowi będąc każdego czasu przytym że Prawie contra quosvis turbatores Pacis, et tranquillitatis Publicæ, ac Infractores Novellæ Legis stawać. Committimus także JmPanu Marszałkowi Naszemu, aby odpisuiąc JO. JmPanu Kasztellanowi Krakowskiemu, Het: Wk: podziękował Imci za

konfidencyalne do Nas odezwanie się, y rekommendo-
wał doswiadczoney Jego vigillancyi, y nieustaiącemu
Staraniu manutentionem tranqvillitatis Publicae,
tudziesz et Novella Legis ex Zelo in Patriam, et nexu
Jurati et debiti obsequij JKr Mci P. N. Mgo y całey Rzp-
ptey, aze z Uniwersału JKr Mci P. Nrgo Mgo y listo-
wney Relacyi JmPana Marszałka Poselskiego in-
formati iesteśmy, że na Konferencyi z JchMciami PP.
Hetmanami za Cooperacyą teraznieyszego Xcia Jmci
Prymasa, tudziesz JchMciów PP. Senatorow y Ministrow
Status Oboyga Narodow wynalezione są media ad
satisfactionem JchMciów PP. Hetmanow, tedy iako z tąd
oraz y z Listu Samegosz JmPana Hetmana Wgo Kgo
Ziemia Nasza ma niewątpliwą Nadzieię, że Seym
przyszły nie będzie expositus Simili Casui, tak cie-
sząc się z tego, iest in hoc voto et Sensu aby Rzeczy in
militaribus zostały in Statu, quo do przyszłego Sey-
mu. Xciu zaś Jmci Czartoryskiemu Kawalerowi Mal-
tanskiemu w Responsie wyrazi żal Ziemie Na-
szey, że Materya Ordynacyi Ostrogskiey, dla nie-
doysicia Seymu nie iest uspokojona, maiąc iednak
nadzieię że dalsze Staranie JKr Mci P. Nrgo Mgo
wynaydzie Sposoby do akkomodowania oney pro
utilitate Publica, tedy y tę Materyą do JKr Mci
P. Nrgo Mgo y przytomney przy Boku Panskiey Rady
referuięmy. etc.

Copia Literarum Illmi et Excellmi Dni
Supremi Regni Cancellarij, ad Illmum
Nuntium Apostolicum. d. 28 Febr. 1723 Ao.

Cum Civitas Cracoviensis, in Supplici Libello Sae
Rae Mti Dno Clmo porrecto, exposuit, Suos Cives
et Consules, Nobiles Gałczka et Gwilhaume di-
ctos, ad Judicium Spirituale Consistorij Cracovien.

in Causis

in causis ad Civilem Suam Iurisdictionem pertinent, á quibusdam personis Spiritualibus, Contra Statuta Regni et Iura Sua Civilia evocatos, et Censuris Ecclesiasticis innodatos esse, et tam Eiusdem S. R. Mtis protectionem, in tuitionem Iurium Suorum Imploravit, quam et propter tollendas censuras, ad Tribunal Nunciaturae S. Sedis Apostolicae recursum fecit; Etiam et ego eidem Civitati hac in parte deesse non possum, atq; pro Eadem Civitate Cracoviens, ut cum Suis Conciribus, et Consulibus Suprafatis in Tribunali Illustrissimae Excellentiae Vestrae, circa Iura Sua Conservetur, et ad Forum Suum Civile, cui cum Personis et Bonis Subsunt, Eidem Consules remittant, enixe rogo. De Caetero maneo. &.

Copia Listu JmciPana Kanclerza WoKo. do Miasta Krakowa à 28 Febr: 1723.

Ile mozności moiey będzie w teraznieyszey Sprawie do Sądow Duchownych wytoczoney, pro tuitione Iurium Miasta Krakowa assistere zechcę, y Instancyę do JmX. Nuncyusza wniosę; Jednakze potrzeba należytą w Nuncyaturze daić Informacyę, y takiego mieć Sprawy Promotora albo plenipotenta, ktory by to doskonale wywiodł, że ta Sprawa do Duchownego Sądu nienależy. Zatym Zostaię &.

Copia Literarum Illmi et Excellmi Dni Supremi Regni Cancellarij, ad Eminentissimum Cardinalem Coradini Prodatarium Apostolicum à 27 Febr: 1723 Ao

Supplicatum iam est antecedenter S. Sedi Apostolicae Nomine R.R. P.P. Ordinis Sancti Pauli Primi Eremitae Conventus Clarimontis Czestochoviens, quatenus Novellae Eorum Fundationi Leinoviensi exiguum

Beneficium Saeculare. viginti Scuda Romana non importans in oppido Zarki Dioecesis Cracoviensis, pridem iam a Patrono suo Legitimo iisdem Collatum, et ab Ordinario Loci approbatum, per Supremum Apostolicae Authoritatis beneplacitum, stabilius firmari, et incorporari posit. Quoniam vero Negotium hoc sub favore appromissa spei, hactenus in Curia Romana differtur, ut tandem ad felicem deducatur effectum. opera pretium duxi praefatis RR. P.P. Ordinis S. Pauli Primi Eremitae hac in parte. Suffragari, ac Eminentiae Vrae praemisso debiti honoris obsequio, explicare, qualiter dicti Patres in Regno Poloniarum circa propagationem orthodoxae fidei, exterpationem haereseos, conversionem acatolicorum, tum ex vicina Silesia, Prussia, tum ex aliis partibus, ad reconciliationem cum S. Matre Ecclesia Advenientium, circa administrationem Sacramentorum, item in Missionibus ad Regiones Schismate infectas, et in aliis ad promovendum Cultum Divinum spectantibus sedulos et continuos impendant Labores, cum evidenti Lucro et utilitate S. Romanae Ecclesiae; et hac omnia ex dicta memorati beneficii Zarcensis incorporatione ubeniori fructu subsecutura, non vana spondet ratio et evidens rei circumstantia. Quapropter officiosissimam ad Eminentiam Vram facere Instantiam nonintermitto S. Sedi Apostolicae obnixe supplicans, quatenus praefatum sat tenue beneficium Zarcense, memoratae Residentiae Lesnioviensi dictorum Patrum, quasi contiguum ob eventuros ex post fructus adjungatur, et incorporetur, mediante speciali gratia, munere et beneficentia Eminentiae Vrae, Cuius favori et benevolentiae me ipsum in profunda recommendans veneratione maneo. &

In Causa

In Causa Varmiensis Novitatis Statui Reipbcæ periculosæ Informatio, JW. JmćPanu Kanclerzowi W.K. do uwagi podana.

Ab origine erectionis Episcopatus Varmiensis był ten zwyczay zawsze zachowany, że Sub tempus Sedis Vacantis Episcopalis Capitulum obierało Administratora pro Regimine Spiritualium et Episcopalium, a przytym Ekonoma ad percipiendos proventûs in rem futuri Episcopi. Capitulum zaś nigdy nic nie brało, Administrator też bardzo małą miewał pensyą. Teraz dopiero in Anno 1722 toż Capitulum Varmiense uczyniło Sobie Dekret, aby Sub tempus Sedis Vacantis tertiam partem proventuum Episcopalium inter præsentes Canonicos distribuat, y prosi aby Rzym approbował ten Dekret, daiąc motiva, ktore Statui Reipbcæ Sunt Contraria, et Religioni Catholicæ periculosa. Więc dowiedziawszy się de his Novitatibus nocivis Reipbcæ ex munere meo Viceprimatiali in absentia Krola Jmci przeszłego Roku zleciłem attendentiam w Rzymie, na ten Interess, y tak gdy JmćPan Puchet Sekretarz Krola Jmci tam rezyduiący opposuit se petitionibus Capituli Varmiens in Sacra Congregatione Eminentmorum Cardinalium Concilij Tridentini interpretum, Sacra Congregatio memoriale sive oppositionem et Informationem JmćPana Pucheta contra Memoriale seu Instantiam præfati Capituli odesłała do JmćX. Nuncyusza pro recipienda meliori Informatione. w ktorym to memoriale Capituli Varmiensis położone motiva, Sunt Contra Statum Regni, z ktorych niektore naprzodce biorę w reflexyą.

1mo Primum fundamentum założono concordata Ger-

mania, iakoby Warmia nie do Polski, ale do Niemiec na-
leżała Sapitło Scissionem a Corpore Reipblicae, zwłaszcza
kiedy tego dokładaią, że Capitulum Varmiense iest Con-
faederatum cum Capitulis Germaniae, o czym ia nigdy
nie słyszałem, to tylko wiem że nietylko konfaederaiye,
ale y korrespondencye cum externis potentijs, mię-
dzy ktore, y niektore kapituły Niemieckie computa-
ri mogą, są zakazane.

2do Pamiętam też że ordo Theutonicus wiele o tym
pracował, y pracuie in Comitijs Ratisbonensibus, a-
by Cesarzom wszytkim punkt do przysięgi przy-
dawano, ut avulsa ab Ordine Theutonico reciperent.
Tknęło to bardzo Dwor Berlinski, tak, że zaraz in
Anno 1723 dał znać o tym Rzpptey reprezentuiąc
niebespieczny zamach, nietylko na Jego, ale y na
Nasze Prussy. Zakrzątneli się zaraz Ministri Sta-
tus koło tego, y mnie kiedym był w Wiedniu
Commissum było nomine Krola Imci abym był
temu zabiegł. W czym mnie Dwor Berlinski przez
Rezydenta swego w Wiedniu ustawicznie Sollicyto-
wał, abym był Commune interesse iuxta Com-
missum Krola Imci promowował. Com też y uczy-
nił, iako patet z memoryału mego, na to poda-
nego Cesarzowi Imci, y z Łaski Bożey sopiveram
tane difficultatem, alem słyszał, że po odiezdzie
moim z Wiednia, znowu to negotium resuscitatur.
To też szczerze powiadać mogę, że magna Nomina
exprimis Capitulus ordinis Theutonici wyrozumie-
wali, y proiecty czynili, iakoby do Inflant mogli redu-
cei: o inszych proiektach roznych niewspominam,
ale też to Notandum, że lubo Krolowi Imci z kan-
cellaryi Czeskiey nomine Cesarza Imci in publicis
literis daią wszytkie tytuły, exprimendo et Livoniam
przecięż z kancellaryi Imperij niedopisuią do tytułu

Livoniae

Livonia, navet y et caetera niechce się im pisać;
cum rationibus niewydaią się, tylko pradium alle=
gant. Ale snadno się dorozumieć że to czynią ad
Instantiam Ordinis Theutonici, aby sub protec=
tione Imperij tym snadniey mogł sobie rezerwo=
wać viam regressus do Inflant, y potym do Prus,
otrzymawszy wprzod przysięgę Cesarską de recupe=
randis Avitis suo ordine Theutonico.
Zatym ieżeli kiedy to teraz powinnismy tego prze=
strzegać, aby się Warmia nie odzywała cum Concorda=
tis Germaniae do ktorych nienależy, a dopieroż z Con=
federacyą cum Capitulis Germaniae.

3tio Kiedyby te Concordata miały służyć na Warmią,
musiały by służyć na Chełmno, y na Diecezyą Pomor=
ską, bo zarowno te kraie trzymał ordo Theutonicus
sub Protectione Imperij co się mowić niegodzi.
Chciała się Warmia nieraz poszczycać Concordatis
Germaniae, ale per decisiones Rotales Romanas iest
odsądzona, iako constat ex decisione 438 et decisione
446. Coram Cardinali Millino. Item Coram Bevila=
qua in Causa Canonicatus Varmiensis Die 23 Ja=
nuarij 1669 Rota Rom: recent: par: 16. deci 14.
Ieżeli tedy sam Rzym ma oko pro Iuribus Nostris,
dopieroż mi tenemur tego doglądać.

4to Inter potissima motiva obtinenda praefata gratia
à Sede apostolica to też położono, że Kapituła będąc
inter Hereticos, musi mieć Sede vacante korresponden=
cye z roznemi Dworami, a z iakiemiszto Dworami! nie=
bywało tego do tych czas, bo tyto było contra Statum
Regni, sequerentur poena.
Wszakże y teraz kazano per Decretum Regium In=
stygatorowi agere przeciwo tym, ktorzy z Piltynskie=
go Biskupstwa, sive z Prowincyi wysyłali na Brun=
swicki Congress sine scitu Regis et Reipublicae
Expromissis et computatis computandis timendum
aby Capitulum non intret choć nie teraz to potym in=
tentationem, y niewdało się w iakie spiski cum ex=

ternis Potentijs. Mamy exemplum z Paradyskiego Klasztoru praesentis temporis. Pro conservatione Status Regni visum było, aby Opactwo Paradiskie szło zawsze ad Nominationem Regiam, et non per electionem, bo się nam bać należało aby sobie Zakonnicy niemcy, których tam iest wiele, nie obrali takiego Zakonnika Niemca Opatem in praejudicium Iurium Regni.

Wykluł się teraz non vanus Metus tego wszystkiego kiedy widzę Zakonnicy, że między Dworem, y między Rzymem de Iure Patronatûs Certatur, nieuważaiąc ani na Nominacyą od Krola Jmci X. Gorczyńskiemu, daną pro Coadiutoria huius Abbatiae, ani na Rzymską in favorem Jego expedicyą, niechcieli go znać za Coadiutora, y owszem dali supplikę do Cesarza Jmci, aby im wolno było obierać sobie Opatow Niemcow, ponieważ na Szląsku iest pars Bonorum abbatialium, y iescze antiqua statuta Regni przywodzą pro sua parte.

5to Nie są to dobre initia pacis internae et externae ad magna molimina per gradus ascendit ten który Capitulo suggessit takie media.

Na ow czas kiedy post obitum Jm X.a Załuskiego Biskupa Warminskiego Procurator Capituli Varmiensis w Rzymie nunquam practicato exemplo zachcięcy omnes Status Episcoporum ab Anno 1555 poczynawszy od kardynała Hozyusza novum modum expediendarum Bullarum na Rzymie wyciągnął że nie tak, iako na insze Biskupstwa Polskie, ale iako na Niemieckie Biskupstwo wydano Bullas aby tak czasu swego post unam alteram vel dissimulatam nominationem Regiam obierała sobie Biskupow iakichby chciała kapituła. z kąd litigia et periculum avulsionis a Corpore Reipublicae Provincyi Warminskiey oczywiście subseqviby musiało, bo gdy by krolowie Polscy chcieli utrzymywać sua

Subiecta Sua nominationis, a Kapituła by Inszego o-
brała, toby Electus a Capitulo mogł wziąć protekcyą Bran-
deburską, y tak byśmy przepadli.

Byłaby eversio Status et Religionis w tamtey Provin-
cyi. Sequerentur Infinita Mala, y daley by się rozszerzała
Herezya. Dostało by się y moiey Dyecezyi Pomorskiey, w
ktorey Mam więcey Kościołow, niżli iest w Dyecezyi Warminskiey.
Skąd każdy osądzić może, ieżeli y to punctum ktore iest za-
łożone pro motivo Impetrandæ Gratiæ per Capitulum
ratione defensionis ab Hæreticis powinno Subsistere.

6to Wszakże oczywiście Widziemy, że Herezye per disper-
siones creverunt. Snadnie tenk[t]oby Brandeburczyk
nie tylko Herezyą zaraził całą Warmią, ale Sensim
dilataret ią per totam Prussiam Regalem Regni No-
stri.

7mo Wszakże widziemy co się teraz stało w Chełminskiey
Dyecezyi, co zrobił Dwor Berlinski że kościoł katolicki
odebrał contra pacta z Rzpltą inita

Wszakże widziemy, iako coarcuit OO. Jezuitow w S. Li-
pki, quidnon molestetur kiedy by musiał co per poten-
tiam dostało w Warmii.

8vo Dato non concesso żeby Kapitule wolno mieć korres-
pondencyę z postronnymi Dworami to iednakowo nie-
potrzebne by były chyba tylko z Samą Regencyą Kro-
lewiecką ktora nomine Dworu Berlinskiego omnia
agit, et determinat. A dalekoż do krolewca? unius
Diei iter. Wszakże krolewiec in Spiritualibus na-
leży do Biskupa Warminskiego, wszakże tam maią
dwoch xięży Jezuitow, maią X. Archipresbitera.
Do Berlina zas posyłać nigdy nie iest zwyczay.

Sama też kapituła bez protekcyi Rzpltey nic by nie-
wskorała, y pewnie Brandeburczyk nie na Kapitułę,
ale na Rzpospolitą Respekt ma.

Słyszałem od Wielkiego człowieka, ktory wiele wie-
dział Sekretow fakcyi przeciwnych Stron sub tem-
pus revolutionum, że w tych zamieszaniach Szwedz-
kich iuż było in favorem Brandeburczyka conclusum
de Varmia ze Szwedami; Uchoway Boże żeby się
przymieszała iaka fakcya, to by przepadła.

9no Jak tez niepotrzebny czwarty fundament. Jakoby Kapituła Sede Vacante miała expensa wielkie na posyłanie do Dworu, do Generałow do Hetmanow, na Seym. Wszakze kapituła na zadne funkcye nie posyła swoich Deputatow. Insze kapituły posyłaią na Trybunały y na Seym. Wszak ze do Generałow do Hetmanow nie iezdzą Kanonicy Warminscy, tylko Ekonomus, a choć kto poiedzie z kanonikow nie bardzo wiele mu daią de massa communi, y trafi się to w kilka lat.

10mo Allegat Capitulum, y tę racyą, ze sub tempus Sedis Vacantis muszą siedzieć w kapitule, ze maiora negotia maią. Wszak ze to cały swiat wie, ze kanonicy Warminscy siedzą zawsze w domu, propter lucrandas distributiones, y iednakowo tak Sede vacante, iak y teraz siedzą propter proventus ktore tam są stricti iuris y wieleby stracił, ktory by wyiechał etiam non Sede vacante.

11mo Napisali tez to inter fundamenta, ze maią Sede vacante multa ad agenda, a z kim ze? Wszak ze Biskupstwo Warminskie ma tę estymacyą, nieomylną, ze iest beneficium pacificissimum, et in temporalibus, et in spiritualibus. Wszakze tam Plebanow vix tertia pars est, co iest w Biskupstwie kujawskim albo Poznanskim, albo Płockim, a vix duodecima pars, co iest w Biskupstwie krakowskim, albo Gnieznienskim? a cosz maią mieć tak wiele turbacyi. Ma Kapituła Warminska statuta Cardinalis Commendonij, ktore do tych czas observabat, są consvetudines et praescripta leges wiele ma Administrator participare pro sua functione, et pro suis Laboribus, Kontenci bywali do tych czas Administratorowie. Kapituła nie miała nic ad laborandum a nacosz in futurum takich się kłopotow obawiać? Na cosz się przez to in suspicionem podawać, affectata correspondentia z Dworami, a przecię dla tego chce mieć Capitulum tertiam partem proventuum

Episcopa

Episcopalium Sede Vacante.

12mo. Allegant timores kłotni z Biskupami Sukcessora-
mi, ex occasione divisionis, y przypominaią, że derelic-
ta post demortuum Episcopum Haeredibus należą,
cum Successionibus zaś Episcopis ratione expensarum
pro bono publico bywaią kłotnie. Byłem na ten
czas kanonikiem Warmińskim, kiedy Sedes vacabat
po Nieboszczyku Xiężu Warmińskim Załuskim.
Byłem na Elekcyi Administratora Nieboszczyka JMci
Xdza Kunika. Miałem też honor denuntiandi w
Kościele teraznieyszego Xdza JMci Potockiego Clero
et Populo za Pasterza iak przyszła expedycya z Rzy-
mu, nie widziałem żadnych trudności in admini-
stratione Spiritualium et temporalium, lubom
był praeses Capituli in accessu Xdza JMci tera-
znieyszego Biskupa ad Episcopatum Varmiensem.
z Teraznieyszym Xiężem JMcią nie mieliśmy żadney
trudności si meminisse licet pro expensis nic niepołoży-
ło Capitulum Xiężu JMci chiba Oeconomus. a postare-
mu to się działo sub tempus turbidi Status Rei-
publicae, sub tempus multarum gentium armata-
rum w Królestwie, kiedy Woyska Moskiewskie y
insze ustawicznie się przewijały, y w Warmii
stały, a jakże kapituła może imaginari sobie,
żeby kiedy maius periculum miało imminere nad
to cośmy ucierpieli.

13tio. Allegat Kapituła Warmińska, insze kapituły
Polskie, które longe sunt pauperiores et publicis fun-
ctionibus iako to Deputacyami y. implicatae iako by też
one miały participare Sede Vacante tertiam par-
tem proventuum, ale tego nigdy nie dowiodą, bo ża-
dna kapituła w Polszcze nie niebierze pro distributio-
nibus ex Bonis Episcopalibus, tylko ci Kanonicy, któ-
rzy bywaią destinati ad administranda Bona Episco-
palia, idque in vim laboris pro Administratione ex-

accidentys, non ex censibus, aut Solidis Fructibus participant; Lubo y to iest abusus, ktory niedawno in aliquibus, Sed non in omnibus Capitulis irrepsit, contra Constitutionem Provincialem Sprovianam. J kiedy vacabat Sedes Episcopalis Posnaniensis per Annum po Nieboszczyku JmcXz Bartłomieiu Tarle, przeciąg Capitulum Sede Vacante nie niebrało, chiba ieżeli ktoremu Kanonikowi, ktory Arendarz co podarował. nawet y JmX. Administrator na ow czas a potym meus in Eodem Episcopatu Successor assekurował się że nad Szesnaście czerwonych Złotych niewziął z klucza ktory trzymał, y to z żadnym niemiałem turbacyi. Tak odebrałem Biskupstwo, iako by nigdy niewakowało.

J to iest publicum, że kiedy stanie distributio administrationis Clavium Bonorum Episcopalium, to inszym Kanonikom choć continuo residentibus penes Cathedram, nic nieprzybywa ex proventibus Sedis Vacantis, ieżeli ktory non administrat aliquod Bonum Episcopale

14to Żeby zaś perhanc participationem tertiæ partis proventuum miało Capitulum Varmiense effugere controversias z Biskupami Successorami ex occasione iż by na tenczas expensas publicas nierachowali Biskupowi, to nulla ratio. Bo same rachunki partis tertiæ narobiły by Controversias, a tak kiedy Kapituła nic niebierze y tylko Oeconomus Capitularis administrat Bona more Solito et ab antiquo practicato, ac observato w Warmiy, to Biskup niema nic doczynienia cum Capitulo, tylko cum Oeconomo.

15to Ażeby Biskupi Warminscy mieli się wadzić cum Capitulo ratione proventuum Sedis Vacantis, to nie iest, chiba się to w tenczas trafia, kiedy kapituła Succedit post intestatum Episcopum, a zatym kiedy nie tylko mobilia participat, ale też y proventus iuxta Menses deservita mercedis demortuum Episcopum Concernentis sobie bierze, bo in tali Casu certam partem sobie bierze, a certam Successori oddawaiąc przy rachunkach ktorić się musi, y pewnie y teraz takiezby bywały Kłotnie między kapitułą y Biskupami Successorami circa exdivisionem

tertiæ

tertiæ partis proventuum Sedis Vacantis, kiedy by kapituła miała participare aliqvam partem Proventuum Episcopalium. Ani tez iest practicabile w Polszcze, zeby Hæredes Episcoporum mieli co brać ex Iure Hæreditatis, chiba ex vi testamenti; kiedy zas testamentu niemasz, to hæredes nihil participant, y nietrzeba się ich nigdy bać.

Teraznieyszy Xżę Imc Warminski niemiał sub mea præsidentia z kapitułą zadnego kłopotu ratione Sedis Vacantis. Spodziewam się, że y Sukcessorowie Iego Imci Biskupi mieć niebędą, nizeli antiqvus rerum status, et immemorabiles consvetudines observabuntur. Przez co et tranqvillitas Reipublicæ conservabitur, et timor futurorum malorum, imo ipsa suspicio machinationis, et correspondentiarum avertetur et periculum iako Scissionum tak et Hæresium evitabitur.

Iuz sobie wyrobiła kapituła Warminska, że contra antiqvum morem ab Aᵒ. 1555. non practicatum ad titulum Electionis Capituli wyszła raz expedycya na Biskupstwo Warminskie. Iezeliby się dey to powiodło y daley, toby difficultates infinitas robili Nominatis a Rege, azeby tym czasem participowała reditus Episcopales. Byłyby nowe dissensiones in Regno tak iako z Opatami, de Iure Patronatus, àcum majori periculo avulsionis, a Corpore Reipublicæ tey provincyi. Bywałyby processus, byłyby contemptus Excommunicationum, a zatym Hæreses et avulsio a Corpore Reipublicæ.

Zaszczyca się Capitulum Privilegijs Electionis, wszytkie kapituły to Prawo miały y ieszcze go konserwuią ale dla Ceremonij tak iako practicabatur, w kapitule Warminskiey, ktora teraz novitates wznieca. A iezeli teraz ad Concordata Germaniæ przyznawa się, choćiasz nimi non gaudet, pewnie by mogła mieć okazyę tandem ad avulsionem à Corpore Reipublicæ czemu trzeba bardzo zabiegać, et novitates niepozwalać.

Pro Supplemento.

Advertendum y to że gdyby to miało bydz pozwolone kapitule Warminskiey, toby tego y insze wszytkie kapituły chciały, a było by to nietylko cum periculo gre=

tis Internæ, atetex aperté contra Statuta Synodalia, Provincialia a Sede Apostolica approbata.

Copia Literarum ab Eminentissimo Cardinali Protectore, ad Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium.

Dall'annessa copia della Letera che scrivo à S. M.tà potrà riconoscere V. Ecc.za la non lontana disposizione di N.ro Sig.re per terminare una volta la tanto dibattuta, e non mai più decisa controversia di codeste Badie. Si compiaccia l'Ec. V. riflettere, che dandosi fine alla differenza con l'intenzionata divisione delle due Mense Abbadiale, e Claustrale, il Rè potrà godere de suoi diritti in buona parte, e forse nella maggiore di codesti Monasterij, ed in quelli specialm.te più considerabili, e di maggior rendita. Con tal accordo la M. S. verrà al possesso di quelle prerogative, che maj non ha sin ora pacificamente godute, ed illustrarà la Sua Corona di un fregio contrastato sempre sin ora ai suoi Reali Predecessori. Prego l'Ec. V. con la sua esperimentata prudenza, e con la piena cognizione, che ha degl'interessi di codesta Republica à ben ponderare i gravi, e giusti motivi, che devono indurre l'animo della M.tà Sua ad accettare benvoluntieri un tal accordo, e procurarne validamente l'esecuzione; mantre pieno di stima per il merito di V. Ec. le bacio in fine le mani. Roma Gennaro 1723.

D. V. Ecc.za

Serv.re vero di Cuore
A. Card.le d. S. Clem.te

Copia

Copia Literarum ab Eodem Cardinali, ad Sacram Regiam Mtem.

Io credo di dover portare a V. Mtà una notizia, che sarà per riuscirle molto gradita, e con essa una riprova ben singolare dell' amore, che hà N: Sigre per la Persona della Mtà Vra, e per tutta la Nazione Polacca. Scorgo dunque la S. Sua in disposizione di accomodare una volta per sempre la tanto antica, e tanto scabiosa controversia di coteste Abbadie, e di accomodarla con un mezzo termine ugualmte utile, e glorioso per la Mtà Vra utile per che in sostanza la Mtà Vra verrebbe ad essere in pacifico possesso di una prerogativa, che le è stata sempre contrastata; glorioso per che riuscirebbe di ottennere da questa Corte alla Mtà Vra, ciò che non è riuscito maj à veruno de suoi Predecessori. Venendosi dunque alla concordia potrebbe sperarsi da S. B. d'accordare à cotesta corona il dritto di supplicare à buona parte delle abbadie di cotesto Regno, che saranno capaci di amettere una divisione da farsi amichevolmte dà ministri da deputarsi da V. Mtà, e dal Nunzio Apostolico della Mensa Conventuale, et abbaziale delle medesime, di modo tale, che fatta una volta l'accennata divisione et i monaci riconoschino sempre quello, che loro sarà determinato appartenere, e dipendano dall' abbate claustrale, che eleggeranno, e l'abbate commendatario prescelto dalla Mtà Vrà, senza avere alcun peso della sussistenza de medi monaci, debba godere di tutti quei proventi, che saranno à lui destinati.

V. Mtà ben vede che è la maggior parte delle Badie di Polonia sarà capace di questa divisione e la M. V. verrà ad averne un buon numero, ò ve ne saranno di quelle, che non ne saranno capaci, et all'ora nemen nello stato presente curarebbe V. M. chi la volesse, mentre non è credibile, che vi sia Persona, che voglia fare puramente l'Economo alli monaci; non potendosi negare che per ogni ragione e divina, et humana gli debbano essere preferiti nella loro sussistenza, e mantenimto ad ogni altro.

Non può essere ignoto à V. Mtà, che i partiti fatti altre
volte, a Cotesta Corona da gra Corte non sono maj stati così
vantagiosi, anzi di gran lunga inferiori, mentre per quello
che più è à mia notizia, mai sono stati offerti più di cin-
que Abbazie à favore delli Rè Predecessori della Mtà
Vra; e nell'istesso trattato di favorevura si restringeva à
gro Numero la pretensione di Cotesta Corona. Anzi non
posso nasconderle che io son persuaso, che quando non
si accetti prontamte. un tal ripiego, si verrà da gro can-
to averlo per non esibito, il che io non posso negare, che
considerarei ~~come~~ molto pregiudiziale agl'interessi di V.
Mtà, e della Republica.
Ne, à parer mio, deve V. M. allarmarsi delle ultime ri-
soluzioni prese dalla congregazione deputata da S. Stà
primo, perche nei monisteri più considerabili, e di
magior rendita sono state uniformi alle determi-
nazioni di V. Mtà; secundo, perchè in quella parte,
nella quale non sono state uniformi hà la Congre
avute ragioni assai forti in contrario, come esattamen-
te riferirà à V. Mtà il suo Regio Segretario; 3° perche
finalmente quando si venga al suddetto accomodamte.,
ella acquistarebbe il dritto di nominare à quell'istesse
commende, che si dividessero dalla Mensa Claustra-
le, che ora è stata proveduta. Tanto m'accade humilmte
rapresentare alla M. V.; mentre le faccio profundissimo
inchino &.

Copia Literarum ab Illmo et Excellmo
Domino Supremo Regni Cancellario ad
Eminentmum et Reverendmum Cardinalem
Albani Regni Protectorem de 27 Febr. 1723

Ago humillimas gratias Eminentiae Vrae pro
communicatione Suarum Responsoriarum ad Lite-
ras S. Rae Mtis Dni Mei Clmi. Controversia Re-
spectu abbatiarum in Regno isto, ut possit tandem
desideratâ assopiri accommodatione optandum est. Ex
Parte S. Regiae Majestatis et Reipublicae omnis

prom

promptitudo semper demonstrata fuit; Illrmi au-
tem et Reverendmi Domini Nuntij Apostolici requi-
sitis ad hunc finem Mandatis Sedis Apostolicæ se de-
bite Non fuisse instructos allegabant. Cum vero ex me-
moratis Responsorijs S. Ræ Majestati ab Eminentia
Vra datis constat, iam esse transmissa moderno Illrmo
et Rdmo Domino Nuntio Apostolico ad præmissum
effectum necessaria Instrumenta; proinde spero,
simul opto, quod Sacra Regia Mtas post felicem
Deo dante in Poloniam reditum, dignabitur assi-
gnare Deputatos ex Senatu ad tractandum hocce
negotium. Cæterum tamen fateri debeo coram Emi-
nentia Vra, id me graviter perstrinxisse, quod cum
S. Sedes inclinaverit ad accomodationem huius-
modi Negotij, Interea Româ nuntiatur expedi-
tiones Bullarum ad nonnullas Abbatias in dero-
gationem Iurium, Majestatis ac Reipublicæ extra-
dendas fore, non exspectatâ hac accomodatione:
quo facto metuendum est, nè novæ difficultates ad
istam negotiationem exoriantur, neve sit occasio
alteriorum Majorum tricarum. Hinc est quod in-
stantissime pro munere meo rogare Eminen-
tiam Vrãm non intermitto, quatenus ea, quæ D.
Baro de Puchet proposuit favorabili protectione
tueri, ac promovere non dedignetur, ut saltem Exe-
cutio supradictarum Expeditionum, ad Abbatias
in præjudicium Iurium Regni emanandarum,
suspendatur, quousq. post reditum S. Ræ Mtis
non fuerit instructa Conferentia cum Illrmo et
Reverendmo D. Nuntio Apostolico, simulq. eiusdem
Negotij determinatio, præsertim quia nullum
Monasterijs per hoc fiet præjudicium, non exi-
stentibus enim abbatibus, Commissarij bonum
Ordinem, et disciplinam monasticam manutene-
re possunt.

Animadvertat etiam quæso Eminentia Vra, quas
Novitates Urget Capitulum quoq. Cathedrale Varmiense,

contra antiquissimas laudabiles, et in ratione Status Regni Istius fundatas Consvetudines. Nolo tamen harum Novitatum exaggeratione gravare oculos Emtiæ Vræ, sed commode faciet insinuationem Earundem, prædictus D. Baro de Puchet; Implorare autem validissimam protectionem Eminentiæ Vræ per omnem rationem obligatus sum, ne tanquam Vigilantissimus protector istius Regni permittere patiatur has nocivissimas, et magnarum perniciosissimarum in Ecclesia, Religione, ac Republica, consequentiarum novitates. Hæc scribo teste Deo, non ex ullo respectu sanguinis, tanquam frater Illmi Nominati Episcopi Varmiensis, sed tanquam Minister Status Studiosissimus Boni Ecclesiastici, ac Religionis addictissimus communi paci et quieti, et tanquam Eminentiæ Vræ &c.

Copia Listu JmcPana Kanclerza W. K. do JmPana Barona Pucheta. Sub eadem Data.

Tak z dawnieyszego Listu WmmPana, iako y z ostatniego de d. 30 Januarij pisanego, tudziesz y z przydanych relacyi wyrozumiałem, co się tam stało w Interessach Opatow, a oraz et Studium WmmPana y applikacyą usilną in Manutentione Jurium Majestatis et Reipublicæ. Posyłam WmPanu list do JmX Kardynała Albaniego Protektora volante sigillo, z ktorego Sensus meus particularis patebit WmmPanu. W Interessie zaś Kapituły Warminskiey referuię się na Informacyą od JmcX. Biskupa Kujawskiego, zostaiąc zawsze &c.

Copie de la Lettre de S. E. Mgr le Grand Chancellier de Pologne, a S. E. Mr le Graf de Lutzelbourg d. 27. Fevrier. 1723

Votre Excellence reseuvra celles cy par messieurs Krasinski et Karvicki, qui sont envoyes par leurs Parents aux services de S. Altesse Royalle pour etre Pages. Outre la naisance illustre et distingveé

dans

dans le Royaume leurs qualités personelles les rendent recommendables. Je supplie donc V. Excellence tres instamment de les proteger aupres de son altesse Royalle, et de les favoriser en tout temps et occasion avec son assistance et soins. Votre Excellence obligera par là non seulement leurs dignes Parents, mais beaucoup de leurs alliés considerables et moy meme en particulier, qui me recommande à la continuation de bonnes graces de V. E. et de son souvenir etant veritablement &c.

Copie de la Lettre de S. E. Mgr le Grand Chancellier de Pologne, à S. E. Mgr le Flemming

J'ay receu par cet ordinaire aussi bien la lettre de V. Ex. avec l'information dell' approbation de S. Mtté du resultat de Notre Conference dont je suis tres aise que celle de Mgr le Palatin de Plotsk J'en envoye la Copie à V. Exe, et en attendant les avis ulterieures je suis avec tout le respect &c.

Copia Listu JmPana Denhoffa Woiewody Polockiego, H. P. W. X. Litt. do JmPana Kanclerza W. Kor. d. 17 Febr. 1723 pisanego.

J drogi moie w ktorychem był ustawicznie aż do soboty przed ostatniemi trzema Karnawału dniami y potym Karnawału fatigi, a nay bardziey doległ defectus materij się okazyą, że się dopiero pierwszy raz z tych Krajow odzywam u WmPanu, y to tylko z powinną mu Weneracyą, w ktorey nigdy defficere niemogę, JmPan Krakowski iest we wszystkim consoni z Nami sentimenti w tym Interesse w ktorym eśmy z sobą na wyiezdnym naszym z Warszawy konferowali. Będę się pewnie widział w krotce z JmPanem Hetmanem P. Kor. y z JmP[a]n Woiewodą Podolskim y potym plenam Informationem o ich zdaniu

nieomieszkam deferre WMMPanu moy Interess ile in aequali dotąd iak był w Warszawie Statu, ia zas in omni Sorte szczerą przyiazniq, y nieskonczoną estimą y weneracyą na zawsze Zostawam &.

Copia Responsu JmPana Kanclerza WXL. do JmPa Hetmana PoWoXLitto & 28 Feb.

Dziękuię unizenie WMMPanu za Łaskawe odezwanie się, z nieodmiennym affektem Iego ku mnie y z Informacyą de Consono Sensu JmPana Krakowskiego w Wiadomym Interessie, w ktorym przez teraznieyszą pocztę miałem od JmPana Koniuszego Litto, że Krol Jmc approbował resultatum naszey konferencyi, ale że ieszcze niemiał okazyi JmP. Koniuszy ad agendum Conformiter ad hocce resultatum miał iednak pracować w tym ad Vota Nostra, czekam dalszey Kommunikacyi z Łaski WMPana, całym sercem zyczęc w Interessie Iego Desideratum Successum, y zostaię z wszelkim Respektem, y prawdziwym affektem &.

Copie de la Lettre de Mr. Roudakowski Commissaire de Sa Mte Czarienne, à Son Ex. Mgr le Grand Chancellier de Pologne. ce 14 Fevr. 1723. de Pinsk.

J'espere que Votre Ex. m'excusera l'hardiesse que Je prens pour l'asseurer des mes tres humbles respets et au meme tems pour luy faire sçavoir que le Decret du Roy fut executé par messieurs les Commissaires du Roy destinés pour cett' affaire de la maniere qui suit; le 6 decet mois ils venirent chez moy ou apres quelque discours firent appeller le General du Roy luy ordonant aller chez les claifs chez les pretres unis qui furent exacts a les apporter aux memes et apres il marcha droit aux eglises greques prises

l'année passée par la violence, suivit des quelques gentilshommes y estant arrivé il proclama plusieurs fois si personne ne s'oppose ou il n'y avoit qui una rune voix ou urex ouverz les portes des eglises et ainsy il les a rendu dans la possession des proprietres; mais depuis j'ay apris Mgr que l'Evesque de Luceorie menasse d'escomunier tous ceux qu'ils ont respecté le Decret du Roy et tout ceux qu'ils ont eté presents a cett expedition; C'est pourquoy je supplie V. E. de le persuader afin qu'il desiste de ces menasses. et suis avec toute sorte de respets. &c—

Copia Listu JmPana Kanclerza WXL. do JmcPana Woiewody Lubelskiego 26 martij

Laska ktorą WMPan raczył deklarować memu X. Synowcowi, czyni mię novo titulo obligowanym do rekognicyi każdego czasu gratitudinis debitą, teraz zaś Stimulat do należytego podziękowania, JmeX. Kurdwanowskiemu, wiem że sawet też Jmc Nominat Warminski, y pisał za nim do Dworu, rekomenduiąc Jmci w tey okurrencyi. Iustitia Distributiva JKMci. Jmx Suffragan Poznanski mimo niemoże diffiteri, szczerey moiey ad usus et commoda Jmci ochoty. Poniewasz Nominacya na Opactwo Oberskie na kogo innego niezapieczętowana, tedy tak rozumiem że favore Jmci M.MPana będzie mogła bydz expediowana, ile przy akkomodacyi inszym sposobem JmX. Pisarza: To tylko naycięższa że z Rzymu mam wiadomość, iż tam iuż Expedycye wychodziły na Zakonnikow na te Opactwa, Sulejowskie, Koprzywnickie, y Oberskie non attenta oppositione naszego Rezydenta, y poki Kontroversya de Jure Patronatus z Rzymem nieuspokoi się, poty takowe będą trudności. Com pisał w tey mierze do Kardynała Jmci Protektora posyłam WMPanu in annexa Copia. Pre Kustodycyi względem Mięczyna pamiętny będę, y do Dworu piszę, aby y tam na to była ostrożność, Nie

przeporną y rekommendacyi JmPana Wybranowskiego, znaiące się bydź indesinenti Cultu:

Copia Listu JłłymciPani Kanclerzyny W. X. do Xcia Jmci Biskupa Krakowskiego z Lupisk dnia 7 Marca 1723 A°

Maiąc od Dzieciństwa za osobliwego Patrona S. Franciszka Salezyusza, a za Pasterskim W. X. Mci Pozwoleniem, mieszkaiąc kilka czasow w klasztorze Krakowskim, pod Tytułem Nawiedzenia Nayświętszey Panny, y doznawszy wiele łask Boskich nad Sobą na tamtym mieyscu, niemogłam tylko bardzo życzyć y pragnąć, abym moią obligacyą iakim Skutkiem Bogu za to oświadczyła. Dał mi tedy Bog dobrotliwy ten Instinkt, abym dla pomnożenia chwały Iego, dopomogła do rozkrzewienia tego S. Zakonu. Za donieśieniem o tym Serdecznie kochanemu Jmci Mężowi moiemu, y chętnym nato Iego przypadnieniem, umyśliliśmy społnie z Ichmciami Woiewodami Mazowieckiemi mW mPaństwem dawniey iuż tęż samę pobożną Intencyą maiącemi, Nową tegoż S. Zakonu założyć w Lublinie Fundacyą, y iuż miedzy nami zaszły na to należyte umowy. Lecz poniewasz do tegoż pobożnego Dzieła potrzebne iest za fundament pozwolenie y Błogosławieństwo W. X. Mci dla tego w nadzieię, doświadczoney łaski y dobroci Iego, tym poufaley śmiem upraszać, abyś Wa X. Mć raczył to pożądane Pasterskie Swoie pozwolenie wydać, y oraz do konwentu Krakowskiego napisać o przyięcie pomienioney Fundacyi, y naznaczenie do niey JmPanny Maryi Anieli Tarłowny za Przełożoną, miedzy tymi zaś ktore doniey przydane będą, żeby była naznaczona JmPanna Cybonianka, nietylko z godnych przymiotow, ale z okoliczności mieysca y krewnych Swoich na tę Fundacyą bardzo Potrzebna. W tey tedy Stałey ufności

zostaiąc

zostaię, że iako przerzeczona Intencya szczegulnie dla pomnożenia chwały Boskiey przedsięwzięta znaydzie approbacyę u Waszey Xcy Mci, taky do dobrotliwą do wykonania Jey w potrzebney expedycyi pozyska applikacyę, piszę się z nieustanną obligacyą &.

Copia Listu od JmPana Kanclerza WXL. do tegosz Xcia Imci Biskupa Krakowskiego. Die ut supra.

Wyrozumiesz Wasza Xcia Mość z listu Zony moiey Intencyą Naszę, którąśmy z Ich Mciami Panstwem Woiewodami Mazowieckiemi MMPanstwem umowili y determinowali, y do ktorey mnie in particulari nie tylko rozne obowiązki wiadome W X Mci, ale tesz osobliwie pomnożenie chwały Boskiey w kraju Lubelskim przez edukacyą Panien ktora tam ad usus Wszelkiego Imięnia W X Mci zdaie się moze, były y iest powodem. A zatym non restat, tylko unizenie upraszać W. X. Mci abyś raczył to przedsięwzięte od Nas pobozne Dzieło Pasterską swoią prosęgi approbacyą y protekcyą, oraz potrzebne ad eum effectum wydai raczył Facultatis Instrumentum, y do Klasztoru Krakowskiego Requizycyą o przyięcie tey Fundacyi, y naznaczenie na nię JmPanny Maryi Angeli Tarłowny za Przełozoną z Innemi Zakonnicami, osobliwie tesz Panną Cybonianką. Czego pewien będąc po Łasce y dobroci W X Mci, zostawam vero cultu &.

Copia Listu JmPana Kanclerza W. K. do Xcia Imci Kanclerza W. W. Litt. & 10 Martij 1723.

W Liście Xcia Imci Woiewody Krakowskiego MMPa czytaię appositam manum W X Mci favore JmPana Tyszkiewicza o Podczaszstwo W. X. Litt., y niewątpię żeś Wa Xcia Mość pro gradu suo wniosł o to Instancyą do JKr Mci, nieomieszkuię, y ia adminiculum moiey przydać zaraz dzisieyszą pocztą na dowod obligowaney requizycyom W X Mci ochoty moiey. A że dostało mi się wiedzieć że temi czasy masz Wasza Xcia Mć bydz w Litwie u JmPana Marszałka WXL.

mmPana, tedy iako niewątpię, że JMć uczyni WXzey Mći
z prawdziwie szczerey przyiaźni pochodzące insynuacye
tak pewien iestem tego, że oraz da fidele testimonium
mocy nieodmienney wespół z Nim ad promovenda
commoda WXMći propensyi, y wyperswaduie, iż
iakiekolwiek do tego obstacula wszystkie swoią będzie
WXMości raczył skutecznie amovere przezorno-
ścią. Co in puro animi candore suscepte namie-
niaiąc, y we wszystkim na pomienionego JmPana
Marszałka WXL. referuiąc się, zostawam vero
cultu &c.

Copia Listu JmPana Denhoffa Wdy
Połockiego Het. P. WXLitt. do JmPana
Kanclerza WXL. we Lwowie d. 3 Martij.

Tosz co dawnieyszym moim z tych tu krajów odezwa-
niem WmPanu donoszę, że w materyey tey w któ-
reyśmy przed rozjechaniem się naszym z Warszawy
konferowali, JmćPan Krakowski iest totaliter con-
formis zdaniu Naszemu, z JchMciami JmMci
ieszczem niemiał honoru widzenia się, ale że rzecz
sama przez się dobra y salutaris, o tym mniey
skrupułów mieć należy do promocyi iey, z Xiążętami
JchMciami Wiśniowieckiemi miałem honor widzieć
się tu, y owszem em Jch tu sprowadził, y te słuszne et
generosissima Anima convenerunt ze mną, żeby w
Litwie było wszystko pacifice, Seymiku tuteyszego
Ruskiego relacyę posyłam in annexis, sam zaś in-
dissolubiliter iestem cultu et veneratione perenni &c.

Copia Responsu JmPana Kanclerza WXL.
do tegoż JmPana Wdy Połockiego.
z Łupisk d. 13 Martij 1723 Ao.

Jako za pierwsze odezwanie mi się podziękowałem
zaraz WMmPanu, tak y teraz za powtórne uczy-
nienie dziękuię, oprocz tego, com antecedenter kom-
munikował WmPanu w wiadomey materyi, niemia-
łem nic świeższego odedwora. Cieszę się bardzo z tak
pomyślney relacyi o widzeniu się WmPanu et decon-
certato in rem omnibus publici z Xiążętami JchMciami Wiśnio-

wieckiemi

wszystkiemi WMMPany, o ktorych miłości ku Oyczyznie et de Studio in Manutenenda publica quiete byłem zawsze plenissime persvasus, y na wszystkie przeciwne Wielkiemu Imięniowi Xiążąt Ichmciów przestrogi, ktore mnie dochodziły odpisywałem nie dawaiąc im wiary. Dał się Boże że po Woiewodztwach prywatne zagęszczaią się nieznaski, całoto czytałem y w Relacyi Seymiku Ruskiego, za ktorą dziękuiąc WMPanu zostawam zwszystkim respektem &

Copia Listu JmPana Kanclerza WoXo.
do JmPana Podskarbiego Wo WX Litto
z Łupisk 15o Marty 1783

Razem prawie z uwiadomoscią ode Dworu JKrMci P. M. Mo. doszło mię tu przez pocztę Litewską Pisanie WMPana, w ktorym raczyłeś exponere, iż podczas ostatniey swoiey u mnie bytności przepomniałeś był tego mi powiedzieć, że JmP. Woiewoda Wilenski Het. W. WX Litto MMPan życzył tego, aby na początek Głownego Trybunału WoX Lito ziechał do Wilna JmX Biskup Kujawski MMPan. Czytaiąc ten list, y miarkuiąc circumstantias rerum et Personarum zdało mi się żeś WMPan prędko pisząc wyrazić miasto JmX Ozgi Biskupa Kijowskiego, JmX Biskupa Kujawskiego, rozumieiąc że pierwszy Confidentissimus tak JmPana Woiewody Wilenskiego, iako, y Xiążąt Jch Mciów Wisniowieckich mogł by był tam bydz ex voto et Sensu JmPana Hetmana Wielkiego Litto. sprowadzony. Do ktorego zdania była mi Motiwo y ta reflexya, że JmPan Woiewoda Wilenski w swoiey do mnie korrespondencyi żadney o JmXo Biskupie Kujawskim nieuczynił mencyi. Lecz kiedy mi się dostaie wiedzieć przez dzisieyszą Pocztę, że JKrMci P. M. Mły ad repraesentationem WMPana commisit JmXu Biskupowi Kujawskiemu, aby tę podroż odprawił, co mi y ode Dworu, y od JmeXdza Biskupa Kujawskiego MMPa doniesiono, przeto iako mandatow Panskich powinienem bydz punctu-

alis observator, tak piszę do tegoż Imci Biskupa, aby się należycie zniosł z Umbanem Strony tey drugi. Racz tedy Umban bydz consilio et auxilio pomienionemu Imci Biskupowi prompto ad Currendam Via mandatorum WKrMci. piszę się zatym nieustanną rekognicyą. &.

Copia listu WKrMci do Imci Biskupa Kujawskiego z Drezna d. 6. Marty 1723.

Wielebny w Bogu Uprzeymie Nam Miły. Jak prętko Nas doszła zbawienna Insynuacya, oraz y usilna Instancya Wielu Oyczyznie Dobrze życzących, y pokoy prawdziwie kochaiących, abyśmy Upnie Waszę na początek Trybunału Litt. do Wilna zesłali ad invigilandum przeciwnym, a Oyczyznie szkodliwym Praktykom, aby tranquillitati Publicae, et Novella legi Nieszkodziły, tak znaiąc distinctum dobrze Uprzeymci Waszey ku Oyczyznie amorem, et in tuitionem Dobra y szczęścia tey zelum, tudziesz kredyt, ktory znaydujesz w sercach Concivium, chętnie na to przypadliśmy, abyś Upnie Wasza tam opportuno Oyczyznie non deesis obsequio. J dlatego obliguiemy instantissime Upnie Wszę, abyś uważaiąc czas blisko następuiącego Trybunału, niemieszkanie do Wilna pospieszył, y tam znosząc się cum benesentientibus, do tego omni studio et applicatione incumbere nieomieszkał, iako by uspokoienie publiczne, Vigor legum osobliwie Novellarum, nienaruszenie manuteneatur, wszelkie zaś Imprezy na pomieszanie harmoniey inter Status Reipblcae, na wywrocenie porządku ustanowionego, y na Involucyą Iurisdictyi zamierzone amoveantur. Inney w tey mierze Instrukcyi niedaiemy Upnie Wszey nad tę ktorą dictat amor Patriae, et Publici Boni ac Pacis studium. A zatym życząc prosperos tey podroży successus u Nasz, całey Rzptey meritorios, y onichże czekaiąc uwiadomości. Dobrego &. &.

Copia Drugiego listu od WKrMci po francusku.

Monsieur l'Eveque de Cujavie. Ayant receüe des Insinuations

tions, et meme des instances pressantes de Mr. le Palatin de Vilna et des autres Bien intentionés pour que je Vous envoye a Vilna pour assister à l'Ouverture prochaine du Tribunal de Cette Province, et pour y veiller contre les trames de ceux qui, selon les avertissements, tachent d'embrouiller la tranquillité publique, et donner attainte aux loix et au bon ordre nouvellement etablie. J'ay trouvé leurs avis si justes et si salutaires pour le Bien publique, que je n'ay pas voulu balancer de vous charger de Cette commission importante, sur tout connoissant Votre zele et Votre amour pour la Patrie. C'est pourquoy je souhaite et vous oblige, que vous, sans perdre du tems (: puisque l'Ouverture du dit Tribunal n'est pas eloignée :) vous mettiez en chemin, et prenant la route par Varsovie, Vous Vous entendiez en premier lieu avec Mr. Poniatowski Gr. Tresorier de Litte ensuite passant par Lomza, Vous preniez les informations ulterieures de Mr. le Grand Chancellier de la Couronne, et en dernier lieu etant arrivé a Vilna, que Vous Vous y entendiez pareillement avec Mr. le Palatin de Vilna et les autres Bien intentionnée, aussi bien sur les moyens de soutenir la tranquillité et la Novelle Loy, que sur le choix du Marechal du dit Tribunal, du quel de pend beaucop le maintien ou l'chanle de La Paix et des loix. Ainsi le service que je vous demande dans cette circumstance, vous sera tres meritoire, et sur ce je prie Dieu qu'il vous ait &. Donnée a Dresde 6. Mars 1723.

Copia Listu JKrMci do JmPana Marszałka Trybunału Koronnego pro manutentione Constitucyi o Recessie Dobr Leszczynskich.

Wielmożny Uprzeymie Nam miły. Nie iednym iuż dowodem patuit Nam, quo zelo et firmitudine utrzymuiesz Uprzme Wasza cursum Justitiæ, y ufundowanych na Niey Praw y Konstytucyi Oyczystych, tak iż wątpić niemożemy, aby Konstytucya o Recessie Dobr Leszczynskich præjudicium Jakie pod

Dyrekcyą Jego ponosić miała. Mieć to bowiem chce pomie-
niona Konstytucya, aby Concursus Creditorum wraz
wszystkich per Commissionem z Seymu designanda
był pomiarkowany, a nie partitim ieden przed dru-
gim prawo y pretensye uganiał. Co tym spra-
wiedliwiey ex assensu Stanow Rzpptey obrządziliśmy,
im większe longa serie przyniosłaby farragines otwo-
rzona in particulari ad Bona pretensia fortka, przez
co Ordynacya Nasza y Rzpptey około Dobr tych uczy-
niona, ktorą manutenere, et exequi non interpretari
należy, Arbitrio et Cuniculis mocnieyszych przed Na-
szymi podpadać by musiała. Wszczynem privatam
Causam, ale Interess w tym Publiczny zalecamy.
Doznaney Uprzmu Wey agitati, y tey vigilancyey, kto-
rą in Manutentione legum pokazuiesz, aby pomięnio-
na o Recessie Constytucya nienaruszenie in Vigore suo
zostawała. Secundesz w tym Uprzme Nasza intentione
Rzpptey, y Nas od dalszych przychodzących uwolnisz
Instancyi; Ktoremu Dobrego &c. w Dreznie d. 6. Marty 1723.

Copia Listu Przeswietnych Woie-
wodztw Poznanskiego, y Kaliskiego,
do JmPana Kanclerza W. K.

Jaśnie Wielmożny Mu Panie Kanclerzu Wielki Koron
Nasz Wielce Mu Panie y Bracie. —

Ile więcey dowodow życzliwych WmmPana pro bono
Publico applikacyi; tyło powinno bydz od całey Oyczy-
zny należących WmPanu obligacyi. Uznawa
wdzięczna Rzppta ze Iey integritas, ktora ex dis-
iuncto periclitabatur, y tyle razy veluti divisa
puppis mergebatur, sub Auspicijs WmmPana
Felicissimi Ministerij integra manet. Doświad-
czaią y Woiewodztwa Nasze in singulari, ad Cumulum
dawnych, y teraz przydanych sobie siła przychilności,
WmmPana dowodow, kiedy do tego Cor Regis sposo-
bić usiłowałeś, zawsze, aby Augustissimus Honorow

nostrorum Arbiter, w Distribucie Wakansow lege Patriâ Incolis Nostris nalezących, aeqvet dignitatibus, ktorych uznal et mentibus WmPana convenire Zapisuiemy perennaturam w Sercach Naszych na z WmPana ku nam propensyą obligationem. Faveat nieodmiennie qvâ capit ku Woiewodztwom Naszym WmPana tenenitudo, aby et in posterum, za Intimacyą WmPana laskawą, dobrotliwym Krola Imci P. N. Mo ad Patrias Leges reflexyom, Terrigenis et Concivibus Woiewodztw Naszych Subseqventes dignitates konferowane byly. A poniewasz z publicznym Widzenia laskawey Krola Imci obecnosci umartwieniem extra Patriam, lubo non Sollicitudinem Regis, sed Regem abesse uznawamy, Instant Woiewodztwa Nasze, ad providam WmPana prawidentiam, abys kontentuiąc Wiernych Poddanych chęci, obviando dowcipnym contra Remptiam malevolorum zamyslom, Krola Imci przytomnosci, ktorego aviditas, nunqvam amantium Animos explere potest, ad Patriam accelerowac raczyl. Negotium Miasta Bydgoszczy z ImciPanem Blumenthalem, w Assessoryi będące, rekommenduią Woiewodztwa discjudicaty WmPana. Pro complemento niech będzie tanta Securitas Animi WmPana o wdzięcznosci Naszey, ut repensum putes, qvid qvid meritis WmPana ab Amantibus debetur. y Iestesmy

Iasnie Wielmoznego Naszego Wielce MciPana

w Srzedzie przy Zakonczeniu Seymiku 26 Febr. 1723

Uprzeymie zyczliwi Bracia y Unizeni Sludzy.

Franciszek z Brzdzewa Mielzynski Kasztelanic Srzemski. Marszalek Poznanskiego y Kaliskiego Woiewodztw.

Copia Responsu JmPana Kanclerza W. K.o do Woiewodztw Wielkopolskich z Lipsk d. 28 Marty. 1723. A.o

Rekognicya, ktorą przeswietne Woiewodztwa umnie mPanow, y J.o Krolewskiey Mci P. M. M.o Justitiam distribuitam, y moią w promocyi do niey szczerą przysługę, prosequuntur, jako w Oycowskim J.o Kr Mci sercu znaydzie pewnie distinctam æstimationem, tak na mnie nową wkłada obligacyą do dalszey nieustanney ad usus et commoda umm Panow applikacyi. z ktorą gdy się ochotnie na zawsze oswiadczam, wyrazic oraz nieomieszkuię, ze J.o Kr Mc prævenciendo Vota umm Panow, iako mam z teraznieyszey poczty wiadomość, zaraz po przeszłych Swiętach Wielkanocnych powrot swoy do Polski, day Boze szczęsliwy accelerare deklarował. A zatym niezostaie mi tylko zyczyc sobie okazyi w ktorych bym opera pretium mogł pozyskac nieodmienny credit, iz iestem. &

Copia Listu JchMciow PP. Kanclerzow W. Korony Małzonkow, do Wielebnych JchMciow Panien Wizytek Konwentu Krakowskiego. z Lipsk d. 4. Kwietnia. 1723.

Przewielebna, Wielebne w Chrystusie Panie Nasze Wielce Mcie Panny y Siostry.

Wyrazilismy iuz dostatecznie J. O. Jeo Mci Biskupowi Krakowskiemu W. W. M. Panu przyczyny, ktore Nam są, y były powodem do wykonania Intencyi w fundowaniu wespoł z JchMciami PP. Woiewodami Mazowieckiemi W. W. M. Panstwem nowego w Lublinie Klasztoru Swiętego Instituto W. W. W. M. Panien, y otrzymalismy na to Pasterskie Błogosławienstwo, y należyte pozwolenie. Niechcemy zas szerzyc się z przekładaniem tych zesłanych racyi, przed Swiętobliwym y przezacnym zgromadzeniem W. W. W. M. Panien, wiedząc doskonale, ze są Im bardzo dobrze wiadome, tak te, ktore z Respektu ialmuy-

kowiek

kotorych wdzięcznośći za Łaski Boskie przez Protekcyą S.o Franciszka de Sales otrzymane, iako tez y inne relacyi y obligacyi dawnieyszych y Swieższych obowiązki, ktore do tego Dzieła, y pomnożenia Chwały Boskiey Nas obliguią. Upraszaliśmy zatym uniżenie spolnie z Jch Mćmi Państwem Woiewodami Mazowieckiemi WWmPaństwa Całego Zgromadzenia WWmPanien, abyście stosuiąc się do dispozycyi Xiędza Jmći Pasterza swego, przyięli Nową raczyły Fundacyą, y zaraz na nię naznaczyły JmPannę Maryą Anielę Tarłownę za Przełożoną, y JmćPannę Cybonianką z przyczyn w Liście Xiędza Jmći Biskupa dostatecznie wyrażonych. A iako JchMći Państwo Woiewodowie Mazowieccy upewniaią WWmPanny o wyłożeniu Summy na tę Fundacyą, y dalszey uczynnośći, tak y my podobnym sposobem o rowney Summie, y uczynnośći upewniamy. Spodziewamy się zatym nieomylnie, że Łaska Całego Zgromadzenia w tym wszytkim oco piszemy, y prosiemy, wszelką nam korrespondowáć będzie łatwością, y w nadziei iakonayprędszey pomyślney rezolucyi zostawamy WWmPanien. szczerze życzliwi

y Uniżeni Słudzy.
Jan Szembek K. W. K.
Ewa Szembekowa K. W. K.

Copia Listu JmćPana Kanclerza W. K.o do JeyMćPanny Franciszki Szembekowey Assistentki W. W. P. P. Wizytek Konwentu Krakowskiego d. 4. Aprilis 1723.

Z Listow tak Xiędza Jmći Biskupa Krakowskiego, iako tez JchMćm Państwa Woiewodow Mazowieckich y nászego, do przezacnego Zgromadzenia WWmPanien pisanych wyrozumiesz WmPanna Jntencyą Nászę z spomienionemi JchMćmi Państwem Woiewodami spolecżną, fundowania Klasztoru Zakonu WmPaństwa w Lublinie o ktorey gdy y osobnym listem donoszę WmPannie, do Swiątobliwych oraz oneyże modlitw poddany Skutek tey Nászey Jntencyi zalecam zostaiąc na zawsze &

Copia Listu JmćPana Kanclerza W.Xr.
do Miasta Lublina d 19 Marty 1723.

W teraznieyszym uspokoieniu Publicznym, uważaiąc osobliwą Łaskę y providencyą Boską, ktora nas z bardzo niebespiecznych wyprowadziła konjunktur, a pragnąc za to Panu Bogu iakiekolwiek oświadczyć tributum, iako przez wszytkie przeszłe nieszczęsliwe czasy miałem honor społecznie zawsze z JmćPanem Woiewodą Mazowieckim MMPanem Radą y Pomocą służyć Oyczyznie, tak teraz społecznie z Jmć MMPanem, Panu Zastępow za to dziękuiąc, że nam tanta raczył pozwolić evitari pericula, na dowod tey naszey obligowaney wdzięczności, umyśliliśmy w Lublinie na ozdobę y pożytek całego Przeswietnego Woiewodztwa y Miasta samego fundować Klasztor WW. Panien Zakonnych pod Tytułem Nawiedzenia Nayświętszey Panny. Więc że do tego Dzieła potrzebny iest Consens Nobilium et Spectabilium Dnarum Vestrarum na Nabycie servatis servandis placu sposobnego, przeto iako niewątpię, iż nietylko dla pomnożenia chwały Boskiey y naszey Intencyi Sekundowania, ale też dla swego własnego w Edukacyi Panien po inszych Woiewodztwach y Miastach chwalebney pożytku niedowłocznie pożądany daicie konsens, tak się go w wszelkiey ad usus et Commoda Jch życzliwey ochocie spodziewaiąc, zostawam &&&.

Copia Listu JmćPana Kanclerza W.X.
do Jmć Pa Woiewody Wileńskiego H.W.X.Litt.
z Kupiskel 23 Marty 1723

Kiedy WXMćMPMMćy za Insynuacyą WMMPana obligował Jmć Xa Biskupa Kujawskiego MWMPana aby ziachał do Wilna ad invigilandum momentis rerum et temporum, w Manutencyi Publicznych Interessow, przeto iako mam za osobliwe Szczęście podaną okazyą, przez ktorą się oświadczam z moim uniżonym ukłonem WMMPanu, tak lubo niewątpię że Bóg raczył Consilio et auxilio y WXMćMPani saluberrimas intentiones y pomienionego Jmć X Biskupa

ad Executionem

ad executionem Ich usilne prosperare Starania, iednakze y ia z mieysca mego uniżenie upraszam WMMPana, żeby tenże JmX Biskup mogł w samym skutku cieszyć się pomocą y applikacyą WMPana, ktorey cały fundament wszelkich dobrych akcyi y dispozycyi zakłada, y ktora mnie wespoł z nim nowemi obstrictum będzie miała obligacyami do rekognicyi należytey zawsze wdzięczności; piszę się interea indesinenti Cultu. &.

P.S. Aby ta Droga ze wszystkich okoliczności na JmX Biskupa Kujawskiego MMP^a bardzo ciężka, iako nayпomyślniey sze przynieść mogła skutki in Publicum et privatum, supplikuię WMPanu o usilną y skuteczną pomoc temusz JmX Biskupowi MMPanu żeby y JKrMci P. MMtyy mogł mieć z tąd Solatium Oyczyzna Commodum, y ia spolnie z JmX Biskupem mielisimy obligacyą WMPanu, że był okazyą do tey drogi.

Copia Listu JmPana Kanclerza W.X^o. do JmPana Kasztelana Witepskiego.

Die ut supra

Przeieżdżaiącego z woli JKrMci P. MMt^o do Prowincyi W^oX Litt^o WWMMPanow, JmX^o Biskupa Kujawskiego MMPana, y między zaleconą sobie Commissarium exekucyą ochotną przysługę swoią WMPanu świadczyć pragnącego, nieomieszkuię z moią oderwać się życzliwością, oraz upraszać uniżenie abyś WMPan wszelką swoią pomoc, y powszały affekt raczył świadczyć JKrMci MMPanu. Upewniam, że cokolwiek ad prosperitatem Starania pomienionego JmX Biskupa WMMPan contribues, tym y Nas partykularnie obligować sobie będziesz, et in Publicum magnis suis meritis niemniey sze przyczynisz. Czego iako się po łaskawey przezorności WMPana pewnie spodziewam, tak z nam się będzie zawsze. &.

P.S. Nie tylko z publicznych racyi, ale też y z partykularnych relacyi nie mogę tylko życzyć bardzo votiw Successum tey drogi JmX^a Biskupa MMP^a, w ktorey

y samemu WMPanu pragnie życzliwą świadczyć przysługę swoią, a zatym supplikuię instantissime WMPanu, abyś raczył mieć y konfidencyą do JmXa Biskupa, y dopomódz Jmci we wszytkim authoritate et activitate suâ, będąc bene persvasus y omowiły za to partykularney obligacyi.

Copia Listu JmPana Kanclerza WoXa do JmPana Kasztellana Nowogrodzkiego.
d. 23 Martij 1723

Kiedy z woli JKrMci P. MMo iedzie do Prowincyi WoX Litto WMMPanow, JmX Biskup Kujawski MMPan, nie opuszczam podaney okazyi do odezwania się WMMPanu z moią obserwancyą, y wielce upraszam, abyś WMPan wszelkie starania tegoż JmX Biskupa, o ktore tam impendet, skuteczną radą, y przezorną authoritatis applikacyą secundare raczył, y tego oraz był pewien, że cokolwiek uczynności WMPana hoc in passu uzna Jmć, to nietylko in publicum będzie WMPanu meritorium, ale też nas obligować arctiori vinculo będzie do wszelkiey wdzięczności rekognicyi, ktorą y teraz zapisuiąc zostawam. &c.

Copia Listu JKrMci do JchMciow PP. Deputatow Trybunatu Głownego WXLitto

Urodzony Wiernie Nam Miły. Wyprobowana w życzliwych ku Nam y Rzpptey usługach przezorność y dzielność Urodzonego Ogińskiego Kasztellana Witepskiego, y chwalebnie odprawiona Direkcya Głownego Trybunatu WoX Litto iako u Nas znayduie dignam aestimationem, tak aby ieszcze ad reddenda Jura Civitibus doświadczoney Jego cnoty mogł bydź usus, nieomieszkuiemy w teraznieyszych konjunkturach naszą do tego adesse pomocą. Do czego abyś mu Wierność Twoia wielkim kredytem et activitate sua na tamtym mieyscu skutecznie

suffragari

suffragan zechciał usilnie żądamy, łaskę naszę in occurrentijs ad desideria Uczćności Twoiey ochotnie ofiaruiąc, któremu Interea od Pana Boga dobrego życzemy Zdrowia. Dan w Dreznie Dnia Mca Marca Roku Pańskiego MDCCXXIII Panowania Naszego XXVI Roku

Copia Listu Jmci Pana Kanclerza Wgo Ko.
do JmPana Podskarbiego Wo WXa Litto.
z Kupiska 24 Martij 1723

Sądzę w przedsięwziętą drogę JmX Biskup Kujawski MmPan był tu u mnie y dał mi tyle czasu, żeśmy się obszernie mogli o wszytkim rozmowić. Rezolwował się tedy JWmc. mmPan dotrzeć do Wilna non obstante etiam co, chociażby go spotkała w drodze od Jmci Pana Woiewody Wileńskiego dispensa, a to z tych racyi. 1o aby stosuiąc się do woli JWprzmu P. mmt. dopilnował, żeby się co nie stało przeciwnego ex improviso. 2o aby dispozycye dobre in casum ieśli ie takie znaydzie, utwierdzał in futurum contra quasvis variationes conciliando amicos, offirmando &. Namowiły się gradus et media ad hunc finem, dałem listy do różnych Ichmciow, a oraz podałem y sposoby ad casus etiam inopinatos, to iest praevalentia w Elekcyi Marszałka, y ieżeliby miano chcieć procedere ad ulteriorem passum animositatis, iakoby dobie należało postąpić na zabieżenie konsequencyom niepomyślnym w publicznych y prywatnych Interessach, iednym słowem co się mogło uczynić to się uczyniło. 3o aby tam będąc mógł porozumieć ieżeli iaka fakcya postronna nie wmięsza się w Intrigi iakie, y niepobudza do iakiey revolucyi, y aby takowe obmierził fakcye y korrespondencye. 4to Życzylibyśmy tego aby JmX Biskup mógł się gdzie widzieć sine ulla affectatione, czyli to w Brzostowicy, czyli gdzie in vicinia z JmPanem Woiewodą Trockim, y z JmPanem Podskarbiem Nad. Littem, y ieżeliby Xżę Jmc Kanclerz W. W. X. Litto miał się prze-

bierać do Wilna, y z Nim, y z Innemi, ac communicato Consilio, et junctâ operâ z JmPanem Marszałkiem W. Koronnym aby się starał wyperswadować im, żeby nie zieżdżali do Wilna na te niepotrzebne forytowania na Marszałkostwo. Prosi za tym JmX Biskup żeby listy jeżli przyjdą od JKrMści do Deputatow, ordynowane były na ręce Jego do Wilna, y ten ktoby miał commissum awansowania pieniedzy na użycie Deputatow in Casu indispensabilis necessitatis, aby to czynił za znieśieniem się z JmX Biskupem, To tez sobie zamawia JmX Biskup, że ieżliby był obligowany upewnić tego y ujmować Wakansami Litewskiemi iako to Podczastwem, y innymi żeby tego dotrzymano. Czego gdy w wszelkiey poufałey rzetelności kommunikować nieomieszkuię, spodziewam się oraz że WmPanowie z Jegościem Jmię Podkanclerzem Lit: MmPanem będzie raczyli ad prosperitatem præmissorum concurrere, y o tym zupełnie bydź wyperswadowani, iż iestem zawsze &

Copie de la lettre de S: E: Mgr le Grand Chancellier de la Couronne, à S: E Mgr Grimaldi Nonce Apostolique. a Lupisli

3. d'Auril 1720

J'admire le Coeur de V: Ex: si bon et genereux a mon egard. Votre Ex: ne pouvant pas ma parler, Elle parle avantageusement de moy, selon le temoignage, qu'un aussi grant Personnage, que S: E: Mgr le Cardinal d'albane m'en a rendu, dans sa reponse tres obligante, Votre Ex: ne se contentant pas de cette sorte de marques /: quoyque tres chere :/ de son souvenir, Elle m'en donne une autre dans le beau present, qu'Elle m'a fait la grace de m'envoyer. J'en remercier tres humblement V: Ex, la suppliant de Croire, que je souhaitte de tout mon Coeur que mon empressement a pouvoir, luy temoigner ma reconnoisance pour touttes ses bontes passées, et presente, soit aussi efficace, qu'il est ardent et veritable. je suis avec

toutte le respect ma Femme assure V.E. Mgr de V. Ex:
de ses tres humbles respects, joignant ses remer-
ciaments pour sa part. tres humble et tres obeissant &c.

Copia Listu JmcPana Kanclerza W.Ko
do JmPana Woiewody Podlaskiego H.P.L.

z Lupisk d. 9 aprilis 1723

Niemiałem Responsu na moy list, ktorym pisał po-
seymiku Relationis Ziemi tuteyszey Łomzynskiey
kommunikuiąc Copias Laudi, y Listu JmPa Krabowskiego
W.mPana na tymże Seymiku czytanego. Że iednak
musiał doyść ten moy list rąk W.mPana, inpero czas
miarkuię z Pisania JmPana Krabowskiego, do mnie
expost ordinowanego, ktorego in summa et veteri Con-
fidentia kommunikuię, z tym dokładem, że znaydu-
iące się de facto w czytanym Publice na Seymiku
Relationis pomienionym Liście originalnym te
formalne terminy: Rzptta ma swoich dozywo-
tnich Przyiacioł Hetmanow: pewnie by wszystkie były
ad interminabiles u Przezornych tey Ziemi obywa-
telow censuras et exprobrationes, gdy by się było rze-
czy dextre nieakkommodowało, y expressyami in
Laudo nieuspokoiło. Mnie zaś in Particulari krom
tych terminow, y cały sens listu był in admiratione
ile kiedy spodziewaiąc się po kommunikowanym Pro-
iekcie Universału JKr.Mci, et ex sensu JW.Mci y sa-
mego W.mPana reformowanym deklarowany w
Warszawie we wzaiemney kommunikacyi Listu, kto-
ry na tez Seymiki miał bydź expediowany, spe
frustratus takowe Insynuacye słyszałem y
czytałem. Na to ostatnie pisanie JmPa Krabow-
skiego, ktorego teraz kommunikuię, odpisałem
tylko in omni modestia że JmPan Łowczy Łom-
zynski, iako Marszałek Seymiku uczynił relacyą
JMci de actis na tymże Seymiku, niechcę pewnie
szerzey ani exaggerować przednikim słusznego disper
hoc incidenti zadumienia y ressentimentu, ale tylko
od Łaskawego W.mPana Sentymentu czekam le-
nimentum, znaiąc się bydź na zawsze &c.

82
81

Z Listu JmPana Krakowskiego H. W. K. do JmPana Kanclerza W. K. z Oleszyc d. 17 Martij 1723 pisanego

Oznaymiono mi tą Pocztą, iakoby List moy ad Publicum Congressum Ziemi Łomzynskiey pisany na Seymiku Przeszłym Relationis, gdzie WmPan praesens byłeś miał podpadać Censurze, czyli Interpretacyi złey, w ktorym Słyszę czytano, że Hetmani dożywotni Przyiaciele Rzpptey. Nieznam się do takowey expressyi, tylko to wiem y znam, żem iest Sługą Rzpptey. Zaczym attestor że takowy List odemnie niewyszedł, chiba to byc musiał proiekt iaki malevolorum konceptu, ktoremu chiba ten wiarę dał, co niejest compos rationis suae.

Copie de la lettre de S. E. Mgr Le Grand Chancellier de la Couronne au Roy. a Lipski 18 Avril 1723

L'ordre de Votre Majesté, que ie viens de recevoir et d'executer, envoyant le Proiect de la lettre a ecrire a S. M. Prussienne, est une nouvelle preuve du Soin continuel de Votre Mté pour le bien de Son Royaume et de ses Sujets. J'en remercie tres humblement Votre Mste, et en embrassant ses pieds, ie suis avec toutte la Soumission &c.

Copia Literarum Sacrae Regiae Mtis ad Regem in Prussia.

Post factam Majestati Vrae relationem a Ministro eius Md. de Schwerin de hac inter alia Puncta et desideria urgentissima requisitione, quam RR. Senatores, et Ministri Status Regni Nri ex Senatus Consilio post Comiciali designati in Conferentia Die Nona Decembris anno immediate praeterito 1722 Varsaviae expedita exposuerunt, ut interdictum prohibitorium levanda amplius

per

per Magistratum Civitatis Nostræ Elbingensis Contributionis Capitationis a Subditis Colonis Territorij Elbingensis pro punctuali Stipendiorum Exercitus Regni Nostri Solutione in Comitijs Varsaviensibus Anno 1717° Laudatæ per Mstem Vram tolleretur, et revocaretur, spe non vana Nobis pollicebamur Eidem requisitioni, uti satisfactum iri. Cum autem ultra opinionem Nostram novissime in relatis accepimus, huiusmodi interdictum non modo Civitati Nostræ Elbingensi exhaustæ summopere onerosum, sed etiam Directo Dominio Nostro Contrarium, nundum esse sublatum, proinde enixe a Majestate Vra Contendimus, quatenus illud incunctanter tolli et revocari mandare dignetur. Id dum pro Iuris, aquitatis, ac bonæ amicitiæ ratione a Mste Vra præstolamur, Eidem bonam à Domino Deo valetudinem, prosperosq' rerum successus ex animo apprecamur. Dabantur &

Copia Responsu Jch MchPP. Wszytek konwentu Krakowskiego, do Jch Mciw PP. Kanclerzow W. Koron. z Krakowa d. 10 Aprilis 1793

Przy tak wielu licznych Aktach pomnożenia chwały Najwyższego Boga rzucieliście Jcz JW WMPanstwo Dobrodzie okiem na maleńkie zgromadzenie Nasze, aby z Niego Pańską Łaską Swoią Honory chwałę Boskiemu Wystawić Majestatowi. W prawdzieć sługami SS. do tego Miejsca Professyi Naszey przyjęci zawszy się, tu żyć y umierać umyślilismy, ale kiedy za Instynktem JWo WMPP. Dobrodzieja zachodzi Nas rozkaz J.O. Xiązęcia Mci Dobrodzia, y Pasterza Naszego, abyśmy na Nową Fundacyę dały na Przełożeństwo Naszą ukochaną Siostrę Maryę Anielę Tarłowną, zyprostępnione tą Nowiną, cięszko by Nam Sarkngę przyszło, gdy by uwaga pomnożenia chwały Boskiey nieutrzymywała Nas w Należytym poddańskie, y Subniyssyey przedwieczonym uyrokom Jego, ktorym się poddaiąc, ustępuiemy Boskiey ręce, ktora tę kochaną Siostrę

z tąd wziąć a gdzie wdzięy prowadzić chce. Przydaiemy Iey do pomocy Siostrę Joannę Katarzynę Cybonianką, Siostrę Cecylię Justinę Straszewską, Siostrę Cecylię Franciszkę Drohoiowską, Siostrę Maryannę Jozefę Popielównę, Siostrę Joannę Franciszkę Zazewską Nowicyuszkę, Same zaś na tym tu mieysce Wilnianami odebrawszy Łask y Dobrodzieystw z szczodrobliwey Ręki JWW WMM NN PP DD. do zgonnie Ich pamiętać obiecuiemy, chcąc aby ta Nowa Fundacya była Memoryałem ustawiczney Naszey ku JWW osobom Ich Submissyey, z tym zapisem, że y iadące y zostaiące wszytkie wobec y każda z osobna zostawać będzie z Nayniższym poddaństwem.

JWW WMM WM Państwa Dobrodz

Nayniegodnieyszymi Bogomodlcami
y Nayniższemi w Chrystusie Sługami
Siostra Jozefa Franciszka Dunnowna
z Całym zgromadzeniem Swoim. Zakonu
Nawiedzenia Nay Św. Panny

Copia Literarum Illrmi Domini Supremi Regni Cancellarij, ad Illrm et Reverendm Nuntium Apostolicum de 31 Martij 1723.

Ayant leu l'ecrit, que Votre Excellence m' a communiqué, touchant les Abbayes de Pologne, et ayant retenu ce que mon Predecesseur feu Evesque de Varmie, et Grand Chancellier de la Couronne a laissé dans le Second Volume de ses Lettres Historiques, aussi bien au feuillet 344 dans le journal de l'Election de notre Roy, qu' au feuillet 780 sous le titre Synopsis Actorum, dictorum, et Scriptorum in Negotio Abbatiarum, jusqu' au feuillet 888 &c y ayant trouvé la reponse au contenu dell' ecrit, Votre Excellence me permettra, que je m'y remets, n'ayant rien autre a y ajouter si non la re marque sur l'audace de quelques Religieux qui ont osé avancer presentement une information si fausse, que les Revenues de touts les Monasteres ensemble ne font pas les revenues de deux ou trois Starosties

de Prusse,

de Prusse, ce qui est absolument faux, & ce qui fait voir, que leurs remonstrances et informations sinistres, ne sont pas fondées sur la verité, et ne tendent, qu'à troubler de plus en plus le repos publique, aussi bien que cette Congregation Polono Benedictine, à la quelle les Religieux n'ont jamais songé par le passé, et la quelle a ete inventeé et formeé dans les troubles et confusions publiques, pandant l'absence du Roy et sans le consentement des Etats de la Republique, sans lequel, comme aucune fondation nouvelle ne scauroit subsister en Pologne, ainsi aucune nouveauté ne scauroit etre admisse aux anciennes fondations nommement celles cy, dont les Constytutions formeés depuis dans cette Congregation sont contraries au droit de Patronat.

Au reste en me remettant aux Actes imprimés du feu Mgr Zaluski, je remercie tres humblement V.E. pour la confiance qu'elle veut bien avoir dans ma persone. Cela est sur que j'ay toujours souhitté et je souhaitte, de voir ce differend accommodé. Je suis pret de m'y appliquer, mais je supplie tres instamment V.E. d'appuyer mon instance, que V. Ex: verra dans la Copie de ma Lettre a son Eminence Mgr le Cardinal Protecteur. Autrement, j'apprehende, qu'au Retour de sa Majeste, et au premier Conseil, on ne vienne a de telles resolutions, les quelles pourroient eloigner cet accomendement. Sa Majeste etant obligé par les Pacta Conventa, et nous autres Ministres, par les anciennes loix, et par la Nouvelle dell' Anneé 1717, de soutenir la vigueur et la rigueur des loix, aux quelles les trés saints Pontifes de glorieuse memoire, bien loin de donner atteinte, ont bien voulu etre attentifs, dont j'ay veu entre tant d'autres documents, celuy la d'abord au commencement du Regne de Notre Roy, tandis qu'apres la mort du Cardinal Dönhoff, deux etoient nommés all' Abbaye de Mogila, le Cardinal d'Arquain, et mon Frere de funt Primat, alors Souffragain de Cracovie; on etoit sur le point d'accorder la grace au Cardinal, sur les instances pressantes de la Reine

sa Fille, mais sa Sainteté de glorieuse memoire, etant informée des Constitutions du Royaume, lesquelles excluent les etrangers des benefices semblables La accorde à mon Frere. Je suis avec tout le respect.

Copia Literarum Illustrissimi et Excellmi Domini Supremi Regni Cancellarij ad Eminentm et Reverendmo Dnum Cardinalem Albani Regni Poloniæ Protectorem de 27 Februarij 1723

Ago humillimas gratias Eminentiæ Vræ pro communicatione suarum Responsoriarum ad Literas Sacræ Regiæ Mttis D: M: Clmi. Controversia respectu Abbatiarum in Regno isto, ut possit tandem desideratâ a[s]sopiri accomodatione, optandum est. Ex parte Sacræ Regiæ Mttis et Reipublicæ omnis promptitudo semper demonstrata fuit, Illrmi autem et Reverendmi Domini Nuntij Apostolici requisitis ad hunc finem mandatis Sedis Apostolicæ se debite non fuisse instructos allegabant. Cum vero ex memoratis Responsorijs Sacræ Regiæ Mtti ab Eminentia Vrâ datis constat, jam esse transmissa moderno Illustrissimo et Reverendmo Domino Nuntio Apostolico ad præmissum effectum necessaria Instrumenta; proinde spero sicuti opto, quod Sacra Regia Mttas post felicem Deo dante in Poloniam reditum dignabitur assignare Deputatos ex Senatu ad tractandum hocce negotium. Cæterum tamen fateri debeo coram Eminentia Vrâ, id me graviter perstrinxisse, quod cum Sancta Sedes inclinaverit ad accomodationem hujusmodi negotij, interea Româ nuntiatur Expeditiones Bullarum ad nonnullas Abbatias in derogationem Jurium Majestatis et Reipubcæ extradendas fore, non expectata hac accomodatione: quo facto metuendum est, ne novæ difficultates ad istam negotiationem exoriantur, neve sit occasio ulteriorum majorum tricarum. Hinc est, quod instantissime pro munere

meo

meo rogare Eminentiam Vrām non intermitto, quatenus ea, quæ Dñus Baro de Puchet proposuit, favorabili protectione tueri, ac promovere non dedignetur, ut Saltem executio Supradictarum Expeditionum ad Abbatias in præjudicium Jurium Regni emanandarum Suspendatur, quousq̄ post reditum Sacræ Regiæ Mttis non fuerit instituta Conferentia cum Illustrissimo et Reverendmo Domino Nuntio Apostolico Simulq̄ Eiusdem Negōtij determinatio; præsertim quia nullum Monasterijs per hoc fiet præjudicium, non existentibus enim Abbatibus, Commissarij bonum ordinem et disciplinam Monasticam manutenere possunt.
Animadvertat etiam quæso Eminentia Vestra, quas novitates urget Capitulum quoq̄ Cathedrale Varmiense, contra antiquissimas laudabiles & in ratione Status Regni istius fundatas consvetudines! Nolo tamen harum novitatum exaggeratione gravare oculos Eminentiæ Vestræ, sed commode faciet insinuationem earundem prædictus Dominus Baro de Puchet, implorare autem validissimam Protectionem Eminentiæ Vestræ per omnem rationem obligatus Sum, ne tanquam vigilantissimus Protector istius Regni permittere patiatur has nocivissimas, et magnarum perniciosissimarum in Ecclesia Religione ac Republica consequentiarum novitates. Hæc Scribo teste Deo non ex ullo respectu Sanguinis tanquam Frater Illrmi Nominati Episcopi Varmiensis sed tanquam Minister Status Studiosissimus Boni Ecclesiastici & Religionis addictissimus communi paci et quieti. et tanquam Eæ Vestræ etc.

Copia Literarum Illrmi et Rndmi Domini Nuntij Aplici, ad Illrmum & Excellmum Dominum Supremum Regni Poloniæ Cancellarium

La Letre, dont Votre Excellce m'a honore en date du 31 de Mars, ne m'a eté rendüe que ce matin, par un officier

de sa Chancellière, ce qui est la cause, que je n'ai pas eu l'honneur de luy repondre plutôt. J'espere que Votre Excellence se souviendra, que quand j'eus l'honneur de luy remettre le memoire, que j'avois fait touchant l'affaire de ces Abbaies, j'ajoutai qu'il n'etoit pas necessaire de se donner la peine d'y faire aucune Reponce. Quoyque l'intention de ce Memoire n'eut eté que d'y representer la pure discipline de l'Eglise, et nommement de celle de Pologne, ce que plusieurs Personnes, qui ont vu le memoire, m'ont dit, que j'avois fait d'une maniere incontestable: Ce ne fut pas la moindre estime, que j'avois de mon ouvrage, qui me fit parler dans ce sentiment, mais parce que je savois à peu prez que l'intention de sa Sainteté n'etoit pas tant d'insister rigoureusement sur l'observation des Loix Ecclesiastiques, que d'user de son supreme pouvoir pour contenter autant qu'il luy autroit eté possible les desirs de sa Mté, et de la Republique. Les Instructions, qu'on m'a fait l'honneur de m'envoier la dessus il y a quelque semaine m'on fait voir que je ne me trompois point, et des premiers Seigneurs de cette Republique, à qui j'en ai communiqué la substance, n'ont pas fait difficulté de me dire qu'on ne pouvoit imaginer rien de plus juste, et de plus equitable. J'espere que j'aurai le bonheur de trouver dans Votre Excellence les mêmes sentimens, quand j'aurai celuy de le voir et c'est à ce sujet principalement que je la souhaitte extremement. Les endroits de l'ouvrage de feu Monseigr Zaluski Eveque de Varmie, me sont connus, mais j'ose m'en rapporter au jugement de quique ce soit, qui ait un peu de teinture des loix de l'Eglise, pour entendre si ce, que ce Prelat rapporte, peut prouver le Droit de Patronat, qu'on veut attribuer à cette Republique, et qui plus est un Droit de mettre des Monasteres en commende ce qui ne sauroit etre fondé, que sur des Indults apostoliques. D'ailleurs j'ai lieu de croire que Votre Excellence est bien eloigné d'approuver tout ce qui se trouve dans cette compilation. C'est moi, et non pas aucun Religieux, qui a dit dans le Memoire que quelques Starosties

de Prusse

de Prusse jointes ensemble, ont plus de revenus, que toutes les Abbaies en question. Ce qui m'est dit tous les jours des forces de celles-cy par des Prelats, qui les souhaitteroient en commende, et par les Religieux, qui disent, que c'est un Bien donné à eux, et possedé legitimement m'a fort confirmé dans mon opinion, les uns, et les autres etant d'accord à me dire, que leurs revenus sont fort modiques, ce que je sai même d'ailleurs. Pource qui regarde la congregation Polono Benedictione en vente il m'est impossible de comprendre comment au lieu d'en avoir toute l'obligation au grand Pontife, qui l'a fondee, on veut persister à s'y opposer. Les Droits de la Couronne n'en sont non plus attaquez que dans la Congregation des Religieux de Citeaux, qui subsiste paisiblement en Pologne depuis quelque siècle, au grand avantage de la discipline monastique, et je demande tres humblement permission à V. Ex. de luy dire, que ce n'est pas l'affaire des diètes de cette Nation de regler les articles de cette Discipline et que ce seroit la renverser entierement, si les reglemens, qui la regardent, n'auroient toute leur force faute d'une Constitution de quelque Diète V. Ex. saura qu'apres la lettre, qu'elle m'a fait l'honneur de m'ecrire, et plus encor apres cella ecrite à Mseig. le Cardinal Albani, dont elle a voulu que je voie la copie, il y a deux Abbez de l'ordre de Citeaux, qui ajant eu la Confirmation Apostolique ont pris legitimement possession des leurs Monasteres. Et pouvoit il le S. Siège la refuser, ou la differer aux sujets qui la demandoient sur les Elections Canoniques, faittes dans les formes convenables? les Loix Ecclesiastiques ont tellement à coeur le pourvoir bientot aux Eglises vacantes, que si ceux mêmes, qui ont un veritable droit d'y nommer, different de la faire au dela du terme prescrit, perdent leur droit. J'espere que s'il y aura jamais quelqu'un qui veuille

toubler de quelque maniere que ce soit la paix des Monasteres, la piete et la justice de V. Ex. la persuadera à en etre le Procteur, d'autant plus que ces deux nouveaux Abbez confirmez par le S. Siegne succedent à des veritables Religieux Proses de leur Ordre, qui comme je croi, etoient parvenus a la même Dignité par la même voie. Je suis dans les veritables Sentimens d'estime et de respect. &c.
a Varsovie ce 9e Juint 1723   De Votre Excellence &c.

Copia Literarum Illmi et Rendmi Domini Nuntij Apostolici ad Illm et Excellmum Dominum Supremum Regni Cancellarium. Varr. 27 Junij 1723

N'aiant rien tant au cœur, que de m' acquitter des devoir du Ministre, dont je suis honoré, sans donner à Personne sujet d'etre peu content de moy, j'espere que V. E. me pardonnera la liberté, que j'ose prendre de luy communiquer en Copie la Lettre, que je viens de recevoir du Gran Tribunal de Lublin, et la Reponce, que je n'ai pas manqué de luy faire incontinent. Aiant eté informé, que Mr Krasowski Pretre Chanoine de Varsovie, avoit eté cité au G. Tribunal au sujet de mauvaise vie, et doctrine, j'ai eté obligé indispensablement d'ordonner par une Inhibition dans les formes à la Partie adverse de ne point poursuivre une affaire pareille dans un Tribunal Civil, ce qui etant venu à la connoisance de Mr le Marechal, a eté l'ocasion de la Lettre en question, et de ma reponce. Comm' il n'y a rien de plus absurde (qu'il me soit permis de m' exprimer ainsy) qu'un Tribunal Seculier veuille juger des mœurs, et de la Doctrine d'un Ecclesiastique j'espere que V Exce sera d'abord persuadeé, que je ne pouvois en repondant me servir d'autres termes, que je n'ai fait, et qu' honorant de son obligeante attention la pleinne confiance, que j'aurai toujours dans la droiture des ses intentions, voudra bien avoir la bonté d'ecrire a Mr le Marechal pour l'induire à se desister

d'une

d'une affaire dans la quelle le tort est manifeste-
ment de son coté C'est la grace dont j'ose la supplier
dans la ferme intention, que l'attention que je dois
à mon ministere, ne me coute le mecontentement de
Personne, et pour eviter autant qu'il me sera possi-
ble la necessité d'aller plus avant. S'il est vrai
que Mgr l'Evêque de Luceorie soit l'ordinaire
de l'accusé et qu'il ait oüi peronellement ce qu'
on disoit contre luy dans la Chambre des Deputez,
comment ne seraije point surpris, qu'il n'ait
pris d'abord la defense de sa jurisdiction, en sou-
tenant que c'etoit à luy seul qu'on devoit de fe-
rer l'accuse au moins en premiere instance? et
de quoi serat'il juge un Evêque, si ce n'est des mœurs
et de la doctrine d'un Ecclesiastique de son Diocese? je
ne dirai rien de certains termes, et de la signa-
ture dont on s'est servi dans la lettre qu'on m'
a ecrit, car je croi que das ces cas il est fort permis
d'user d'un stile encor plus bas, tout comme l'on
est obligé de surpasser, s'il est possible, les hon-
netez qu'on vous fait. J'ai l'honneur d'être avec
un veritable et sincere respect. de V. Exce &c.

Copia Literarum Magni Tribu-
nalis Regni, ad Illrm et Rendmu
Dnum Nuntium Apostolicum
Lublini. d. 4 Junij 1723.

In causa et actione intentata Adm Rdo Dno Mi-
chaeli Krassowski ad Supremum ejusq Ma-
jestatis Vicarium Regni Nostri Tribunal, intima-
ta est Partibus, et Eorum Procuratoribus, ex officio
sua Illra Rmia Dominationis Inhibitio, ne audeant
causa Ejusdem prosecutionem attentare. Inhibitio
haec singularem Nostram movit admirationem,
cum enim novo et ferè primo exemplo talia hic
nobis legere contingat, facile est, ut novitas
tanta specialem pariat considerationem. Adm
Rdm Krassowski si in jus supremi Tribunalis
pars evocat, id facit quod sibi leges Patria permit-
tunt. Singularis haec muneris Nostri Prarogativa

est, ut non Secularium solum, sed Spiritualium quoque criminales etiam causæ nostra discutiantur à Themide. Cùm enim Supremum hoc orthodoxæ Reipublicæ Subsellium, et ex Spiritualium et ex Sæcularium coalescat Judicum Collegio, nihil vetat, quin Spirituales ab ea judicentur Potestate, quam Spirituales Arbitri, Selecta Capitulorum Cathedralium Capita constituunt. Inter numerosa vocandarum in jus controversiarum Regestra habetur hic ex Zelosissima semper pro Religione Reipublicæ nostræ præscripto Arianismi Regestrum, cui omnes adversantium Romano Catholicæ Fidei sectarum, hæresum, blasphemiarum, cæterarumque Divini honoris injuriarum causæ inscribuntur. Quorum omnium siquidpiam Personæ Spirituali objiciatur rigidum expeditur scrutinium, Salva post criminis deductionem Personæ Spiritualis pró pœnis Personalibus ad quem de Iure remissione. Nunquam id nobis inhiberi potest, ut Supremi cum simus Legum Divinarum et Humanarum custodes, non Sollicito ea investigemus Studio, quæ Regno Orthodoxo maculam, Sanctæ fidei Nocumentum, extremam animabus inferre possunt perniciem. Nobis incumbit in radice flagitia excindere, incendia extinguere in scintilla, Sceleribusque quibusvis primo ingressum praecludere in limine. Id in Causa Rdm Rdi Krasowski si implemus approbari Catholicissimæ Stubæ meretur Zelus, non impediri. Multa de illo illicita, ne dicamus probrosissima /: nominatim ac si Pseudodoctrina Sua pestifera Suæ plurimos afflasset Nobilium :/ publicus primò sparsit rumor, Pars deinceps Actorea Supremæ Jurisdictioni Nostræ, detulit, imo palam in Stuba Judiciaria, præsente tunc, obiectaque nefanda audiente Ipso Illmo Rdmo D. Episcopo Luceoriensi inculpati Loci Ordinario obiecit. Ergo ne tot Instigantium vociferationes Supremus Areopagus Surda excepisset aure, quod omnino necessum fuerat fecimus, emundationem Sui Inculpato

Indicimus

indidimus, inquisitiones duci mandavimus, post porrectam unam accusantibus aurem, alteram Parti accusatæ reservantes. Quæ cum ita se habeant, non id ullum Illmæ Rdmæ Dnationi amaritudinis ingerat sensum, quod in Causa hac ulterius trito legum, et receptissimæ praxis tramite Nobis procedere propositum sit. Notum enim, quin plura hic computantur Decreta, ex quibus manifeste patet, Supremum Regni Nostri Tribunal in usu semper et exercitio eiusmodi Suæ Potestatis extitisse. Hæc dum Illmæ Rmæ Dni deferximus, simul Nos propensissimis Illmæ Rmæ Dnis insinuamus favoribus.

Illmæ Excellmæ et Rendmæ Dnis Vræ
ad officia paratmi M. Polecki, M. T. Kni.

Responsio Illmi et Rendmi Dni Nuntij Apostolici ad Literas Supremi Tribunalis Regni. Varsaviæ 6 Junij 1723. A. 3

Quod in actione contra Michaelem Krasowski é majore Varsaviensi collegio Sacerdotem instituta, meas partes esse duxerim et ipsi et Adversario rite mandare, ne huius generis Causam apud Vos ullo Pacto prosequerentur, tam id nemini mirum videri potuit, quam manifestum est, me tentatam in ea re Virorum Sacri ordinis immunitatem, ipsa quæ adeo Sma Ecclesia Instituta pro meo munere debuisse defendere, quod enim Regnum, aut quæ usquam Provincia, quæ veram Sacrorum rationem colat, demonstrari potest, in qua civiles Magistratus aut Judices quacumque dignitate ornati sint, sibi datum esse contendant, ut de Sacerdotum moribus ac Doctrina cognoscant ac Judicent? Quibus autem in Rebus Episcoporum Auctoritas ac Jurisdictio versabitur, si hujus generis Causas ad alios Judices deferri oportuerit? ac communes quidem his de rebus Ecclesiæ Catholicæ Leges notæ omnibus sunt. Verum quis satis miretur / liceat hoc mihi meo loco ac majore sané Jure dicere / quis inquam satis miretur Roblmi Tribunalis Judices eam oblitos videri, aut quod Magis est Synodi Petricoviensis anno 1542 Petro Gamrata ArchiEpo Gnesnense habitæ Decretum ijs in mentem non venisse, cum illud et Civili Reipublicæ ordine postulante latum fuerit, et in

Universa Polonia Sancte sentetur? Quod autem magno Regni Tribunali id praecipue mandatum fuerit, ut illatas Sacris Nostris injurias adversus Arianos aliosque omnes, qui de Religione aliter ac Summus Pontifex sentiunt acerrime vindicent, egregiam sane Poloniae Gentis pietatem libenter agnosco. Verum cum ea potestatis Vestrae Pars opiniones iam rite damnatas respiciat, eiusque caius[?] Stantum sit, ut ne qui eas sequuntur, in Nos aut Sacras Nostras Caeremonias impune grassari possint: quo id tandem modo ad eripienda Episcopis de Sacerdotibus suis Judicia trahi potest? Tacere quidem Vos gravissimis contra Michaelem Krassowski accusationibus auditis nequaquam opportuit, sed pariter non aliter decernere, quam ut Rmum ad Episcopum Legitimum eius Judicem remitteretis, eoque magis quod Episcopus Ipse, ut affirmatis coram aderat, qui causam suscipere et Jurisdictionem suam tueri omnino deberet. Quod vero Sacri Ordines Viri inter Vos sedeant, et de causis ad vos delatis judicent, haut me sane latebat. Verum si Patriae Vestrae leges id habent, ut etiam ij et Judiciariae potestatis et Summorum de Republica consiliorum participes, atque auctores sint, non idcirco tamen propria sua Jurisdictione, sacris, humanisque Legibus fundata, spoliari ullo modo possunt. Itaque ne Michaël Krassowski causam apud alium Judicem, quam Episcopum suum dicat, mihi certum est curare, et a Sacra Jurisdictione defendenda numquam discere. Vos autem hortor, ac rogo, ut pietatis Vestrae memores ab eius oppugnatione desistatis, et amantissimo animo haberi cupio.

Illrmrum ac Mscarum Dnum Vrarum
Studiosissimus.

V. Archiepiscopus Trapezuntinus.

copia

 4

Copia Literarum Illrmi et Excellmi Domini Supremi Cancellarij, ad Illrm & Reverendm Nuntium Apostolicum d. 13 Junij 1723 Anno.

Demeurant a cinque Lieues de Lublin et ne recuant mes Lettres de la poste qu' aujourd' huy matin, ie n' ay qu' une heure presque pour les lire et puisque la poste parte de Lublin au soir pour y repondre. C'est pourquoy je suis oblige de repondre en peu de mots a la Lettre dont V. E. m'a honore du 7 du present. qu'etant bien faché de cet incident, ie ne manqueray pas de faire ce que V. E. a bien voulu me recommande. etant avec tout le respect. &.

Copia Literarum, Illrmi et Excellmi Dni Supremi Regni Cancellarij, ad Illrm Dominum Mareschalcum Tribunalis Regni Generalis datarũ in Pilaszkowice d. 13 Junij 1723 5

Per hodiernam postam accepi Literas ab Illrmo Exlmo et Rendmo Domino Nuntio Apostolico, quibus exponere dignatur, quod quemadmodum in Ministerio Suo Apostolico nihil magis desiderat, quam ut obligationi Ejusdem Ministerij Sui satisfaciendo, nemini det aliquam occasionem ad quamvis displicentiam, ita postquam compertum habuerit, intentatam fuisse ad Amplissimum Subsellium Illrmorum Excellmorum Rendmorum ac Magnificorum Dnorum Judicum, Illri et Adm Rendo ... Krassowski actionem super vitâ, moribus et doctrina, pro munere suo indispensabiliter extrahere debuit Inhibitionem contra partes, ne huiusmodi causam mere spiritualem in Judicio Civili attentare auderent, hâc fretus fiduciâ, quod

talis Inhibitio contra Partes extradita non deberet ullum inferre præjudicium Authoritati Directionis Illrmæ Dnaõnis Vestræ, et Jurisdictioni Amplissimi Tribunalis, neq́ minimam causare displicentiam, ac esse motivo ad eam, quæ evenit correspondentiam. In hac circumstantia perpensis perpendendis, et considerando quam multum Interest, ut inter Caput visibile Ecclesiæ DEI, Summum Pontificem, cujus Personam in Regno ipso Illrmus Excellmq ac Rendmus Dnus Nuntius repræsentat, et inter Regiam Mttem, ac Rempublicam, cujus vicariam potestatem Illrmæ Excellentmæ, Reverendmæ ac Magnificæ Dnationes Vestræ dignissime Sustinent, ad minima unquam non sit deventum irritamenta, per obligationem meam rogare Illrmam Dnaõnem Vestram non intermitto, ut hoc in passu dignetur ad hunc scopum dirigere pro incomparabili prudentia et dexteritate in administranda S. Justitia, quatenus infaustæ inter Jurisdictiones evitentur collisiones, magna sua reflexione pensatis rationibus allegatis, quod si Illri Krasowski mere et directe de vita moribus et Doctrina intentata est actio, hæc magis ad Judicium Spirituale quam Sæculare regulatur, et quod licet Personæ Spirituales in Tribunali Judicentur, etiam super causis Criminalibus, illis tamen quæ ex Causis fundi Civilibus pullulant, et in tali Casu, quamvis Causa ratione fundi finaliter decidi soleat, tamen pro pœnis remittitur ad Forum competens. Rogo itaq́ iterum atq́ iterum Illrmam Dnaõnem Vestram, ut quemadmodum Laudabili et Solerti cum summa gloria Directione Suâ magnum et coram Deo et coram hominibus vendicat sibi meritum, ita etiam, per hanc ipsam altissimo judicio et magna æquanimitate sua in hac Causa R. Krasowski quarumvis collisionum remotionem, nomini suo de Cælo benedictiones, et ab hominibus conciliet plausus; à me autem ut Illrma Dnaõ Vestra istam fiducialem in spem gratiæ Ejus

insinua

insinuationem eo affectu admittere dignetur, quo illam cum omni observantia bona intentione exprimo. Semperque maneo.

Excerptum ex Literis Illrmi et Rendmi Domini nominati Episcopi Culmens. Praesidentis Tribunalis Regni Generalis, ad Illrmum et Excellm Dominum Supremum Regni Cancellarium Die 14 Junij 1723. A.

Supponebam Illrmum Dominum Mareschalcum Tribunalis Regni, uti fuit mens Subselly Nostri, debuisse Excellentiae Vestrae, tanquam primo Regni Ministro, de Inhibitione extradita ab Illrmo Rendmo Domino Nuntio Apostolico, in Causa Illris et Adm Rendi Krasowski, qui ex nimio zelo voluit stabilire quandam minus opportunam Confraternitatem; Super quo, cum in Judicio circa promotionem causae ratione Bonorum Haereditariorum cum Mfico Kramodzki mota, et vertentis, facta fuerit Ipsi publica obiectio, Idem Iudicium ad indagandam rei veritatem, et utrum non temere Pars hanc obiectionem intulerit, demandavit Inquisitionem. Contrarij quidem sensus fueram, ut fatear exponendo et censendo, quatenus prius negotium principale Super Bonis haereditarijs cognosceretur, et determinaretur, contra pluralitatem tamen Sententiarum Illrmorum Dnorum Iudicum praevalere non potui. Majores adhuc eo in passu apparebant Zelositates Amplissimi Subsellij, per DEI Gratiam tamen omni meliori modo eo rem deduxi, ut supersederent a praeconceptis. Modo post providentissimam ab Excellentia Vestra praecustoditionem, quid in Eodem Subsellio Statuetur tempus edocebit. Certum tamen est, non fuisse decretam Inquisitionem super vita moribus Illris Canonici Krasowski, sed tantum de his insolitis Conventiculis Confraternitatis. Adeo si probarentur,

omnino remitterentur ad Iudicandum Loci Ordinario: Si vero opponens Delator Succumberet in probatione obiectorum, puniretur prout de Iure: Super quibus omnibus Luculentius ad Coram informabit Excellentiam Vestram Illrmus Dnus Mareschalcus Tribunalitius, qui his diebus ad Excellm Vestram accurrere constituit. Ego hinc dirigens gressus meos Gnesnam pro Generali Capitulo ad Festum S. Ioannis celebrando, pergam Varsaviam, et hoc negotium Illrmo Excellmo ac Rendmo Dno Nuntio Apostolico demonstrare non omittam &c

Excerptum ex Literis Illrmi et Excellmi Dni Supremi Regni Mareschalci, ad Illrm et Excellm Dominum Supremum Cancellarium datis de 16 Iunij 1723. Anno.

Subsellium Tribunalis Regni deputare debet ad Excellentiam Vrãm duos è medio Sui Iudices, ad Conferendum in negotio Illris Canonici Krasovski, sed et ipsemet Illrmus Dnus Mareschalcus habet intentionem personaliter venerandi Excellentiam Vestram. &c

+6 Copia Literarum Illrmi et Excellmi Domini Supremi Cancellarij, ad Illrmum et Rendmum Dnum Nuntium Aplicum de 26 Iunij 1723.

Pridie praeterito Die Martis, contuli me Lublinum, quo evocatus fueram in negotio Fundationis per Nos, una cum Illrmo et Excellmo Domino Palatino Masoviae Inchoatae Monasterij Deodicatarum Monialium Instituti Sub Titulo Visitationis Beatissimae Virginis Mariae ubi tam Illrmum Dnum Mareschalcum Tribunalis Regni, quam alios Illrmos Iudices Deputatos, inveni bene dispositos in Negotio interveniente Dni Canonici Krasovski, et ex Conferentia cum Ipsis habita, intellexi, nunquam fuisse hanc mentem Amplissimi Illius Subsellij, ut Iudicaret Causam, super vita,

moribus

moribus, & doctrina dicti Dni Canonici, sed cum in Causa ratione Bonorum Terrestrium mota, et vertente per Connexionem Negotij ad hujusmodi causam facientes, Pars adversa inferret Iudicialiter delationes, cumq semotis Arbitrijs ad Causam Eandem non Spectantibus, Idem D. Canonicus itidem Iudicialiter Institerit, ut admitteretur ad emundationem Sui ab obiectis, Iudicium petitis Eius adhaesit, idq eo fine, ut si Delator Succumberet in probando, debite puniretur tanquam in Foro sibi competenti, siquid autem probaret, ut remitteretur cum toto causa effectu ad Forum Spirituale D. Canonico competens, Declararunt Insuper, et scripsisse nonnulli ad Excellciam Vram se dixerunt, quod nullum Praejudicium inferre Iurisdictioni Spirituali quemadmodum haetenus Amplissimum Subsellium patiebatur, ita in futurum patietur. His itaq delatis in voto ulteriora mandata E.V. promptissimo animo exequendi, maneo. &c.

Copia Literarum Illrmi et Excellentmi Dni Nuntij Apostolici ad Illrmum et Excellentmum Dominum Supremum Regni Cancellarium, d 30 Iunij 1723.

J'ay l'honneur de remercier tres humblement Votre Excellence de sa Lettre, qu'elle a eu la bonté de m'ecrire le 10 du courant, et des ecrits, qu'elle a bien voulu ajouter. Mr Krethowski à son passage par Varsovie m'a dit les memes choses qu'on voit dans sa Lettre, mais ma plus grande confiance c'est, que le resultat de la Conference, que Mr le Mareschal du Tribunal devoit avoir avec Votre Excellence, sera conforme aux sentimens, dans les quels je vois qu'elle luy avoit desja ecrit pour luy être entierement redevable du succes, que je souhaitte a cett' afaire.
Votre Excellence trouvera cy-jointe la Lettre, que Mon-

seigneur le Cardinal Salerno m'a envoié, a fin de La Luy faire tenir dans celle, qu'il m'a fait l'honneur de m'ecrire, il ne me parle que du besoin, que l'etat de sa santé avoit des eaux de Carlesbadt, mais je suis seur que les raisonnemens, que V. Exc. fait sur cette resolution de son Emce, sont conformes aux miens. Cependant je les appelle plutot des souhaits, que des raisonnemens tant soit peu fondez, car on ne peut pas pretendre de deviner par nos conjectures ce qui doit venir immediatement de la main du Seigneur. J'ay l'honneur d'etre avec le respect le plus sincere de Votre Excellence &c.

P.S. Je recois a ce moment la nouvele Lettre dont V. E. m'a honoré qui me fait esperer, qu'on ne fera pas dans l'afaire de Mr Krasowski a la jurisdiction Ecclesiastique le tort que je auvois eu lieu de craindre et j'en reitere a V. E. mes plus respectueux remerciemens.

Copia Literarum Eminentmi Sacra Romana Ecclesia Cardinalis Salerno, ad Illmum et Excellmum Dnum Supremum Ejusdem Regni Cancellarium.

Giungerà forse nuova a V.E. la notizia che Le porgo, come è debito della mia attenzione, della risoluzione che hò presa di portarmi ai Bagni di Carlesbad, per doue penso d'incaminarmi domani, a Dio piacendo. Mà riesce questa mia mossa di mia somma consolazione sul riflesso, che mi darà l'adito di riverire, et abbracciaro uno de maggiori, e più cari amici, che abbia in questo mondo, quale è l'V.E. Anderò a dirittura, e per la via più spidita alli sudetti Bagni per Augusta, Ratisbona et Egra, senza toccare nè Vienna, nè Praga, e ciò perche essendo assai inoltrata la Stagione, ogni piccola dimora potrebbe impedirmi l'uso de medesimi Bagni. Mi dò l'onore di scriverne anche alla Maestà del Rè con qualche altra particolarita, la quale

non

non dubito, che dalla medesima le sarà participata. Intanto rassegno all' E.V. la mia costante, ed immutabile Stima, con la quale le bacio di vero cuore le mani di V.Ezà.

P.S. Non posso bastantemente esprimere a V.E. la consolatione che provo per la sola speranza che mi dà questo mio viaggio d'poterla di nuovo rivedere et abbracciare, e communicarle insieme li sentiment che hò d'una vera Stima e riconoscenza per la Persona e casa d'V.E. &.

Roma 3 Giug.o 1723.

Copia Literarum Responsorialium Illmi et Excellmi Dni Supremi Rni Cancellarij, ad Eminentissimum Cardinalem Salerno de 9 Julij 1723

Le Voyage de Votre Eminence pour Carlsbad, dont Elle a bien voulu me donner part dans sa lettre obligeante du 3 du mois passé me paroit fort necessaire pour sa Santé, et je souhaitte de tout mon coeur, que ces eaux luy soient aussi utiles et salutaires, que le passe. Ne me trouvant pas en saxe je me vois bien eloigné du bonheur desiré de pouvoir servir personellement V.Emce aumoins sitot. En la remerciant cependant tres humblement pour la Continuation de sa grace envers moy je supplie V. Emè d'etre persvadé de mon empressement constant pour son service, et ant avec tout la respect. &

Copia Literarum Responsorialium Illrmi et Excellmi Dni Supremi Regni Cancellarij, ad Illrmum et Rendm Nuntium Apostolicum de 9 Julij 1723

Je suis bien aise de voir par la derniere de Votre Exce qu' Elle a eté contenté de ce que j'avois fait dans l'affaire recommendeé souhaittant de pouvoir reussir toujours dans l'accomplissement de ses intentions, et de ses ordres.

Voicy la reponse a la Lettre de Mgr le Cardinal Salerno que je la supplie V.E: de faire caheter et adresser. Je suis avec tout le respect. &c.

5
7

Copia Literarum Illrmi et Excellmi Dni Supremi Regni Cancellarij, ad Illrm et Rendmum Dnum Nuntium Apostolicum. in Pilaszkowice d 23 July 1723

Postquam Amplissimum Subsellium Tribunalis Regni istius Generalis ad interventionem meam declaraverit, nunquam ipsi hanc mentem fuisse, ut judicaret Causam super vita moribus et Doctrina D. Canonici Krassowski, sed tantum se petitis illius, cum in Causa ratione Bonorum Terrestrium, & violentiarum patratarum motâ, et vertente nonnulla obiectiones per connexionem negotij ad eandem Causam facientes per partem adversam illata essent, et se ad emundationem ab obiectis D. Canonicus admitti Judicialiter postularet, adhæsisse, Eoq co fine, ut si delator in probando succumberet, debite puniretur, tanquam in foro sibi competenti, si autem obiecta probaret, ut cum toto causæ effectu ad forum Spirituale in similibus D. Canonico competens remitteretur; cum postquam idem Subsellium se manifestaverit, quod nullum præjudicium Jurisdictioni Spirituali nec hactenus inferri patiebatur, nec in futurum patietur, deniq postquam huiusmodi declarationem ac manifestationem Literis meis sub Die 26 Junij scriptis E. Vræ detulerim, Ex. Vra autem acceptam sibi esse per suas ad me sub d 30 Mensis Eiusdem datas testata fuerit, nullatenus sperare mihi licuit, ullum tale incidens, quod tam bonas debuisset perturbare intentiones, ac dispositiones, et præbere occasionem novo dolori. Et ecce sub Die hesterna superveniens ad me Illrmq D. Mareschalcus

dicti

dicti Tribunalis Regni, remonstravit mihi, quemadmodum sensibile sit Eidem Amplissimo Subsellio nontantum Causam ratione Bonorum Terrestrium Mniszow agitatam fuisse, ac deinum extra forum competens in Iudicio S. Nunciaturæ, sed etiam ab Eodem Iudicio extraditam esse citationem, contra Testes in superius descripta Causa D. Canonici Krassowski in Iudicio Tribunalis Regni examinatos pro declaratione incursûs Excommunicationis Papalis pro Cassatione Testimoniorum, ac pro pœnis Perjurij, allegavitque non licere D. Canonico Krassowski, ut Eosdem Testes Personas Nobiles ob paritionem Iuri Regni per datum prævia citatione in foro sibi Competenti, evitando pœnas contumaciæ, testimonium, pro infligenda innocuis Excommunicatione, multo minus pro cassatione Inquisitionum super eidem cruentis incarcerationibus, homicidijs ac alijs punctis expeditt, tumque pro perjurio, super quo nonnisi in Comitijs Nobilis iuxta Iura Regni respondere tenetur in convulsionem Iurisdictionis Tribunalitiæ evocare præsumat. Remonstravit et exco graviter affectum esse amplissimum Subsellium, quod Illmusque ac Admus D. Iudex Deputatus ex Capitulo Cracoviensi debeat quoque evocari ad Tribunal Nunciaturæ, pro comprobatione dictarum Inquisitionum, cum tamen ex Decreto Tribunalis Præsidens alijs DD. Iudicibus Deputatis ad hujusmodi Inquisitionem, in nullo Subsellio respondere potest cum derogatione Authoritatis Subsellij Tribunalis nec sit in potestate ipsius talis comportatio Inquisitionum, quæ per sæculares conscribuntur et asservantur penes acta. Ad extremum is idem Illrmus D. Mareschalcus exposuit se varias acerbiores illius Subsellij ex Zelo manutenendæ Authoritatis resolutiones retinuisse dilatione expediendæ meum Conferentiæ. His remonstrationibus auditis, agere gratias Illmo D. Mareschalco non intermisi pro hac Amplissimi Subsellij ad me Confidentia, et debitis Laudum præ-

coniis prudentiam ac moderationem Ejusdem Illmi D. Mareschalci prosecutus sum, quod omnes interventi resolutiones Amplissimi Subsellij stiterit, et distulerit ad hujusmodi meum conferentiam. Declaravi scribere hac in materia ad E.V. ac Eidem deferre hos sensus doloris, prout id cum eâ, quâ par esse observantiâ facio per præsentes, minime dubitans E.V. daturam dicto Subsellio Leenimentum dolorum, et satisfactorium ad hasce Literas meas Responsum. Quod dum exspecto, id etiam expeto, ut E.V. ulteriores in præmissis passus dignetur suspendere, donec ego post paucos dies habuero Deo dante honorem ad coram venerari E.V. ibiq fusius conferendi de modis et medijs accomodationis hujus negotij ad satisfactionem Jurisdictionum utrarumq. Interea maneo indesinenti cultu. Excellentia Vestra. &.

manu ppriâ. P.S. Sperans cum gratia Dei parva commoda magna mora, iterum atq iterum rogo E.V. ut ulteriores passus in hoc negotio Peril: D. Krassowski, suspendere ad adventum meum Varsaviam, et certiorem me de hac dilatione in responsorijs reddere dignetur, cum certus sim Inclytum Tribunal Regni successum conferentia mea cum E.V. præstolaturum.

7 Copia Literarum Responsorialium Illmi et Rendmi Dni Nuntij Apostolici, ad Illrm et Excellm Dnum Supremum Regni Cancellarium.

Varsav. d. 28 Julij 1723

Etsi ut Tuis Vir Excellentme postulatis, quæ mandati Loco mihi sunt, morem gerere satis esse posset, me his literis recipere nihil usq ad Tuum Varsaviam adventum in Causa Krassowskia per Nos gestum iri, libentissime tamen meâ ergâ Te observantiâ obsequor, ut paucis saltem Verbis ad singula literarum Tuarum capita respondeam. Nec verò minus Amplissimi Tribunalis Dignitatis rationem habere cupio, ad quam pertinere existimo, nè quis eius Jurisdictionem a Nobis ullo pacto imminutam fuisse suspicari merito possit. Itaq quod ad Bonorum Mnizowiensium Causam pertinet, cum a Decreto quod Iudex Ecclesiasticus in ea tulerat, appellatum

ad Nos

ad Nos fuisset, atq utraq Pars Legitimis actionibus judiciariam Pontificij hujus Tribunalis potestatem implorarct, quo minus officio Nostro fungeremur, recusare nullo pacto potuimus. Nec vero a Decreto per Sacri Ordinis Judicem lato ad alium quàm ad Nos provocari potuit, eoq magis, quod ut nihil aliud in Causa fuerit, cum utraq Pars quemadmodum in prima Instantia egerat, eam apud Nos diceret, diligenterq suum jus prosequeretur, nostram ad eam judicandam jurisdictionem satis prorogatam fuisse videri omnibus potest. Ejus verò qui eam ante sex minimum menses sententiâ Nostrâ terminatam, iterum excitare conatur, alia mens esse non potest, quàm ut omnes cujuscumq Ordinis Judices adeundo nullum litigandi finem faciat, nec unquam judicato pareat. Quod autem Testes, qui contra Michaelem Krasowskium Lublini inducti ferebantur, ad Causam apud Nos dicendam citaverimus, id a Nobis non eo consilio factum fuit, ut aliàs de Bonis Terrestribus Causas attingeremus, ac cum modo constet, ipsos nequaquam ob nullum doctrinae caput contra eum egisse, nostra omnis adversus eos actio conquiescit. Jam verò cum omnino nostri officij esset, ut scire curaremus, utrum Krasnodebskius mandato, quo ipsum ritè monueramus, ne Sacerdotis doctrinam, ac mores ad Civiles Judices deferret, obtemperasset, neq id aliter, quàm ex ijs, quae apud Causae hujus quaesitorem gesta fuerant, intelligere possemus, eorum inspiciendorum potestatem Nobis fieri oportere decrevimus. Qua pariter in re animadvertere oro te Vir Excell[entissi]mae quàm non severè actiones nostras instituimus, cum ex Tuis modo Literis intelligam de Sacerdotis doctrina, ac moribus nequaquam actum fuisse, quod etiam Egregius Vir Sebastianus Komeskius Causae quaesitor Suis ad me Literis significavit, Satis id esse Nobis volumus, ut Krasnodebskium officio functum fuisse existimemusq

nec ultra contra ipsum agamus. atq hac quidem omnia tibi coram in Sermone capponere, et jucundum mihi, et perhonorificum erit, ut sane nihil magis cupiam, quam ut eius habendi copia mihi quam primum fiat. Interea ex ijs quae hac Epistola complexus sum, te ita de me existimare cupio, ut in munere meo obeundo nihil magis cavere soleam, quam ut ne magni Tribunalis in jure dicendo potestatem imminuere videar, cuius ego dignitatem, atq amplitudinem singulari observantia prosequor. Nec vero minus unquam laborabo, ut in omni Officij ac observantiae significatione haberi jure possim. Illmae E. D. Tuae &c

Copia Listu Imc Pana Potockiego Pisarza koronnego Marszałka Trybunalskiego, do Imci Pana kanclerza W. kor. z Lublina d. 2. Augusti 1723.

List od Imx Nuncyusza odsyłam, ktory pozwoliłem sobie w nadziei łaski WMP. y D. w Izbie odpieczętować. Dziękuiemy WMP. y D. żeś miał curam Autoritatis publicae tego mieysca, byle dalej X. Nuncyusz niechciał involare cum praejudicio mieysca tego. Ja zaś z uyznaniem prawdziwey moiey, ku wielkiey Osobie WMWMPana applikacyi do usługi iego, piszę się przy całonayniższey obserwancyi na Zawsze. &

Copia Listu Jey mci Pani Sieniawskiey kasztellanowy krakowskiey H. W. koron. do Imc Pana kanclerza W. kor. d. 14 Aprilis 1723.

Bardzo mię to turbuie, że moy Imc iuż to drugi List pisze do mnie, żaląc się na przyiaźń WmPana, pierszy żeś do niego miał coś pisać, obiecował mi pokazać; druga zaś teraz żeś iemu niechciał według Prawa wydać kommissyi, a

potym

patym Swoich Pisarzow miałeś zesłać, co przeciwko prawu, y naco on manifestacyą uczynił turbuie mię to tedy wszytko bo cały Dom moy, był Jego Domowi Przyiacielem, y teraz zabiera kolligacyą a ia zaś W.mPana Estymatorka, y Jego Domowi Przyiaciołka prawdziwa, proszę moy Dobrodzieju nierobze znim tych klutni parce que cela me chagrin, boia chcę bydź Zawsze. &

Copia Responsu JmcPana Kanclerza W.K. do JmcPani Kastellanowey Krakowskiey W.Wk. z Pilaszkowie d. 1 Maij 1723. A.

Nieszczęśliwe odebranie Listu WmmPani y spoznienie responsu moiego sprawiła podroż moia z Mazowsza w ten tu kray. Dziękuię unizenie WmmPani, ze w poufałości, ktora naypewniey w pozyciu Ludziom dobrą przyiaźń utrzymuie, raczyłaś mnie uwiadomić o zalu JmcPana Krakowskiego mmPana, Ta expressya w Liście Wmci mPani, ze Jegomć mmPan ma zal do przyiaźni moiey, prawdziwie iest wyrazona, boć zawsze y publiczne y prywatne dawałem y dawać nieprzestaię rzetelnych oney dowodow, nietylko niekiedy dać okazyi słowem nawet nietylko akcyą do iakiego resentimentu Jegomci mmPana, ale staraiąc się bez interessowną, a szczerze zyczliwą usługą moią konserwować sprzyiaiącą Łaskę Jegomci unikaiąc wszytkiego, odwracaiąc y nieprzypuszczaiąc nic takowego, coby ią alterować mogło, wczym wiele by trzeba pisać, ale ustnie da Pan Bog opowiem. Cale niemogę tego przyznać czego nieznayduię, abym kiedy w Liście moim miał co napisać takowego coby mogło sprawić zal iaki, y radbym był bardzo, abyśmi był kommunikował tego Listu moiego WmmPani, bo teraz niewiem co wiecey odpisać na ten punkt dla Satisfakcyi WmmPani. w sprawie zaś miasta Lwowa posyłam Infor-

maiyc, spodziewaiąc się po wielkim a sprawiedliwym rozsądku WMMPani, nie tylko po Jey doświadczoney ku sobie łasce (w ktorey zawsze korzystam, y na nię zasługowaić pragnę) że iako WMMPani uznasz za prawdziwą, y mile przyimiesz zechcesz tę rzetelności remonstracyię, tak nieporownaną roztropnością swoią będziesz raczyła akomodowaić wszytko do swojego, a oraz y JmPana Krakowskiego MMPa uspokojenia y ukontentowania, w ktorym y ia moie własne znaydę, zostaiąc z wszelką submissyą &c.

W sprawie między Miastem Lwowem a P. Kupinskim, Radzcą Lwowskim po odprawioney Roku przeszłego z Dekretow Sądu JKrMci Commissyi, kiedy przypadł w tych że sądach JKrMci termin, według tego co z obudwu Stron proponowano, nie mogł żadną miarą tenże Sąd Jego KrMci uczynić finalnego Dekretu, ale musiał według słuszności, y prawnego processu naznaczyć Stronom obiema, aby swoie allegata probowały w Kancellaryi Dekretowey Koronney. Atoli że się obiedwie Strony prosiły, aby do probowania niektorych Punktow deputować na mieysce, według zwyczaiu dawno obserwowanego Sekretarzow JKrMci przysięgłych, y w tym Sąd JKrMci żądaniu stron dogadzaiąc, aby lepiey z fundamentu sprawiedliwość mogła się pokazać, deputował dwoch Sekretarzow nie na żadne sądy, ale tylko na obaczenie dokumentow obu Stron, y dla uczynienia należytey o wszytkich circumstancyach sprawy Sądowi JKrMci informacyi, Prawa nietylko Haraszinskiego, ale niczyiego w niczym nie naruszaiąc.

O tey Deputacyi Sekretarzow JKrMci nie dla żadney Commissyi sądowey odprawienia ale tylko dla powzięcia należytey w niektorych Punktach Informacyi, y uczynienia Sądowi JKrMci słuszney relacyi. uwiadomiony był iszcze w Warszawie JmćPan Krakowski, przez JmPana Podczaszego

czaszego Przemyskiego. —

Copia Listu JmPana Kanclerza W. K. do Jm Pana Woiewody Podlaskiego H. P. L. z Pilaszkowic d. 10 Maij 1723.

Ponawiam uniżone podziękowanie WmmPanu, żeś raczył desiderium moie, Łaskawą bytnoscią Swoią w Cięmierniczkach ukontentować, oraz przepraszam, żem na tamtym mieyscu nie mogł commode, et condigne Służyć WmmPanu. Dyaryuszu y Listu JmPana Krakowskiego m. M. według woli WmmPana posyłam copią; do tego cośmy z Sobą mowili to insuper insinuando, abyś WmPan za obaczeniem się z pomięnionym JmPanem Krakowskim raczył Jmu remonstrować, że expedit żeby uczyniona była należyta investigacya kto ten list pisał, y ieżeli nie umyślnie in fraudem et dolum do Ziemi Łomżynskiey takowe wyraził terminy: bo się to trafia iż perversa Subiecta chętnie podczas dolosis expressionibus szkodzić usiłuią, nie tylko prywatnym przyiaźniom, ale interessom publicznym. O czym consumatissima prudentia WmmPana namięnić sufficiet. In reliquis gdy się referuię ad dicta coram in expectatione wszytkich Sentymentow WmmPana piszę się prawdziwą obligacyą, et indesinenti Cultu. &

Copia Memorialis Dni Hoffman Ablegationis Borussiæ Secretarij de non amplius impediendo transitu Salis Haliae per Territorium Elbingense et Sacrum Drausen.

Varsaviæ d. 29 Aprilis 1723.

Cum S. Regiæ Mtti Vestræ post nuperrime peracta Regni Poloniæ Generalia Comitia, habitumq. cum Senatoribus Inclytæ Reipublicæ Solenne Consilium, ex horum numero quosdam deligere placuerit, qui cum Ablegato Serenissimi Borussiæ

Regis Dnô Generali a Schwerin de medijs cogitarent, quibus difficultates inter utraq Regna hucusq obortæ componi possent affulgebat spes non incerta atq revera gratulabatur sibi, Serm.us Borussiæ Rex D: M: Clem: de modo invento, quo multa Vicinitatis Studia novas acquirerent vires præsertim cum ad facilitanda Negotia circa Ecclesiam Lisnoviensem, ut pote quod maxime cordi erat Reipublicæ tantum de Jure suo cedi passus sit, quantum permittebatur ne proprijs Subditis Injuria illata videretur.

Quemadmodum vero non raro accidere solet, ut rebus bene cæptis sinistri respondeant eventus ita in ipso fere limine congressus, jussu Regiæ V.ræ Mtis nobis cum instituti non irrito conamine conjicere licuit rem quamvis faustis avibus inceptam, de fausto colophone maxime dubiam fore. Nec fefellit suspicio ut enim taceam, querelas leviores, statim ab initio inter majora et graviora momenta relatas, unica liberi transitus Salis Hallici per territorium Ubingen et Lauum Drausen denegatio satis arguit animos maxime abalienatos à cæteris discriminibus amicabiliter componendis.

Non est mei inquirere Serenissime atq potentissime Rex, quo fato fieri potuit, ut unanimi omnium Senatorum voto, vel saltem plerorumq (: sic enim mori antiquissimi apud Polonos esse consuevit :) res æquissima Dno meo Clem.mo recusaretur. Sufficit hinc sibi natam occasionem juste de Republica sibi conquerendi: tantum autem abest, ut his acquiescere possit Ser.mus Borussiæ Rex, ut me potius denuo iteratas agere instantias clementissime jusserit.

Supervacaneum esset, ea rursus allegare, quæ ad probandum Jus indubitatum Dni mei Clem.mi conducunt, cum in Memorialibus partim a Dnô Generali a Schwerin, partim a me S: R.æ Mtis Vestræ exhibitis clarissime ante oculos posita sint, omnibusq, qui a partium Studio abhorrent, innotescant,

præter

præter Jus Gentium, veluti basin et fundamentum omnium Societatum Politicarum pacta privata Velaviens. pro Nobis militare, utne quid dicam de pace perpetua, inter Sigismundum Regem Poloniæ et Albertum Ducem Prussiæ d. 21 Junij A.o 1529 renovata, ubi liberrimus transitus, cujuscunq generis Mercimoniorum Ducibus Prussiæ expressis verbis stipulatur. Gratiosissime mihi tantum permittat S: R.ia Vestra Majestas inspicere rationes, quæ eandem cum Ill.mis Regni Poloniæ Senatoribus impulerunt, ut Justissimo Ser.mi Borussiæ Regis desiderio non deferetur.

Allegatus est in Responsione d. 29 July Anni præteriti mihi data Articulus Pactorum Velaviensium decimus quintus, vi cujus transitus qualiscunq absq præjudicio commerciorum atq Fortalitiorum fieri debeat. Quid autem præjudicii eorum Commercio et Fortalitii Elbingensi, ex sola transvectione Salis Halliri per lacum Drausen non in Prussiam Polonicam, sed in ditiones Ser.mi Regis Prussiæ enascatur, nemo hucusq demonstrare potuit, quippe cum Commercium Elbingensibus æq liberum permaneat, uti fuerat, antequam usus istius Salis in Præfecturis Prussico-Brandeburgicis introduceretur, ex Sale itaq memorato, non aliud inferri potest incommodum Fortalitio, quam ex qualiunq alia merce prætervecta.

Nec continetur Articulo Pacto: Velavi: 17. Commercia juxta antiquum usum et consvetudinem agi debere ut talem de commercijs citato loco proprie Sermonem non esse, multo minus mentio fit ibidem de foris atq depositorijs, et licet de his alio agatur loco, veluti in Instrumento pacis perpetua inter Sigismundum Poloniæ Regem et Albertum Ducem Prussiæ de Anno 1525, ubi sequentia leguntur verba.

Caeterum fora in Villis contra fas et antiquam consvetudinem instituta deinceps ubiq abolesi, et in Civitates ad quas spectant reponi debebunt.

Ad praesentem tamen casum applicari nequeunt cum nunquam nova fora in praejudicium Commercorum Elbingensium instituere Serenissimus Borussiae Rex intenderit.

Multo minus huc pertinent, quae in Supramemorato Responso de Thelonijs dicta sunt.

Haec de rationibus ex Pactis Velaviensibus objectis delibasse sufficiant. Caetera pariter in firmo nituntur fundamento.

Cum enim objiciatur rem esse novam, atque inauditam, nec Majores Serenissimi Borussiae Regis unquam Navigationem exercuisse in Lacu Drausen, non itur infitias Salis Hallici usum, huncque in Regno Prussiae non fuisse introductum, eoque respectu rem esse novissimam, sed quid inde firmiter pro Republica concludendum sit, nequaquam apparet, concedatur si libet, et nulla alia mercimonia Majores Serenissimi Borussiae Regis per hunc Lacum transportari curasse, nulla etiam alia inveniretur ratio, quam quod Borussiae Regnum earum rerum haud indiguerit, hinc autem nullum Inclytae Reipublicae jus oritur ex Domino meo Clementissimo denegandi, quae Ipsi secundum Jura Gentium et Pacta privata incolumia esse debent atque salva, quin potius qualibet data occasione iisdem uti possit Serenissimus Borussiae Rex.

Pacta Velaviensia et renovatio pacis perpetuae diserte et claris indicant verbis in omnibus fluvijs et aquis ubique sine exceptione et omni tempore transitum liberum esse debere, et quamvis in Instrumento pacis renovatae mercatoribus novae viae sint interdictae ratio ejus rei statim est annexa, ut nempe latrocinia, homicidia, furta atque defraudationes, tali modo impediantur, quod ad praesentem casum minime applicari potest.

Objicitur porro Lacum Drausen Civitatibus partim Mariaeburgo partim Elbingae pertinere, nec in eo unquam portum fuisse, hinc autem iterum nullum nec debile quidem argumentum Inclytae nascitur Reipublicae,

cum

cum enim portum non quaerat Ser^mus Borussiae Rex aut intendat, ea fuit intentio paciscentium, ut in Territorio alterius partis, transitus mercium esset liberrimus, nec alia etiam concipi potuit casu non existente ubi transportatio propriarum rerum per propria Territoria impediri possit, nisi temporibus belli turbulentis vel contradicentibus pactis cum Vicinis. Tantum autem abest, ut haec pacta refragentur, quin potius pro fundamento firmissimo justarum praetensionum, Ser^mi Borussiae Regis posita sint.

Quod concernit Privilegium, vi cujus Navigatio in lacu Drausen, solis Elbingensibus cum exclusione caeterorum omnium competere debeat, id quidem ignotum est ac fundamento destitutum, cum Ejusmodi Privilegia propter piscaturam et navigationem in lacu Drausen districtui Preisch Hollandt et Preisch mark non solum pari modo antiquis temporibus impertita sint, et originalia eorum documenta in Curia Civitatis Preisch Hollandt in hodiernum usque diem asserventur, sed et Nobiles omnes cum Colonis littora hujus lacus inhabitantibus, quotannis adhuc fructus tam Campestres quam hortenses navibus impositos Elbingam advehant, ac ibi vel vendant, vel inde Regiomontium per Habum transportari curent, quemadmodum Ipsorum Civium Elbingensium Testimonio haec omnia confirmari possent.

Ultimum argumentum concernit Dolstadium, quod Depositorii Nomine insignitur, indeque orbam Reipublicae sollicitam curam ne Juri atque Commercii Elbingensium damnum inferatur.

Jam supra responsum est intentionem Ser^mi Borussiae Regi eam esse, ut Sale suo Hallico propriis Suis Subditis provideat, eoque modo impediat, ne pecunia extra Regnum avehatur pro rebus quibus Terris Suis abundanter prospectum est pari ratione, qua S: Regia M^tas Salis Poloniici usum in Lithvania introductum esse cupit

Ex Jure Gentium et pactis privatis praetendit transitum Bonorum Suorum per Territorium Elbingensium liberum hinc Commercium illorum ullo periclitatur modo, sed illaesa manet Salis transmarini per totam Prussiam Polonicam distributio. Nec depositorium dici potest Dolstadium, locus parum ad id commodus, nisi ab illo, qui in naturam depositorum minus accurate inquisiverit, aptus ad inventus est ille, ubi naves Salibus onustae exonerentur, qui uti maxime necessarius fuit, nisi advectionem eorum frustra factam esse mallet, ita Juribus Elbingensium atque commercijs, ne minimum quidem derogat.

Finem imponam ulterioribus perquisitionibus spe certa fretus, Regiam Vestram Mstem pro aequanimitate sua, et in Justitiam propenso animo cum Inclyta Republica Dno meo Clemmo non amplius denegaturam, quae in pactis publicis sancita sunt, et Juri communi innituntur.

Condiret hoc multum ad ceteras difficultates cum Inclyta Republica componendas a quo cum nunquam abhorruerit Sermus Borussiae Rex, ita nunc animum propensissimum habet quaslibet arripiendi occasiones à Regia Vestra Mste, et Inclyta Republica oblatas, quibus plenaria complanatio differentiarum procurari queat. Hisce, quo par est, devotissimo respectu, Jussu Sermi Borussiae Regis Dni mei Clemmi expositis submississimo cultu in sempiternum permaneo

Sacrae Regiae Mstis Vestrae

Humillimus atque obedientissimus Servus

C. G. Hoffman

Responsum ad Memoriale per Generosum Hoffman Secretarium Ablegationis Borussicae d. 29 men: aprilis Anno Domini 1723 insinuatum, ex Cancellaria S. R. Mstis D. N. Clemmi datum. Dresdae d. 4 Mensis Octobris Anno Dni 1723

Cum.

Cum Sacra Regia Mtas Dnus Nr Clemmus et
ab eadem Authoritate novissimi Post Comitialis Con-
silij de 6 Decembris 1722 ad Conferentiam cum præfato
Comite de Schwerin designati Commissarij ad omnia
et Singula decem puncta in Conferentia de 9 De-
cembris Anno 1722 in Arce Varsaviensi præfato ma-
gnifico Comiti de Schwerin insinuata, plenariam
ac Sufficientem Aulæ Berolinensis expectassent de-
clarationem, insperato tamen contigit, ut omissis re-
liquis Conferentiæ punctis, ad 9num saltem tran-
svectionem Salis Hallensis per flumen Elbing
ac Lacum Drausen ad Pagum Dolstadt concernens,
Dnus Ablegationis Borussicæ Secretarius Hoffman
de 29 Aprilis Anni currentis insinuaret Memoriale.
Jam vero cum omnia et Singula momenta pro
non concedendo Novo hoc hactenus insolito, prædicti
Salis Hallensis transitu, in Juribus ac Pactis pu-
blicis fundata, et in Responso ex Cancellaria
S. R. Mtis D. N. Clemmi de 29 July 1722 præfato
Generoso Ablegationis Borussicæ Secretario dato,
luculenter deducta, et in Conferentia novissima
Post Comitiali Anno 1722 die 9 Decembris repetita
fuerint, adeoque nihil quidquam de Jure validi in con-
trarium objici potuerit. Hinc ad ea, quæ in ulti-
mo memoriali denuo allegata, brevibus respondetur.

Et quidem pro stabiliendo prætenso dicti Salis
transitu ad Jus Gentium veluti basin et funda-
mentum omnium Societatum Politicarum pri-
mum provocari placuit. Jam vero apertissimi
Juris, id Juris Gentium dici, quod apud plerasque
ac imprimis moratiores Gentes in usu est, huncque
usum ac facultatem Naturalem Pactis contrarijs
restringi posse et realiter restrictum esse. Non
allegantur Reges Principes ac Respublicæ Supremo
Dominio gaudentes, qui portubus ac flumini-
bus Suis præjudicari non permittunt, sed ipsi
modo Civitates Superioritatem Territorialem ha-

bentes, quales inter alias Civitates Belgij, Megapolitana, Lubeca, Hamburgum, et in Specie Rostochium, quod per flumina easdem perfluentia Merces transvehere, quin potius prohibent ne proprij Principes pro lubitu flumina transnavigent, sed Juri depositorio se se accommodent. Quia fluminis portusq usus in abusum trahendus non est. Et quodsi etiam rebus natura Communibus aliter uti non liceat, quam sine dispendio alterius, justum pariter est, ut apportatio et advectio Mercium incommodum quidem Civitatum, non autem Earum perniciem vergere debeat. Cum itaq et per Flumen Elbing (: quod ex lacu Drausen Unum Milliare per Civitatis pontes in Habum placido cursu secundum venti mutationem vel ascendit, vel descendit :) non publicum, sed privatum saltem, et quotannis magnis sumptibus repurgandum sit, transitus Salis Hallensis pacitis Pactorum in Contrarium existentium Jure denegetur, minime contra Jus Gentium agi, dici potest.

Pacta deinde Velaviensia Publica, ut pote inter Ser^mos^ olim Joannem Casimirum Poloniae Regem et Fridericum Vilhelmum Electorem Brandeburgicum A^o^ 1657 inita, proq adstruendo libero Salis Hallensis transitu adducta, tantum abest, ut huic praetensae novitati patrocinentur, sed potius e diametro Eidem obloquantur. Siquidem articulo Eorundem XV sequentem in modum disponunt, Navibus utriusq partis propriis sit liberum cum omnimoda Securitate sui adire atq transire portus, qui sunt in alterius partis Dominio, absq ullo praejudicio Commerciorum.

Praejudicium vero ex Sale Hallensi Prussiae occidentali Civitatiq Elbingensi emergens, inter alia ex eo, quod Ditiones Prussiae orientalis magna in parte circumdata, imo cum dispersis

pariter

pariter mercaturam Salis exercere solita sit.
Jam vero Commercia haec Salis transmarini
prorsus corruant est evidentissimum. Lucrum
autem cessans omnino pro damno reputandum
est. Ipsissima succincta Juris delineationis Thelo-
neorum, quam Aula Berolinensis Anno 1718 in Co-
mitijs Grodnensibus lucem videre voluit Art: 13.
haud dissimilia sunt verba: Et quamvis talis Gene-
ris Telonea Prussiam Brandeburgicam pro-
prie et principaliter tangere non videntur
per remotam tamen consequentiam optime eo
trahi possunt; quando quidem per ejusmodi su-
pramodum aucta vectigalia pretia rerum in
dies crescere et per hoc ipsum commercia cum
omnibus quibuscunque Regionibus in specie cum Prus-
sia Brandeburgica summe onerari extra dubium
est. Quidquid et ipsum Civitatis Elbingensis
Fortalitium concesso hoc per pontem Civita-
tis adeoque mediante Civitatem transitu, impro-
viso exponi posset periculo.

Porro Art: XVII proprie de Commercijs,
ijsdemque circa obortas desuper controversias
per Commissarios ex utraque parte pari numero
amicabiliter componendis agere ex contextu al-
legati Articuli apertissime patet. Nec minus Art.
IX praedictorum Pactorum in verbis:

Serenissimus Elector Ejusque Descendentes Ma-
sculi, Barones, Nobiles, Civitates et Magistratus
ac Subditos omnes Prussiae cujuscunque gradus et
Conditionis sint, in suis avitis, receptisque Statutis,
Juribus et Libertatibus huic Conventioni non dero-
gantibus, conservabunt, nec quidquam in contrari-
um attentabunt, aut innovabunt, aut a quovis
attentari aut innovari patientur, omnem omni-
no innovationem excludit.

Denique, quod ex pace perpetua inter D.

Sigismundum Poloniæ Regem et Albertum Bo-
russiæ Ducem A° 1525 inita, allegantur, infirmo
pariter nituntur fundamento. Dum scilicet
eadem liberum transitum etc. veteribus Viis, item
sine Antiquorum Theloneorum et Privilegiorum de-
trimento fieri debere expresse disponit. Porro
in Privilegio Eidem Duci ex merito Ejusd. pacis
perpetuæ Sabbatho proximo ante Festum S.ᵃᵉ
Trinitatis A° 1526 concesso in verbis etc. ea
tantum ducere, ac transvehere per Regna ac
Dominia nostra licita esse debeant, quæ etc. ad
usum et necessitatem etc. propriam Ejusd. Illu-
stritatis, non autem ad mercaturam etc. exercen-
dam opportuna et necessaria videbuntur.

Insuper in renovatione Ejusd. pacis perpetuæ
Anno 1529 facta in verbis hoc tamen cauto, ne
nova itinera aut viarum diverticula quærant.
Item Theloneis et depositorijs similiter usibus
et consuetudinibus Antiquis salvis; expresse præ-
cautum, atque sic non liberrime, sed restrictive
solummodo transitus permissus legitur. Sal
vero Hallens. non ad necessitatem Aulæ Beroli-
nens. propriam in Terras Prussiæ Orientalis
advehi, minus Elbingam transvehi, tanto est
apertius, quanto Severiora Edicta ne Subditi
Prussiæ Orientalis, alio quam sale Hallens. utan-
tur, fruantur, ac pretium huic Sali ex Cameris
huic in finem institutis emendo, fixe impositum
sit, evidentius evincunt, Sepius dictum Sal
Hallens. non nisi Mercatorio inter Subditos Ori-
entalis Prussiæ distrahi ac divendi more.

Invectio vero hæc sepius memorati Salis
Hallens. in Prussiam, nullâ Salis inopiâ Labo-
rantem, quin potius per Commercia maritima
maxima transmarini sufficientiâ gaudentem,
factaq. usus alterius Salis inhibitio, uti Allegato

Superius

Superius Pactorum Velavien. Artic: IX, ita et modo citatę pacis perpetuę de Anno 1525 libertatem omnimodam Commerciorum firmant in verbis: Peregrini Mercatores nec in Königsberg, nec Braunsberg Elbingam, Gedanum, aut in ullam aliam Civitatem proficisci cogantur, sed debent libere non coacti prout ipsis placuerit, vectificare et navigare; tum et fori ac Depositorij in Villis ac Pagis institutionem expresse prohibent in Verbis: Fora in Villis contra fas et antiquam consuetudinem instituta, deinceps ubique aboleri, et ad Civitates, ad quas spectant, reponi debebunt. omnino contraria est.

Nec quidquam in Contrarium facit, novari ideo in pacis perpetuę renovatione Mercatoribus vias interdictas esse, quo scilicet Latrocinia, Homicidia, furta, atq defraudationes Theloneorum tali modo impediantur. Cum unius positio, non sit alterius exclusio, eaque Conditiones, quę in Anterioribus pacis perpetuę pactis pro restringendo per alterius ditionem libero transitu, ne scilicet Commercijs prędjudicetur, in hac Renovatione non sublatę, quin potius per Eandem, ac subsecuta Anno 1657 Pacta Velavien. sunt confirmatę. Ad hęc non portum vel Depositorium, sed liberum tantum Salis Hallens. transitum Aulam Berolinens. quęrere asseritur. Verum et hoc Depositorio, non pro Jure, sed loco ad merces importandas et exportandas commodo, in Sensu Juris accepto, in Memoriali de 5 Julij 1722 a Gso Ablegationis Borussicę Secretario insinuato in verbis: Cum Dnus meus Clementissimus ante breve tempus resolutionem ceperit, Provincijs Suis Borussicis Sale Hallico providendi, quoque transportationem in Provinciam, quę Oberland dicitur, per Urbem Elbingensem non commodiorem duxerit, sed et necessariam invenerit. ut et altero de 29 Aprilis 1723 ab eodem iterato, in verbis: Aptus adinventus est ille (Dolstady) locus

ubi naves salibus onustæ exonerentur, qui uti maxime necessarius fuit, nisi advectionem eorum frustra factam esse malles: re ipsa nihil aliud quam portum in Lacu Drausen, qui ab omni ævo in eodem loco non fuit, quin ac Depositorium Forumq in Pago Dolstadt institui, invitis etiam labijs fatentur. Subditis autem Prussiæ orientalis ea intentione Sale Hallico providere, ne pecunia extra Prussiam orientalem evehatur, libertati Commerciorum per superius allegata pacta firmatæ, pariter contrariatur.

Privilegium Civitatis Elbingensis navigationem in Lacu Drausen eidem privative concedens, quod attinet; illud ipsum et S. R. Mti D. N. Clem.mo et Reipublicæ Polonæ Proceribus haud ignotum, majorisq firmitatis quam illud, quod Præfecturis Preusch Holland, et Preusch marck in præfato Lacu Drausen largiori nimis asseritur interpretatione, nititur basi; eo attento, quod prædictæ Præfecturæ nullo ejusmodi Privilegio gaudeant, verum solâ atq vicinâ piscatura, eaq non liberrima, verum tantummodo pro necessitate mensæ, et quidem paucis saltim Lacui Drausen inhabitantibus Prussis orientalibus, permissa sit. Advectionem fructuum tum Campestrium quam Hortensium, cum in commodum Civitatis vergat, nec Juri Depositorii Civitatis Elbingensis contraria, ipsis haud denegari; transvectionem vero nullatenus concedi.

Quæ cum ita sint, firma superest spes Aulam Berolinensem pro congenito Justitiæ amore, ea quæ contra novam hanc Salis Hallensis transvectionem in fundamento Jurium et Pactorum adeo deducta admittendo, a præsenti hocce Salis Hallensis transitu ultro destituram, proq contestato erga Rempublicam Polonam bonæ Vicinitatis studio et ad reliqua in novissima ex mente Senatus Consilii Post Comitialis Conferentia Magnifico Comiti de Schwerin insinuata puncta, plenariam expediendo deliberationem, liberrimo omnino Occiden-

tali

tali cum Orientali Borussia commercia et maritima et terrestria antiquissimorum, ut et recensiorum Pactorum, transactionum, ac Conventionum tenore, quorum strictam a parte Reipublicae Polonae vicissim sibi certo appromittere poterit observantiam, inviolabiliter esse conservaturam, novaq[ue] inde praejudicia, ea quae perspecta Sua Celsitudo sibi erunt accumulari minime passuram. Sacra quoque Regia Majestas D[omi]n[us] N[oste]r Clem[entissi]mus, quem continua tenet sollicitudo, ut omnis Arca, quae prosperae cointelligentiae atq[ue] bonae harmoniae obversatur, amoveri, ac relegari possit, ad ea quae hunc in finem convenientia et opportuna credit, in manutensionem mutui Ligaminis pactorum, eorumq[ue] verum usum animum Suum Regium et Ipse applicat, et Universos Reipublicae Proceres, atq[ue] Status discussis suspicionum umbris in reditu ad Regnum praefixo, applicare non intermittet. De caetero Sacra Regia Majestas Dominus N[oste]r Clementissimus favores Suos Generoso Hoffman ablegationis Borussicae Secretario pollicetur

Copie de la Lettre de S: Ex[cellence] mgr Le Grand Chancellier de La Couronne a S: Ex[cellence] mgr Le Feltmarechal Fleming a Kupishkile 21 du Fevrier 1723

La Reponse de Sa majesté à la Lettre du Czar ecritte dans l'affaire des Eglises Grecques et le dernier Decret dans les Jugements Royaux des Relations, devroit contenter cet empressement affecté de cette Cour la en faveur de dittes Eglises, dont Votre Ex: a eu la relation, q'u'Elle a bien voulu me communiquer. de quoy luy etant tres obligé, je suis, avec tout Le respect.

Copie de la Lettre de S: Ex: Mgr le Grand Chancellier de la Couronne a S: Ex: Mgr le Grand Threzorier de Lithuanie. Le 1er du Fevrier 1723.

J'espere (: comme je souhaitte de tout mon coeur:) que le Bon Dieu secondera les bonnes intentions de Votre Excellence, et dissipera toutes les pratiques contraires. J'en ay eu quelque avertissement, et je n'ay pas manqué de faire quelque diligence pour les detourner. Je suis tres aise, que Votre Excell: est contente de Mgr le Grand General, l'Epeé et la bourse peuvent toujours beaucoup. Mr le Regent est bien arrivé a temps all'endroit mais ie ne sçay s'il a reussi dans le dessein. En attendant avec empressement les avis ulterieures, que Dieu donne toujours favorables, je suis veritablement.

Copie de la Lettre de S: Ex: Mgr le Grand Chancellier de la Couronne a Mr le Reynai General Maitre des postes a Kupiski le 3 du Mars 1723

Puisque le Chevalier Belli, n'a pas encor reçeu l'effet du dernier decret du Conseil du Senat ainsi il me trouve obligé Monsieur de vous dire par cellecy, qu'en payant regulierement a Mr Belli, ce qui luy a eté accordé par Sa Mjsté en vertu de ce decret, vous rencontrerez l'approbation de Sa Mjsté et du Senat, et qu'au contraire le retardement dell'execution du susdit decret vous attireroit non seulement l'indignation publique, mais quelque amande dans les Jugements Royaux, par la poursuitte dell'Instigateur de la Couronne. Je ne doutte nullement, que votre prudence vous portera a meriter l'une et a eviter l'autre. Au reste je suis avec toute l'estime

Copie

Copie de la Lettre de S: Ex: Mgr le Grand Chancellier de la Couronne a Mgr le Nonce apostolique a Kupiski le 3 du Mars 1723.

C'est avec bien de la satisfaction, que, j'envoye l'incluse en faveur de Mr Belli, en priant V: Ex: d'etre persuadee, que cela me sera toujours un plaisir sensible, quand je pourray temoigner a V: Ex:, avec quel empressement je suis Monsgr.

Copie de la Lettre de S: Ex: Mgr le Grand Chancellier de la Couronne a Mgr le Feltmarechal Fleming a Kupiski le 13 du Mars 1723

Si Mgr le Castelan de Cracovie, nous avoit communiqué le projet de sa lettre, qu'il a ecrite aux Palatinats, cela auroit eté mieux pour luy meme. Votre Excellence aura deja veu dans le laudum de la Terre de Lomza de la dietine passée a laquelle j'ay eté present, dans quels termes on a ordonnés au Marechal de repondre a cette lettre. Ce laudum a eu assez d'applaudissements, comme Votre Excellence verra dans les extraits joints. Touttes les diligences, que nous aurions pu faire pour les dietines passees, outre celles, qui ont eté faittes, auroient eté sans effet, puisque dans la pluspart de ces dietines, on n'a rien fait s'etant separés sans l'election du Marechal comme dans celle du Palatinat de Russie, selon la relation, que Mgr le Palatin de Podolie m'a envoye, et que je joins icy avec la Copie de sa lettre et de mes reponses. Quand nous nous reverrons (: s'il plait a Dieu) nous parlerons de ce, qu'il y aura a faire par apprés en son temps, nous tenant cependant au Conclusum du Conseil du Senat, et des Conferences de Varsovie. Outre ces

avis, que Mgr le Palatin de Potocki me mande all'egard de Mgrs les Princes Wisniowiecki, j'en ay eu d'autres part, qui confirment la meme chose. Je suis avec tout le respect.

Copie de la Lettre du meme a Mr. le Steinheüser. a Kupiski le 19 du mars 1723.

J'ay bien receu la votre du 14 de ce mois. Je ne sçaurois comprendre quelles difficultes la Commission vous pourroit faire d'accepter mes quittances aussi bien la generale, que les autres sur le lettre de change, que vous devez avoir. Vous pourrez etre persuadé Monsieur, que je ne manqueray pas de vous assister en son temps et lieu selon la justice, et selon l'eclaircissement, que vous m'en donnerez, qui m'est neccessaire d'autant plus, que la date dans le projet, que vous m'avez envoyé presentement, ne s'accorde pas avec ma premiere quittance. Au reste je vous souhaitte toutes sortes des prosperites, et vous assure, que je suis toujours &c.

Copie de la Lettre de S. Ex. Mgr le Grand Chancellier de la Couronne a S. Ex. Mgr le Feltmarechal Fleming. a Kupiski le 21 du mars 1723.

J'ay receu par ces ordinaire les deux lettres, que Votre Excellence m'a fait la grace de m'ecrire du 6 et du 10 du mois present. Mgr l'Eveque de Cujavie ayant receu les ordres de Sa Majeste devoit se rendre incessament a Varsovie, et je crois, qu'il y est deja pour s'entendre avec Mgrs le Vice Chancellier et le grand Thresorier de Lithuanie sur son voyage en Lithuanie. Je plains le sort malheureux de Mr. Sinnicki. En remerciant cependant tres humblement Votre Excellence, de ce qu'Elle

a bien

a bien voulu m'informer de l'approbation de Sa Majesté si avantageuse pour moy de ce qui s'est passé à la Dietine, où je me suis trouvé, et de ce, que Votre Excellence a eu la bonté de re. presenter a Sa Majesté. Je me remets au rapport de Mr. Dembowski, je suis avec tout le respect et avec tout la reconnoissance. ∫

Copie de la Lettre de Monsieur Holtzbring General Maitre des postes de Pologne, a S: Ex. Mgr le Grand Chancellier de la Couronne. a Varsovie le 2 d'avril 1723.

Monsieur Rybczynski m'a fait dire la resolution, que Votre Excellence a pleu prendre en faveur de mon Maitre des postes a Venisse, et qu'on luy adjugé la pension y devant appartenante au Resident d'Hamburg; Je suis incapable d'y regimber, et je cede par respect a tout cela que Votre Excellence juge a propos d'en decider, pourtant esperé-je, qu'Elle m'assistera dans les autres pension appertenentes a la poste general de la Couronne; Il est bien vray, que j'ay mille esperance de les voir retomber entre mes mains estant deja avancé dans l'age, et prevoyant de quitter bientot le monde avec ma charge, pourtant je ne voudrois pas avoir des reproches dans le Tombeau par mes Successeurs, d'avoir negligé les droits de cette charge, la quelle a peine se soutient, ou les autres, qui ne servent qu'au marchants peuvent avoir un Superflus de dix mils rixdales par An; Votre Excellence comme Protecteur des postes, juge selon son bon plaisir, je suis pret a obeir, et que j'ay dit au Sieur Rybczynski par bouche, je le repete icy. et je

reste avec la derniere soumission ——

Copie de la Reponse de V: Ex Mgr le Grand Chancellier de la Couronne a Mr. de Holtzbring.

Cela est juste, qu'un chacun jouisse de ce qui luy a été accordé. Vous avez bien veu Monsieur mon aide pour vous soutenir dans votre poste. Je continueray la meme assistance all'avenir, etans avec estime.

Copie de la Lettre de V: Ex Mgr le Grand Chancellier de la Couronne a V: Ex Mgr le Feldmarechal Fleming le 10 d'Avril 1723.

Les deux lettres, que Votre Excellence m'a fait la grace de m'ecrire du 21 et 31 du mois passé; sont parvenuës entre mes mains par ces ordinaire. Etans tres obligé a Votre Excellence pour touttes les marques de son affection, je la supplie de croire, que mes voeux reciproques pour la conservation de la Santé de Votre Excellence, et pour toutes ses prosperites sont continuels et tres sinceres. L'esperance de voir bientot Sa Majesté et Votre Excellence a Varsovie me rejouit beaucoup. Dieu donne, que l'on puisse faire en Pologne les dispositions semblables, a celles, dont Votre Excellence a bien voulu m'informer en gros, et que j'ecouterois avec plaisir (: s'il plait a Dieu:) en detail. Je me recommende a la continuation de bonnes graces de Votre Excellence et je suis avec tout le respect.

Copie de la Lettre de V: Ex Mgr le Grand Chancellier de la Couronne a V: Ex Mgr le Feldmarechal Fleming. le 18 d'Avril 1723.

Votre Excellence me permettra (de quoy je la supplie:) de luy adresser ma reponse a la lettre de Sa Majesté

et le proiet de la lettre, que Sa Mté a bien vou-
lu m'ordonner de faire. En renouvellant cepen-
dant mes remerciements a Vo: Ex et mes souhaits
que je luy ay marqués dans ma precedente att
egard de la communication du resultat des Con-
ferences de Dresde, je suis avec tout le respect.

Copie de la lettre du meme à Sa
Mté le Roy. le 18 d'avrill 1723.

L'ordre de Votre Majesté, que je viens de rece-
voir et d'executer, all'egard de la lettre a ecrire
a Sa Mté Prussienne au Sujet dell'inhibition
faitte de sa part au Territoire d'Elbing de
payer la capitation etablie par la Diete
de Varsovie, est une nouvelle preuve du soin
continuel de Votre Majesté pour le bien pu-
blique. J'en remercie treshumblement Votre
Majesté, et en attendant avec empressement le
moment desiré d'embrasser personellement
les pieds de Votre Mté en Pologne. Je m'y
iets par le moyen de ces lignes et je suis a-
vec toutte la soumission. 77.

Copia literarum Serenissimi Regis
ad Regem in Prussia.

Post factam Majestati Vestræ relationem à Mo D.
de Schwerin, de hac inter alia puncta, et deinde
via, urgentissima requisitione, quam M: M: Se-
natores et Ministri Status Regni Nostri ex Se-
natus Consilio Post Comitiali designati in Confe-
rensia die 9 Decembris Anno immediate præte-
rito 1722 Varsaviæ expedita exposuerunt, ut in-
terdictum prohibitorium levandæ, amplius per
magistratum Civitatis Nostræ Elbingensis Con-
tributionis Capitationis a Subditis Colonis Terri-
tory Elbingensis pro punctuali Stipendiorum
Exercitus Regni Nostri solutione in Comitijs

Nostris Varsaviensibus Anno 1717 laudatae per
Mtem Vestram tolleretur et revocaretur; spe
non vana Nobis pollicebamur Eidem requisitioni
uti satisfactum iri. Cum autem ultra opinio-
nem et expectationem Nostram novissime in re-
latis acceperimus, hujusmodi interdictum nonmo-
do Civitati Nostrae Elbingensi exhaustae sumope-
re onerosum, sed etiam directe Dominio Nostro con-
trarium, nondum esse sublatum, proinde enixe à
Mte Vestra contendimus, quatenus illud incun-
ctanter tolli et revocari mandare dignetur.
Id dum pro Juris, aequitatis, ac bonae amicitiae
ratione a Mte Vestra postulamus, Eidem bo-
nam à Domino Deo valetudinem, prosperosque
rerum Successus ex animo apprecamur. Da-
bantur. Dresdae.

Copia Listu JmPana Woiewody
Podlaskiego Hetmana Poln. Koron.
do JmPana Kanclerza W. Koron.
die 12 maij 1723 z Nowosiołek.

Nie mogłeś WmmPan de Juribus hospitalitatis
więcey swiadczyć podczas bytnosci moiey w Ciemier-
nikach, nad te, ktoreś z nieporownaney Swoiey
pokazał ludzkosci: Ale mnie ad gratiarum
actiones wiele nie dostaie, gdy biorę ad acta et libram
tak dawnieysze iako teraz swieższe łaski Wm
mPana; scio quantum debeo, hoc solum ignoro
quantum rependere possim. Za przystanie
Dyaryusza przezorney in omnes casus y odpra-
wioney ad publicam utilitatem konferencyi
Dziękuię wielce WmmPanu, do ktorey nic nie
może addycz oprocz powszechnego pożądania,
ażebysmy non spe incerta et sola imagine
pacis cieszyli się, ale wdzięcznie mogli krzepiący po-
nentem radices sub oliwą gruntowney y nie
wzruszoney pokoiu. Z JmPanem Krakowskim

z Panem

mmDanem circa prima powitania się officia mowić będę, et nanc calami bardziey subitam albo erroneam, aniżeli praemeditatam et arrogantem expressionem doniosę y wyrażę, życząc iako nayusilnieyszey y naypierwszey inter suprema ministeria przyiazni y Coinselligencyi. W moich zaś prywatnych Interessach, w których oczekiwałem magnum sensum WmmDana, nie mam żadney od niego rezolucyi; o którą proszę uniżenie, piszę się cum perenni cultu. &

Copia Listu JmDana Kanclerza W. Koron. do JmDana Starosty Stężyckiego. z Bielaszkowie d. 13 Maij 1723.

Lubo nie wątpię, że JmDan Woiewoda Mazowiecki mmDan doniosł WmmDanu nasze społecznie przedsięwziętą intencyą fundowania w Lublinie Nowego Klasztoru JJ. 88. Wizytek, y żeśmy iuż wszelkie preliminaryine akta do tego potrzebne uprzątnęli; przecięż y Ja przy oświadczeniu życzliwości moiey o tym WmmDanu uwiadomić nie omieszkuię, partykularnie maiąc tego konsolacyą, że Prowidencya Boska łaskawie sporządziła racyą, iż to pobożne Dzieło bez Uczestnictwa WmmDana obeyść się nie może; kiedy zleciwszy, aby tym czasem, nim Sobie Zakonnice według Instytutu swego obiorą Plac ieden sposobny y wygodny z upatrzonych iuż na tę nową Fundacyą, mógł być naiętym Kontraktem rocznym Dwor iaki w Lublinie dla Rezydencyi tych Swiętych Dusz, które w krótce z Krakowa przybyć maią, nayspsobnieyszy przez tych, którzy to mieli zlecono, upatrzony iest y naiąły provisorium Dwor WmmDana od Cztela tego, który przeszłym kontraktem teraz Dwor ma Sobie puszczony. A iako nie wymawiać się z tego chcę, że JeyMć Panna Marya Angela Tarłowna

Ciotka WMmWPana Przełożona do tey Fundacyi naznaczona z Siostrami Swemi Zakonnemi, symmiliter będzie miała do czasu reclinatorium in domo quondam Patris sui, tak się spodziewam, że y WMmWPan będziesz miał osobliwą w tym satisfakcyi. Znam się bydź zatym nieustanną rekognicyi

Copie de la Lettre de S: Excell: Mgr le Grand Chancellier de la Couro[nne] a S: Ex: Mgr le Feltmarechal Fleming. a Pilaszkowice le 19 du May 1723.

Mon eloignement dans cette contrée, est la cause, que je n'ay pu recevoir plutot la Lettre de Votre Excell: du 1 de ce mois, ni donner ma reponse. Je suis tres obligé a Votre Excellence, aussi bien pour la communication du rapport de Mr le C: de Seckendorff de bonnes intentions de S: Mjté Prussienne, que pour le zele et empressements de V: Ex: d'en profiter, non seulement, all' avantage des interets de la Saxe, mais aussi de ceux de la Pologne, en cas de son voyage a Berlin, et pour l'honneur, que Votre Excell: me fait, de m'en avertir, pour que je puisse dire, ce qu'il y auroit a representer a cette Cour, par rapport a Pologne. En souhaittant de tout mon coeur l'heureux succés de bons desseins de Vo: Excell: je ne sçaurois dire rien autre sur ce sujet, si non, que je me remets a la grande capacité de Votre Excell: et a la connoissance, qu'Elle a de tout ce, qui s'est passé, entre notre Cour, et celle la, tant par ce, qu'Elle y a travaillé elle meme, que par les actes des Conferences, des Lettres des memoires, et des Reponses données de part et d'autre, lesquelles ont toujours eté communiquées a Votre Excell: et concertées avec Elle. Pourvuque V: Excell: puisse porter cette Cour la, a un desir sincere, et tel, qui se

trouve

trouve dans Sa Mjsté le Roy Notre maitre, et dans son Ministere, d'accommoder ces differends, et que Sa Majesté Prussienne envoit en Pologne un ministre prudent, avec de telles instructions, par lesquelles il puisse faire connoitre la justice, la generosité et la bonne volonté du Roy son maitre, je ne doute nullement, que les representations preparatoires de Votre Excell.ce, que son grand esprit luy suggerera, sur les actes mentionés, seront suivies de l'effet, d'un accommodement par la conclusion du Traitté commencé par Mgr le Grand Thresorier de la Couronne. Dieu donne la resolution de 27. 7. 11. 33. 45. 29. 13. 16. 213. aux souhaits publique. Sur ce sujet je diray a Votre Excellence, que Mr le Palatin de Podlachie Petit General de la Couronne est venu me voir dans une de mes Terres, a trois lieues d'icy. Je luy ay communiqué le resultat de notre Conference, il l'a voulu avoir par ecrit, je l'i ay fait, et Votre Excel. verra ses sentiments, dans l'extrait joint. Je suis avec tout le respect.

Copie de la Lettre de Son Ex: Mgr le Feldmarechal Fleming a S: Ex Mgr le Grand Chancellier de la Couronne a Berlin le 27 du May 1723

Je suis arrivé icy a point nommé, car on avoit terriblement allarmé cette Cour cy; selon, qu'il se prattique chez Nous tous les ans dans cette saison cy on avoit donné aux Regimts de la poudre pour les faire exercer dans leurs quartiers, quelqu'un avoit donné avis de cela a cette Cour cy, mais d'une maniere comme si cette poudre avoit eté distribuée pour faire une irruption en ce pais cy; cependant quoy, que ce soit tres mal fait a celuy, qui a donné ces avis

cela m'a donné occasion de m'expliquer, avec cette cour cy, tant par rapport à la Saxe et j'ay representé, qu'on feroit bien de poser de bons principes pour une bonne intelligence entre les deux Cours, comme il convient a des Voisins; par rapport à la Saxe, j'ay posé pour fondement les loix et Constitutions de l'Empire; et par rapport a la Pologne, de laisser ce Royaume in statu quo de Liberté, et de ne vouloir pas profiter avec la Republique tout comme elle ne pretendoit pas profiter avec ses Voisins. Le Roy de Prusse m'a ecouté paisiblement, quand je luy ay detaillé tout cela, et luy ay fait voir, qu'il etoit même de son interet de vuider a l'amiable les differents, qui etoient entre luy et la Republique. C'est, de quoy j'ay voulu me donner l'honneur d'informer Votre Excellence persvadé, qu'Elle en fera un bon usage. J'ay l'honneur d'etre.

P. S. J'ay voulu dire encore a V. Ex.; que j'apporte 29. 33. 31. 42. 24. 16. 46. 39. 13. 16. 41. 12. 03. 43. a cooperer avec moy dans l'affaire concertee entre Nous avant mon depart de Varsovie, l'ayant trouvé bien disposé pour cela; et j'espere de pouvoir bientot marquer a Votre Excell: la 39. 15. 41. 33. 27. 45. 43. 23. 33. 31. 13. 15. 27. 8. 11. 33. 45. 39. 14. 16. 41. 45. 16. 13. 15.

Copia Listu JmćPana Pisarza Polnego Koron: do JmćPana Kanclerza Wo Koron: z Lublina d. 29 maij 1723.

Jnfiducia Łaski WmmćPana zawsze dobroczynney, bierę smiałość supplikowac WmmćPanu Dobrodzieiowi za JćPanem Zahorowskim o tutorye JmćPana Zahorowskiego y JeyPani Czerminskiey ktora Jure merito iako Stryiowi należy, a wydana iest z assessoryi JmćPanu Raciborowskiemu nullo titulo do teyo należącemu, y o to he teraz Sprawa pendet, y secundum Jus naturae fortassis decidi

musi

musi. Nie chciałbym involare w kognicyą tey Tutoryi; kiedy wyszła z Kancellaryi Wmmdana Dobrodzieia, może bydz nato medium et remedium, które łaskawemu Wmmdana y Dobrodzieia uchu y latorem praesentium zalecam, który wyrazi wszystko. Ja zaś będę perpetuus Cultor godności Wmmdana y Dobrodzieia piszę się przy iako nayuniżeńszey weneracyi. etc.

Copia Responsu Jmdana Kanclerza Wo. Koron. temuż Jmdanu Pisarzowi Polny Koron. z Pilaszkowie d. 31 maij 1723.

Wszelkie poufałe rozkazy Wmmdana ślusznie pełnić mam sobie za miłą powinność y pożądane szczęście. Widział Jmdan Podczaszy Trembowelski attestacyą, za którą wydany iest Przywiley Curatelli Jmdana Zaborowskiego per respectum Conservationis Osoby y Dobr Jego. mowiłem obszernie o tym Interessie z pomienionym Jmdanem Podczaszem, na którego ustną relacyą referuię się; cum omni promptitudine uczynienia wszystkiego, cokolwiek desiderabitur ad satisfactionem legis et Justitiae, y rozkazu Wmmdana, zostawam.

Copie de la Lettre de S. Ex. Mgr le Grand Chancellier de la Couronne a S. Ex. Mgr le Feltmarechal Fleming. le 1 de Juin 1723.

Je suis tres obligé a Votre Excellence pour la communication de ce que S. A. Mgr le Vice Chancellier de Lithvanie luy a ecrit touchant les difficultes, que la Cour a à Rome au sujet des Abbayes de Pologne, et de l'eclaircissement que Mr l'Abbé Accoramboni a donné sur ce sujet. Au heureux retour de S. Mgé et de V. Ex. a Varsovie, je ne manqueray pas, s'il plait a Dieu, de communiquer a Votre Excellence

un Information plus ample, de tout ce, qui concerne cette matiere. Je suis avec tout le respect.

Copia Listu Jmćana Kanclerza Wo Koronn do Jmćana Woiewody Pomorskiego. z Pilaszkowic d. 5. Juny 1723.

Wiadomość o szczęśliwie zakonczonych Intencyach Jmćana Starosty Boroniekiego Synowca mego, a teraznieyszego Syna Wmmćana y Starosty Tolkmickiego, iako mi przyniosła partykularną konsolacyą ex arctiori Nexu godney tego postanowienia relacyi, tak należyte vendicat podziękowanie Wmmćanu nie tylko za respekt na moią ad hunc effectum uczyniona Instancyą, ale też za wszelkie łaski, ktore Wmmćan tkonu pius swiadczyć raczysz. Nieustanna przy mnie zawsze zostanie obligacya wszelkim poufałym requizycyom Wmmćana czynić satisfakcyą, y do tego Synowca mego zawsze dysponował, aby gratus beneficiorum Wmmćana, starał się usilnie dalszy łaskę Jego Oycowską, iako naydoskonalszymi usługami mereri, y zupełnym ad vota ukontentowaniem. Dozgonną zatym piszę się rekognicyą etc.

Copia Listu Jmćana Marszałka Wo Koronn do Jmćana Kanclerza Wo Koronn. z Lublina d. 16 Juny 1723.

Dnia wczorayszego visione beatifica Wmmćana uszczęśliwiony, y nadzieią służenia Wmmćanu personaliter ucieszę się, gdy mnie jeszcze dzisieyszy dzien tu zatrzymuie, wracam te kilka liter, uniżoną Wmmćanu głoszących odemnie weneracyą. Trybunał na

Deputowaci

depputowaé do Wmm Dana ex Stuba dwoch Jeh. mkcu in materia Sądu Jmaszdza Krasowskiego, ale y Sam Jm Dan Marszałek życzy sobie udawać Wmm Danu. Wczora Dan Starosta Grabowiecki przegrał sprawę z Panem Podsędkiem Lubelskiem, reindulcyę przyznano P. Podsędkowi, y Panu Staroście więcey czterych niedzieli cum exolutione Sex vadiorum parti et Judicio totidem nakazano. Pani Chorążyna Tarorska dziś sprawę swoię wygrała z Panem Tyszowskim. więcey zgoł nie mam do oznaymienia, tylko to co iest publicissimum, należy mi profiteri, żem pokiżyię z wierną professyą etc.

P.S. Uczyniłem tu relacyę, komu należało łaski Wmm Dana deklarowaney y pamięci. osobliwie Jm Danu Marszałkowi in materia Juris Caduci, Konsent z obesniey, ale mię obligował scretissime, abym się przyłożył y uprasiał Wmm Dana iako nayugorzey, żeby ten kaduk mógł mieć iako nayprędzey, allegando, że u Wmm Dana /: kiedy zechcesz :/ znaydzie się zaraz gotowy Instrument, y Króla Jmci nie czekaiąc. iestem srodze ambarassowany, że się w tym przyłożyć Wmm Danu muszę, nie mogę się wymowić tak mocney requizycyi, z racyi że tego kaduku trzeba mu przed S. Janem. Abo go tym ukonsensowaé, że się przez pocztę poszle, y że bydz może na S. Jan, w tym niech rezolwuie Supremum Wmm Dana Judicium, a Ja się tak sprawię, iako Wmm Dan każesz, y na to tylko czekam.

Copie de la Lettre de S. Ex. Mgr le Grand Chancellier de la Courone a S. Ex. Mgr le Nonce Apostolique le 18 du Juin 1723

Votre Excellence verra dans les Copies jointes ma diligence dans l'affaire recommandée. Je n'ay pas reçeu jusqu'a present, la Reponse de S: Ex: Mgr le Marechal du Tribunal, mais Mgr le Grand Marechal de la Couronne etant icy chez moy m'a dit la meme chose, que Mgr le President m'avoit ecrit, que Mr le Marechal du Tribunal veut bien se rendre icy pour s'abboucher avec moy. Il m'en a ecrit de meme depuis selon l'extrait joint. Souhaittant avec empressement de satisfaire dans toutes les occasions, aussi bien que dans celles-cy aux intention de Votre Excell: et a l'honneur de sa Confiance, je suis avec tout le respect. S.

Copie de la Lettre de S: Ex Mgr le Grand Chancellier de la Couron: a S: Ex Mgr le Felsmarechal Fleming le 18 du Juin 1723.

J'ay appris avec bien de la satisfaction par la lettre de Votre Excell: du 26 du mois passé, son heureuse arrivée a Berlin, et que Votre Excellence s'est servi avec sa prudence et dexterité ordinaire de l'allarme de cette Cour la a l'avantage d'un explication et representation si utile et salutaire a toutes les deux Cours, et a leurs Etats. J'espere (comme je le souhaitte.) que l'issue des Conferences aura repondu a une si belle ouverture, en suivant ces bons principes, que V: Ex: a insinués. Je n'ay pas leu avec moins de plaisir, ce qu'il a plu a V: Ex: de me marquer, touchant, que le Bon Dieu conduise tout a sa gloire au consentement de Sa Mté le Roy Notre Maitre, au bien publique, et a l'honneur de Votre Excellce je suis avec tout le respect.

Szembek

Relacya z pewnego miejsca. d. 14 Juny 1723.

Donoszę, że JmPan Bestuszow przed wyiaz-
dem swoim do Gdanska, ktory 12 praesentis in-
cidit, Jmieniem Cara Jmci na Panach Ober-
ambtach Kurlandzkich wymagał, aby Seymik
od JKrMci tym Xięstwom pro regulamine
Contributionum na poparcie y zakonczenie
Commissyi pozwolony był, aż do Octobra od-
łożony, że podczas onego de Successore, et de
felicitate Kurlandyi będzie provisum. teraz
zas to propalatur, że z tego Seymiku maią
bydz Posłowie do JKMci y Rzpltey wypra-
wieni, prosząc aby N. Successor był tym Xię-
stwom approbowany, y aby ad actualem exercitii
był admissus. JmPan Bestuszew we Gdansku
ma traktować o tych Punktach, ktore JmPan
Ronne Oberhauptman Selburski Jmieniem
Xięcia Jmci maiąc literas Xięcia Jmci Cre-
dentiales na piśmie Xięciu Jmci Repnino-
wi, Rok temu będzie w Rydze podał. To cer-
tum iest, że JmPan Bestuszow od Cara Jmci
ma w zleceniu ad tractandum, aby Xiąże Jmć
Kurlandzki naznaczył pro Successore Xięcia
Jmci Landgraffa Hamburskiego; aby wzięwszy
część iakąś Bonorum pro Sustentatione sua
poty tylko Regimen Kurlandzkie miał, póki
by Successor nie był investitus, post investitu-
ram zaś, aby in instanti Successori Regimen
ustąpił. etc.

Copie de la lettre de S: Ex: mgr le Grand Chancellier de la Couronne a S: Ex: mgr le Feltmaréchal Fleming. a Pielaszkowice le 22 du Juin 1723

Je felicite de tout mon Coeur Votre Excellence de son heureux retour de Berlin, voyant avec bien du plaisir parce, qu'il a plu a V: Excell: de me mander dans sa lettre du 9 de ce mois l'utilité de ce voyage, dont le bon succés repondant all'attente de sa majesté et de ses Etats ne sçauroit, qu'attirer avec justice a Votre Excellence l'applaudissement du maître et les obligations de ses Sujets. Je les confesse en mon particulier, etant avec tout le respect. ss.

Copie de la lettre de S: Ex mgr le Grand Chancellier de la Couronne a mgr le Feltmaréchal Fleming a Pielaszkowice le 4 du Juillet 1723.

J'ay bien reçeu la Copie des points dont V: Ex: est convenu avec la Cour de Prusse, mais je ne sçaurois ni les lire, ni les faire traduire icy. Comme j'espere d'avoir bientot le bonheur de voir V: Ex: a Varsovie, ainsi j'en seray informé alors, etant cependant entierement persuadé, que V: Ex: avec son Esprit penetrant et avec sa prudence eclairée sa grande connoissance des affaires et par l'experience a menagé tout a la satisfaction de Sa Mté le Roy nôtre maître pour le Bien publique. Je suis avec tout le respect. ss.

Copie de la lettre du même au même a Pielaszkowice le 7 du Juillet 1723.

Je rends graces a Votre Excellence de l'honneur de sa confiance dans la lettre du 14 du mois

mois passé, en assurant Votre Excellence, que i'y respondray toujours de mon mieux avec toutte la sincerité. Comme le cas exprimée dans la dit lettre paroit etre eloigné presentement au moins pour quelque temps, ainsi l'esperance de servir bientôt personellement Sa Majesté et Votre Excell: a Varsovie, retient mes petit avis et mes reflexions sur le contenu de la meme lettre. En attendant les ordres ulterieures de V: Ex:, etant avec tout le respect &c.

Copia Listu Jmćpana Kanclerza Wo Koron do Jeymćpanny Xieni Konwentu Lubelskiego Jey mć Panien Sakramentek. z Bielazkowie 24 July 1753

Bardzo tego załuię, że niedoszłe Responsu Wmmćpanny na pierwszy moy list, było okazyą do inkommodowania Jey w pisaniu powtornego. niemniey uboléwam y nadtym, że Wmmćpanna z całym swoim Przezacnym Zgromadzeniem w tey zostaiesz opinyi, iakoby nabycie dla pomnożenia większey Chwały Boskiey Placu Kanonowskiego, miało bydz z uszczerbkiem y alienacyą dawney Swiętey Fundacyi Klasztornu Wmmćpanien. Uchoway Boże, abym się miał do tego, kiedy nie tylko staraniem, ale y pomyśleniem przyłożył. Może mnie od tego porozumienia ewinkować ta, ktorą w Krakowie z łaski Bożey konczę, Fundacya Klasztoru W: W: Panien Karmelitek Bosych, że z tego Placu, na ktorym iest Klasztor, wszelkie publiczne y prywatne ciężary, tak są zniesione, że na inszym grunci lokowana Summa na to coroczne korrespondenie swym czynszem na

Satisfakcyą nad zamiar powinnosciom. Taż sama moia iest Intencya, aby przez nabycie pomienionego placu Ulanowskiego, nie tylko żadnego uszczerbku dawney Fundacyi Klasztoru Wmm Panny nie było, ale owszem żeby tym większy mógł nastąpić pożytek. Boby z Inney sposobu mogły iść wiecznie wszelkie takowe publiczne ciężary y podatki, iako też powinności Klasztorowi należące. y tym przykładem mogliby być pobudzeni do należytey Klasztorowi Wmm Panny satisfakcyi i ustąpiey, ktorzy kiedy wiele przedtym w gruntach y ich ciężarach uszczerbek mieli y cięższe przynieśli. Uchoway Boże y tego abym miał tężyć alienacyi Prawem Kościelnym y Koronnym zakazaney, y owszem tego pragnę szczerze, aby lepsza Kondycya prowentów Klasztoru Wmm Panny być mogła tymi Kondycyami, ktore na Dobro wielkie Klasztorowi Wmm Panny, byle było na to zezwolenie wykonać według Prawa mam wolę na co nie tylko JO Xiążęcia Jmci Biskupa iako Pasterza, ale y naywyższa może być ratifikacya. Niesławy żadney obawiać się nie następy, ale owszem wiekopomney Sławy Jmienio: ci Wmm Panny, y Całemu teraznieyszemu Zgromadzeniu Jey spodziewać się zapewne potrzeba kiedy przy wszelkim ubespieczeniu Fundacyialnych prowentów swoich, y publicznych tych przerzeczonego Placu powinności to ochotnie do Chwały Boskiey oświadczyć, do czego nay wyższym miłości Boskiey y Bliźniego Prawem obowiązane iesteście. Upewniam y zatym mogę że wielkie Relacye wielkich Domów do Zakonu dla ktorego to uczynić, y do Samego zgromadzenia Lubelskiego teraznieyszego, nie tylko w tym

Woiewodztwie, ale y w całym Krolestwie zawze partykularną, znać będę WmmPannie, y całemu Jey Konwentowi obligacyą, z ktorą Ja nobliwie się oświadczaiąc, zostawam. &c.

P. S. Nam ci Pan Bog obmyśli czyli to ten, czyli inny Plac, ale WmmPanna z Swiątobliwym Zgromadzeniem swoim racz dobrze zważyć, ieżeli nie lepiey dla Chwały Boskiey życzyć Nam tego placu, y żeby się nim, ile Duchownym, obłubienice Chrystusowe cieszyły, a nie Dissidenci przeciwko Intencyi y Przyiaciołom Fundatorskiem pewna będąc, nie rowno większego Dobra Konwentu zdania Nam do nabycia onegoż pozwolenia bez tych trudności, ktore się pożytecznie dla niehże samych utaic nie mogą.

Copie de la Lettre de S: Ex: Mgr le Grand Chancellier de la Couronne à S: Ex: Mgr le Feltmareschal Flemming a Pielaszkowice le 18 du Juillet 1723.

Votre Excellence ayant bien voulu me repondre plutôt par l'effet a ma priere, que je Luy avois faitte dans mon Interet particulier, m'a rendu d'autant plus sensible et obligé que ses effets sont toujours plus agreables que ses paroles. Je remercie treshumblement Votre Excellence pour cette grace, et en l'assurant de toutte ma reconnoissance, je suis avec tout le respect. &c.

Excerptum ex Literis Ill^mi et Excell^mi Dni Supremi Regni Cancellarij ad Ill^mum et Excell^mum Dnum Castellanum Cracovien Supremum Regni Belli Ducem: in Pielaszkowice 18 July 1723.

Cum jam non incertis jactata rumoribus, sed

comperta et explorata a fide dignis personis de intentione externae potentiae, et negotiatione sine scitu Sacrae Regiae Mttis Dni N: Clem: ac Reipublicae, delata sint mihi ratione Curlandiae, necessarium Officium esse mihi arbitror, illico eadem communicare in omni Confidentia Excellentiae Vestrae propter concertationem cum Eadem modorum et mediorum S: R: Mtti D: N: Clem: proponendorum, quibus occurrere possimus hujusmodi intentis, ne Nobis quiescentibus et patientibus ulteriorem sumant progressum. Quod autem Sensum meum in instanti Excellentiae Vestrae non communico, hoc facio per respectum tenuitatis Ejusdem Sensus mei deinde per venerationem primae non tantum ex ordine, sed etiam ab experientia et exacta prudentia in dandis Consilijs sententiae Excellentiae Vestrae: Cui me conformare desiderando, in expectatione gratae acceptationis istius meae Confidentialis Correspondentiae, et nullum alium finem habendo, tantummodo pro jurata obligatione perquisitionem et adinventionem Ejus Consilij, quod possit Esse tutum, honestum et utile in hac Conjunctura Sacrae R: Mtti et Reipublicae, maneo debito cultu: ss:

Copia Listu JW^o Pana Kanclerza W^o Koron: do JW^o Pana Woiewody Lubelskiego z Pielaszkowic d 14 July 1723.

Kiedy mi dla Interessow Ne moich nie przychodzi mieć tego szczęścia Ktaniać się JW^o M^o Pana personali cultu, owszem przy uniżoney weneracyi Interessa JW^o Pana Podkomorskiego Lowczego Lubelskiego ktore Sama

Jego

Jeymć Pani Łowczyna doniesie, Protekcyi Wm mć Pana rekommenduię, ma nadzieię że przez remonstracye Wm mć Pana może mieć iakie Suffragium w Sprawie swoiey, w ktorey się sentit gravatum, inkszt obawiać się trzeba, żeby Sąmsiedzi non utantur Repressalibus. Ci Supremo Judicio Wm mć Pana podaię, y sam łasce się Jego rekommenduię. zostaię SS.

Copia Responsu Jemusz Jchmć Panu Woiewodzie Marszałkowi na ten czas Trybunału Koron: z Bielastkowicz 26 July 1728.

Przybywszy tu do mnie JeyPani Łowczyna Lubelska dnia dzisieyszego, przełożyła, że w niebytności Jmci Swego, ktory affidatus Skrypcyą Sprawy Swey z Xsię: Plebanem Biasnikiem odiechał do Litewy, otrzymana iest na niemi kondemnata, allegując rozne racye y okoliczności nienależytego processu, y prosząc oraz o Jnstancyą Wm mć Pana. Spodziewam się przy łasce Boskiey w przyszłym tygodniu mieć honor visiones Wm mć Pana, y w tym też Jnteressie rozmowić się należyć, interea uniżenie upraszam Wm mć Pana, abys raczył kazać suspendere exekucyą pomienioney kondemnaty do przyszłego tygodnia, y do ustney zemną konferencyi. W nadziei takiey łaskawey in praemissis uczynności, zostawam indesinenti cultu. SS

Copie de La Lettre de S: Ex Mgr Le Grand Chancellier de la Couronne a S: Ex: Mgr le Feltmarechal Fleming le 24 du Juillet 1728.

En remerciant Votre Excellence pour La communication de sa correspondance avec Mgr Le Primat

dans laquelle j'ay veu avec plaisir une supposition ideale (prenant une insinuation pour une negotiation) tres bien eclaircie, je luy envoye les avis, qui confirment les avertissement, dont Votre Excellence m'avoit informé dans une de ses precedentes, y joignant la copie de ce, que j'ay ecrit sur ce sujet a Mgre les Generaux de la Couronne, et a M:M: les Palatins de Podolie et de Masovie je ne manqueray pas de communiquer a Votre Excellence aussy bien leurs reponses, que mes pensées la dessus, etant avec tout le respect.

Copie de la Lettre du meme au meme le 28 du Juillet 1723.

J'avoue franchement et confidemment a Votre Excellence, que je ne m'attendois pas a cela, 1. Que ma Reponse fût necessaire a celle, que Votre Excellence m'avoit ecrit par raport a ce qu'il y auroit a faire pour faire venir en Saxe quelques Senateurs, tandis, que je croyois (comme je l'ay marqué dans ma precedente:) que le cas, qui avoit donné l'occasion a cette pensée, n'existant pas presentement, et etant eloigné au moins pour quelque temps, je croyois dire, comme je le crois encor, que il n'etoit plus necessaire de penser a cela, ou il se trouve tant de difficultés, que Votre Excellence concoit aisement, et que je passe encor sous silence dans la ferme esperance de servir personellement bientôt a Warsovie Sa Majesté et Votre Excellence.

2. Je ne m'attendois pas non plus apprendre par la meme Lettre de Votre Excellence du 14 du mois passée, que Votre Ex: m'avoit rien sçu du Voyage de Mgr le Cardinal Salerni a Dresde, et s'il y devoit se rendre de son propre mouvement, ou y etant invité, je dis Mgr le Cardinal m'a bien ecrit de Rome la veille

de son

de son depart, me donnant part de son voyage pour Carlsbad, pour se servir des eaux, avec un Compliment de souhait de me voir, mais il ne m'a pas mandé, qu'il iroit en Saxe, ni aucune autre particularité. J'ay bien lu et entendu icy de meme plusieurs raisonements sur ce voyage du dit Mgr le Cardinal, mais je ne doutte pas que Votre Ex: sera deja informé apres son arrivée, des raisons de ce voyage, et des propositions s'il en a faittes; etant d'accord avec Votre Excell: que le Roy notre Maitre, etant devenu l'amour de ses peuples par les douceurs d'une Paix tranquille, qu'il leur faire gouter, tous les Conseils doivent aboutir a la conservation de ce repos si cher, et qu'on doit detourner tout ce qui le pourroit troubler. Je suis avec tout le respect. ss.

Propozycya Cara Jmci Xiu Jmci Kurlandzkiemu przez JPana Piotra Kemm de Bestuszow uczyniona we Gdansku.

Iakomy przeciw Domowi Xiążęcemu Kurlandzkiemu y Całemu samemuznemu Xiążęciu osobliwą Consideracyą y Łaskę zawsze zwyśli y tak suito z Nimiż skoligowaliśmy, tak też iako nayblizszy Sąmsiad myślić o tym powinniśmy, ażeby przy przypadkey mutacyi (: ktorey niech Pan Bog długo zachowa (: Pokoy tegoż Xięstwa nienaruszenie zachowany był. Zatym Imieniem Naszym doniesienie Xiu Jmci Ferdinandowi, iż radzi widzielibyśmy, aby dla oddalenia wszelkich niepomyslnych konsequencyi, ktoreby circa mutationem et mortem Jego (: ktorą niech P. Bog w długie

lata oddala, ewenire mogły, instruere zechciał Status Curlandiæ, y pozwolił obrać post fata nea Sukcessora, y onegoż z wiadomością Naszą denominare. Ktoremu wszędzie osobliwą affekcyą świadczyć, y z należytą assystencyą onegoż utrzymywać będziemy.

Respons na tę propozycyą Cara Imci, od Xcia Imci Kurlandzkiego dany.

Na propozycyą Cesarskiego Ruskiego majestatu przez delegowanego Imci Pana Krigs generalnego Commissarza y Nayważnieyszego Hoffmistrza Piotra Rumen de Bestuszow dnia wczorayszego podaną, Jaśnie Oświecony Xiążę Imci Ferdynand w Inflantach Kurlandzki y Semigalski Xiążę, Pan moy miłościwy, deklaruie się, iż z nayniższym respektem, y należytą submissyą słyszał tę uczynioną sobie od Cesarskiego Ruskiego majestatu propozycyą, y nader miłą insinuacyą, która iescze bardziey Xcia Imci cieszy y konsoluie, iż po tak ciężkiey chorobie swoiey, tak łaskawemi JKo Cesarskiego majestatu expressyami widzi się być honoratum, gdy JK° Cesarska Mość Iego Antecessorom, Domowi y samemu Xciu Imci Kurlandzkiemu tak łaskawym się być pokazuie y deklaruie. A oraz upewnia iż radby widział, żeby circa futuram mutationem przez pozwolenie Eventualis Successoris wszelkim niespokoynym konsekwencyom zabieżyć; deklaruiąc wszelką affekcyą swoią, y że to z należytą assystencyą wszędzie sustenować zechce. Jako tedy z osobliwym ukontentowaniem Xiążę Imci przyimuie łaskawą JK° Cesarskiey Mości Intencyą y upewnienie, tak chciałby

się też

się sam Xiążę Jmć huic clementissimo desiderat Jego zupełnie konformować, ale musi się naybardziey nadtym reflektować, iakoby to dzieło z utrzymaniem Luterskiey Religii, y zawartych z Koroną Polską przez Antecessorow swoich Pakt y Conserwacyą Przywileiow Kraiowi służących iakonaylepiey ad effectum deduci mogło. Na co zey J.K. Cesarska Mość podobną reflexyą mieć będzie, zaczym Xiążę Jmć circa Gusmodi Negotium tak się do woli J.K. Cesarskiey Mości akkommodować zechce, y według wiadomości y Sumienia swego konformować będzie, iakoby przed Bogiem, Światem, Koroną Polską y Jmć. Cesarskiey Mości convenable było. Co wszystko prędzey accelerari et effectuari może gdy Xiążę Jmć obeymie Państwo swoie, et in Ilorum pacifico regimine ac usu Jurium et praeeminentiarum Ducalium, zniosszy quosvis abusus, znaydować się będzie. Wczym Xiążę Jmć łasce J.K. Cesarskiego Ruskiego Majestatu iakonayuniżeniey rekommenduie się.

Instrukcya od Xcia Jmci Kurlandzkiego Urod.   wedlug ktorey in commisso sibi Negotio postępować ma będąc Ablegatem Extraordynaryinym do Dworu Nayiaś: Cesarza Jmci Ruskiego

1. Podziękuie J.K. Cesarskiey Mości iakonayuniżeniey że do Nas przysłać raczył JPana Generała Krigskommissarza Piotra Kummi Bestużofa y że przez niego łaskawe y tak mocne raczył dać dobroci swoiey y życzliwości przeciw Nam y Kraiowi Naszemu assekuracye.

2do Winszować będzie Cesarskiey mości tak chwa-
lebnego z Koroną Szwedzką Pokoiu, tudziesz szczę-
śliwych pro Gloria Christianitatis progressow in
Persia.

3. Donieść JKo Cesarskiey mości, iako zawsze pra-
gnęliśmy być w łasce Jego, y że po dwa razy
posłać Ablegata naszego do Cesarskiey Mości
chcieliśmy, do czego dla pewney Circumstancyi
:/ o ktorey naysłupiey opowie :/ iednakże przyiść
nie mogło.

4. Że JKo Cesarska Mość po nas potrzebuie, abyśmy
in casum Nostrae absque prole mortis, in unum Even-
tualem Successorem zezwolili, y w tym deklara-
cyą naszą Statibus Nostris Curlandicis dali; tedy
Imieniem naszym upewni JKo Cesarską mość,
że my łaskawie w tym do woli JKo Cesarskiego
Mści akommodować się zechcemy, y może JKo
Cesarska mość in casum bardziey naszey
Smierci według woli swoiey dysponować. Lecz my
tylko sobie wypraszamy, iż gdy my za żywota
naszego iakiego proponować zechcemy, żeby
JKo Cesarska mość nie był przeciwnym, y aby
nad innych na niego reflektować raczył.

5. Nie może zaś być żaden, tylko taki Xiąże, ktory
iest Luterskiey Religii addictus, y musi za Successio
cum manutentione Pactorum z Koroną Polską za-
wartych et illaesa Ejus Superioritate, a oraz cum
Confirmatione Jurium Krajowi służących.

6. Że my wiadomey całemu Swiatu JKo Cesarskiey
mości Sprawiedliwości confidimus, a ieszcze tym
bardziey gdy nas o Swoiey łasce tak skutecznie
upewnić kazał, tedy instabit do Cesarskiego Mści
żebyśmy Regimen Państwa naszego absque ullius im-
peditione spokoynie zaraz prowadzić mogli, y żeby
nam nieodwłocznie wszystkie dotąd odebrane dominia
y dobra z powszystymi z nich pożytkami przywrocone
były

były, y żeby JCW Cesarska Mość rozkazał znayduią-
cych się dotąd Ruskich Żołnierzy y Woysko wypro-
wadzić kazał, y żeby Xiężna Jeymć Wdowa pro se-
curitate sua Nationales tamtego Kraiu y to swo-
im kosztem trzymała.
7. Ześ Zmarłemu niegdy Naszemu Synowi Fride-
rico Wilhelmo Ruska poczta należała, po ktore-
go śmierci zaraz to odmieniono, tedy starać się
będzie aby chodząca dotąd przez Państwa Nasze
Ruska poczta ustała, a Nasza chodzić mogła.
8. Poniewasz zaś dotąd Granice z Inflantami wzdłuż
Rzeki Dźwiny secundum praescriptum pactorum
Olivensium należycie pomiarkowane nie są,
tedy Spodziewamy się, iż JCW Cesarska Mość ka-
że Nam to, co do Państwa należy Naszego ustą-
pić, ile gdy to naywiększe momentum było im-
mediate Belli z Koroną Szwedzką.
9. Powiat Piltinski w teraznieyszym zamięsza-
niu oderwał się od Jurisdikcyi Xiążęcey, et im-
mediate poddał się pod Jurisdykcyą Korony Pol-
skiey, że tedy to iest przeciw dawnym Trakta-
tom y Paktom, tedy instabit aby Cesarska Mć
będącemu u Dworu Polskiego Posłowi Wielkie-
mu Swemu przykazał, aby omnes possibiles re-
monstrationes czynił, iakoby tenże Powiat Piltyn-
ski pod Jurisdikcyą Xiążęcą zostawał y oney
podlegał.
In reliquo życzemy mu szczęśliwey drogi
y dobrey Expedycyi, spuszczaiąc się na sincerity
ritatem et dexteritatem Jego, będziemy tey nadziei
iż in reliquis, co będzie do utrzymania intencyi
naszey, y promowowania Interessow naszych na-
leżało, wszystko nayłepiey czynić będzie. A teraz
go Boskiey oddaiąc opatrzności, onegosz o Łasce Na-
szey upewniamy. Datum Sub Sigillo nostro Secre-
to et manus Nrae subscriptione. Gedani die Julij 1723.

Appendix niektorych punktow do wzwyz wyrazoney Instrukcyi nalezących.

1. Upraszał będzie JCe Cesarskiego Mśu, aby Xięzna Jeymć Kurlandzka Wdowa exemplo Innych Xiężnych Wdow konsensowała się $\frac{m}{10}$ Talerow annui reditus, ktoremy Jey corocznie wyliczać każemy.

2. Jezeliby zas fortiter circa Connubialia Pacta stawano, tedy tez y on sollicitabit, aby według tychze Paktow ex parte Cesarza Jmći wszystko praestetur, y zeby dotalis Summa una cum usuris absq divisione zaraz wypłacona była, tudziesz wszystko cokolwiek quocunque modo z Kraiu wybrano, restituatur et boni fiat.

3. Uskarzał się będzie na Generała Krigs Kommissarza Bestuszowa dotąd prowadzoną Konduitę, ktory dotąd między nami y Xiężną discordias czynił, ad Regimen mięszał się, Ober Burgrawa Kosciuszka captivari kazał, Windawską Accizę y skarbowe przetrzymał, nowe uciązkosci introduxit, naszych Sługi y poddanych porozpędzał, y pauperyzował, y będzie prosił o należytą Satisfakcyą y reparacyą.

In reliquo committimus my Jego mądrosci Conduicie y umiejętnosci wszystko, co dla dobra naszego potrzebno być moze, ofiaruiąc mu łaskę naszę. Dla lepszey wiary przy podpisie ręki naszey Xiązęcey Pieczęć Xiązęcą przyciśnąć rozkazalismy. Datum Gedani 8 July 1723.

Copia Credentialium temusz Ablegatowi.

Post Titulum.

Lubo my zawsze prosperitatem osoby naszey Domu Panowania y Kraiu naszego, sub tutela in manutensione Łaski Waszey Cesarskiey Mći

Szukaliśmy

Szukaliśmy, y dla upraszania Jey po dwa razy Delegatos nostros expedyowac chcieliśmy, iednakże propter varias fatalitates to prawdziwe y szczere Intentum nasze ad effectum przyiść nie mogło. Kiedy iednak do Nas przysłany JmćPan Generał Krigskomißarz Piotr Kumm Bestuszow usnie upewniać Nas o wielkiey łasce Waszey Cesarskiey mości, posyłamy z podziękowaniem do Waszey Cesarskiey mości Urodzonego N: N: Extraordynaryinego Ablegata Naszego, ktoremu abyś Wasza Cesarska mość we wszystkim cokolwiek imieniem Naszym traktowac y negocyacyowac będzie, zupełną wiarę łaskawie dac raczył, uniżenie prosiemy, a oraz łasce y dobroci Waszey Cesarskiey mości rekommenduiemy się będąc z wielkiem respektem. &c.

Copia Listu JmćPana Hetmana W^o^ Koronn: do JmćPana Kanclerza W^o^ Koron: ze Lwowa d. 4 augusti 1723.

Na List WmmćPana d. die 18 July pisany z Bielaszkowe dla roznych moich w podrozy Podolskiey digressyi dopiero tey poczty odpisuię. Conwalescencya JmćPana Chorążego Koronnego zawiodła y moie y dobrych Przyiacioł nadzieie, bo w kilka dni zaraz po instalacyi Syna swego na Starostwo Buskie abijt in vias aeternitatis zostawiwszy w sieroctwie Dom swoim, y we mnie oraz żal niemały. Że zas w liscie pomienionym raczył mi WmmćPan podawac serias cogitationes, ne quid detrimenti Respublica capiat przez te negocyacye Cara Jmci, iakoby ieszcze po tak wielu krzywdach y oppressyach Rzeczpltey z okazyi przeszłego Soiuszu Nam zadanych mogł nas na oppatek wyzuc ex possessione tak pilney Prowincyi Kurlandyi; Ja w tym razie nie spodziewam inszego nec et nunc nie znayduię u siebie expediens, tylko żeby Xiąże Jmć Prymas imieniem Nas wszystkich

tymczasem conveniat Xiecia Imci Ferdynanda,
aby nad wszystkie insze obietnice JKMci, y Rzptey
fidem debitam, miał w naypierwszey Consideraciey,
gdyż inaczey violata, przyniosłaby Imieniu Jego
wieczną zmazę, a Rzplta mogłaby kiedyś kol
wiek przyjść do swego; Do tego raz JWW. Pan
insinuare JKMci, aby przez Uniwersalne In
strumentum iakie Nobilitatem et Status Curlan
diæ admoneat debiti Officij y Wierności ku Rzptey
w opatrku czemużby JKMć nie miał o to listownie
expostulować z Carem Imcią, że przeciwko takie
mu systemu Sojuszowi między nami o awulsyi tey Pro
wincyi myśli, ktory nam był powinien ex foedere
dopomodz ad recuperanda etalia avulsa. Powinno
by y to bydź motivum JKMci do prędszego powro
tu intra Regnum, aby za communikowanemi Nas
wszystkich Radami słuszne mogł zabieżeć
tym machinaciom Sąmsiedzkiey Potencyi: ale
w tym iako we wszystkim wyprobowana przezor
ność WWMćPana, podać raczy Panu y inne dosko
nałe deliberacye, a Ja na dalsze rozkazy nadsta
wiać będę ucha cum æstimatione tey konfiden
cyi, ktorymi wyrażać raczysz w liście swoim, bę
dąc zawsze z wszelką obserwancyą

Copia Listu JmćPana Hetmana
Polnego Koron. do tegoż JmćPana
Kanclerza W. Koron. z Oleska
d. 9 Augusti 1728.

Zatrudniony przez niedziel kilka oneroso bez
spoczynku, dolendo bez skutku przyjacielskiey
usługi officio, gdym potym do dobr Podolskich w
ktorych od lat osmnastu nie byłem, zjechał, zna
lazły etiam domesticis et in vicinis o granice nie
pokoiczone zabawy, y kłotnie, dałem się hoc tempo
re trahi invitus od dłuższey nad intencyą moię mil
czenie, y przerwanie miłey y nieoszacowaney u
mnie WMmćPana korrespondencyi. Ale ią znowu

teraz

teraz chcę reconciliare et renovare głosem zwy-
kłey y winney moiey WmmDanu weneracyi; iuż ja
oleska reduх, kładę manum ad tabulam. Na
pierwszy list WmmDana za JmDanem Kapita-
nem Zembekiem, to w Responsie donoszę, iż
ten Kawaler potiter voto suo, zostać na czas przy
Chorągwi swoiey w Kamieńcu, posiłony modico łaszy
półroczniey stipendio in maius pretium Instan-
cyi WmmDana; która u mnie w każdych oko-
licznościach iest za prawo. oczym Sam mógł
iuż donieść WmmDanu. Na powtórny zaś list
Jego, w którym sensum meum exquirit, tru-
dna nader resolucya in tam arduo et spinoso
Interessu Kurlandzkiego Negotio, gdzie trzeba-
by in continenti y Rady y mocy. Tey zaś nieszczę-
śliem Naszym nie maiąc, musiemy nolentes Se-
niora sequi, y szukać to do wiadomea Naszego
ex prudentia et Consilio, co deest ex praesidio.
Jako zaś WmmDan y z Własności Wielkiego Urzę-
du Swego, y z nabytey z nim Longa praxi expe-
riencyi masz we wszystkim Superius lumen, tak
prędzey y szczęśliwiey Sam u siebie możesz wy-
myśleć sposób tali tuendi Jura nostri et Rei-
publicae, w tym nowym y ciężkim na nie Za-
machu. Ja krótko tylko niektóre moie adjungo
reflexye. 1mo Seymik Kurlandzki nie wiem iak
mógł bydź prorogowany; ponieważ to iest Lege
novella vetitum. 2do pozwolony tylko był pro
Regulamine Contributionum, a zatym nie
może ultra obiectum Ziazdu swego w żadną
inną wchodzić materyą; dopieroż w takę, która
do decyzyi Całey Rzeczpltey należy. 3tio Szlach-
ta Kurlandzka nie może Sama deliberare
de Successore illius dominii, którego Investitura
in defectu feudalis Lineae, od Korony bydź powinna.
Jeh zaś obligacya expectare parata, et quod

voluerint Principes et Respublica z posłuszeństwem
amplecti. Jnaczey to sapere excussionem dawney
Jurisdikcyi, y nowych sobie praw usurpationem.
4. To Poselstwo, Król urgetur non persvadetur od
Cara Jmci, chyba na Seymie mieć może mieysce
ponieważ inszego żadnego nie masz congregandæ
Reipublicæ sposobu. 5. Jakie byłyby tedy laesio-
nes Rzpltey, y samychże obywatelów zamierzonych
na potym pericula z tey Jch własney ad complet-
te intrare powolności; snadnie być mogą do wy-
tłumaczowania okazyi, przy dawney utrzymana
z niemi konfidencyi, y Jch ustawiczney do Są-
dow Jego rekurrencyi. A rozumiałbym ieszcze
ex vi Custodiæ Legum y napisać wcześnie przy-
naymniey ad Primores Status illius, aby wiedzie-
li, co przez to impingerent, et quem sibi sume-
rent gladium ad Jugulum. Chcą na tym tam
Seymiku Jnsidiatores niby de felicitate futura
tey Prowincyi radzić; a o czyię sławę tey zacho-
dzi; ci powinniby sami pamiętać, na owe tritum
et vulgare, że fistula dulce canit volucrem dum
decipit auceps; przydam więcey, facilis descen-
sus averni, sed revocare pedem, hic labor. 6. X.
Xiążę Jmć Ferdynand, na którym iuż ten Dom
schodzi, wie sam dobrze, że nie może a latere
providere sobie Successorem, y że to Jus gratui-
tum z Domu Jego wychodzący do Rzeczypospolitey
która była Collatrix, wraca się prawnie. A zatym
rozumiem, że per gratitudinem gratiarum, któ-
re Antenatom Jego y wszystkim in hoc Principatu
ta Oyczyzna świadczyła, tedy iesz per digni-
tatem Reipublicæ et suam nie zechce tey krzy-
wdy, y Jey y sobie uczynić, ani naruszyć, a pra-
wie znieść po zeyściu swoim prosperam sui
memoriam. Wczym zdałoby mi się odezwać do
samego Xiążęcia z temi remonstracyami, y otaż

Same

samo prosię Xiążęcia Jmci Prymasa, ieżeli będzie
quid compertum, y żeby nie były tanti motus ex
manibus famae. Jabym życzył sobie w tym tu iesz-
cze być z miąższkać iako tydzień circa reparatio-
nem devinsorum, a za tyleż mego sądu reparan-
dorum, ieżeli mnie tylko nie wyciągną amari Jurgia
Fori, ktore mię o Starostwo Lubomelskie przez lat
plus quam siedmdziesiąt od czterech Krolow An-
tecessorow, moim nadane, y spokoynie zażywane
iuż attakowac zaczęli; nie wiem cujus motu et
commodo. Szczegulna ufność in Consilio et prae-
sidio WmmPana; o ktore od niedziel kilku upra-
szałem, a naybardziey o przystanie Instancyi
JKMci mei P: M: M: do Trybunału, ażeby ta Spra-
wa ad decisionem Całey Rzpltey należyła, do Sey-
mu differri mogła; o ktorą łaskę y teraz flagran-
tissime instando, piszę się cum perenni cultu. SS.

Copia Listu JmPana Woiewody
Podolskiego do JmPana Kanclerza
W. Koron. d. Augusti 1728.

Pisanie WmmPana d. 18 Maii do mnie ordy-
nowane, szukaiące mnie po Podolu, dopiero na tym
mieyscu powracaiącego na Ruś znalazło, ktore
z winną przyiąwszy weneracyą, dziękuię uni-
żenie WmmPanu za tę estymacyą, motivo ktorey
w doniesionych Interwenienyach publicznych
każesz mi depromere sensum meum. Przypomi-
nam WmmPanu, że pierwszy in Senatus Consilio
Post Comitiali, upraszałem JKMci P: M: Mło-
o Seym Extraordynaryiny z tey naybardziey ra-
cyi Skuteczney, abyśmy się ab extra z niektore-
mi Sąsiadami in vita Principis pokombino-
wać mogli, czego media y na prywatney konfe-
rencyi propinaveram WmmPanu z. Wol. przez
Boże Interregnum: /nie ustrzyłby nas. Przydałby

się Seym taikowy w ktorym czasie odprawuiących się na resolucyą tey kwestyi, o ktorą teraz tres agi-tur. Jednak non includendo, quod revocari non pos-sunt, zdałoby mi się reassumowac ową Commissyą Kurlandzką, ktora przed laty kilku była, aby ci Viri Illustres ex Gentibus ordynowani wczesnie przed indukcyą Seymiku Kurlandzkiego Sta-nęli, y tam, co dobarli, co na pierwszey nie wypeł-niło się Kommissyi, y temu zabiezeli, zeby ewen-te Principe nie obierali sobie Stanus samiczny Sukcessora, bo to iest Jus inconsestabile JKMci y Rzpltey, deficiente masculo ex directa Linea, naznaczyc tey Prowincyi Sukcessora, albo też no-vam Formulam Regiminis ex Compactato cum Statibus w niey uformowac. Dalekoby zas lepiey ta Idea Popularis Intensionis succedere mogła, gdyby ta Commissya weszła in liquidationem z Xiężną Jeymcią Kurlandzką Wdową, potrącała przez tak wiele lat wybrane Contrybucye, et proventus w pretensyę tey Damy, y uczyniła wolną Prowincyą od Rezydencyi, y Praw Wdowich, et ab externo milite, a wprowadziła Suspensum iescze Principem Ferdinandum praemissis solemnitatibus ad Regimen, ktory by w Życiu Swo-im nie ważył się, nikomu tey Prowincyi czynić re-zygnacyi, chyba secundum vetera Compactata Re-gni Poloniae et Reipublicae. In omnem zas casum trzymałbym mieć Rezydenta przy Xiążęciu Jmci Ferdi-nandzie, ktoryby nie dopuszczał uczynić temu Panu contrarium passum aliquem, in gratiam alicujus externi Principis cum praejudicio Juris Dominii JK-Mci y Rzpltey, aż przynaymniey do nay bliższe-go Seymu praecustodire godziłoby się. Co pro obli-gatione Wiary moiey ku JKMci P. M. M. y Oyczy-znie moiey wyraziwszy zostaię etc.

P. S. To nam nie na rękę, że Korona Szwedzka przyznała Tytuł Cesarza Ruskiego Carowi, a my na to śpiemy.

Copia

Copia Listu JmPana Kanclerza W. Koron. do JmPana Sekretarza Dembowskiego. z Warszawy d. 14 Augusti 1723.

O przybyciu tu moim iuzem przeszłą pocztą oznaymił WmmPanu, teraznieyszą zas posyłam Copię Responsu od JmPana Krakowskiego na moy list pisany ratione Kurlandyi, ktoregom iuz kommunikował JmPanu Koniuszemu Litt.; y proszę, aby WmmPan Jmci tego także Responsu kommunikował incumbenter, oraz przełożył, że po uczynioney z przytomnym tu Xięciem Jmcią Biskupem Krakowskim y JmPanem Woiewodą Potockim konferencyi zdało się, aby proponować y upraszać JKmci o Reskrypt takowy, iaki się posyła per proiectum, ktory ieżeli się będzie zdało JKmci, chciey tu WmmPan zaraz przysłać, aby się mogło expedyować wcześnie, żeby w Kurlandyi ante Octobrem przed Seymikiem stanęło. Dla punktualnieyszego zas doyścia tey Expedycyi in tempore do Kurlandyi, JmPan Woiewoda Potocki życzy, aby była konsygnowana do rąk pewnego obywatela Żmudzkiego, więc aby był list podpisany od JKmci y do niego, proiekt takowego listu posyła się. Proszę y o to WmmPana, aby ta Copia Responsu JmPana Krakowskiego była pro scientia tylko JKKmci y JmPana Koniuszego Litt., y żeby nikomu innemu nie była kommunikowana.

Copia Postskryptu JmPana Sekretarza Dembowskiego do JmPana Kanclerza W. Koron. d. 4 Augusti 1723.

Dnia wczorayszego JmPan Feldmarszałek przed wyiazdem swoim rzekł mi te słowa. Widział prawi, że wyieżdżam /: innuendo że tak nagle :/ żebym

Cesarza tassat, ktory z 8 pretensyi na towy się
oddala, ale nie wiem iezeli mnie się tego Krol nie pozby
wa ? Jakoż zrana wszystko es in vigilia był w Bil
niey JmćPan Feltmarszałek, a potym tu na obiad
powrocił, y raptim w drogę się wybrał. Oddał mi
potym JmćPan Feltmarszałek list od Jmci pi-
sany do WXMci (ktorego copiam tu adiungo:) y
zlecił mi abym tu sub absensiam Jego może
zniosł się z JmćPanem Graffem Manteüfflem
de consensu onegoż, osobliwie wtym, co iest podane.
Jnnie (prawi) Xiążę Prymas, żeby dać
ordynans Officyerowi Kommendy maiącemu w
Elblągu pour veiller aux Stratagemes ?? Offi-
cyer tego nie poymie, y trzeba mu dać order wy-
raźny co ma robić, alias żeby nie dopuszczał Soli
Brandeburskiey, a nie wiem (prawi) iezeli expe-
dit Krolowi zaczepiać per Repressalia, y iezeli
ten ordynans Krolewski znaydzie approbacyę
w Polszcze, osobliwie u Hetmanow, ktorzy ordy-
nanse dawać pretendują, y Custodiae Granic
invigilare powinni ? Zgoda zdał się być hujus
Sensus, że insynuacya Xięcia Jmci nie była
wyraźna, co czynić radzi, y że Krol Jmć per
viam Negotiationis iuż prawie wszystko co mogł
uczynił. Co JmćPan Graff Manteüffel sprawi
u WXMci, donieść nie omieszkam.

Copie de la lettre de S. A. Mgr
le Primat a Sa Mjté le Roy.

Je viens d'etre averti par la Ville d'Elbing
que non seulement elle n'a pas reçu une Re-
ponse satisfaisante du Roy de Prusse au sujet
de la Capitation, puisqu'il ne l'est, qu'a condition
que la Ville n'empechera plus le transport du
Sel de Halle, qu'on veut luy permettre de
lever cet impot sur les Habitans du Territoire
mais qu'il est arrivé actuellement de Cönigsberg

un

un Vaisseau chargé de sel, et demandant passage par la Ville avec apparence d'etre suivi par d'autres avec la meme pretension. Dans cette situation, Sire, la Ville s'etant addressée a moy comme President des Etats de Prusse, je prends la liberté de mettre sa demande aux pieds de Votre Majesté, pour la suplier tres humblement de vouloir bien luy faire ressentir les effets de sa tres-puissante protection, en faisant agir efficacement auprés de Sa Majesté Prussienne, pour que cette pauvre Ville ne soit pas inquietée d'avantage contre la teneur du dernier mandement de Votre Majesté, et en faisant donner ordre a l'Officier, qui y commande de veiller sur les stratagemes, dont les Prussiens voudraient peutetre se servir au defaut de la force ouverte, pour executer leurs desseins. Puisque d'ailleurs, Sire, il a plus a Votre Majesté de me renouveller les assurances de son prochain retour en ce pays-cy, je prie Dieu, qu'il veuille la reconduire en parfaite santé, pour avoir l'honneur et la satisfaction de l'assurer personellement du profond respect, avec laquelle je suis.

Copia Responsu na postscrypt JmPana Sekretarza Dembowskiego od JmPana Kanclerza W. Koronn: d. 18 Augusti 1727. z Warszawy

Na postscrypt przy liscie WmmPana sub d. 4 currentis pisany respondendo oznaymuię, żesmy tu z Jegom Jmcią Biskupem Krakowskim y JmPanem Woiewodą Poloc[k]im zmowili się super contentis tegoż Postscryptu, y iest zdanie nasze takie, aby WmPan P. M. Mtsciwy, iezli wola Jego Pańska accedet raczył pisać do JmPana Krakowskiego Hetmana W. Koronn. komunikuiąc mu, co pisze dziś Jmc Prymass, oraz zalecaiąc, aby Jmć wydał

ordinans do Officiera Kommendy w Ublyga ma-
iącego, żeby obserwował Resultatum Senatus Con-
silij, et mandatum JKMci in fundamento Ejusdem
Resultati w Roku przeszłym 1722. die 29 Aprilis
traditum, y żeby przybierał assistentiam Magistra-
towi Ublyskiemu in executionem Ejusdem Man-
dati Regij, ieżeli tego będzie potrzeba. Przy tako-
wym liście JKMci trzeba będzie zaraz posłać
JmPanu Krakowskiemu tak excerpt Conclu-
si ex Senatus-Consilio, iako też Kopię pomie-
nionego mandatu JKMci do Ublyga wydanego.

Copia Memorialis Dni Hoff-
man Ablegationis Borussiae Secre-
tarij Sacrae Regiae Mtti porrecti.
Varsaviae die 11 Augusti 1723.

Cum Serenissimo Borussiae Regi Dno meo
Clementissimo nihil magis cordi sit, quam mu-
tuum Vicinitatis Studium, imprimis amicitia
cum Inclyta Poloniarum Republica colenda,
ita aegerrimo ferre tenetur animo, Subditos
Ejus in Ducatu Pomeraniae, praesertim Leoburgi-
co Butovienses, a vicinis Polonis diversimode
vexari, ac in possessione sua ita turbari, ut nec
Ipsum Jus territoriale Supremum Sermi Bo-
russiae Regis incolume servari queat. Per-
spectum quidem sibi jam habet Dnus meus
Clemmus Sacram Regiam Vestram Majestatem
et Inclytam Rempublicam minime ea appro-
bare, quippe ante biennium elapsum hac de
re, Starostae Ustiensi, Generoso Naramowski Cle-
mentissime rescripserit.
Cum vero tali modo, res nondum consultum
sit, quin potius indies Discrimina augeantur,
et novae differentiae accedant v.g. cum Incolis Sta-
rostiae Ustiensis, et Praefectura Pomeraniae Neo-
stetinae, prope Flederbom, Zamborst, Marenfier
Pinow et Jastrow.

Item

Item cum Starostia Neühoff et Starostia Wit, feld, inter pagos Falkenhagen, Rheinfeld, Hen, richsdorff, Schöneberg, Stepen, Holckewitz, Seelöh, sen et Urbem Stuldenberg.

Cum Starostia Hammerstein ratione Kleinen-Hidde, Sytow, Kappe dictae, et quae aliae ejus generis difficultates sunt obortae, quae quotidie novis collisionibus ansam praebent atque occasionem. A domino meo Clementissimo jussus sum, Sacram rogare Regiam Vestram Majestatem, ut Starostias neühoffianum, Ustiensem, Wittefeldensem et Hammersteinensem nominatim Illmum Comitem a Manteuffel ac generosos Naramowski, et Weyhera clementissime jubeat, cum Commissarijs Pomeranicis, eam in rem denominandis, de remedijs cogitare, quibus differentiae istae mul, tifariam obortae, componi queant, interim autem omnem vim et violentiam sistant, ac cultum Viçinitatis restituant, usque dum (: si modo proposito fieri non possit :) per Commissionem authoritate utriusque partis instituendam, difficultates omnes radicitus evellantur et ad conservationem pactorum, inter Regnum Poloniae et Ducatus Pomeraniae Sancitorum plane componantur.

Quod superest submississime in sempiternum permaneo. Sacrae Regiae Vestrae Majestati
humillimus atque obedientissimus Servus
C. G. Hoffman.

Responsum ad hocce Generosi Hoffman Ablegationis Borussiae Secretarij memoriale.

Sacra Regia Majestas Dnus Nr Clementissimus nihil magis in votis suis ducissim habet, quam ut Vicini hinc inde Subditi in tranquillitate, et mutua amicitia maneant, nullaque damna et injurias Sibi inferant, Pacta et foedera utramque partem ligantia

religione observando.
Qua vero rigore eorundem Pactorum, actor forum
rei sequi tenetur, Idcirco S: R: Mtas D: N: Clem^us
insistendo declarationi suae in responso ad memo-
rialia per Magnificum Generalem de Schwerin
ministrum Aulae Berolinensis, porrecta de 20 Maij
Anno 1721 dato injuriam praetendentibus Inco-
lis Ditionis Brandeburgicae et Pomeraniae omnem
promptitudinem administrandae Justitiae in suis
Judicijs Assessorialibus offert, dummodo querulan-
tes Eos, a quibus se injuriatos praetendunt ad
Eadem Judicia conveniant. Insuper injunxit ad Gene-
rosos Capitaneos Collimitaneos, quatenus ra-
tione omnium differentiarum inter utriusque
partis Subditos intercedentium, inquisitiones
propter celeriorem justitiae administrationem
expediant, vel si partes componere poterint,
omni meliori modo componant, Jura Vicinita-
tis et bonae amicitiae conservent, occasionem
collisionum vitent, literas suas expediri man-
davit. De caetero Sacra Regia Mtas D: N:
Generoso Secretario favorem suum pollicetur.

Copia Listu JKMci do JchMciów
Panów Starostów, Nowodworskiego,
Hamersztynskiego y Wiszeldskiego.

Urodzony Wiernie Nam Mily. Doniosł Nam w
memoriale swoim Urodzony Hoffman Sekretarz
Ablegationis Brandeburgicae, jakoby między
obywatelami Starostwa Naszego Hamersztyn-
skiego z iedney, a mieszkańcami Wsi Klesnein
Hidde Kappe z drugiey strony miały roznę za-
chodzić wiolencyę. Co ieżeliby tak bydz miało,
tedy Wierności Twoiey pilnie zlecamy, aby o tym
wszystkiem należytą wziąwszy informacyą, y ieżeli-
by mogły bydz media adequata uspokoienia za-
chodzących pretensyi, oneż inter minimo iednak

Jenium

Jurium Regni et feudorum praejudicio, uspokoić, sinsecus strony cum paratis Inquisitionibus do Sądu Naszego Zadwornego pro decisione odesłać, a Obywatelom Starostwa Naszego Hamersteyn-skiego przykazać, żeby żadney nie dawali Confinantibus do kollizyi okazyi, ale się iako nayłepiey w sąsiedzkiey komportowali przyiaźni. Co iterum zalecaiąc dobrego Wierności Twoiey od Pana Boga życzemy zdrowia. Dan

Copia Litere JKMości do Gdańska na Starosty Wyskiego.

Urodzony Wiernie Nam miły. Gdy Nam był podał in Anno 1721 Memoryał Wielmożny Generał de Schwerin minister dworu Pruskiego, uskarżaiąc się przeciwko mieszczanom Jaskowskim do Starostwa Wyskiego należącym o rożne uciemiężenia Obywatelom Districtus Brandeburgici na ów czas poczynione, reassumowaliśmy zaraz Wierność Twoię, y zleciliśmy oraz, abyś był należytą o wszystkiem uczynił inwestygacyą, in ordine do finalnego skutku interweniencyi i rozsądzenia in foro competenti. Co iednak że się skutecznie nie stało, ponieważ o tosz sprawie samo, y o inne iakoby poczynione differencye z Obywatelami Wielmości Neyszcekinskiey przez podany novissime memoryał uskarża się Nam Urodzony Hoffman Sekretarz ablegationis Brandeburgicae przeto zabiegaiąc wszelkim okazyom, którby mogły miszać sąsiedzką przyiaźń, Wierności Twoiey zlecamy, abyś ad Instantiam uskarżaiącey się zupełną o wszystkiem uczynił Inquizycyą, y z nią strony obydwie do Sądu Naszego Zadwornego pro decisione odesłał, albo ieżeli by mogły

bedz samze adequata media do uspokoienia za-
chodzącey pretensyi, oraz, ut in minimo iednak
Jurium Regni et Foederum praejudicio, uspokoił,
mieszczanom zaś y Obywatelom Starostwa Na-
szego Upickiego przykazać, aby żadnych Colli-
mitancii nie ważyli się czynić insolencyi, ale
ieżeli iakie będą mieli od nich krzywde, aby iey
dochodzili u Zwierzchności tamteczney, a sąm-
siedzkie przyiaźni nienaruszenie zachowywa-
li. Co iterum zalecaiąc Wierności Twoiey, dobre-
go onemuż od Pana Boga życzemy zdrowia.
Dan w Warszawie d.

La Relation de l'entretien de Mgr le G. Chancellier de la Couronne avec M. le Prince Dolhoruki

Copie de la Lettre de S. Ex. Mgr le Grand Chancellier de la Couronne a S. Ex. Mgr le Feltmarechal Fleming. a Varsovie le 14. du Août 1723

Aprez mon arrivée icy Mr le Prince Dolhoru-
ki etant chez moy, m'a dit. Qu'ayant entendu
icy le bruit respandu, comme si S. M. son Maitre
entroit, en quelque Traité, touchant la Courlande
qu'il m'assuroit, qu'il croyoit, que c'etoit un faux
bruit, sans aucun fondement, et que Sa Mté sça-
chant, que la Courlande appartient a Sa Mté le
Roy de Pologne, et a la Republique, que ce seroit
avec eux, et non pas avec quelque autre, que S. M.
en traiteroit, que l'on ne doit pas croire a ce bruit,
que l'intention toujours bonne de son Maitre pour
la Pologne, et son Interet meme d'etre bien avec
elle, ne luy permettoient pas de songer a rien,
qui pourroit troubler l'amitié si necessaire.
Je luy ay repondu. Que j'etois bienaise d'en-
tendre ce, qu'il disoit, mais agissant toujours ron-
dement dans les affaires, que je luy avois fran-
chement, que tandis, que je n'avois aucun fon-
dement de ce bruit, je ne le croiois point, mais qu'a
ayant receu depuis des relations des persones dignes
de foi

de fois, touchant cette negotiation, avec des particularités, que j'ay été obligé d'en donner part aussi bien a sa Cour, qu'a M.M. les Generaux et a quelques autres M.M. les Senateurs.

Sur cela Mr le Prince Dolhoruki recommençoit a me dire la meme chose, que cy dessus.

Je luy ay repliqué, en le demandant. 1. S'il avoit quelques ordres de sa Cour sur ce point. 2. Que est ce qu'il a donc fait Mr Bestuzow a Dantzig?

Il m'a repondu. Qu'il n'avoit aucun ordre de sa Cour, et que c'etoit une marque, que sa Cour ne faisoit rien dans cette affaire, puisqu'autrement on luy auroit donné quelque instruction la dessus. Que Mr Bestuzow etoit bien a Dantzig, qu'il pouvoit parler quelque chose de cette affaire au Duc de Courlande, mais sans faire aucun Traitté, repetant, que si jamais son maitre avoit cette intention, qu'il s'adresseroit au Roy et a la Republique comme par le passé, et qu'il luy seroit permis d'en faire la proposition.

Je luy ay repondu. Que nous attendions bien d'autres choses, c'est a dire, la satisfaction sur nos pretensions en vertu des Traittés, de la justice de Sa Mté Czarienne, et que sa grande sagesse devroit bien nous promettre cela, qu'il ne voudroit pas songer d'entrer dans une telle negotiation touchant une Province de la Pologne sans le sçeu du Roy, qui en est Directeur Domines, et que cela ne sçauroit etre, que tres sensible au Roy et a la Republique, qu'il etoit bien permis de faire des propositions, de meme, que de ne les point recevoir

Le Prince Dolhoruki avouant tous cela, a dit, qu'il ne sçavoit pas, si son Maitre y pensoit en quelque temps, qu'il en feroit l'ouverture au Roy et a la Republique, et si le Roy et la Re-

publique y voudroient consentir moyennant tou-
tes les garantie pour la Pologne, qu'alors la cho-
se pourroit reussir, mais que si le Roy et la Repu-
blique y etoient contraires, son Maitre ne voudroit
jamais penser a aucune violence, voulant conser-
ver et cultiver toujours constamment l'amitié
du Roy et de la Republique.

Sur cela, je luy ay dit, que nous etions obligés
selon notre devoir, de veiller aux Interets sembla-
bles, que comme je n'ay pas manqué de donner part
des avertissements, que j'avois reçeu dans cette
affaire, que je ne manqueray pas de donner part
de ce, qu'il me disoit, faisant des souhaits, que
nous puissions vivre toujours en paix, et en ami-
tié, et que toutes les occasions, lesquelles la de-
vroient alterer soient detournées et eloignées.

Au reste Mr. Dembowski fera le rapport plus
ample a Votre Excellence aussi bien de la reponse
de Mgr le Castelan de Cracovie, que du resultat
de notre Conference avec Mgr l'Eveque de
Cracovie et Palatin de Podolie dans cette affaire
de Courlande. Je suis avec tout le respect.

Copia Listu JmPana Suchodol-
skiego Podczaszego Lubelskiego
do JmPana Kanclerza Wo. Koron.
z Piaskow d. 27 aug: 1723.

Juz to nie tylko my Oyczyznie, ale całemu
manifestum Swiatu, iako in persona Wmci
mPana y dobrodzieia Supremi Jurium et Li-
bertatis Reipublicae Custodis, vera ministe-
rij Ejus iasnieie manutenencya; ktora wie-
kopomny w sercach Civium zostawi pamięć
y obligacyę, ale y Ja w partykularney mo-
iey oppressyi, Lecz ad communem Nas wszystkich
Dissidentium in Religione Christiana, uciekaią-
cy się, a do protekcyi Wmci P: M: Dobrodzieia

ministeriałney

Ministrorumque, et totius Reipublicae należytey materyi, doznałem dobroczynney Wmm Pana tak dowodu, gdyim absentia mea (: bom na ten czas w Kray Litewski był oddalony) wysłuchawszy w Bielaszkowicach przez Żonę moią wniesioney Suppliki łaskawą literą Instancyi swoiey do JW Jegomości Pana Pisarza Polnego Koronnego a Marszałka Trybunalskiego expedyowaić raczył, ażeby od zawziętości, która iest innocentissime wszczęta sub specie autoratu Jmx Xiędza Plebana Piaskow moich, na Tryznowanie Zborow Naszych Ewangelickiego y Lutherańskiego supersedował, więc że ullam nie odbierany wzajem facultatem, owszem zaraz po odebranym Liście od Wmm Pana y Dobrodzieia, natajuż ordynowano, dwoch JW Jchm Deputatow, Kuiawskiego y Bracławskiego, na Delatoryą do tychże Zborow którą expedyował: Zaczym że za wydanym ułożonym terminem, iterum ad Tribunał Remissą ulterioris gravaminis y ruiny Zborow pomienionych, ab antiquo erygowanych, przy których Nas nie tylko, dawne Constytucyę prawa, Juramenta Regum, ale et novella lex pacificationis Warszawskiego cum omni libertate zachowała, nulla data rasione imminet periculum, przeto cum Supplici libello do nog Wmm Pana y Dobrodzieia uniżenie się recurro, abyś in absentia JKmci P. N. Mt°, to et brachium Eius zniozszy się z Jo Xiem Jmcią Prymasem, y Jo Xiem Jmcią Biskupem Krakowskim, iako tey Diecezyi Pasterzem, tudzież JW. Jchm P. P. Ministrami Status, którym iuż ta innotuit Akcya, auxiliatrici dextra oppressis succurrere raczył, ażeby za poważną wielkich Senatorow y Ministrow Wmm Panow y Dobrodzieiow Interpozycyą do Prześwietnego Trybunału adressowany, JW Jegomość Pan Marszałek Trybunalski mennda ń supersedować raczył. De statu causae huiius nie przynoszę taedium Wmm Panu y Dobrodzieiowi

krotko namieniam, że ex instinctu et mandato Imci Xiędz
Pleban zapozwał mnie o tabie [?] prezentę, o ktore pre-
cie teraz sąd sto [?] wychodzi, iako Decret Trybunalski
inter Parochum et Haeredem Biaskow [?] pro tunc fero-
wany, y Condescensya Grodzka totaliter wszystko
uspokoiła in perpetuum, y widząc to dobrze Imci Xiędz
Pleban, że ni zginiquę [?] wenuit, wszedł z nimi w Skrypt
assecurationis na Skrycyę [?], y na ugodliwe przez
Przyiaciół pomiarkowanie. Zaczym rozieżdżaliśmy się
ale in absentia obu Stron, sprawa przypadła
ten Skrypt assecurationis od Patronow odebrano
Judicialiter na Ratuszu y zatrzymano, a Konde-
mnatę zapisano, naznaczywszy zaraz e medio sui
Exekutorow, y teraz dalsza na ztrynowanie [?] Ibo-
row publice declaratur zawziętość, od ktorey chyba
ba iedyny na WmmćPana y dobrodzieia protekcya
et gravis Interpositio obronić mnie raczy. A ia
y wszyscy Religiosi Nostri do tego należący za tę
dobroczynną łaskawą Jurium et libertatis manu-
tenencyę, dozgonnie obligacyę do usług WmmćPa-
na y Dobrodzieia mieć będziemy, zapisuiąc się
profundissimo cultu &.

Copia Responsu od JmćPana Kan-
clerza W. Koron. temuż JmćPanu Cu-
stodolskiemu [?] danego w Warszawie
d. 22 augusti 1723.

List WmćPana d. et praesentis pisany pod nie-
bytność Xięcia Imci Prymassa WmćPana ode-
brałem. W sprawie tey, co mogłem uczyniłem
pod bytność w Domu moim JeyPani Łowczyney
Lubelskiey mmćPani, y teraz z przytomnym tu
Xiędzem Imcią Biskupem Krakowskim mada [?]
nem konferowałem, ktorego mentem wyrozumiesz
WmmćPan z Responsu Onegoż do WmmćPana.
Kiedy zaś pierwsza Instancya moia nie była Wm-
mćPanu pomocna, tedy sam WmmćPan łacno zwa-
żyć możesz, że powtorna nie byłaby skuteczna

owszem

owszem mogłaby bydz szkodliwa, ile że Przeswietny Trybunał Supremum Judicium, maiestatem, re=prezentuiący et Rempublicam, Boga y Spra=wiedliwość Swiętą, zawsze przed oculis maiący po każdym tego Juramentu prætendować może, aby tę o nim miał opinię, że w tey Sprawie, iako y we wszystkich nic contra Jura Regni et Justitiam nie uczynił. Co in omni realitate wyraziwszy, że wszel=kę do przystępuię WmćPana w okazyach Sposo=bnych oswiadczaiąc się ochotę, Jestem etc.

Copia Listu JmćPana Woiewo=dy Mazowieckiego do JmćPana Kanclerza Wgo Koron. z Drohobycza d. 18 Augusti 1723.

Xiążę Dołhoruki co pisał do mnie, y co mu od=pisuię, posyłam per Copiam WmćPanu y dobro=dzieiowi, explorando Sensum Jego, czy mam to u=czynić czego pretenduie, bo mi naybardziey suspi=cyą czyni, że się duplikaty napiera. 1. że tak nie rychło. 2. że mu dałem Copię Samemu, toć iey on nie stracił, zaczym czekam rezolucyi Jego; Ja też te Interessa domowe iak nayprę=dzey expedyować, żebym mógł pospieszyć ad ob=sequium Pana et dulcem amplexum tego, któ=rego Jestem etc.

P. S. do JmćPana Feltmarszałka nie piszę, to mu WmćPan dobrodzie komunikować będziesz.

Copia Responsu JmćPana Kanclerza Wgo Koron. na tenże List z Warszawy d. 27 Augusti 1723.

Odebrawszy List WmćPana z Drohobycza sub d. 18 currentis pisany, tarasz przez pocztę consenta Jego JmćPanu Konkuszemu Litewskiemu komma=nikować nie omieszkam. Nie maiąc zas u Siebie Kopii tey Expedycyi WmćPana do JchMćPanów

Ministrow Moskiewskich, o ktorey dziś JW. Dobrodziej pisze, ani będąc pewien, abyś mieć teraz JmPan Koniuszy, dlatego usilnie proszę, abyś Wm. mPan raczył mi ią niezawodnie przysłać. Jn expectatione tedy pomienioney Copiy, et desiderata za szczęśliwym przybyciem Wmćpana amplexus zostawam vero cultu. etc.

Copia Rescripti Sacrae Regiae Mtis ad Consiliarios et Nobilitatem Curlandiae. Dresdae d 20 Augusti 1723 datum.

Augustus II.

Generosi Consiliary Supremi, majoribus et minoribus Capitaneis, et Universo Equestri ordini Ducatus Curlandiae et Semigalliae, fideliter Nobis dilectis, Gratiam Nostram Regiam, Generosi fideliter Nobis dilecti. Concesseramus Fidelitatibus Vestris, literis Nostris de data Varsaviae d 9 mensis January anno nunc currenti Conventum et Congressum secundum Jura Ducatus celebrare, idq in ordine Collectionis pecuniarum pro sumptibus ad expediendam Commissionem et actionem cum Jllmo Duce Curlandiae et Semigalliae in Judicys Relationum Nostrarum Jnpriarum dependentem, simulq ijsdem literis Nostris severissime inhibueramus, ne se in ullas Negotiationes materiasq Status et Cointelligentias Exteras ingerere easq tractare praesumerent; Sed cum ad praesens delatum Nobis sit, aesi Fidelitates Vestrae non ad tenorem praefatarum literarum Nostrarum pro eodem Conventu celebrando datarum procedere, eundem limitare, et Cointelligentias quasdam de hisi Ducatibus nonnisi Juribus Nostris et Reipublicae, habere, Concessioneq eadem Nostra abuti deberent; Jtaque pro Jure Directi Dominy Nostri, quod Nobis super Ducatum Curlandiae et Semigalliae

competit

competit, mandamus Fidelitatibus Vestris, ne ultra concessam sibi in praemissis Literis Nostris facultatem, quidquam attentare, in ullas Negotiationes materiam Status tangentes Cointelligentiasque extraneas sese ingerere, beneficio Concessionis Nostrae abuti audeant, sed tantum ad tenorem Literarum Nostrarum, praedictum Conventum quantocyus sine ulla limitatione uti Legibus Regni vetita, expediant, plusque sibi ultra facultatem a Nobis concessam arrogare non praesumant, alias materias praecipue publicum Statum tangentes tractare, et in aliquas Negotiationes, Cointelligentiasq sese ingerere vel Eundem Conventum limitare et Jura Regni formulamq Regiminis excedere praesumpserint, extunc praefatas Concessionis Nostrae Literas, ipsumq Conventum taliter extra Sphaeram Concessionis Nostrae celebratum nullitatis vitio subesse declaramus, revocamus et abrogamus praesentibus Literis Nostris. Facturae sunt Fidelitates Vestrae hinc mandato Nostro, et secus non facturae, pro Gratia Nostra, Officiorumq suorum debito, et sub nullitate omnium attentatorum, gravique animadversione Nostra. Datum Dresdae ut supra etc.

Copia listu JKrMci do Urodz. Posta z Expedycyą do Kurlandyi wysłanego. w Dreznie d. 21 Aug. 1726.

Urodzony Wiernie Nam miły. Maiąc dobrze Nam zaleconą y doświadczoną Wierności Twoiey ku promowowaniu Dobra pospolitego ochotę y applikacyą, Gdy pewną Expedycyą w publicznym Interessie pisaną do Xięstwa Kurlandzkiego naten czas posyłamy, oną Wierności Twoiey powierza- my, y pilnie tego żądamy po Wierności Twoiey, abyś tę Expedycyą Urodzonym Consiliarzom Kurlandzkim

do rąk oddał, y Starostom y Officialistom, y Inney Szlachcie Kurlandzkiey o wszytkie oznaymił, y żeby się do woli y rozkazu Naszego wtym że Instrumencie Naszym opisanego stosowali, onych Imieniem Naszym upomniał. Co Wierności Twoiey zalecaiąc dobrego onemuż od Pana Boga życzemy zdrowia. Dan ut supra etc.

Copia Literarum Ill(ustrissi)mi et Excell(entissi)mi Dni Supremi Regni Cancellarij ad Eminentissimum Cardinalem Protectorem. Varsaviae d. 22 Augusti 1723.

Dioecesis Camenecensis ad Partes Infidelium in Regno Poloniae sita amplitudo, numerosusque ad praesens per Dei Gratiam populus induxit Ill(ustrissi)mum ac Reverendissimum Dominum Episcopum Loci Illius, ut in partem sollicitudinis et laborum suorum Pastoralium Perillustrem et Reverendissimum Dominum Michaelem De la Mars Primicerium Cathedralem Chelmensem Praepositum Infulatum Tarnoviensem, Archidiaconum Ecclesiae Collegiatae Lublinensis et Parochialis Turobinensis Praepositum virum qua Natalium Splendore, tum vitae integritate, scientiarum excellentia, ac in rebus gerendis dexteritate, conspicuum eligeret et cooptaret Ipsumque Suffraganeum Camenecensem nominaret. Huic Nominato cum etiam Majores exigentibus id praeclaris Ejus virtutibus, dignitates jure merito debeantur; Cumque mei muneris et obligati animi esse censeam ad assecutionem Earundem suo tempore operam meam daturum, interea Eminentiam Vestram enixissime rogare pro Ipso non intermitto, quatenus in provectione sua ad Episcopatum aliquem titularem dicto Suffraganeatui opportunum, validam Eminentiae Vestrae protectionem adesse sentiat, et quatenus mediante Eminentiae Vestrae interpositione retentionem memoratorum quae alias Legitime possidet beneficiorum pro congrua sustentatione

sustentatione Dignitatis Episcopalis omnino neces-
sariam ex gratia Sanctissimi Domini Nostri obti-
nere, indilataque Bullarum desuper expeditione gau-
dere valeat. Exhibita Ipsi in praemissis ab Emi-
nentia Vestra favorabilis ad hanc meam urgen-
tissimam Instantiam responsio documenta mihi
quoque novam imponent obligationem debitae
eorundem recognitionis, in qua manebo semper
ac maneo profundissimo cultu.

Eminentiae Vestrae
humillimus et obliga-
tissimus Servus.

Copia Listu JmćPana Kan-
clerza W. Koron. do JmćPana
Sekretarza Dembowskiego
z Warszawy d. 25 Aug. 1723.

Postanego antecedenter Reskryptu do Kurlan-
dyi oczekiwaiąc Expedycyi, aby sam na czas mogł
bydź ordynowany, teraz za powziętiem nowych re-
lacyi, że actu z Xiążęciem Jmćią Kurlandzkim
iest Gdańsku, y porozumiewszy się ze z Xięciem Jmćią
Biskupem Krakowskim y z JPanem Marszałkiem
W. Koron., kommunikuię WmćPanu resultatum
naszey konferencyi ad deferendum JKrMci
P. N. Mtemu, et ad Supremum Jego arbitrium et
Beneplacitum. Życzylibyśmy tedy 1mo aby, si vi-
debitur JKrMci P. N. M., pisać raczył do tegoż
Xiążęcia Jmci Kurlandzkiego według inkludowanego
proiektu. 2do Jeżeliby się to zdało JKrMci, aby con-
formiter do listu JKrMci pisali Ministri Sta-
tus y JchMć PP. Hetmani do tegoż Xiążęcia Jmci Kur-
landzkiego. 3tio Jeżeliby także zaszedł Consens et
assensus JKrMci P. N. Mtego, aby się z Xiążęciem Jmćią
Dołhorukiem expostulowac po tych nowych o nie-
gdyszey Gdańskich relacyach. 4to Dałyby się po-
trzebne listy y do samego Cara Jmci od JKrMci

od Xcia Jmci Prymassa, od Jchm Cw P.P. ministrow Status y Hetmanow w tey materyi; iezeliby WXmi raczył probare sensus nostros. Tedy propozycyą w woli WXcia Pana mi totaliter rezygnowane, ażeby commendam przestrzymaczywszy insynuowac y mnie uwiadomic niedowtocznie, iakbym przyięte y re-solwowane. Xiężnie Abbatysse de Herford aby Jm Pan Feldmarszałek w Responsie wyrazić raczył, żeby w żadne negocyacye z Carem Jmcią nie wchodziła, boby tym mogła JKMci Krolewskiey oney y Rzeczypospolitey wiryfowac; ale owszem żeby chciała oczekać decisionem WXmci y Rzpltey. etc.

Copie de la Lettre de S: Ex: Mgr le Grand Chancellier de la Couronne a S: Ex: Mgr le Feldmarechal. a Varsovie le 25 d'Aout 1723.

En remerciant de Votre Excellence pour la communication des avis au Sujet du Ducat de Courlande, dans la lettre, que V: Ex: m'a fait la grace de m'ecrire le 24 de ce mois, je me remets a ce, que j'ay ecrit la dessus a Mr Dembowski, pour en faire le rapport a Votre Excellence de meme qu'a l'egard des Interets de l'abbesse de Herford. Dieu donne, que l'evenement nous apprenne, ce que Nous ne pouvons pas sçavoir presentement, ni y contribuer, que le sejour de Mgr Cardinal Salerni a Dresde, et le resultat de ses Conferences, soient avantageux aux Interests de Sa Mte le Roy notre Maitre. On publie icy l'Ambassade de S: Ex: Mgr le Comte de Lagnasc a Rome pour trois ans. En souhaittant cependant de tout mon Coeur, que les bonnes intentions de Votre Excellence, et touttes ses peines dans les voyages pour Prague soient couronnées avec les succes hureux, a la Gloire et a la satisfaction de

Votre

Votre Excellence, je suis avec tout le respect.

P: S: Votre Excellence verra dans l'extrait joint, quand ses consentements pour ceder ses Staroshes de Busk et Korsun ont eté expediés, aussi bien que adiudicatio annorum Sa Majesté avoit accordé ces deux graces, apres bien des difficultés aux pressante et plusieurs Instances etc.

Copia Listu Imdana Kanclerza W.º Koron. do Imdana Krakowskiego. z Warszawy d. 26 augusti 1723.

Aby dan Bóg raczył konserwować zdrowie Wm. Mdana y po affekcyi Waszarowey, aby restituat do pierwszego wigoru całym sercem życzę, nie wymownie radzym ubolewam, że Insatwencya między Dobrami Starostwa Wm. Mdana, a Dobrami Biskupstwa Przemyskiego nie iest uspokoiona, kiedy iednak z relacyi ab utrinque odebranych wyrozumiewam, widzę że causa facti pullulavit z okazyi Grunta y granic. Azeby zaś causa fundi, a zatym et facti mogła należycie determinari, ponieważ agitur między Dobrami Królewskiemi, y Dobrami Duchownemi, expediens rozumiem, aby wyszła Commissya o Święcia zyna Wm. Mw. do rozsądzenia y determinowania pomienionych differencyi, y żeby iuż Wm. Mdana wił re medyis collata, Commissarzów rzeczy uważonych do Kancellaryi podać raczył. Wtym moię szczerą do przysługi Wm. Mdanów dekla. ruię applikacyę, czekaiąc potrzebney infor. macyi, aby za powrotem daniem mogła in forma wynieść Commissya dla uspokoienia in perpetuum pomienioney differencyi, pro securitate nie tylko modernorum, ale et succedaneorum Posses.

sorum. Jakoż ki swiezo odebrałem Relacyę o Negocyacyi z Xiążęciem Jmcią Kurlandzkim we Gdansku WmmPanu in annexis kommunikować nie omieszkuię, to przydaię w wszelkiey poufałości, iż z przytomnemi tu na ten czas JchMciami z Senatu porozumiawszy się, doniosłem do Dworu Caesareum et Russum nostrum, aby si videbitur JKMci P.M.M. raczył pisać do tegoż Xiążęcia Kurlandzkiego, iż maiąc relacyą od Rad swoich o negocyacyi Externa Potentia z tymże Xiążęciem względem z Xięstwa Kurlandzkiego non explorato Senatu, nec communicato z JKr. Mcią y Rzeczpltą consilio na zostanię tychże Rad swoich pragnie JKMci mieć rzetelną de praemissis od niego samego Informacyą, bynaymniey nie wątpiąc, że Fide et propensione Jego, któremi Rzpltey iest adstrictus, że in praejudicium Juris Maiestatici et Reipublicae nihil attentabit, tyczylismy oraz aby iezeliby się to zdało JKMci conformiter do listu Panskiego pisałaby WmmPanowie Hetmani, y my Ministri Status do tegoż Xiążęcia Kurlandzkiego, abyśmy także z przytomnym tu Xiążęciem Jmcią Dotharowskim expostulowali z okazyi tych nowych o Negocyacyi Gdanskiey relacyi. Na ostatek że zdałyby się nam potrzebne listy, y do samego Cara Jmci od JKr. Mci, od Xiążęcia Jmci Prymassa, od WmmPanow Hetmanow, y Ministrow Status w tey materyi. Jaka tedy na to zdanie nasze dostoi JKMci rezygnowane rezolucya Panska nastąpi, tey WmmPanu w wszelkiey punktualności kommunikować będę, czekaiąc ex Summo Judicio WmmPana magno Sensu Jego w tey mierze, y zostaię etc.

Copia Listu JmćPana Kanclerza W. Koron. do Jchmościów Podolskiego y Podlaskiego Woiewodów. z Warszawy d. 26 Aug: 1720.

Jakem tu świeżo odebrałem relacyę o tey negocy-
acyi z Xiążęciem Jmcią Kurlandzkim we Gdańsku,
Wmćpanu kommunikować annonces nie omy-
szkuię, to przydaiąc w wszelkiey poufałości, iż z
przytomnemi na ten czas tu Jchmściami z Senatu
porozumiawszy się, doniosłem do Dworu votum
et sensum nostrum, aby si videbitur JKmci P.
N. Mtmu raczył pisać do tegoż Xiążęcia Kurlandz-
kiego, iż maiąc relacyę od Rad swoich o negocy-
acyi externae Potentiae z tymże Xiążęciem względem
Xięstwa Kurlandzkiego non explorato sensu nec
communicato z JKr. Mcią y Rzpltą Consilio, na
Instancyą tychże Rad swoich pragnie JKmć mieć
rzetelną de praemissis od niego samego Informacyą
bynaymniey nie wątpiąc de fide et propensione
Jego, którymi Rzpltey iest adstrictus, że in prae-
judicium Juris Majestatici et Reipublicae nihil
attentabit. Życzyliśmy oraz, aby ieżeliby się to
zdało JKmci conformiter do listu Pańskiego
pisaliście Wmćpanowie Hetmani y my ministri
Status do tegoż Xiążęcia Kurlandzkiego, abyśmy
także z przytomnym tu Xiążęciem Jmcią Dołho-
rukiem expostulowali z okazyi tych nowych
o negocyacyi Gdańskiey relacyi. Na ostatek że
zdadzą się nam potrzebne listy y do samego
Cara Jmci od JKr. Mci od Xiążęcia Jmci Prymasa
od Jchm. PP. Hetmanów y ministrów Status w tey
materyi: Jaka tedy na to zdanie nasze do woli JKmci
rezygnowane rezolucya Pańska nastąpi, tey Wm
Panu w wszelkiey punktualności kommunikować
będę; Czekaiąc ex doctissimo judicio Wmćpana magnos sensus
Jego w tey mierze, y zostaiąc etc.

Relacya ze Gdanska d. 13 July 1723.

Przybyli tu do Xiążęcia Kurlandzkiego w Rabuni zdrowia zostaiącego JmPan Bestuszew z JmPanem Rennem od Cara Jmci przysłani. Już dwa razy miał u Xiążęcia Jmci JmPan Bestuszew audiencyą, y onegdayszego dnia bawił się trzy godziny. obiecuiem Negocyacyi JmPana Bestuszewa, aby sprowadzić Xiążęcia Jmci do Kurlandyi. JmPan Renne ma dziś powracać do Kurlandyi, a JmPan Bestuszew ma się tu bawić, czekaiąc dalszych ukazow Cara Jmci. To też tu uchodzi za nieomylną prawdę, że ieżeli xiążę nie poiedzie do Kurlandyi, to Seymik wymże Xiążęciu zalimitowany ad Obrem Deudes de futuro Successore, którego życzy Car Jmć iednego z xiążąt Hesso-Homburskich bratrzeńcowi teraźnieyszego Xiążęcia Kurlandzkiego dawszy mu in Sociam vitae Synowicę swoią Wdowę Xiężnę Kurlandzką. &.

Copia Listu JmPana Kanclerza Wo. Koron. do JmPana Woiewody Potockiego Hetmana Poln. Litt. z Warszawy d. 28 Augusti 1723.

Wiadomy WmmPanu Reskrypt do Kurlandyi, którego Copię posyłam, iest iuż wszytkich moich podpisany, y zapieczętowany tak wielką Koronną, iako też mnieyszą Litewską pieczęcią, za przybyciem tu nawet szczęśliwie Xiążęcia Jmci Podkanclerzego Litt. WmmPana. Jest y Lista przepisowany od SKrJ Mci do tego, kto według insynuacyi WmmPana ma ten Reskrypt do Kurlandyi zawieść y oddać. Przytomny tu Xiążę Jmć Nominat Prymas czytał ten Reskrypt, y bardzo mu się podoba. Zatym przychodzi mi usilnie upraszać WmmPana, aby raczył nieodwłocznie

ordynować

ordynowac tu do Nas tego na funkcyą pomienioną zaleconego Człowieka, żeby z tych miast wszystkie Expedycyą mogł na miejscu w Kurlandyi stanąć ne dijs diebus zwieri Septembris, a naydaley przed 20 tegoż. Xiążę Jmć Prymas, y my też przytomni podpiszemy mu assygnacyą na potrzebną podrożną Expensę. Jeżeliby zas ten Człek nie mogł tez tak prędko bydz expedyowany, albo teraz był potrzebny ad usus Commendanta, tedy racz Nas dyspensowac, abyśmy wczesnie mogli się o inne zgodne do tey Funkcyi subiectum postarać. Rzecz ta ratio non patitur moram wyrozumieć Commendant z swieżo odebraney o Negocyacyach relacyi, ktorey wszelkiey perfatoris kommunikuję, et ad premissa nieodwłoczney rezolucyi oczekiwaiąc, zostawam vero ulta.

Copie de la Lettre de S. Ex. Mgr le Grand Chancellier de la Couronne a S. Ex. Mgr le Feldmarechal Fleming. a Varsovie le 28 d'Août 1723.

En communiquant a Votre Excellence les Copies cy jointes, je la supplie de vouloir bien me dire ses sentiments sur ce, qu'elles contiennent, pour en informer S. Ex. Mgr le Palatin de Masovie.

Ayant reçeu de Mr Volmar la Satisfaction necessaire pour le payement de Mgr l'Eveque de Cracovie, i'en ressents comme il doit les obligations a Votre Excellence, et il s'en remercie avec toute la reconnoissance et avec un empressement tres sincere pour marquer a Votre Excellence, avec combien d'attachement et de respect je suis. &c.

Copie de la Lettre de S. Ex. Mgr le Grand Chancellier de la Couronne a S. Ex. Mgr le Feldmarechal Fleming. a Varsovie le 3 d'Août 1723.

Comme le Retour de Sa Mté que le Bon Dieu donne heureux: s'est differé, ainsi Mr le Comte Mariani a pris la resolution d'aller a Dresde pour reçevoir les ordres de Sa Mté pour son voyage d'Italie

selon, que Mr Dembowski en faira le rapport a Votre Excellence. Je supplie tres humblement Votre Excellence vouloir bien favoriser et dit Mr le Comte Mariani et donner aide dans cette occurence de son expedition; J'en seray tres redevable a Votre Excell.ce estant avec tout le respect.

Copie de la Lettre de Sa Majesté le Roy a Mgr le Castelan de Cracovie.

Monsieur le Castelan de Cracovie. Souhaittant de sçavoir vos avis salutaires sur la demande de la Ville d'Elbing, au sujet du Transport du Sel etranger, je vous communique ce, que cette Ville m'a supplie, j'y joigne aussi ce que Mr l'Evesque de Varmie nomme Primat m'a ecrit sur le meme sujet, et ce que je luy ay repondu, croyant dans un cas si delicat d'aller avec toutte la circomspection. Par le dernier Senatus Conseil, dont je vous envoye l'Extrait, il est resolu d'empecher absolument ce Transport, et mon ordre, que j'ay donne ensuite au Magistrat d'Elbing en date du 22 Decembre 1722. fut aussi dans le même vûe pour soutenir le Resultat du dit Senatus Conseil, il s'agit a present de donner les ordres militaires a l'Officier Commandant la Garnison dans cette Ville-la, afin qu'il assiste au Magistrat, de maintenir les ordonances susdites en cas de besoin. C'est pourquoy j'ay voulu vous marquer tout ceyy pour sçavoir, si et comment vous jugerez, que cet ordre a la Garnison soit expedié, sans que pour cela on en vienne aux mains, ce qui pourroit avoir des suites facheuses. Pour ce, qui est de ma protection, pour cette Ville la, et de mes bons offices aupres de la Cour de Berlin en sa faveur, je ne les discontinue point, et meme sur ce dernier requet. Je n'ay pas manqué de faire porter mes representations solides a cette Cour-la. J'ay eté deux fois sur le point de me rendre a Varsovie, et si je n'en avois eté empeché, j'aurois eté bien aise d'

recevoir vos Conseils sur cette affaire. Sur ce je prie Dieu, qu'il vous ait, Mr le Castelan de Cracovie en sa sainte et digne garde. Donné à Dresde ce 3 7bre 1723.

Copia Listu Jmci Xiędza Biskupa Smolenskiego do JKr Mci: z Warszawy d 4 7bris 1723.

W powierzonych od Boga rządach Panskich Waszey Krolewskiey Mości P. M. Mco to Swiat cały widzi, a potomne Wieki depredykować będą, że circa distributivam Justitiam na Zasługi Wiernych Majestatowi Waszey Krolewskiey Mości Poddanych Sprawiedliwy zawsze wzgląd mieć raczysz. Ja się z meritami nie popisuię, bo wiem że mi u dadzą prawdziwe swiadectwo przed W. Krol: Moscią P. M. Mlm, ktorzy wiernie służyć Waszey Krolewskiey mości zwykli. Upadam tylko przed Majestatem Waszey Krolewskiey Mości P. M. M. z tą Suppliką, kiedy wszystkiey Sługi Panskiey abundans praemiis, aby y Ja non egeam na Starość moię, podała się okazya do tego, gdy Biskupstwo Wilenskie wakuie. Miłościwy Panie aperi manum tuam Wiernemu Słudze, y nie poskwapowanemu od szczęsliwych początkow panowania W. Kr. Mci. A Ja iezeli in tenuiori sorte byłem y iestem, dopiero z gdy abundantiori dobroci, y szczodrobliwości Panskiey mieć się będę, rzeczwięszym do pełnienia wszystkich rozkazow y usług szczerych W. Kr. Mci P. M. M. zostanę, ktory nie tylko z ochoty, ale y z professyi przyiałem nayglębszym Respektem na całe życie moie. &c.

Copia Responsu JKr Mci na tenże List Jmci Xiędza Biskupa Smolenskiego z Drezna

Wielebny w Bogu Uprzeymie Nam miły. Życzliwości nie przerwaney ku Nam y Oyczyźnie Uprzeymości Waszey y znakomitym Jego Zasługom im rzetelniejsze ab Uprzeyme faveis przychodzi testimonium, tym par byl uilar,

nieyszą przyimuiemy wdzięcznością wszelkie usiługi y trudy Jego in rem Nostram successu rotivo swiadczone, Za co iako gratam mentem Nostram oświadczać Uprzeymości Waszey pragniemy, tak gdy Nominacyą do Katedry Wileńskiey zupełnie bez żadney tu deklaracyi do powrotu Naszego zawieść postanowiliśmy: non deficeras ad praemianda merita Uprzeymości Waszey occasiones za przybyciem da Bog szczęśliwym do Krolestwa chętnie operiemur. A teraz dobrego od Pana Boga Uprzeymości Waszey życzemy zdrowia. Dan w Dreznie ... .

Copie de la Reponse a Mgr le Nonce Apostolique a la Cour Imperiale Grimaldi. a Bialazkowice le 5 du 7bre 1723.

La maladie dangereuse de ma Femme ; laquelle se porte presentement mieux graces au Ciel : a ete la cause de mon soudain depart de Varsovie, et du retardement de ma reponse a la lettre obligeante de Votre Excellence. Je la puis asseurer, que la vue de la main de Votre Excellence dans la ditte lettre m'a donne une grande ioye, et que j'en ay ete comble en la lisant, y ayant trouve des expressions de la bonte et de la grace de Votre Excellence a mon egard, aussi vives et aussi convaingnantes, que j'en ay senti un contentement, et des obligations inexprimables. J'en rends tres humbles graces a Votre Excellence, et je la supplie d'etre reciproquement entierement persuadee, qu'il n'y a persone qui puisse avoir plus de Veneration, de Zele, et de l'empressement pour son Service, que moy.

Je ne doute pas, que S. Ex. Mgr le Cardinal Salerni se trouvant a Prague aura deja communique a Votre Excellence le resultat de ses Conferences a Dresde, quant a moy, j'en en sçais rien Son Eminence

m'avant

m'avoit bien fait l'honneur de m'ecrire de Rome, me donnant part de son voyage pour Carlsbad, avec un souhait de me voir, mais S: E: etoit deja a Dresde, quand j'ay receu cette lettre, ecritte la veille de son depart de Rome. Je voy par le compliment, que S: E: m'a adressé par mr Dembowski; qu'Elle n'etoit pas contente, de ce que je ne me suis pas rendu en Saxe a son arrivée dans ce pays la, mais je me flatte, que S: E: reflechisant sur toutes les circomstances des obstacles, m'excusera, ayant reconnu altri tempi, altre cure, et je suis sur, que si S: E: en aura parlé a V: Ex: qu'Elle aura pris mon party, se souvenant du temp passé, et de ce, que j'avois l'honneur de dire a Votre Excellence avant, qu'Elle eut quitté la Pologne, outre cela, comment pouvois je quitter la Pologne, et me rendre en Saxe, sans l'ordre du Roy. Je souhaitte cependant de tout mon Coeur, que tout reussisse a S: Eminence a la gloire de Dieu, a la satisfaction de S: Mjté le Roy m. m. et a la sienne. Nous vivons presentement en Pologne en paix et tranquillité, et nous ne songeons, qu'a la conserver avec tout le soin imaginable. Les negotiations de S: Mjté Czarienne touchant la Courlande nous inquiettent, j'envoye a Votre Excellence deux pieces dans cette affaire.

S: Ex Mgr le Feltmareschal m'a mandé dans sa correspondance, le meme sujet de son voyage pour Prague, c'est a dire, le raccomodement entre la Cour Imperiale, et la Cour de Prusse. Je finis Monseigneur avec des voeux tres ardents, que le Bon Dieu conserve Votre Excell: en parfaitte santé et luy donne tout, ce, que je luy souhaitte, etant avec tout le respect. &c.

Copie de La Lettre de S: Ex Mgr Le Grand Chancellier de La Couronne a S: Ex Mgr le Feldmareschal Fleming.

a Prelaszkowice le 5 du 7bre 1723.

La maladie dangereuse de ma Femme (: laquelle se porte grace au Ciel presentement mieux :) a eté La cause aussibien de mon soudain depart de Varsovie, que du retardement de ma reponse a La Lettre, que Votre Excellence m'a fait La grace de m'ecrire le 21 du mois passé. Je suis tres obligé a Votre Excellence pour La communication de ce, qu'Elle a fait dans notre affaire secrette, et dans La raccomodement entre la Cour Imperiale et la Cour de Prusse. Votre Excellence s'attire avec raison par ces heureux effets de son entremise La reconnoissance des Princes et l'applaudissement de ceux, qui en sont informés. Quand a moy j'admire l'excellence de son Genie, et fais de voeux au Ciel pour la conservation de la santé de Votre Excellence et pour touttes ses prosperites, etant avec tout le respect.

Copia Listu Jmćpana Woiewody Podolskiego do Jmćpana Kanclerza Wo Koron. z Lublina d. 5 7bris 1723.

Iuz po odeszłey poczcie stanąwszy w Lublinie dopiero teraźnieyszą odpisywać mi przychodzi przy winney Submissyi Wmmćpanu, na Jego łaskawą expressyą doniesioną w liście de d. 26 elapsi. Dziękuię uniżenie Wmmćpanu za poufałą kommunikacyą Interessu Kurlandzkiego, w ktorym widoczne, y grasiczne czynił Jn. dustria odbieraść Wmmćpan przestrogi, a przecię minister Ruski łagodnemi słowkami pretenduie celare verum, nie odstępuiąc starych zwyczaiow

Jrdeli

Gradu fidei przy nowey presensyi Tytułu Cesarskiego, dla tego roztropną politykę postąpiłeś sobie WmmPan z przerzeczonym ministrem, że daiesz ucho układnym Jego Insynuacyom, cor autem longe habes a fide. Nie podobno zas wynaleść doskonalszego expediens do tey Negocyacyi Kurlandzkiey, iakie WmmPan wynalazłeś, y Dworowi Naszemu kommunikowaćraczyłeś; tylko że wszystkie chwalebne WmmPana conatus zdadzą się bydź inanimati, kiedy przytomnego Pana in Regia sua nie mamy, y strzeż Boże żeby dłużey corpus Rzeczpltey hoc essentiali Spiritu privari miało, spodziewać by się takiego z Sprawą Kurlandzką końca, iaki evenit z pierwszą koronacyą Brandeburczyka, że się tego dnia pytano o sposoby Senatu do zabieżenia tey Koronacyi, ktorego kładziono koronę w Krolewcu coronando, przez co nie tylko irrevocabile damnum przypieszczone, ale też ignominia Radom Polskim inflicta, że nie umieli wcześnie prevedere et avertere mala sua, a dopiero accepta clade quaerunt. Obeszła by się Saxonia bez ustawiczney Panskiey Rezydencyi, bo tam rzeczy są dobrze ułożone y w Rysie wprawione, że się spaczyć, y zwichnąć nie mogą, w rządach zas Polskich ustawiczney pilności trzeba, y napiszczego prawidła, ne discamus errare. Niechay dobroć Boska sekunduie conatus et vota WmmPana incolumitate, et diuturnitate vitae, abyśmy się długo cieszyli z pokoiem, et cum forma Regiminis nostri. O co codziennie suspiro, y zostaię z winnym respektem. etc.

Copia Responsu temuż JPanu Woiewodzie Podolskiemu z Bielaszkowic d. 22 7bris 1723.

Wybieraiąc się z Kraiu tego ku Warszawie odebrałem przez ostatnią pocztę list WmmPana sub d. 5 currentis ex Vicinia z Lublina pisany. Co JKr Mość ex paterna providentia sua razem względem Interessu Kurlandyi uczynić, wyrozumiesz WmmPan z przyłączonych Copiy tak Rescriptu ad Consiliarios et Nobilitatem Curlandiae iako też listu do Xcia Jmci Kurlandzkiego. Szczęśliwego da Bog przybycia JKr Mci ad Regnum spodziewaiąc się, radbym miał exploratam mentem WmmPana ad proponendum Panu, coby się zdało, aby ieszcze miał JKr Mć uczynić; tez iako się kommunikuię praemissis. Dlaczego avidissime oczekiwał będę rzetelney de ulterioribus medijs et gradibus zdania WmmPana explikacyi, y o nie wielce upraszaiąc, piszę się vero cultu etc.

Copie de la Lettre de S. Ex. Mgr le Grand Chancellier de la Couronne a Mr le Reyna.

Je vous recommande la lettre de Sa Mte pour Mgr le Duc de Courlande, afin qu'Elle luy soit rendue surement et promptement. J'attends cela de votre exactitude, et je suis avec toutte l'estime.

Copia literarum Serenissimi Regis ad Illmum Ducem Curlandiae Dresdae d. 6 7bris 1723.

Augustus II. etc.

Illustrissime Princeps grate Nobis Dilecte. Ad Relationem certorum Consiliariorum Nostrorum de negotiatione Externae Potentiae cum Illustritate Vestra ratione Ducatus Curlandiae et Semigalliae

idque

R qui non explorato sensu nec communicato No-
biscum et cum Republica consilio, ad eorundem
Consiliariorum Nostrorum Instantiam Illustrita-
tem Vestram conveniendam esse duximus; Ut No-
bis super præmissis realem ac genuinam infor-
mationem transmittat. Cæterum quemadmodum
de fide et propensione Illustritatis Vestræ, quâ
Nobis et Reipublicæ ex Prædecessoribus suis adstri-
cta est minime dubitamus, ita firmiter spera-
mus, nihil unquam in præjudicium Juris Nostri
Majestatici et Reipublicæ, cum Pactorum In-
vestituræ ipsdem Prædecessoribus suis concessæ per
Illustritatem Vestram attentatum iri. Cui opti-
mam a Deo valetudinem precamur. Datum ut
supra. Inscriptio Illustrissimo Principi Dno
Ferdinando in Livonia Curlandiæ et Se-
migalliæ Duci. Grate Nobis dilecto.

Copie de la Lettre de S. Ex. Mgr Le
Grand Chancellier de la Couronne a la
Mte le Roy.

Apres avoir receu tant de graces de Votre
Majesté pour moy et pour ma maison, je ne
dois penser Sire, qu'aux moyens de temoigner
a V. Mté la reconnoissance. Je dois meme cher-
cher du secours pour m'acquitter de ce devoir.
Comme j'espere de le trouver dans la persone
de Mon Frere Mr le Souffragain de Cracovie,
son zele pour le Service de V. M. m'etant connu,
puisqu'il en a donné des marques dans les oc-
casions, ainsi dans cette vue Sire, d'etre secondé
a pouvoir reconnoitre la grandeur de vos graces
j'ose supplier treshumblement V. M. de luy ac-
corder l'Archeveché de Leopole. Votre Majesté
l'ayant veu a Cracovie, avoit conçue pour luy une
bonté particuliere, se souvenant et demandant

de luy: Dieu tenant et prepareérant le Coeur de V. M. en sa faveur. Cela est sur tout, qu'il s'est acquis l'approbation publique dans le poste qu'il tient presentement, et j'ay souffert des reproches, quoyque hors de tems, comme si j'avois manqué de luy procurer plutot aupres de Votre Majesté son avancement. Si Dieu, qui connoit le mieux les hommes, qui les choisit, qui les forme, et qui les applique dans le temp, donne ces instincts a V. Mté, de l'elever a cette dignité, je suis persvadé, que Votre Majesté le verra un sujet digne de cette grace, et que je trouveray en luy, ce que je cherche, c'est a dire l'attachement, et l'empressement aux Services de Votre Majesté, et cette ardeur, de joindre son application a la mienne pour reconnoitre les Bienfaits de Votre Majesté. Je suis tout avec toutte la resignation et soumission a ses volontés, etc.

Excerpt z Listu Xiążęcia Czetwertynskiego Władysł. Białoruskiego do Xięcia Jmci Dołhorukiego. z Mohylowa d. 17 9bris S. V. 1723.

Vpraszam Waszey Xcy Mci wyiednac mi od Nayiasnieyszego Krola Jmci List Vpominalny do J. Pana Pieskiewicza, y do Vrzędu Orszanskiego Grodzkiego, aby się do Duchowienstwa nie interessowali, y mnie Przywileiem utwierdzonemu Władzy nie odbierali, bo kiedy Jmć Pan Pieskiewicz nie będzie utrzymany od swoiey zawziętosci, muszę ustąpic z Diecezyi moiey, gdyż nie mogę znieść nad cierpliwość prześladowania

Copia

Copia Literarum Civitatis Geda-
nensis ad Serenum Regem. Geda-
ni d. 24 7bris 1723.

Publica Civitatis hujus Jura, Serenissimorum Poloniæ Regum, Sacræq Regiæ Majestatis Vestræ Confirmationibus et Juramentis suffulta, quo magis illæsa conservare, et ad posteros transmittere obstringimur, eo majori humillimorum animorum fiducia ad Sacram Regiam Mtem Vestram Dominum Nostrum Clementissimum deferimus, quæ in summam istorum Convulsionem contra Emanuelem Davisson Civis quondam Nostri Filium, Ipsumque Civem prajudiciosissimo conatu suscipi intelleximus. Gravi enim cum doloris sensu Nobis exposuit prædictus Iste Civis Noster, quod quamvis bonum terrestre, haud procul a Civitate hac situm et vulgo Schönfeld nuncupatum Uxoris sua Nomini in Actis Castrensibus sit inscriptum, hocq[ue] ejus ac Pater Ejusdem Dicasticus Mathias Henrichson Sacræ Regiæ Mtis Vræ per Nehringam quondam Venationum Præfectus et Civis simul Civitatis hujus, Cæteriq longa serie Ascendentes idem illud Bonum Vigore Jurium Civibus liberam bonorum Terrestrium acquisitionem asserentium, ad centum fere Annos, quiete et sine ulla ullius impetitione et interturbatione possederint, non dubitaverit tamen Illmus quidam Terrarum harum Consiliarius post habito omni legitime adeo possessionis Jure sub prætextu donationis Regiæ, obtentiq a Sacra Regia Mte Vestra super Bono Terrestri Juris Caduci, se præfatum nempe Civem Nostrum quasi possessionis bonorum Terrestrium in Prussia incapacem, non tantum porta ad Judicium Regni Tribunalitium Petricoviense Citatione (: sine die tamen extradita, proindeq ratione legitima expeditionis dubia:)

 evocare, verum etiam minas simul addere de vindicanda sibi facto Ipso per violentam Civis Nostri deoccupationem Boni istius Terrestri possessione.

Quandoquidem vero Serenissime Rex Domine Clementissime Jus Bona Terrestria possidendi sub Ipso Cruciferorum Jugo, Vigore antiquissimi Privilegij Culmensis Civibus Pruthenis, jam competens, post subsecutam salvis Juribus Incorporationem, tam Ipso incorporationis Privilegio, quam etiam Constitutionibus terrarum harum a D. Sigismundo I Anno 1538, promulgatis, & Civibus Bona Terrestria pp. manifeste et ea quidem ratione corroboratur, ut hoc Jure Civium labefactato aut in dubium vocato, et Nobilitatis simul Lapideas in Civitatibus possidendi Jus eodem allegatarum Constitutionum paragrapho nexum concidere necesse sit. Ad hoc vetustissimi istius Civium Pruthenorum Juris continuam praxim et observantiam Ipsi Libri Terrestres et inscripta in ijsdem Civibus Nostris Bona Terrestria, quin plurima non confirmata modo a Serenissimis Poloniarum Regibus Divis Sacrae Regiae Majestatis Vestrae Decessoribus, verum etiam concessa de novo majoribus Nostris, et ob singularia Eorundem merita Dono collatae Bonorum tam Regalium quam Terrestrium possessionis exempla testantur. Emanuelem vero Davisson ac Uxorem Ejusdem a Civibus Civitatis hujus progenitos, Itemque Civis Filium, Civemque Juratum esse Album Civium itque evidenter probat ac contra ex communicato cum Eodem Davisson Donationis Regiae exemplo patere accepimus, hanc sub et obreptitie plane et ad Sinistram Informationem, quasi ille hic Davisson Extraneus mercator adeoque Bonorum Terrestrium inhabilis sit obtentam et extraditam esse. Idcirco ad Sublime Incomparabilis Sacrae Regiae

Majestatis

Mtis Vestrae Clementiae et Justitiae Tribunal sacro sanctissima devotione confugimus Sacram Regiam Mtem Vestram humillime obsecrantes, dignetur antiquorum Civitatis hujus Civiumq Ejusd Jurium saluberrimam conservationem ac indemnitatem Supremae Tutelae Regiae habere commendatissimam, atq habita benignissima ratione militantium pro dicto saepius Cive Nostro Emanuele Davisson ponderosissimorum momentorum imprimis, vero irreparabilis plane ex minus justo contra Eundem attentato in omnes Prussiae Civitates, harumq Jura et Cives Universos et Singulos redundantis praejudicij seria Regiae authoritatis interpositione eo clementissime providere, ne per latus Civis Nostri indubitata et supradeducta Civitatum Prussiae Jura infringantur, verum Cassata penitus, quae ad sinistram Informationem obtenta fuit memorati saepius boni Terrestris Schönfeld donatione tanquam publicis Juribus contraria, Cives Noster circa pacificam et securam Bonorum Suorum possessionem citra intentandae ulterius violentiae metum et processus Tribunalitij molestias ex voto conservetur. Vindicabat hoc Ipsa Sacra Regia Mtas Vestra Privilegiorum, Juriumq publicorum Sanctimoniam; Nos vero et Cives Nostros fidelissimos Sacrae Regiae Mtis Vestrae Subditos, insigne hoc Regiae Justitiae ac Benignitatis pignus et monumentum ad contestanda humillime perennia integerrimae fidei devotissimaeq Subjectionis Nostrae obsequia magis magisq reddet alacriores. Qui quod superest Deum invocamus, ut Sacrae Regiae Mtis Vestrae optimam valetudinem et perpetua Regiarum felicitatum incrementa sine ulla vicissitudine

192 largiatur. Dabantur Gedani die 24 7bris 1723.

Copia memoryału Generała Schwerina Ablegata Brandeburskiego JKMci Kr mci podanego w Dreźnie die 20 7bris 1723.

Ex quo Serenissimus ac Potentissimus Rex Borussiæ Dominus meus Clementissimus felicibus auspicijs et plaudentibus populis, gubernacula avitarum Provinciarum suscepit, nihil prius nihil antiquius habuit, quam Jura omnia humanitatis et amicitiæ non fucatæ cum Vicinis Principibus, et finitimis populis imprimis cum Majestate Vestra et Inclyto Regno Poloniæ conservare. Sed non sine gravi doloris sensu Sua Majestas quotidie percipit, Incolas et Subditos Ducatus Pomeraniæ Lavenburgi et Bytoviæ ab accolis Vicinorum Pagorum Poloniæ, varijs modis in possessione, justa latifundiorum Suorum turbari et vexari cum magno damno, non solum redituum mensæ Regiæ adscriptorum, sed etiam in præjudicium Superioritatis Territorialis, in modo dictas Provincias optimo Jure sibi competentis, hinc nullum aliud efficacius remedium, his malis et querelis medendis, cum illæ non sine exacerbatione Animorum utriusque Gentis quotidie crescant et augeantur, esse memorata Majestas judicat, quam ut si non accurata saltem aliqualis et præparatoria Delimitatio finium et fundorum limitographorum instituatur et ad optatum finem tandem perducatur.

Vestra Majestas Ipsa Justitiam harum querelarum agnovit cum ante biennium, et quod excurrit ad Instantiam Sacræ Regiæ Majestatis Borussiæ

Borussiæ Generoso Capitaneo Ustensi Naramowski injunxerit in Ejusmodi Perturbatores quibus publice graviter animadverteret; Sed cum nondum id optatum effectum habuerit, licebit mihi Bona cum gratia Majestatis Vestræ has Controversias limitrophas, quæ inter Pomeraniam Lavenburgum et Bytoviam et ditiones Polonici Juris intercedunt, præcipuas enumerare, quo eo clarius Majestati Vestræ pateat, non de nihilo eas esse. Et quidem

1. Inter Capitaneatus Ustensis et Praefecturæ Neostetinensis Incolas obveniunt controversiæ ad Flederborn, Zamborst, Hasenfier, Pinnow, et oppidum Polonicum Jastrow.

2. In Capitaneatu Wiltfeldensi, inter vicos Falckenhagen, Reinfeld, et Henrichsdorff, et Polonici Juris Pagum Schenberg, uti etiam Stepen, Villas Hoskewitz Seepöhlen, Ostiarium Ulrici, cum oppido Baldenburg.

3. In Capitaneatu Novodvoriensi in Zamborst et Jastrow.

4. In Capitaneatu Hamersteinensi Palatinatus Pomeraniæ de Pago parvo Kidde dicto, Sylva Kappen et de Ejusmodi alijs controversijs.

Ne igitur novis turbarum tempestatibus amplius vicina tranquillitas corruat, sed potius amicitia inviolata propagari, quod impense cupit Serenissimus Rex Borussiæ, possit, sperat Sua Majestas Borussica Vestram Majestatem quoque pro innato ac propenso, ad omne fas et æquum animo, ad id quoque benigne conspiraturam, et sequentibus Capitaneis et Tenutarijs instructuram, videlicet.

Generosum Capitaneum Ustensem Stanislaum Naramowski.

194 Generosum Capitaneum Wettfeldensem E: G: a Weinhern
Generosum Capitaneum Novodworensem Comitem Manteüffel Kietpinski.
Generosum Capitaneum Hammersteinensem Franciscum a Weyherrn.

Ut summa cum diligentia unâ cum Deputatis Pomeranicis, qui ad id Negotium a S: Majestate Regia nominabuntur, et sufficientibus mandatis procuratorijs munientur, de tempore et Loco comodo conveniat, eoq curas intendant, quo illæ controversiæ amicabili via complanari; omnibusq violentijs et turbationibus finiendis, tandem adæquata media inveniri hocq obice remoto, pax, quies, et non simulata amicitia inter populum utrumque tot necessitudinibus sibi utrimq devinctum, conservari et in seram posteritatem continuari possit.

Grata de cætero mente agnoscet S: R: Majestas D: Meus Clemens, amicam et fœderibus conformem operam, eritq ad eicem Majestati Vestræ rependendam omni tempore promptissima.

Super hisce infrascriptus S: R: Mtis Prussicus administer, æquam et benignam Regiæ Mtis Vestræ resolutionem eo promptius expectat, quo Ipsi expressius et graviter injunctum est eam majorem in modum ac enixissime flagitare et urgere. Datum Dresdæ ut supra

Copie de la Lettre de Mr. Hoffman Secretaire de Sa Mte Prussienne a S: Ex Mgr le Grand Chancellier de la Couronne. a Varsovie le 30 du 7bre 1723.

J'aurois attendu le retour de V: Ex: dans cette Ville, pour luy presenter le memoire, que je joins icy de la part du Roy de Prusse mon maitre si l'affaire ne se trouvoit point trop pressée, pour la pouvoir laisser jusques a ce, que Votre Excell.ce soit

soit arrivée. Je la supplie donc, de me vouloir temoigner La grace, et de me faire avoir une reponse favorable La dessus, en attendant, qu'elle sera par son credit, que Mrs les Palatins voisins de nos provinces, mettent les ordres, afin qu'il n'y ait rien a craindre, du coté de ce Bohemiens. Je suis avec un respect tres profond. &c.

P.S. Je prend la liberté de joindre icy, ce que Sa Majesté Prussienne a cru devoir faire imprimer pour prouver ses droits au sujet du Passage du Sel de Hall par Elbingen.

Copia Memorialis Dni Hoffman Ablegationis Borussicae Secretarij Sacrae Regiae Mtti porrecti: Varsaviae d 29 7bris 1723.

Serenissimi Borussiae Regis infranominandus Ablegationis Secretarius hic Varsaviae subsistens jussu Domini Sui Clementissimi, Sacrae Regiae Mtti Vestrae deferre tenetur, in Districtu Tucensi Poloniae Ditionis prope Novum Stetinum, specialem in Sylva Hammersteinensi ingentem Cohortem praedonum hinc inde pervagantium, qui communi Nomine Zyganorum audiuntur, commorari, ubi non tantum a Tucensi Starostina proteguntur, sed et ea audaciâ procedunt, ut tot praedictis fratr. Socios Suos, in Carceribus Pomeranicis detentos, sub comminatione flammarum et incendiorum reposcant. Imminet periculum, ne effectum addant minitationibus suis, cum id palam profiteri non vereantur, atq Viciniam Colbergensem, Stargardensem et Cüstrinensem jam elegerit, ubi rabidos suos conatus exercere constituerant, id quod Serenissimum Borussiae Regem

 impulit, ut fines Suos militibus Stationarijs custodire, e re esse duxerit, spem interim certissimam fovendo, Regiam Vestram majestatem ad evitanda majora inconvenientia, serio et citissimo mandato, Palatinos, Pomeraniæ, Posnaniensem, Calissiensem, et Wladislaviensem, omnesque Starostas in Palatinatibus istis jussuram, ut quocunque locorum cohortem istam prædonum invenerint, vel carceri tradant, vel a finibus districtuum suorum arceant. Cumque Starostissima Tucensis, nefando forsan lucro inducta, homines istos nequissimos celare ausa sit, ut Ipsa quoque facinoris sui pœnas demeritas luere adigatur.

Cæterum, cum maximum, in mora situm sit periculum atque verendum sit ut Stationes in finibus constitutæ doloso huic Impetui sufficiant, necessitas urget, ut Sacræ Regiæ Mtis Vestræ mandata, eum in finem, quam citissime expediantur, quo facilius hominum istorum pravorum colluvies radicitus evelli, atque manu tolli possit militari.

Quod superest devotissime culta in sempiternum permaneo. &c.

Copia Responsi Celsissimi Ducis Curlandiæ ad literas S: Regiæ Mtis. Gedano d. 2 Octob: 1723

Quod Regia Majestas Vestra gratiose dignata est aliquando mei reminisci recognosco in humillima et obligata gratiarum actione, et cum à quibusdam Sui ministris relatum fuerit, me cum Exteris Potentijs negotiatum fuisse merito etiam inferre debuissent, cum quo et de quo negotio. Quia autem in nihilo conscius sum, id circo ad benignum desiderium Sacræ Regiæ Mtis Vestræ nonnisi hoc dico, quod quamvis Generalis

Commissarius

Commissarius Bestuzow hic praesens me aliquoties visitaverit, et nomine Suae Caesae Mttis de gratia Ejusd certiorem me reddiderit, nihilominus cum de ademptis mihi meis praedijs, et ultimis reluitionibus a Nobilibus illiquidarum praetensionum suarum locuti fuerimus, hac in parte mihi respondet, quod hocce Negotium ad aulam Caesaris Sui tractari debeat, sed ratione Successionis neminem denominando, necessario primo expediendum Negotium, quoniam Principalis Ejus tanquam Vicinus potens nullatenus consentire potest, ut quidquam mutabile arripiatur et attentetur. Se quoque scriturum, quo hac in re operis, cum etiam Inserviti S. R. Mttis Eidem sit nota, et in publicis Conventionibus Curlandiae in materia hacce tractatum fuerit, et ad Sacram Regiam Mttem Vestram delegatum. Si ergo aliquid ad petendum habeam, ratione recuperationis Bonorum meorum, hocce fieri debeat apud Imperatorem Suum per delegationem ad Eundem; expost innuit etiam, quod certus sit hic me consecuturum fore, dummodo ad requisita media hujus itineris progressum fuerit, et Officialibus Ducalibus, quos illuc mittendos putat, commissum fuerit. S: Regia Mttas Vestra inde colliget, certaq esse potest quod vitam, Sanguinem et Bona mea in obsequium Sacrae Regiae Mttis Vestrae et Reipublicae semper posui, et sicuti mei Praedecessores, secundum pacta primaeva Eidem se subjecerunt, ego quoq id ex oculis meis nunquam dimitto, vice versa totus sum certus obmerita (: quae singulariter etiam in personam meam derivata esse volo :) quod Illis per Invictissimam competit

nullo modo infringendum, Itaque etiam confido, quod Sacra Regia Majestas clementer dignabitur Commissionem recentem, quae per interessatos Partiales in maximum meum praejudicium expedita esse, totaliter abrogare, et cassare, tanquam contra Ducales praerogativas et reservata ac formulam Regiminis pugnantem, totaliterque eadem opprimere et evertere conantem. Insuper ex sua Benignitate et Justitia nullatenus permittere, sed authoritate sua manutenere dignetur, ne hac in parte quidquam Laedantur, imo ut ad Bona mea pervenire, et in Securitate Ducatum possidere, ac debite inturbatus in eodem defendi possim, denique ne convulnicula praejudiciosa sini praesentia Legitimi sui Domini indicantur, Regia Rescripta cum utroque Sigillo a Nobilitate ne exportentur, Usurpatores ut receptorum lucrum et proventuum restituant, et uti temporibus tranquillis in suo consueto usu et Jure debite omnia conserventur, tum ne circa praesentiam meam ibi ulla mutatio rerum exhibebitur. Quemadmodum itaque hac in parte protectioni S. R. M. Vestri et Reipublicae omnimode me recommendatum confido, ita maneo immutabili fide. Sl

Copia Listu JKr Mci do Jdana Woiewody Jnowroclawskiego Generała Wielkopolskiego. z Drezna d. 4 octobris 1723.

Wielmożny Uprzeymie Nam Mily. Powziąwszy z pewnych relacyi y Skarg od Dworu Berlinskiego do Nas zaniesionych iako Cyganow y Jnnych Ludźi Lużnych Kupy y Swywolnie, latitando w Lasach pogranicżnych Tuczynskich y Hammersztyńskich y z nich tak w Kraie Krolestwa Naszego, iako też ogniśiedzkie do Nowey marchiey y Pomeranyi Brandebur.

zkiey

skiey wypadaią, rozne Excessa kary godne, Kradzie
ży, rozboie, Naiazdy, przegrozki, y inne swywole pełn
nie dopuszczaią się; A co Nam iest bardziey w podzi:
wieniu, iakoby takowe Kupy Zakazane protekcyą
y przechowywanie u niektorych Obywatelow po
granicznych, w Panstwa Naszym znaydowac mia
ły. Co że iest przeciwko Zakazom surowym Praw
Oyczystych, z naruszeniem pokoiu tak domowe
go iako y Sąmsiedzkiego z niebespieczenstwem
Ludzi nie niewinnych, ich zycia, fortun, y Substan-
cyi, tedy zlecamy mocno Uprzeymosci Waszey tan-
quam brachio Nostro Regali, abys mocą Urzę
du Prawa w ręce daney, pomienionych Cyga:
now lub inne kupy swywolne łapac, gromic, y
karac nie omieszkał rowne z innemi Urzę
Starostami, do ktorych podobnez Reskrypta
Nasze, aby na karze tych gwałtownikow poko
iu publicznego powstali, wydaiemy: nawet
ieżliby potrzeba tego wyciągała z pograniczny
mi Krola Jmci Pruskiego Obywatelami, aby
takowa Colluvies wraz in herba opprimi
mogła, znosic się pozwalamy. A ktoby kolwiek
takowym Kupom swywolnym protekcyą y
przechowywanie dawac się ważył, aby bez za
dnego respektu sądowi podlegał, et iuxta ri-
gorem Legum karany zostawał, mieć chcemy
y powinnosc Generalską Uprzeymosci Waszey
obowiązuiemy dla Łaski Naszey. Dan etc.

Copia L. Kr. mci do Urzę Possessor-
skiey Dobr Teuzna. z Drezna d. 4
octobris 1723.

Urodzona Wierne Nam miłey. Doniesiono Nam
iest, iż Wierność twoia nie dbaiąc na zakaz Praw
y konstytucyi Surowych, Cyganom, Ludziom luznym

Swywolnym y innemu hultaystwu protekcyą y przechowywaniu zabaczane daiesz, ktorzy w okolicze wpadaiąc nie tylko w Kraiach Krolestwa Naszego, ale tez w Sąsiedzkich nowey marchiey y Pomeranyi Brandeburskiey, iako o tym rzetelne odbieramy Skargi, Kradzieze, rozboie, naiazdy, pogrozki, y inne Excessa kary godne czynic dopuszczaią się. Co iako wzruszeniu pokoiu domowego, a przytym Surowosci prawa y Sądu za sobą pociąga, tak przykazuiemy serio Wiernosci Twoiey ninieyszym Reskryptem Naszym, abys nie tylko zadney protekcyi y przechowywania pomienionym kupom Swywolnym Cyganskim niedawała, ale y owszem onychze ~~y wyganiac kazała~~ ~~inaczey~~ do Sądu y Grodom wydawała, y ludziom swoim łapac onychze y wyganiac kazała, inaczey gdy tego Wiernosc Twoia uczynic nie zechcesz, tedy przeciwko nieyze Samey, iako prawo mieć chce postąpic kazemy. A zatym do tychze praw zachowania stosowac się masz Wiernosc Twoia dla łaski Naszey y powinnosci własney. Dan ut supra etc.

Copia Listu JKr Mci do Urodz. Starostow bez Jurisdykcyi y Jnnych obywatelow. z Drezna d. 4 octob. 1723

Urodzony Wiernie Nam mility. Poniewasz nie tylko z pewnych relacyi y Skarg, ale tez y z donieszonych Nam ode Dworu Berlinskiego Jnstancyi informowani zostaiemy, Jz nieiakies Cyganskie lub inszych ludzi luznych y Swywolnych kupy w lasach pogranicznych Tuczynskich y Hamersteynskich latitando, y z nich wypadaiąc, Kradzieży rozboie Drapiezy, naiazdy, pogrozki, y Jnsze Excessa kary godne, tak w Kraiach Krolestwa Naszego

iako

iako y Sąmsiedzkich Nowey marchiey y Pomeranys Brandeburskiey poprzedniaie dopuszczaią się. A co nam bardziey iest w podeyrzeniu, iakoby takowym Kupom zakazanym niektorzy z Obywatelow Panstw Naszych protekcyą y przechowywanie dać mieli, Co iest przeciwko wyraznym y surowym Prawom Oyczystym, z naruszeniem tak domowego iako y Sąmsiedzkiego pokoiu z niebespieczenstwem Ludzi niewinnych, ich zycia, fortun, y Substancyi. Tedy zlecamy mocno Wiernosci Twoiey, abys na zgubę y ukaranie pomienionych Kup Swywolnych powstać nie omieszkał. wszystkim do okolicznych Urodzonych Starostow y Obywatelow Panstw Naszych podobnez Reskrypta nasze rozsełamy, y iezliby tego potrzeba była z pogranicznemi Krola Brandeburskiego Obywatelami, aby wraz takowa Colluvies in hostia opprimi mogła, znosic się, w tym pozwolenie daiemy. A ktoby kolwiek takowym Kupom zakazanym pomoc, protekcyą lub przechowywanie dawać się ważył, aby bez zadnego respektu Sądowi podlegał, et juxta rigorem legum karany zostawać mieć chcemy y rozkazuiemy. Uczynisz to wszystko Wiernosc Wasza dla Łaski naszey y powinnosci Własney. Dan ut supra //.

Copia Listu JKr Mci do Urodz Starostow Juridycznych sub data ut supra.

Urodzony Wiernie Nam miły. Poniewaz nie tylko z pewnych relacyi y Skarg ale też y z doniesionych Nam od Dworu Berlinskiego Jnstancyi informowani zostaiemy, Jz niektore Cyganskie, lub Jnnych Ludzi swywolnych Kupy w Lasach pogranicznych Tucżynskich y Hamersztynskich

łastando, y z nich wypadaiący, kradzieży, rozboie, na-
iazdy, przegrozki, y Jnne excessa łatwy godne tak
w kraiach Krolestwa Naszego, iako y w Sąmiedzkich
Nowey Marchiey y Pomeranyi Brandeburskiey
popełniać dopuszczaią się. A co nam bardziey
Jest w podziwieniu, iakoby takowez zakazane
kupy przechowywanie y protekcyą (: iako nam
iest doniesiono :) u niektorych Obywatelow Państw
Naszych znaydować y w nie grzestyzmieli; Co ia-
ko iest przeciwko wyraznym y surowym Prawom
Oyczystym z naruszeniem tak domowego iako
y Sąmiedzkiego pokoiu z niebespieczenstwem
Ludzi niewinnych, Jch Zycia, fortun, y substancyi:
Tak zlecamy mocno Wierności Waszey tanquam
Brachio Nostro Regali; abyś na zgubę y uka-
ranie pomienionych kup swywolnych umad-
minicula Justitiae powstać nie omieszkał, y w tym
do Jnnych Urodzonych Starostow y Obywatelow
pogranicznych Reskrypta Nasze rozsełamy.
A ktoby kolwiek takowym pokoiu publicznego
gwałtownikom, pomoc protekcyą, lub przecho-
wywanie dawać ważył się, aby bez żadnego ze-
spełku Sądowi podlegał, ei, iusta rigorem ka-
rany zostawał mieć chcemy y rozkazuiemy, oraz
powinności Starościnskiey Wierności Waszey obo-
wiązuiemy, dla Łaski Naszey. Datum ut supra.

Copia Listu JKo Krmci do Jeda-
na Woiewody Chełminskiego. z Warsz.
z na d. 8 Octob: 1773.

Wielmożny Uprzeymie Nam Miły. Uskarżano
się rzewliwie przed Nami iakobyś Uprzeymość
Wasza otrzymawszy od Nas podpis na Dobra Schön-
feld nazwane, sanquam Juri Caduco obnoxia
etiab incapace possessa, z niktze legitimo Possessore
rugowac

regowac usiłował, oraz przez potem podłożony, evocando onegoż do Trybunału Koronnego, Jura Municipalia Civitatum Prussiae w sobie Jego infringere zamyślał, iako nam Szlachetny Magistrat Gdanski obszernemi dowodami et supplici recursu reprezentuie, że nie tylko Schenfeldu pomienionego Possessor Emanuel Davisson y z małżonką Henrichsowną pro Extraneis per consequens pro incapacibus trzymania Dobr Ziemskich censeri nie mogą, pochodząc ex antenatis suis z miasta naszego Gdanska, ale też wieley sou las tez same Dobra Schönfeld w spokoyney possessyi Henrichsonow zostaią. Quibus sibi subesse nulla tenus adinveniuntur, accedentibus Privilegiis Prussiae, a osobliwie Constitutione Sigismundi primi de Anno 1538, gdzie Cives Prussiae declarantur capaces trzymania Dobr takowych. Z tych y innych racyi, ktore Nam przełożono uznaiemy, że Uprzeymość nie dobrze będąc informowany de Jure possessorio przerzeczonego Emanuela Davissona, na tym fundamencie przywiley sobie od Nas wyiednałeś, My bowiem iako zawsze ukrzywdzenia trzeciego strzeżemy się, y nigdy takiego czynić nie myślemy z krzywdą trzeciego, a jeszcze bardziey wbrew prawom, y słusznośći, tak y w tym gdybyśmy byli przestrzeżeni de substantia Juris alqui rendi, samibyśmy byli Uprzeymość Waszą od tego odwrócili, y z inney miary merita Jego nadgrodzić starali się. Zatym życzemy po Uprzeymości Waszey, y onegoż amore Justitiae obowiązuiemy, abyś nie tylko takowey pretensyi swoiey do Schönfeldu odstąpił, ale też Possessorem bonae fidei wspomnionego Davissona z pokoiem zostawił, ani go do Trybunału Koron: nie pozywał

wiedząc że tam miasta Nasze Królewskie, y mieszkan
cy oryche forum nie maią, y stawać nie powinni pod
Winami, ale tylko przed Nami y Sądem Naszym re.
spondere. Tuszemy tedy, że wszym dosyć Nam bę
dzie namienić Uprzeymości Waszey Jnsenciey Nie.
szę iako Słuszności kochaiącemu, y nie wątpimy
że ninieyszey requisitiey Naszey observować będ.
dziesz; co Nam gratum eveniet, y na Osobę Uprzey.
mości Waszey respekta Nasze Królewskie sczególnie
które y teraz oswiadczaiąc, dobrego od Pana Bo.
ga Uprzeymości Waszey życzemy Zdrowia. Dan
w Dreznie ut supra.

Copia Listu JKo Mci do Trybunału
Koronn sub datt ut supra.

Wielebni, Wielmożni, Urodzeni Uprzeymie y Wiernie
Nam mili. Stało się omyłką, żeśmy nie będąc infor.
mowani de Jure Possessorio Szlachetnego Emanuela
Davissona Jncolae Gedanensis, który mieli na Wsi Schön
felt nazwaney blisko Gdańska, tęż samę Wies in
supposito, że była Jure Fisci obnoxia, et ab inca.
pace possessa, Wielmożnemu Woiewodzie podpisali.
Oczym gdy nas teraz de meliori scientia informu.
ią, iako ani pomieniony Davisson pro Extraneo
et incapace censeri nie może, pochodząc y z mał.
żonką swoią Henrichsowną ab Antenatis z miasta
naszego Gdańska, ani Dobra rzeczone Schenfelt
które więcey stulat w possessyi Henrichsonow zo.
staią, Juri caduco ullatenus subesse dignoscantur,
gdyż Prawa Pruskie od Nayiaśnieyszych Antecesso.
row Naszych potwierdzone, osobliwie Constytucya
Zygmunta pierwszego Anni 1538 Cives Prussiae
capaces trzymania Dobr ziemskich deklaruią.
Tedy iakośmy Listem Naszym pomienionemu Wiel.
możnemu Woiewodzie Chełminskiemu donieśli
żeśmy nigdy w Jnsenciey nie mieli Szlachcica ziemskich
oświadczaić

oswiadczaią, ktoreby z Zawodem y Krzywdy Trzeciego były, a ieszcze bardziey z naruszeniem praw Prowincyi Pruskiey, żądaiąc po Nim aby od pretensyi swoiey, od rzeczywistego Possessora bonâ fidei z pokoiem zostawił. Tak ieżeliby processu evocatorio, iako nam donoszą, opołożonym pozwie do Trybunału ił wspomniony Davisson miał bydź pociągniony do Sądu Trybunalskiego, a nie do Nas in Convulsionem Jurium Miast Naszych, ktore przed Sądem tylko Naszym odpowiadać powinny, po Uprzeymościach y Wiernościach Waszych usilnie żądamy, abyście attentâ Legum ordinatione Sprawy pomienioney przed siebie nie przypuszczali, ale onęż cum toto rei effectu do Nas y Sądu Naszego iako in materia cognitionis Jurium et Privilegiorum ad Nos spectante odesłali. Co gdy wiadomym dobrze Praw oyczystych zalecamy respektu, oraz Nasze Krolewskie Uprzeymościom y Wiernościom Waszym ofiaruiemy, y dobrego od Pana Boga onymże życzemy zdrowia. Dan w Dreznie ut supra.

Copia Memorialis magnifici Dni Schwerin Ablegati Brandeburgici ad Sacram Regiam Mtem. Dresdae d. 8 Octobris 1723.

Ex literis, limites Ducatus Pomeraniae Lavenburgi et Bytoviae concernentibus, quas Majestati Vestrae jussu Serenissimi et Potentissimi Regis Borussiae Domini mei Clem[mi] 25 7bris hujus Anni quamhumillime tradidi, sic satis sincera Majestatis suae Borussiae intentio elucebit, quantum Illa exoptet et enixe cupiat, ut amicitia et quaevis mutua officia cum Principibus Vicinis praesertimque cum Majestate Vestra et Inclyto Poloniae Regno conserventur.

Cum in eiusmodi differentiis, quas Subditi Borussiae et Neomarchiae contra Accolas Vicinorum Pagorum in praejudicium Superioritatis Territorialis Regi ac Domino Suo humillime subjiciunt, non minoris sed plane gravioris momenti, quam supradictarum Provinciarum videntur, ex quibus varia incommoda non adhibito prompto et paratissimo remedio, exoriri solent, mihi iterum et serio injunctum est haec omnia et quibus modis dicti Incolae ab Incolis vexentur, et turbentur, Majestati Vestrae indicare, et simul expetere, ut velit ex sua parte Commissarios, et quidem si ita visum erit, sub Woywodam Pomerelliae et Bystram, vel non Nobilem a Camera Grudzinski delegare, eosq. sufficientibus mandatis instruere, et delimitationem finium rite ac probe discutiant.

Si forsitan delegatio Commissariorum adhuc aliquod temporis expostulet, interim Majestas sua Borussiae imperturbatam quietem Subditorum suorum exigit, et in eum finem jussu mihi dato adjunxit, ut a Regia Vestra Majestate debito modo expetam, velit illa Accolis in Regno Poloniae serio injungere et mandare, ne a hora et die indicto Vicinos turbent, illisque querelas prosequendi ansam minime praebeant.

Hoc est, quod Serenissimus Rex Borussiae Dominus meus Clementissimus intense cupit, sibi certo persuadens Vestram Majestatem pro propenso suo ad aequum animo, minime hoc recusare posse. Pro me autem humillime peto velis Vestra Majestas, me promptissima Regia sua resolutione munire, ne negligentia, quam expressa debita pro obedientia evitare debeo, mihi innocenti imputari possit. Dresdae ut supra

Copia

Copia Literarum Ill^mi et Excell^mi Domini Supremi Regni Cancellarij ad Eminentissimum Cardinalem Protectorem Regni. Varsaviæ die 12 8bris 1723.

Interposita Anno proxime præterito humillimi Officia mea favore pij desiderij Deodicatarum Sanctimonialium sub titulo Visitationis Beatissimæ Virginis Mariæ Conventus Cracoviens. in negotio approbationis Officij et Missæ pro festivitate Cordis Iesu, Feria Sexta in crastino post Octavas Corporis Christi in singulis Earundem Ecclesijs celebrari solitâ, quod in oculis Eminentiæ Vestræ gratiosum invenerint respectum simulque validam eviceriut protectionem, obligatissimum proinde animum meum harum testimonio Literarum Eminentiæ Vestræ contestando, majorem in modum ab Eadem implorare non intermitto, ut pro obtinendis a Sancta Sede in dicta Festivitate ad omnes præfati Instituti Ecclesias Indulgentijs devotas preces memoratarum Monialium, juxta Earum submississimam insinuationem ulterius efficaciter protegere, meq etiam uti actualem Monasterij præfati Instituti Lublini Fundatorem, hac votiva S. Vedis Gratiâ consolari dignetur, qui semper maneo profundissimo cultu. etc.

Copia Listu Jmdana Woiewody Kijowskiego do Jmdana Kanclerza W^o Koronn. z Piotrkowa die 13 octobris 1723.

Za Szczeszne Instansiales do Kollegow moich Przeswietnego Trybunalu Koronn. Jchmcow Deputatow wniesione, zkąd zasłużenia obligaiące ktora w potrzebie moiey metam smiertelności nie znaiąc, redundabit na Dom moy Łaski y Sukcessorow moich memores przyiazni Colligatæ Domûs Jego

podziękowawszy, przychodzi mi super iniqua fata Rzpltey indolere, że na mieyscu tym na ktorym pupilla libertatis y święta Sprawiedliwość nayBar dziey crescere et fulciri powinna, tu naywięcey odebrała żelżywości, kiedy poseneya JchMciow P: P: Hetmana W: Koron y Poln Litt, sędziesz Gdano Generała Artylleryi non attenta Securitate loci sacrati, nie tylko caterva officyerow Ludzi Woyskowych, ale bez przytomności dwu ostatnich per contemptum novellae legis attakowali się, et disturbare usiłowali; a podobnieyby było mianowicie JmDanu Gnerałowi extendere gubernium kommendy swoiey w Fortecach na pograniczu niżeli w Piotrkowie.

Nie sądzę dla siebie demeritum żadnego w Robach JchMciow, y gdyby tylko to mnie samego afficeret rzuciłbym in holocaustum dla Dobra pospolitego sine vindicta doznaney krzywdy, y szukanego Całym życiem honoru, tradens wszystko perpetuo oblivioni; darowałbym Oyczyznie tyme droższey Sławy sanguine partam, et quam si omnia perdiderissem servandam meminisse należy; nie pretendowałbym huius muneris Officium labore invidia et incommodis repletum, ale kiedy to publicum interesse tangit, ne hoc exemplo sequatur peius JchMcl Kolledzy urgent po mnie, abym szukał medullam in Cordibus Civium. Zaczym maiąc WmmDana w Oyczyznie Naszey Summum Custodem Legum, nay pierwey Jego samego praevenio tą moią relacyą y proszę abyś sensum suum mi aperire raczył, a da Bog pod seym przydał momentum do tym więcey dozego zaostrzenia prawa postanowionego circa Tractatum, według ktorego od wszelkiey Elekcyi abesse JchMcl P:P: Hetmani powinni. To tedy wyraziwszy, y usługę moią na każdym mieyscu eidibus WmmDana obligowawszy zostawam etc.

Copia

Copia Responsu JmPana Kanclerza W. Koron: temuż JmPanu Woiewodzie z Warszawy d. 20 octobris 1723.

Ponawiam wyrażone iuz antecedenter WmmPanu powinszowanie Dyrekcyi Przeswietnego Trybunału Koronnego, maiąc partykularną konsolacyą, że Pan Bog hoc in passu raczył prosperare vota et studia Nostra. Dziękuię przytym za konfidencyą WmmPanu, oraz JchmciPom Collegom Jego mmPanom, ex mente ktorych daiesz mi WmmPan honor znoszenia się zemną y porozumienia rationes zaszłych circa inchoationem Przeswietnego Trybunału zatarnych interwenienciey. Jako zas iestem pewien, że tym publicznym y prywatnym żalom sufficientem sam czas przyniesie medelam, y że zgromadzone da Bog na przyszłym Seymie Stany Rzpltey onymże in futurum obviabunt, tak smiem upraszać WmmPana nie tylko moim, ale et Boni publici Jmieniem, abyś WmmPan poważną y przezorną perswazyą swoią prowadzic JchmPPów Collegow swoich mmPanow skutecznie do tego raczył, żeby z wielu okolicznosci zostawic czasowi, y przyszłemu da Bog Seymowi in incidens raczyli, nie szerząc hos dolores, y unikaiąc wszelkich takowych krokow, ktoreby publicam tranquillitatem mięszać, y Seym nawet przyszły omnium malorum et dolorum remedium zatrudnic mogły. To gdy we wszelkiey poufałosci summo Judicio WmmPana namieniam, oraz y w tey circumstancyi, y we wszytkich podaiących się okazyach szczerą moią do przysługi WmmPana y wszytkich JchmPPów Kollegow mmPanow deklaruiąc ochotę, zostawam na zawsze. &c.

Copia Listu JKr Mci do Wiel: Marszałka Trybunału Korom z Drezna dñ 14 Octob: 1723.

Wielmożny Uprzeymie Nam miły. Lubo nie tayna novella Rzeczypospolitey Constitucia o koło Dobr Leszczynskich w Recessie Seymowym założona, sistendo processum Juris, et Judicatorum omnem executionem suspendendo, wszystkich Pretendensow ad Commissionem Seymu designandam odsyła, aby przez nię wraz wszyscy a nie partitim z ukrzywdzeniem Słabszych, pomiarkowanie w pretensyach Swoich znaleźli y odebrali. Kiedy iednak non obstante tak legi znayduią się tacy, ktorzy Commissyi przerzeczoney czekać nie chcąc, pretensyi swoie per viam processus uganiać przed Jnnemi usiłuią, gdy iakośmy iuż nie raz za powodem Panow Rad Naszych, utrzymywanie tyże Constitucyi zalecali, tak y teraz usilnie po Uprzeymości Waszey żądamy, abyś y sam sub directione sua infringere oney nie dopuszczał, y innych wszystkich in Eandem Sententiam za sobą pociągnął, aby to publico edicto wsparte takiey, observationi, non elusioni, podlegało. W czym gdy Uprzeymość Wasza pronam oświadczysz attendentiam, Justitiae Stabilis, y Nam curam non exiguam Conservationis legum, do ktorey y z własnego obowiązku et gratitudinis plurimorum pociągani iesteśmy, attestabis. Zaś w Respekta Nasze Krolewskie onemuż pragnąc oświadczyć, dobrego od Pana Boga Uprzeymości Waszey życzemy zdrowia. Dan w Dreznie ut supra

Copia

Copia Listu JKMci do Deputatow Trybunatu Koron: z Drezna d 14 octob: 1723.

Urodzony Wiernie nam miły. Magis pro comperto, quo zelo et studio utrzymuiesz Wierność Wasza observantiam Legum et Justitiae wyperswadować nie możemy, abyś eadem firmitudine nie miał manutenere postanowienia Rzeczypospolitey około Dobr Leszczynskich w Recessie Seymowym założonego, gdzie wszyscy Creditores suspensis tam Juris processu, quam Judicatorum executione, ad Commissionem Seymu designandam, są odesłani, aby na niey teraz wszyscy w pretensyach swoich pomiarkowanie y Satisfakcyą odebrali; aby iednak patear Wierności Waszey staranie Nasze, które gerimus pro manutenendis Constitutionibus Reipublicae, dla zabieżenia szkodliwym sequelom, tedy convenimus praesentibus Wierność Waszą, żądaiąc abyś ex Statione sua naruszać pomienioney Constytucyi niedopuszczał ale onej in suo rigore utrzymać starał się. W czym lubo rem factis et benevolis meretis, y my iednak respektami Naszymi żarliwość Wierności Waszey rekompensować zechcemy, a teraz dobrego od Pana Boga Wierności Waszey życzemy Zdrowia. Dan w Drężnie sub dato ut supra.

Copia Listu JKMci do Wielmożnych Deputatow Trybunatu Koronnego. sub dato ut supra

Wielmożny Uprzeymie Nam Miły. Lubo do całego Trybunatu Collegiatim piszęc wszystkiemi zalecamy exactam observantiam novellae legis około Dobr Leszczynskich, w Recessie Seymowym postanowioney przez ktorą wszyscy Creditores ad Commissionem z Seymu designandam remittuntur, sistendo Juris processum, atque Judicatorum executione suspensa,

aby concatenatus Długow y Dłużnikow ordo, wraz swoie mogł odnieść pomiarkowanie, iednak etiam particulari po Uprzeymości Waszey żądamy y mieć chcemy, abyś Credytem et authoritate sua manutentionem tey że to Ordynacyi Seymowey utrzymywał, y naruszać Jey propter ipsius sequelas nie dopuszczał. Co gdy incognitum Uprzeymości Waszey zelum pro Legibus składamy, Dobrego onemu od Pana Boga życzemy Zdrowia. Dan w Dreznie ut supra.

Copia Listu J. K. Mci do Trybunału Koronn. sub datto ut supra

Wielebni, Wielmożni, Urodzeni, Uprzeymie y Wiernie Nam mili: Kiedy wybrane e millibus y na utrzymanie praw y obrządow Oyczystych zgromadzone Subsellium Uprzeymości y Wierności Waszych, certum Legibus ac Justitiae w osobach onych że praestat praesidium, wątpić bynaymniey nie możemy, aby na takim mieyscu tychże Praw y Ustawy[?] ich Zachowanie vacillare miało. Y dla tego non agendo multis, usilnie Uprzeymości y Wierności Wasze iako Konstytucyi Oyczystych dobrze wiadomym zalecamy novellam Reipublicae Constitutionem w Respekcie o Dobrach Leszczyńskich wyrażony, abyście Jey in illo Tribunali naruszyć nikomu nie dopuszczali, ale owszem in pleno suo Vigore utrzymywali, y zachowali. Mieć bowiem chce wspomniona Rzeczplitey Ordynacya, aby Concursus Creditorum per Commissionem z Seymu designandam był pomiarkowany, sistendo interea processum Juris et suspendendo omnem executionem Judicatorum, aby tym sposobem gruntowniey wraz wszystkich Kredytorow, społnie a nie partitim, uspokoione zostały pretensye, ile że concatenata długow y Dłużnikow Series iednego za drugim pociągaiąca poiedynkiem combinari nie może. Więc gdy non

privatam

privatam causam, ale publicam Constitutionem (: ktorey naruszenie mogłoby dalsze pociągnąć sequelas :) manutentione Uprzeymosci y Wiernosci Waszych zalecamy wszytkim in generali, y kozdemu in particulari Krolewskie Nasze respekta ofiaruiemy, y dobrego od Pana Boga życzemy zdrowia. Dan w Dreznie sub datt: ut supra

Copia Listu Kro: mci do Wielebneg. Prezydenta Trybunału Korony. Z Drezna sub datt ut supra

Wielebny Uprzeymie Nam Miły. Nie tayna bydz musi Uprzeymosci Waszey ordynacya Rzeczy pospolitey około Dobr Leszczynskich w Rzeszy Seymowym uczyniona, aby concursus Kredytorow pretensye swoie do nich maiących, sistendo processum Juris, et Judicatorum omnem Executionem suspendendo, nie inaczey tylko per Commissionem Generalem z Seymu designandam był pomiarkowany. Co tym sprawiedliwiey ex assensu Stanow Rzeczpltey obrzydziliśmy, im większe w pretensyach longa serie ciągnie się otworzoną in particulari Pretendentom fortkę pokazuie się farragines. I dla tego iako my iuż nie raz Subsellio Trybunału tameczznego inviolabilem teyze Constytucyi integritatem zalecali, tak y teraz osobnie po Uprzeymosci Waszey żądamy, abyś y sam ex Statione sua, y innych osobliwie Duchownych Deputatow Kredytem et Authoritate Praesidentiali in manutentionem tegoż postanowienia potężnie wszedł, naruszyć go sub Praesidentia sua nikomu nie dopuszczał. Co nie tylko aequitati Consonum, ale y Nam gratum eveniet, y dalsze Nasze Respekta Krolewskie na Osobę Uprzeymosci Waszey derivabit, ktore na ten czas oznemuiąc oświadczamy, dobrego od Pana Boga życzemy zdrowia. Dan ut supra

Copia literarum Ill.mi et Excell.mi Dni Supremi Regni Cancellarij ad Ill.mum Comitem de Ogilui k.k. Suppꝫ Camerarium, et Colonellum in Exercitu Suæ Majestatis. Varsaviæ d. 20 Octobris 1723.

Culta per me amicitia cum Ill.mo et Excell.mo Domino Comite Ogilui, dum olim imperium super Exercitus tam primario Serenissimi Czari Moschoviæ, quam Sacræ Regiæ Mtis Poloniarum Domini mei Clementissimi expost, laudabiliter obtineret, continuoque gratæ inhærens menti, dat mihi motivum ad hanc fiduciam, in qua Illustrissimæ Dominationi Vestræ Officia mea contestando, eandem Instantissime rogo, ut Ill.mi ac Excellentissimi Domini Comitis de Morsztin Castellani Radomiensis, Regni Poloniæ Senatoris Filio, in Exercitu Augustissimi Romanorum Imperatoris, sub Regimine autem Ill.mæ Dominationis Vestræ actualiter servienti, gratiosum respectum exhibere, eptasque Ipsius majora ad Officia vires promovere non dedignetur. Tota Illustrissima Domus Ipsius pro omni favorabili promotione particularem Illustrissimæ Dominationi Vestræ recognoscet obligationem; Et ego tantum quam nexu Sanguinis obstrictus, in me quoque hanc gratiam derivari sentiens, profiteri non desinam, quod sim semper. &.

Copia literarum Ill.mi et Excell.mi Domini Supremi Regni Cancellarij ad Eminentissimum Cardinalem Protectorem Regni. Varsaviæ d. 20 Octobris 1723.

In fiducia amplissimæ gratiæ Eminentiæ Vestræ cujus multiplicibus documentis obligatus, dum interim per contestationem literalem debiti cultus testimonia grati

grati animi exhibeo, ast quam desideratissima exhibendi eadem per votivam ad usus Eminentiæ Vestræ efficaciam superveniat occasio, inducit me necessitas, ut non tantum pro commodo meo particulari, sed etiam communi omnium aliorum, quibus opus fuerit, instantissime implorem, prout de facto imploro validissimam protectionem Eminentiæ Vestræ, quâ fretus Admodum Reverendus in Christo Pater Pantaleon Ordinis Camaldulensis S. Romualdi, Eremi ad Varsaviam Prior, licentiam curandi ægros, jam alias sibi in S. Pœnitentiaria Romana quoad personas sui Ordinis concessam obtinere valeat etiam quoad personas sæculares utriusque sexus, non quidem promiscue, verum cum discretione Illustres præcipue, quæ Eremis ejusdem Ordinis Camaldulensis in hac Natione nostra existentibus valde utiles ac necessariæ dignoscuntur, et quibus operam suam denegare absque gravi earundem Illustrium personarum offensione, et Religiosorum damno non potest; licet omnibus modis se excuset. Talentum enim consummatæ ipsius in arte medica ad hanc providam ætatem experientiæ, etiam cum adhuc in sæculo existeret, plurimis personis, et mihi ipsi ab annis circiter viginti septem bene cognitum, sine præjudicio ac detrimento charitatis proximi, intra solam Eremiticam clausuram fodi nequit, nec præcipue in partibus, ubi est penuria defectus medicorum, optime vero, et cum utili ac decoro dicti Ordinis etiam ad sæculares personas communicari potest, ac debet. Multo magis, cum sollicitam in curatione ægrotorum applicationem dicti Admodum Reverendi Patris Pantaleonis sanctimoniæ vitæ conjunctam suppl.

munera usui nostro Author votiva felicitate prospe-
rare dignetur. Faciet Eminentia Vestra rem non
modo bonitate ac pietate sua dignam, sed etiam pro-
ficuam ac meritoriam, dum omnes, quicunque usum
habebunt supramemoratae ad saeculares etiam
curandos obtentae licentiae, continua fundent ad
Deum vota pro Incolumitate Eminentiae Vestrae.
Inter quos ego primum locum cum perenni reco-
gnitione habere cupiens, maneo profundissima
veneratione. ss.

Copia listu JKMci do JmPana
Woiewody Kijowskiego. z Warszawy
d 27 octobris 1727.

Interessuiąc się szczerze y życzliwie y z relacyi y z obli-
gacyi ad decus et commodum WmmPana, a oraz ratio-
nem Boni publici maiąc curae et cordi, odwazam się w
wszelkiey poufałości to moie votum nie z zadnego im-
pulsu ale ex vero affectu ku WmmPana, et ex zelo
Dobrapospolitego pochodzące insynuować summo stu-
dio onegoz, aby Sprawy swoiey z JmPanem Kra-
kowskim mPanem pod Dyrekcyą Prześwietney J-
mienia swego nie popierał, tak teraz iako y potym
w Lublinie, ale raczey zostawił Przyiacielskiey Adin-
wencyi tey Sprawy uspokoienie, a przez to z niey
rozne impressyie y suppozycyie iakoby WmmPana
conatus o teraznieyszey Dyrekcyą dla tey Sprawy
byty. nie szerzą się cum permoventibus do tego ra-
tionibus ktore przezornosci WmmPana nie mogą
bydz tayne, namieniam tylko wielkie, bo Sławy
y reputacyi Suorum, ktore hac unanimitate bę-
dzie WmmPanu comparatum: Zadnego zas da-
mnum to nie przyniesie, bo po wyprowadzonych
Dubiach, Inkwizycyach, y uformowanych mappach
potrafi w to przyiacielska adinwencya, ze w krotce
za szczęśliwym da Bog przybyciem JKMci
G. M. m.

K. JM. M. zakonczył tę Sprawę, z konsensowaniem Stron zobopólnym, gdzie nexus tak bliskiey Relacyi WMmDana do JmDana Krakowskiego WMmDana arctiori vinculo coalescet cum gloria Wielkiego Imienia WMmDana, a oraz cum certitudine pomyślnych in publicum Skutkow z tey zgody y iedności między WMmDany. Supplikuię zatym, aby WMmDan te votum moie y życzliwą insynuacyą in ea sinceritudine affectus, w ktorey Ja piszę, przyiąć raczył: a ieżli znaydzie gratam acceptationem, abyś tę Swoią rezolucyą dirigować raczył, tak w łaskawym do mnie Responsie, iako tez w liście swoim do JmDana Pisarza Polnego Koron: Marszałka Trybunału Lubelskiego WMmDana pp.

Copia Listu JmDana Woiewody Kyowskiego do JmDana Kanclerza W. Koron: z Piotrkowa d. 29 octob. 1723.

Za pamięć y deklarowaną łaskę in promotione Specificatorum odemnie dziękuię uniżenie WMmDanu singularius zaś za dowod partykularnieyszego affektu, że o Synu moim Staroście Halickim y pamiętał y pisał za nim do Krola Jmci K. JM. M. raczył Też, y Lubo ad famam Smierci Brata mego JmDana Strażnika Koron: Syn Jego z Cudzych Kraiow powracaiący przydał mi tę plagam dolorem, iednak ztąd leniże go muszę, kiedy widzę że dobry Sługa przedtym WMmDana, przy Swoich ex solo ad funebrale Solium przenosinach teraznieyszych znayduie w Sercu WMmDana sui memoriam. Zatym aby WMmDan raczył o Sukcessorze Sierocie Synu Jego y Synowcu a Synu moim pamiętał zawsze, a mianowicie teraz in rem Jego (iakoś WMmDan pisał:) effectuare ten Wakans uniżenie proszę, wszakże dni moich resztą będzie WMmDana Łaskawego ksoel in holocaustum kładę y Siebie Samego usibus WMmDana oddaię.

Reprezentacyę względem Sprawy moiey z Gdańskiem Krolowskim Wmmdanem wyrażoną, żebym się nie popierał, przyimuię oddzięcznie sequax rozkazow Wmmdana, na pokazanie że nie spieszę ad hos triumphos, ktore ludzie maluią, ale z Sprawiedliwą swoią gotowem przyiąć media amica, sub sez czyiekolwiek Judicium, iakoż dla powagi Xiązia Jmci Prymasa iuż od tygodnia interponowaną condescendi, y czekam rezoluciy ostatniey Jego de Loco et tempore, tym bardziey zas Interpositionem Wmmdana amplectendo, o tez same pacis media, day Boże tylko aby Powaga Wmmdanow Krzywdzie moiey satisfactionem y Kłodniom mogła imponere finem. Interea kłaniam uniżenie, zostaiąc plenissimo affectu.

Copia Literarum Ill.mi et Excell.mi Dni Supremi Regni Cancellarij ad Civitatem Gedanensem. Varsaviæ d. 29 Octobris 1720.

Exortâ inter Prænobiles Dominationes Vestras ac Civitatem Thoronensem differentiâ, ratione impositarum ac si super Cives Gedanenses Thorunij Contributionum, et è converso ratione repressalium Gedani per Exactionem a Civibus Thoronensibus notabilis ad quindecem millia Florenorum bonæ monetæ ascendentis Summæ, quemadmodum in votis habeo, ut amicabilibus medijs pro justo et æquo componantur et assopiantur, ita ut eo celerius et prosperius hæc vota effectuari valeant interpositionem meam apud Prænobiles et Spectabiles Dominationes Vestras præmittendam esse duxi, pro eo quo feror ad commoda et tranquillitatem utriusque Civitatis affectu. Et prÆstolando hujusmodi Interpositionis meæ effectum maneo etc.

Copie de la Lettre de Son Ex. Mgr. le Grand Chancellier de la Couronne a Sa Mte. Imperiale Imperatrice Douairiere Amelie. a Varsovie le 29 d'octobre 1723.

La grace, que Votre Majesté Imperiale a bien voulu faire au Couvent des Religieuses de la Visitation de S. Marie de la nouvelle Fondation, que Mr. le Palatin de Mazovie, et moy avons commencé a Lublin me fait prendre la hardiesse de presenter a Votre Majesté Imperiale mes tres humbles respects, et les sentiments de veneration, de soumission, et de zele, que j'ay eu pour Votre Majesté Imperiale depuis le temp, que j'ay eu l'honneur de la voir a Paris. C'est des ce temps la, que j'ay ioint mes souhaits, a ceux des autres, pour touttes les prosperites de Votre Majesté Imperiale. J'ay eu part dans la ioye universelle, quand le Bon Dieu a couronné les souhaits, et l'attente publique en elevant Votre Majesté Imperiale au premier Thron du Monde, admirant Votre Majesté Imperiale dans cét eclat, et dans cette grandeur, plus auguste par sa vertu, que par la Couronne. Quand Dieu a porté depuis la veüe et les voeux de Sa Mté. le Roy mon Maittre all'auguste Sang de Votre Majesté Imperiale, pour l'etablissement de Mgr. le Prince Royal Son Fils, c'est alors, que j'ay eté au comble de ma ioye, employant tout mon empressement pour un evenement tant desiré et heureux, la Pologne et la Saxe posse. dans une Princesse, laquelle s'attire l'amour de la maison Royalle, et un continuel applaudisse. ment des ses Sujets, par sa pieté, par sa bonté, par sa douceur, et par sa fecondité. J'ay pris part de meme avec toutte la Pologne dans la ioye

de la Baviere, all'occasion dell'establissement de la Serenissime ArchiDuchesse sa Seconde Fille Princesse accomplie, qui a tant de charmes et de sagesse, et qui ne peut pas manquer de faire le Bonheur de son digne Epoux, qui est Fille d'une Princesse Royalle de Pologne. Touttes ces joyes et consolations publiques et particulieres, sont les effets de la Piete et du zele pour la gloire de Dieu et de la Religion de Votre Majesté Imperiale, sa Personne Sacreé etant au milieu des pompes, et de toutte la grandeur humaine, l'exemple et l'edification de tout le monde; Toutes ces Benedictions Celestes sur sa Famille Auguste, sont les fruits dell'amour, que Votre Majesté Imperiale porte a l'ordre de la Visitation de S. Marie. Elle l'a fait voir dans la Fondation, qu'Elle a faitte a Vienne. Elle en donne presentement une marque en Pologne, par un bienfait particulier au Couvent de Lublin. C'est un bon presage, que cette nouvelle plantation aura une reüssitte desireé, puisque Votre Majesté Imperiale a daigné d'y preter son auguste main. Cette communeauté avec sa digne Superieure de nom et de fait Angelique, ne manquera pas des remerciements continuels a Votre Majesté Imperiale par ses prieres ferventes et assidues, pour toutte la felicités de Votre Majesté, Notre Fondateurs en joignant Notre tres humble remerciement, unissons nos voeux tres ardents au Ciel, que les jours de Votre Majesté soient prolongés, avec touttes sortes des Contentements. En baisant cependant treshumblement cette main bienfaisante de Votre Majesté Imperiale, la quelle a eu meme la bonte et charite pour ma Soeur Religieuse, lorqu'Elle a été malade,

Je

de supplie Votre majesté Imperiale de croire qu'il n'y a personne entre ceux, qui sont le plus attachés au Service actuel de Votre majesté Imperiale, qui soit avec plus de zele, que je suis. &.

Copia Responsu JKo Mci na List JmPana Wojewody Kijowskiego z Drezna 8vo Octob. 1723.

August Wtory etc.

Wielmozny Uprzeymie Nam Mily. Jako wszelkie prosperitates a pace et Justitia bedzie y z dobrych obrzadow na Krolestwo Nasze wplywaią et augent in immensum ukontentowanie Nasze, tak oraz proneus in Leges Gentis amor z zupełnę Statutow obserwę, y z nieuchronną in crimina animadwersyę, niemnieysze Oycowskiemu Sercu Naszemu przynosi solatia. Czego gdy nowe dowody w liscie Uprzeymosci Waszey imieniem całego Trybunału Koron. z oswiadczeniem winney Nam Submissyi pisanym odbieramy, non interruptam y daley takowego stosunku Seriem, votis et sollicitudine Nostra prosequi contendimus. Cieszemy się oraz y z tego, że Subsellium Trybunalskie unito voto et assensu władzę y powagę marszałkowską na ramiona Uprzeymosci Waszey złożyło, tey bowiem iestesmy nadziei, że Brachium Nostrum Regale bespiecznie polegać na nich będzie, sedes et Statera justitiae mocno wsparta non vacillabit. A tak Regia benevolentia Nostra complectendo wszystkich, ktorzy to Subsellium componunt, y onymże Respekta Nasze ofiaruiąc nie omieszkamy za nastąpieniem bliskiego ad Regnum przybycia, gdy Justitiae distributio locus aderit, mieć należytą na Instancyę Uprzeymosci y Wiernosciach Waszych favore Urod. Generała Skorzewskiego Kollegi onychże a Nam

promeritis dobrze zasłużonego, tam nieśmiały, a teraz grata mente oraz przyjmujący, dobrego od Pana Boga Uprzejmości Waszey życzemy zdrowia. Dan w Dreźnie alb Datt ut supra etc.

Copia Literarum Dni Uerdt ad Illmum et Excellmum Dnum Supremum Regni Cancellarium. Varsaviæ die 1 9bris 1723.

Licet ad anteriores meas, quas ad Illustrissimam Excellentiam Vestram humillime direxeram literas, ad hocusq momentum neq ut per Illmum ac Rndmum Episcopum Cujaviæ etc Dominum et Patronum meum Singularem, ut per propriam Instantiam expetitum mandatum pro legitimanda persona Commissioneq mea summe necessarium neq responsum, ex quo scivissem, an illæ priores redditæ et per eandem occasionem sequentes ulteriores mittendæ essent, receperim, pro devotissima tamen obligatione mea erga Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ aliorumque Regni Magnatum jussum et comune bonum, quantum deficientibus supradictis literis mandati /quæ plus authoritatis, activitatis et securitatis conferrant:/ pro moderno multo discrimine subjecto tempori accedente ad id gravissimo Illmi ac Reverendissimi Episcopi Samogitiæ, aliorumq benevolentium Consilio fieri potuit in materia Eventualis Successionis Curlandica laborare nihil prætermisi.

Quam primum enim Patriæ limites intravi, et de emanatis ad præsentia Comitiola Deliberatorijs Eorumq 5to /: quod etsi non tam exacte in Latinum translatum annecto:/ puncto notitiam accepi, Ego aliquos ex Nobilibus, quorum apud reliquos Fratres considerationes novi, in lubricum hoc Juribus Majestatis et Reipublicæ præjudiciosum Ducatusq hujus libertati, commodo et quieti damnosum descendendum nullas eius esse, monui,

instanterq Comissariorum statuto tempore Varsaviam me contuli, ibidem salutato Generoso Vice Colonello Gorski, qui cum originali Sacrae Regiae Maiestatis ad Ducatum Curlandiae et Semigalliae Suae fidei commisso Rescripto me praevenerat, et per jam dictum Dominum Vice Colonellum et in persona agere coepi, cumq negotium hoc, vel maxime ab ijs, per quos Generoso Ordini Equestri transmissorum Deliberatoriorum puncto, quod contra inhibitionem Sacrae Regiae Maiestatis de 9 Januarij hujus Anni sufficienter expressam inseri non debuerat: Rotorum data fuerat occasio et sine quorum assensu et subscriptione nihil quicquam, quod vel speciem habeat laudi publici statui posse verum dependere adverterem, cum tribus praeprimis Supremis Consiliarijs illorumq quolibet separatim, quia sic tutius et apertius procedi cognoscebam, rem aggressus Ipsis Jura Maiestatis et Reipublicae feudalia, alioquin imo proprium a quolibet munere suo praestitum Juramentum, quod in omnem eventum ruente vel remoto etiam Domus Ducalis ultimo fulcimento, primo intuitu rerum solidum multas Provincias et Ducatus feliciter gerentem et nunquam collapsurum Atlantem Regem nempe nunquam deficientem Immortalemq Rempublicam aperte monstrat, dein Ipsumet hujus Ducatus Interesse bonorumq ac malorum imminentia hdeq non motu aliquo meo sed Jussu Illustrissimorum Regni Magnatum non paucorum a me insinuari inculcavi, ac in diversis Conferentijs expositis rationibus ut totum hoc Negotium vel per laudum publicum Curae et dispositioni Sacrae Regiae Maiestatis et Inclytae Reipublicae, quibus ea competunt, unice relinqueretur vel totalissime praescriberetur, et malum quod per Ipsa ex posset extingveretur, proposui. Ad quid, quod fateri Ipsa me jubet conscientia Supremos Dnos

Consiliarios unanimiter tam primo inveni, quod absq; omni difficultate materiam istam Sphaeram sed activitatis excedentem mereq; a Sacrae et Reipbcae dispositione dependentem ingenue agnoscentes Juramenti sui et devotionis debitae, a cujus nexu et observantia nullam fatorum injuriam se abstrahere debere confessa bantur, memores punctum istud 3tium, quod tamen Ipsum met de fidelitate Eorum, nullum relicet possum absq; praevia clementissima approbatione et resolutione Sacrae Regiae Mtis fieri permissum fuisse clarissimum testimonium perhiberet, deliberatorys irrepsisse multum doluerunt, et cum S. Rae Mtis ac Illrum Regni Magnatum seriam voluntatem perspectam habeant, deliberationem hanc Gnoi Ordini Equestri se dissvasuros pro posse suo impedituros ad Laudum non admissuros, siq; forte Nuntiorum quidam, quod tamen cum toties Ordines Equestris mens pro Sacra Regia Mte et Inclyta Republica sit una eaq; fideliter devotissima, non expectarent, Instructionibus suis inhaerentes Laudo inserere urgerent, Deo et Sacrae Regiae Mtis protectioni se committentes illi nullo modo subscripturos, firmissime asseveravierunt.
Quibus expeditis ego occasione Sermonis Generosi mareschali Ordinis Equestris, cum quo desuper conferre gratiae Generosi Vice Colonelli Cyrski commendaveram, mentionem faciendo et dolendo oppressionem libertatis et Religionis causam querelarum exacti us reserre, et ut omnia illa, quae Ducatum hunc vel afflictione angerent, vel quae in futurum Ipsi immineret pretuerent ad Thronum Sacrae Regiae Mtis et Inclytam Rempublicam pro certo certius obtinendo auxilio deferrent, ad Illustrissimos et Excellmos Dominos Ministros Status recurrerent, medelamq; suis vulneribus vel anxietatibus quam salube rrimam perspicerent, confidentissime

et

et specialissime proponerent ac poscerent, persvadere studui, in casum quoque, si forte literas, vel expectorationes suas alienas manus et notitiam incursuras vererentur, vel non haberent, cui se confidere possent, e quo officia personamque meam ad hoc deditissimam obtuli, cui respondentes Illi nihil certi expressionum suarum exprimere vel potuerunt vel voluerunt, sed paulisper adhuc rei attendere ac justo tempore solatia sua petere velle statuerunt, hoc et alia, quae temporis angustia enarrare vetat praeprimis cum tribus Consiliarijs negotiatus sum, interim pro Justitia et veritate rei de Domino Cancellario, cum quo licet à multis Annis confidenti amicè caute conversandum nec Commissionem meam ei revelandum consultius duxi, et verbis Ejus, cor enim scrutari omniscij est, Eandem Ejus cum reliquis in hac materia sententiam me intellexisse testari teneor, quare dummodo Fiscalis Radtki ultimus in ordine Delegatorum Ducalium, qui intra quatuor hebdomadas ad quas Comitiola praesentia, siquidem circa Electionem Domini Capitanei Majoris Mitaviensis Bracken in Delegatum ad Sacram Regiam Majestatem et Rempublicam in illis adhuc nihil conclusum est, facile protrahi poterunt, Petersburgo redux dicitur, non advehat nova animo vel pervertentia vel terrentia argumenta, ratione Eventualis Successionis, nihil plane eventurum certus spero. Negotiationi Celsissimi Ducis inscijs et inconsultis Consiliarijs cum Ser^mo Carolo susceptae Regentes Consiliarij nulla in parte complices se facere volunt, proinde Supremus hujus Ducatus Praefectus Fiscalem ante discessum se adeuntem in praesentia multorum Virorum Nobilium probum Virum agere, nihilque de quo in reditu respondere erubesceret attentare severe adhortatus

est. Cancellarius quoque importunis Instantijs Domini Generalis Besturzow ad exolvendam huic delegationi à Celsissimo Duce assignatam Summam nullo modo adduci potuit, ex quo Dnus Generalis missioni favens sumptibus suis atq Equis ante octiduum Fiscalem jam nominatum Regiam, Rigensibus literis Cambij alijsq commoditatibus provisum Petersburgum expedire obligatus fuit, tres reliqui Designati Delegati sic dicti et contra dispositionem Commissionis Regiæ ac in præjudicium moderni Dni Mareschalli à Celsissimo Duce denominati Mareschalcus Rönne Capitaneus Major Offenberg, Capitaneus Bucholtz Mitaviæ non comparuerunt ægros se quidem et impeditos ad suscipiendum hoc iter huiusq simulantes, et in Villis suis degentes, interea spargitur Equites aliquos Russicos Dominorum Rönne et Bucholtz itineris Petersburgum Comites, fortassis ut liberè volentes trahi tamen videantur, expediendos, et ego à Domino Cancellario relatum habeo Capitaneum Bucholtz Fiscali in via se associaturum. Alias Nuntijs quibusdam ab aliquibus malevolis insusurratum esse apparebat per Rescripta Regia et universam inhibitionem libertatem votandi materias ad Comitiola spectantes tractandi gravaminaq publica componendi, a Serenissimis Poloniarum Throno Antecessoribus modernoq feliciter Regnante juramento firmatam circumscribi et constringi; qui tamen meliori Informationi, scilicet Sacram Regiam Mtem Vram Jura sua et Reipbcæ, omnibus Suffragijs Superiora illæsa servare, et per Rescripta ista paterne providendo bene sentientibus et libertatem suam amantibus Sacram anchoram porrigere

per

per quam ipsi nobis aliquibus libertati et quieti pu-
blicae noxiis fluctibus fideliter obedientes conser-
vari possent, cedentes acquieverunt. Acclamationes
contra R.R. Patres Soc: JESU incitaverunt, propter novi-
ter exstructum aedificium, quod aliqui diruere et
funditus evertere ibi proposuerant audiebantur
maxime, quas tamen magnifici Domini Consiliarii
Regentes, super quos Nobilitas gravaminabiliter, ad
factas Instantias generose mitigarunt, ac Domum
Istam a ruina servarunt. Haec Illustrissime
ac Excellentissime Domine sunt minima illa, quae
sufficienti mandato, quod exhibere potuissem, de-
stitutus, eoque carentes aliquibus vicissitudinibus ex-
parte tenuissimae meae vires praestare valuerunt
quibusque interesse potui, nunc ego in Bonis pa-
ternis degens correspondentiam cum Dominis
Consiliariis ab aliquot annis mihi Confidentibus
continuare, omniaque pro posse meo in Bonum
Reipublicae vertere non desinam, modo certus sim
Servitia mea Illustrissimae Excellentiae Vestrae
Aliisque Illmis Dnis meis gratiosissimis grata esse
et rata literasque meas ad manus, quibus eas obsequi-
osissime mitto secure deferri. De reliquo gratiam
Protectionem, ulterioraque, si talia sunt, quae tenuita-
ti meae committi possunt, Jussa humillime expectans
in submississimo cultu permaneo

P.S. Celsissimus Dux Curlandiae inter alias
Conditiones a Sermo Caro consolidationem Distri-
ctus Piltin cum Ducatu Curlandiae praetenderet
quod quidem in et de Jure nullum, cum a non Domino
in alium nihil transferri possit, interim si huic
famae credendum, malo ipsi obviandum esset, cum
constet in praeterito bello Suecico Ducem Jacobum
nil plus ac pariter non Domino Rege sibi Sueciae

Juris praetensus obtinuisse, et Districtum ex hoc quo-
que Capitle satis superq vexasse, prout adhucdum inter
alia argumenta et hoc pro praetensione Ducali allegat;
quare minimo meo Judicio non abs re foret per Re-
scriptum Regium Dominos Consiliarios et ordinem E-
questrem in debita sua fidelitate non addendo ratio-
nem rumoris Referenti probata difficulter continere,
cum forsassis aliqui esse possent, non dico quod jam
sint: quorum animi ad novitates pro diversitate
passionum Interesse sui propenderent Magnificum
Dnum Consiliarium Elbingensem Brincken gratiae
et protectioni, quam humillime pro se et pientissima
sua publica non parum concernente causa bre-
vi ad Sacrae Regiae Majestatis Judicium Relationum de-
ferenda implorat Illmae et Excellentiae Vestrae sub-
missisime commendo.

Copie de la lettre de V: Ex: Mgr le
Nonce Apostolique a V. Ex Mgr le
Grand Chancellier de la Couronne
a Varsovie le 21 du 7bre 1723

Comme Mgr l'Evesque de Culme au lieu
de revenir de sa Terre a Varsovie, comm' il a-
voit dit, qu'il vouloit faire, s'en est allé tout
droit dans son Diocese, j'ay eté obligé pour obeir
en quelque maniere aux ordres de Votre Excell:
de luy ecrire la lettre, que je joins a celle cy, afin
que V: Ex: me fasse l'honneur de la voir, et de la
luy faire tenir, en cas, qu'elle la trouve convenable
au Sujet, dont il s'agit. Ce n'est pas de mon inven-
tion ce que je dis, que l'on croit, qu'il ne soit pas
revenu a Varsovie afin d'eviter la proposition,
qu'il ne doutoit pas, que je ne luy eusse fait nou-
vellement. Il faut, que le Bon Prelat se soit expli-
qué la dessus avec quelqu'un des siens, et que d'une
personne a l'autre la chose soit arrivée a celuy

des mes Domestiques, qui ne l'a apportée sans beaucoup des façon. J'ay cru, qu'il n'auroit pas été inutile de luy en faire delicatement un'espece de plainte, mais comme j'ay vu d'autant plus, qu'il est dans une impossibilité phisique de garder le secret, j'ay bien pris garde de ne luy indiquer d'aucune façon l'affaire de Mr. Jazowski etant seur, qu'il l'auroit mandée d'abord à Mr. le Gr. Tresorier. Je lui ay parlé d'ailleurs avec toute l'efficace, que j'ay pu, mais si la chose ne reussit pas, comme je crains beaucoup, il faudra songer à quelqu'autre expedient. J'ay été bien faché d'entendre, que Mr. l'Abbé de Peplin soit parti de Suleva droit a son Monastere sans prendre la route de Varsovie. Mais comm'il m'a donné part d'avoir été fait Commissaire de l'ordre de Cisaux, je ne manqueray pas en luy repondant de luy parler de Mr. Jazowski, l'affaire me paroissant de la derniere importance, et je souhaitte extremement, l'honneur de rendre a V. Excell. de la vive voix le conte de sa reponse. Il ne faut pas etre surpris de la lenteur de Monseigneur l'Evesque de Cracovie à repondre aux lettres de V. Ex. ni de ce, que son Ceygler ne fait aucun aucun devoir pour se relever des ses censures, l'un et l'autre ayant fait leur recours a Rome, ou ils travaillent contre moy des pieds et des mains. Mais la Jurisdiction, que j'ay l'honneur d'exercer icy, n'est pas a moy, mais à Sa Sainteté, et j'espere que l'on verra, que l'usage, que j'en ay fait, etoit indispensable, afin que Mr. Ceygler par la partialité de son Maitre, ne se crut pas en pouvoir de la fouler aux pieds impunement. Je supplie V. Excell. de me continuer l'honneur de son amitié, et d'etre persuadée, que je suis avec toute la veneration possible. ss

Copia Literarum Ill^mi et Excell^mi Dni Supremi Regni Cancellarij ad Dnum de Katten Capitaneum Regiminis Equestris in Exercitu Prussico. in Kozyski d. 15 9bris 1723.

Post adventum meum in hanc oram habui recursum à Nobilitate ex Confinijs Palatinatus Podlachiae cum remonstratione gravis querelae referendo, quod Milites sub Commenda Magfcae Dominationis Vestrae Johannisburgi degentes d. 29 Mensis elapsi Octobris violenter detinuerint in publicis foralibus et ad Servitia militaria adegerint Generosos Albertum et Adamum Kaczynskich Fratres Nobiles Conjugatos, Colligationes et suas possessiones etiam sub Jurisdictione mea in Districtu Zambroviensi habentes. Quod factum cum vergat in praejudicium bonae Viciniae, ad cujus observantiam et manutentionem tenemur, ideo opportunum esse duxi convenire Magcum Dominum Gromadzki Tribunum Comzensem ut descendat Johannisburgum, ibidemq pro eliberatione dictorum Nobilium Nomine meo cum Magca Dominatione Vestra efficaciter agat. Cui ut in praemissis fides adhibeatur expostulando maneo

ad Officia paratissimus
Servitor.

Copia Literarum Ill^mi Nuntij Apostolici ad Ill^mum Kretkowski Episcopum Culmensem. Varsaviae d. 16 9bris 1723

Cum multis de causis molestissimum mihi acciderit, ut tu Ill^me ac Rnd^me Antistes nequaquam à me ut par erat, salutatus Varsavia discesseris, tum illud haud leviter perturbat, quod non ex non nullorum Sermonibus eam de tuo discessu opinionem extitisse intelligo, ut meae erga te observantiae significationem consulto vitasse videaris, ne illius Negotij, de quo tecum antea locutus fueram, iterum agendi locum mihi

ut tempus dares. Ac de Officio quidem ac voluntate mea
iam te propensissima, ut te nequaquam dubitare existimem
eo facilius adducor, quod etsi antequam in Dioecesim Cul-
mensem proficiscereris tui salutandi facultas mihi e-
repta fuerit, satis tamen me tibi antea ostendisse puto,
nihil esse in mea potestate, quod non tibi omni tempore
paratissimum futurum sit. De Negotio vero, quod
tecum coram agere institui, molestum tibi sermonem
meum fore existimare non potui, cum et illud tibi ma-
gnopere probari haud dubitanter ostenderis, et ali-
quid tantum temporis ad illud perficiendum tibi
poposceris. Itaq. quod sensu tuo nondum perspecto
Religionis unius causa aggredi non dubitavi, id nunc
alacrius urgere pergam, quod quid tua de eo mens
est, nihil aliud a te peto, quam id, quod iam te in
animo habere animadverti. Neq. enim id nunc ego
aut alius quisquam contendit, ut ad Dioecesim Cul-
mensem regendam Socium tibi atq. adjutorem sta-
tim adsciscas, qui Ser.mi Regis designatione, et Ponti-
ficis maximi Authoritate Episcopi Dignitatem
primo quoq. tempore ineat. Id unum omnes cupi-
mus, atq. a te petimus, ut quoniam et res tibi pro-
batur, et de homine bene existimas quemadmo-
dum Caeteri omnes, proposito a Nobis Consilio
iam nunc ita assentiaris, ut Ei formulae subscri-
bere non graveris, quam magna ejus, quod a te peto,
impetrandi Spe his Literis adjungo. Ne vero quicquam
hac in re contra tuam voluntatem, a quopiam ullo
modo fieri posse pertimescas, sancte tibi polliceor,
non modo nihil ultra a me in hoc Negotio gestum
iri, sed nec Scriptum hoc in ullius manus venturum
nisi permissu ac jussu tuo. Hoc vero posito, quem-
admodum fidem meam hac in re interpositam volo
ita te plane persuasum esse cupio, me nisi magnae
gravissimaeq. causae proponerentur adduci non potuisse

ut hoc à te impetrare aggrederer. Ad res est, mihi credas Illme ac Reverendissime Antistes, major ac gravior, quam ut facile existimari possit, atq hujusmodi sane, ut nullo Dignitatis, aut rei familiaris tuæ damno magna tibi de Religione ac Republica benemerendi facultas proponatur. Quod mihi ita de hac re existimare visus es, ut eum, quocum mihi hoc Consilium commune est, suum, aut fratris sui Negotium imprimis agere arbitrareris, id aliter se habere mihi compertum est. Nec enim aut tanti illud est, ut tanto conatu procurari videatur, aut ille eo animo est ut Religionis rationibus ad familiæ suæ utilitates uti existimari debeat. Utcumq sese res habeat, ita me tibi cognitum esse confido, ut judicare facile possis, me eadem de causa neququam permoveri. Itaq Illme ac Rndme Antistes si aliqua in re me bene de te meritum existimas, quod Ego sane vehementer optavi, si meam in te, ac tuos omnes propensissimam voluntatem aliquid facis, plane tibi persuadeas velim, fore ut magno me tibi beneficio adstringas, si petitioni meæ morem gerens de Adjutore Adsciscendo assensum tuum, quemadmodum a te peto, cum his literis respondebis ad me miseris. Hoc a te ita peto, ut majore contentione non possim, ac cum nihil erit, quod a me hoc facto impetrare non facile possis tum illud tibi recipio, fore ut eadem opera Sermi Regis Ejusq ministrorum voluntatem tibi mirifice concilies. Deum Maximum rogo, ut te diutissime incolumem servet, ac pro mea singulari observantia haberi ex animo cupio. PS.

Anno millesimo Septingentesimo Vigesimo tertio. Die vero mensis Novembris Varsaviae.

Coram Illustrissimo et Reverendissimo Domino Vincentio Santino Dei et Apostolicae Sedis gratia Archi Episcopo Trapezuntino Sanctissimi Domini nostri Domini Innocentij Divina providentia Papae Ejus Nominis XIII Praelato domestico et assistente, Ejusdemque et Sedis Apostolicae in Regno Poloniae et M. Ducatu Lithuaniae cum facultatibus Legati de Latere Nuntio constitutus personaliter Illmus et Reverendmus Dominus Felix Szembek, eadem gratia Episcopus Culmensis et Pomesaniae Principatus recognovit. Quia Ipse sentiens se esse aetate, ac valetudine gravatum adversa providendoque bono Regimini tam in Spiritualibus, quam in Temporalibus Episcopatus ac Dioecesium Suarum, omnibus melioribus, quibus de Jure, forma, via et Stylo firmius, validius, et efficacius potuit ac debuit modis, in Coadjutorem dicti Episcopatus sui cum futura Successione adsciscendum, et assumendum esse duxit Reverendmum in Christo Patrem Czapski Sacri Ordinis Cisterciens. Abbatem Peplinensem quâ generis Nobilitate, tum vitae integritate, ac eruditionis praestantia conspicuum; uti quidem sub assensu et approbatione Sacrae Regiae Majestatis, tum sub gratioso beneplacito et provisione Sanctissimi Domini Nostri assumit et adsciscit, tenore praesentium literarum, quas in majorem fidem manu propria subscripsit.

Copia Listu JmoPana Woiewody Kijowskiego do JmoPana Kanclerza Wgo Koron. z Piotrkowa d. 25 9bris 1723.

Jako z Panem wchodzic in rationes, by to by convincibile argumentum Stadze et velle et posse necesse, tak zostawiwszy ię Relacyi Jchm. PP. Postow naszych, na powrot WXMci in adorationem Majestatu Jego ordynowanych, WWmmPanu samemu tylko brevissimis odpo

+

wiadam, że tu u Nas tę co Kancellarya JW. Xcie Mci Dobr.
Mci wyraziła, y insze Legis et Juris reprezentacye, były
in Mensa Justitiae, ale kiedy przyszło do Kryseku [?] tunc
litas konkludującą rezolwowała recess, unor [?] nie było
prawem Ejusdem Authoritatis, co prawie napisana
Constytucya, ale tylko przypomnienie się Praetenden-
tom y Deklaracya Rzptey futuro in termino obym
radzie et decidere. Alterum znowu Dekret Trybu-
nalski, który w Roku przeszłym stanął, nie iest
kiedys loci: y Zapisom Autentycznym żadnemu
podeyrzeniu niepodległym inferre quaestionem,
byłoby przeciwko prawu wyraźnemu. Taki
tedy inter malleum et Incudem położony, prze-
ciż starałem się, y utrzymałem, że pomieszczenie
Kredytorow, wzięło circiter scriptam regulam, et
se non extensiones, nad przeszłego Trybunału de-
kret, y nie interessowania się ultra tenus ad Bona
Lesno et Rydzyna: oco rzecz nay bardziey idzie,
Zatym raz WMmu Pan hanc Clausulam in Sa-
tis factionem Woli Panskiey interpositam przełożyć
JW. Xcie Mci Dobr. captato tempore nie zapominaiąc
circa hoc relata, o Syna mego Interessie, ktory
iako raz oddałem pamięci y promocyi WMmu
Pana, tak y teraz ponawiam uniżoną prozbę
moię, zostaiąc SS.

Copia literarum Illmi et Excellmi
Domini Supremi Regni Cancellarij
ad Illmum Nuncium Apostolicum
in Kupisk [?] die 27 9bris 1723.

Accepta notitia de remedijs a Tribunali Nuncia-
turae Apostolicae contra Decretum piae memoriae Cel-
sissimi ac Reverendissimi Principis Primatis Regni
Fratris mei Desideratissimi ante annos circiter quatuor
juste latum, per admodum Rndum Patrem Rectorem
Soc: JESU Collegij Petricoviensis actorem penitus in-
competentem sub die 27 mensis Octobris proxime elapsi

exportatis, et novissime in Cancellaria Sedis vacantis archiepiscopatus Gnesnen intimatis, opportunissimam arripio occasionem debita affectus et observantiae meae deferendi Excellentiae Vestrae Officia, implorando validissimam protectionem contra eos, qui legitimam Jurium Archi Episcopalium ordinariorum per defunctum Fratrem meum assertionem tam indebite, quam praepotere infringere moliuntur. Conscius sum istius Negotij, nam Celsissimo olim Primate suprascripto et Illmis ac Excellmis Dnis Palatinis Siradiensibus Conjugibus in vivis adhuc agentibus fuit in usu opera mea, pro illius accommodatione, interveniente quoq Alma Universitate Cracovien praetensam Patrum Societatis JESU in Koniecpol locationem ac Subsistentiam Juribus Suis, ac Juribus Regni impugnante. Quae omnia antequam habuero ad coram honorem Excellentiae Vestrae remonstrandi, Jnterea rogo, ne quidquam in praejudicium memorati Decreti, uti in fundamento Legum Ecclesiasticarum ac Jurium Regni lati, nec intra fatalia appellati, imo in rem judicatam transacti, dictus incompetens actor obtinere valeat. Gratia Ista Excellentiae Vestrae inter alia documenta particularis ad Jnstantias meas respectus compensabitur, cum assecuratione gratissimae obligationis, quam profitendo maneo etc.

Copia listu JmcPana Hetmana WoLitt. do JmcPana Kanclerza Wo Koron. z Rotanki 20 9bris 1723.

Odebrałem oczesnie wiadomość od JmcPana Starosty Mscisławskiego mmcPana, że violenti termino zapadły Moskwa w Granice Woiewodztwa Mscisławskiego zabrała ad dispositionem Suam WWsi kilka, ut patebit ex annexis WmmcPanu. Więc nie chcąc o tym Krolowi Jmci donosić, WmcPanu in primario Decanso aury kommunikuię, upraszaiąc o rezolucyą, quid sum facturus, iuzemsię odezwał y do Woiewody Smolenskiego badaiąc się racyi zaiechanych Wsi w Naszych Granicach, ratz mieć będę respons nie

umieszkam WmmPanu kommunikować, cum eadem recognitione, iako y teraz zostaię pisząc się.

Informacya od JmPana Starosty Sendorfa Starosty Mścisławskiego w Roku 1723 die 15 Novembris.

Na Samey Granicy Moskiewskiey od Woiewodztwa Mścisławskim za Rzeką Sożem die 22 9bris z a ordynansem JmPana Woiewody Smolenskiego mimo Granice Traktatem Andruszowskim postanowioną, bez za dney racyi teraz od Dzierżawy Zasiela Dobr Krolewskich Hybernowych czyry Wsie Chłopa pię dziesiąt Moskwa zaiechała, y wszystkie Zboża w polu pozabierała.

Respons JmPana Kanclerza Wo Koron. temuż JmPanu Hetmanowi. z Krupich die 1 Xbris 1723.

Nie maiąc przez długi czas, nie bez osobliwego umartwienia mego żadney noty od WmmPana, ani Responsu na moy list ostatni, dopiero z teraznieyszey poczty odebrałem list Jego sub die 20 mensis immediate Elapsi Novembris z Rozanki pisany. Tes WmmPan nie chciał donieść JKro Kr: M: P: M: mtmu delatum sobie od JmPana Starosty Mścisławskiego na Pograniczu factum, iż odezwawszy się iuż JmPanu Woiewodzie Smolenskiemu, tak rozumiem, że to WmmPan uczynił tes z sey racyi. y też chciał mieć wprzod fundamentalną o wszystkim Informacyą, ad deferendum JKro Kr: Mci quid certum. Przy podziękowaniu zatym moim uniżonym WmmPanu za tę do mnie poufałość, iestem pewien, że WmmPan bez moiey insynuacyi, pro sua consummatissima prudentia, et ex vi ministerij circumspectissima vigilantia, staraięsię wszelkie nawa odwracać od Rzeczypospolitey

po odebraney doskonaley per omnes circumstantias re, per facta relacyi, donieść się JKMci P. M. M. y otrzymać potrzebną desuper ex consilio Senatus, quod facto opus sit Rezolucyi. Jako bowiem pro sollicita około Dobra pospolitego cura, czynił zawsze JKMć P. M. M. wszystko, cokolwiek należało pro conservatione bespieczeństwa y całości Państw Swoich Szczęśliwego dowodem iawnym są y te ostatnie Expedycye w Interessach Kurlandzkim y Elbląskim, które communicowałem WM. M. Panu przez pocztę, ale żem nie miał responsu, więc in supposito niedoyścia Ich powtórnie kommunikuię, tak y w tey okaziey jeżeliby się miała weryfikować, pewnie nihil intentatum relinquet pro exigentia necessitatis publicae et intrem Dobra pospolitego. Co w teraźnieyszey circumstancyi nadmieniwszy, znam się bydź perenni et vero cultu. SS.

Copia literarum Illmi Nuntij Apostolici ad Ill. et Ex. Dominum Supremum Regni Poloniae Cancellarium Varsaviae d. 23 9bris 1723.

Quod a me recentibus tuis literis petis Excellme Vir, ut de causa Koniecpolensi Patrum Societatis Collegij Petricoviensis usque ad tuum Varsaviam reditum velim differre, facile a me pro tuo Jure impetrabis, eo magis, quod Patres Ipsi Petricovii em institutam actionem non magnopere urgere videantur. Jucundum vero mihi erit de tota re tecum suo tempore communicare, nec sane ullam unquam officij erga te opportunitatem praetermittam, in qua possim ostendere quanta observantia haberi ab omnibus velim SS.

Copia literarum Illmi et Excellmi Domini Supremi Regni Cancellary ad Illmum Nuntium Apostolicum in Wypisik 24 9bris 1723.

Hactenus non cessans dolor capitis in causa est, quod aliena mihi tamen fida manu utar in respondendo Excellentiae Vestrae. Magnas refero gratias Excellentiae Vestrae pro memoria Negotij Coadjutoriae in Episcopatu Culmensi. Talis modus procedendi Illmi et Reverendmi Domini Episcopi non potest esse non sensibilis, cum Excellentiae Vestrae, tum etiam mihi, et eo ipso magis nos confirmare debet, quod pro Bono Religionis in illa Diocesi et Provincia, ubi plurimi reperiuntur Dissidentes, et ubi semper est periculosa Vicinia cum Dominijs Brandeburgicis, omnino sit necessarius Coadjutor, atque cum his qualitatibus, quales Excellentiae Vestrae sunt notae et commendatae. Literis ab Excellentia Vestra ad dictum Illmum Dnum Episcopum scriptis non possunt dari convenientiores ac efficaciores, ut autem ad manus Ipsius perveniant, et ne obtendi possit praetensus earundem in posta suppressionis, censerem efficacissimum provisionale denuper remedium, quatenus Excellentia Vestra vocato ad se aliquo Ad: Rndo: Sacerdotum Congregationis Missionis Domus Varsaviensis in Officio constituto, Eidem istas literas suas tradere dignetur, consignandas Admodum Reverendo D: Praeposito ac Superiori Ejusdem Congregationis Culmensi cum obligatione effectivae ad manus Episcopales earundem consignationis, ac Responsorialium ad Excellentiam Vestram reportationis. Si vero dictae literae non facerent debite desideratum effectum, quod tamen per omnes rationes opinari nequeo, in eo casu delatis Sanctissimo Domino Nostro omnibus circumstantijs ac urgentibus rationibus necessitatis memorati Coadjutoris, cum remonstratione verbalis coram Excellentia Vestra tanquam ministro Apostolico, per dictum

Illmum

Illmum Dnum Episcopum assensus super assumptione hujusmodi Coadjutoris, Sua Sanctitas accedente Consensu Regio poterit demandare opportunam Ejusdem Coadjutoris expeditionem. Haec insinuando in omni vera Confidentia Excellentiae Vestrae, toties quoties coram Deo et coram Excellentia Vestra protestor, omnem meum actionem hoc in negotio pullulare ex puro zelo Religionis et Boni publici in illa Provincia.

Post relationem, quam feci Celsissimo ac Rndmo Principi Domino Episcopo Cracovien: de Conferentia cum Excell: Vestra ante meum Varsavia discessum in noto negotio habita, idem votum, quod antecedenter expresserat, renovavit, accommodandi hujusmodi negotij per meam interpositionem; Indeq est, quod satis mirari non possum, quamobrem D: Moranski post acceptam a me Informationem, qualiter Excellentia Vestra debuerat committere Rndmo Domino Auditori suo expeditionem Conferentiae cum illo, et post injunctam sibi a me hanc provinciam, ut incunctanter post meum Varsavia discessum adiisset praefatum Rndmum Dominum Auditorem, hucusq eadem Commissa non effectuavit. Scribo itaq per hanc Cursoriam super praemissis ad Ipsum, ac me solidae gratiae continuoq favori Excellentiae Vestrae recommendans, maneo perenni et vero cultu

Copia Listu JmciPana Kanclerza
Wo Koron do JmPana Moranskiego z
Kapituły d. 24 9bris 1723.

Wydziwić się nie mogę, że iuż to trzeci tydzień, iakom wyiechał z Warszawy, y iakom zalecił WmćPanu Negotium incidentis między JxiędzemNuncyuszem a Xięciem Jmcią Biskupem Krakowskim y obligowałem, abyś był Wmć Pan indilate do Jxiędza Auditora dla potrzebney w tym Interessie konferencyi; dotąd tego nie uczynił, a nim mi relacyi pożądaney przysłał według słowa

swego, et pro exigentia tak znacznego Interessu.
a przecięż iż kiedy Jmxiądz Nuncyusz y Xiążę Jmć Bi:
skup Krakowski akceptowali officia interpositio-
nis meae, y Ja do tego zaraz Jemu WmmPana, Sam
wyieżdzaiący z Warszawy należało ten krok sine
mora uczynić, aby to incidens mogło iakonay prę:
dzey bydź uspokoione, a zatym co do tego czasu nie
stało się, żebyś WmPan uczynił, y mnie o wszystkim
informował tym listem conveniendo, y spodzie:
waiąc się słuszności ab autoritate Jego, Zosta:
wam SS.

Copia Listu JmPana Kanclerza W. Koron. do Miasta Poznania. z Kupiska d. 27 9bris 1723.

Niegodzi się mieć tey opaczney Opinyi, żeby Sąd
JKrMci P. M. Mtº miał cokolwiek przeciwko
Osobom Nobilium et Spectabilium Dnationum
Vestrarum, za niesłusznym iedney Strony udaniem
decernere, bo dawszy utrique parti ucho, to tylko,
co ex allegatis et edoctis sama Sprawiedliwość
evincit według swoiey obligacyi y Słuszności pro-
nunciat. A zatym żeby intermissa observantia
Judicatorum mogła bydź ad orbitam przyprowa:
dzona, iako mnie adverterat, tak Nobilibus et
Spectabilibus Dnationibus Vestris o to się usilnie
starać nie o relaxacyą przez wszystkie racye in-
cumbit. W iakich zaś Sprawach godzi się grava:
tis appellować, y iaki processum appellacyi dawno
to Prawo opisało, ani może praetendi rozgarda przez
to magistratu, kiedy kto czuiący się bydź in prima
Instantia gravatum, szuka według processu pra:
wnego in Supremo Judicio pożądaney Sprawiedli:
wości. To na list Nobilium et Spectabilium Dnati:
onum Vestrarum w wszelkiey rzetelności namieni:
wszy, moią ad usus et commoda Jch przyjaźnią oświad:
czę deklaruię. SS.

Copia Listu JmciPana Kanclerza Wo Koron do JmciXiędza Kardynała Salerna. z Kurpisk d 29 9bris 1783.

Persuasum me reddit fiducia innixa compertæ bonitati et æquanimitati Eminentiæ Vestræ, fore, ut me habeat excusatum, quod in respondendo ad literas Ejus sub d 23 Mensis 8bris datas usus sim aliena manu, et alio, non hactenus usitato in Nostra Correspondentia stylo: dolor enim cum vertigine Capitis a duobus circiter mensibus interpellatim me infestans non permittit mihi eam applicationem in exhibendo officij mei debito, ad quam mens obligatam se esse testatur. Infinitas ago gratias Eminentiæ Vestræ pro ea reminiscentia, qua prosequi me dignata est in suo ad Urbem reditu, qui ut felix faustusq sit sincera vota imo de pectore fundo, et vicissim eam Consolationem, quam mihi ex neonata feliciter Filia, salvaq per Dei Gratiam matre nuperrime attulit Deus in extensionem teneritudinis veteris affectûs, ac observantiæ, Excellentiæ Vestræ communicare non intermitto. Missam mihi ex Saxonia Effigiem Annunciatæ Beatmæ Virginis Mariæ in pignus gratiarum Eminentiæ Vestræ apud me conservabo cum incessanti recognitione perennis gratitudinis. Diploma Comitatus Illmi Domini Comitis Agosti comparati jam omnibus requisitis Sigillo Regni communitum præstolatur in Cancellaria mea certam ac securam occasionem consignationis suæ ad manus Eminentiæ Vestræ. Cui auspicatissima omnigena prosperitatis incrementa adimminentem recursum Sacri Natalis Dñi ac Novi Anni animitus apprecando, et meam ad usus et mandata Ejus indefessam promptitudinem offerendo, maneo

Eminentiæ Vestræ

+

Copia Listu JmćPana Woiewody Kijowskiego do JmćPana Sekretarza Dembowskiego. d. 31 Octobris 1723.

Do wyrażoney przez JmćPana Łowczego Stolnie. go prozby moiey in materia konkurrencyi do Łaski JKrMći P. M. Mćgo Syna mego o Strażnikostwo Koronne, nie przydaię nic więcey, tylko aby iż efficax u Pana promotio WmćPana nanotowanie y przypominanie. Interea donoszę, że Creditores Concurrentes ad Bona Stanislai, urgentissime agunt o przyspieszenie Sprawy, przesztoroczny tybunałem iest dany na Condescencyą, która Condescensya tylko ob unius Contumaciam nie doszła, y per remissionem Officiorum ad Judicium wrócić się, inwolwowawszy tegoż rzeczonego Contumacem iednego ex Possessoribus w osmdziesiąt Kondemnat. Regestra wpisami tey Sprawy wszystkie pozawalali, nie idzie Jey; y od ostatniego Seymu nie mamy w tym regulam Legis sobie praescriptam, przez iednego recessu, co prawem bydź nie może. Piszę w tym Interessie do JaśPana Fleminga Feltmarszałka WmćPana, który inter Possessores tamże ma niektóre swoie Dzierżawy, y ten list praesentibus annecto proszę uniżenie WmćPana, aby tak od Króla Jmći iako też y od JmćiWmćPana praemissis rationibus meis była wynaleziona medela, któréy my u siebie znaleźć nie możemy, ile gorzkie y codzienne prawie Jchm. PP. Deputatow Wielkopolskich cierpiące Jnstancye, praecaveo sobie, ne arguar in peccato, albo iżeli mi przyidzie, gdzie odiachać na czas, a ex cursu Regestrow przypadnie, quis inculpabiliter! Wyglądam tedy y w tym rezoluycyi, y pomyslney day Boże compassioni Serca Pańskiego nad Bratem moim y dla Syna łaskawey deklaracyi, wiadomości. etc.

Respons tegoz JmćPana Sekretarza do tegoz JmćPana Woiewody. d. 17 9bris 1723.

Jakom przeszłą pocztą namienił JeoWmćPanu y Dobrodziejowi, tak według rozkazu Jego, nie omieszkałem sobeyquenter donieść tego wszystkiego Panu. Co mi WmćPan dobrodzieł wyraził w liście swoim ratione Concursus Creditorum ad Bona Leszczyniana, y in Responsum chciał Sam Krol Jmć pisać do WmćPana, iako list Jego posyłam in adiuncto, mnie zas kazano zebrać compendiose wszelkie repreżentacye, ktore JKmći czynione około tychże Dobr Leszczynskich y które przy liście Panskim są przyłożone pro Informatione WmćPana y Dobrodzieja, a tak wypełniwszy in praemissis rozkaz Jego, dalszym wszelkiey ochoty incumbere nie omieszkam etc.

Copia Listu JKmci do JmćPana Wdy Kijowskiego Marszałka Trybunału Koron: d. 15 9bris 1723. z Drezna

Wielmożny Uprzeymie Nam mity. Uczyniona Nam iest relacya tych wszystkich Instancyi które Creditores do Dobr Leszczynskich Concurrentes Uprzeymosci Waszey y całemu Trybunałowi per continuas czyniły impressiones, o ktore Uprzeymość Wasza do Nas Nam życzliwe dates, w czym fideles Jego recursûs wdzięczni zostaiemy. Jako zas pomienione Instancye y ich Impressye daleki od Sposobu prawdziwey Intencyi, y postanowienia Rzeczpltey około tychże Dobr znayduiemy, tak aby Speciosis interpretationibus (: lubo na samym wolnym Executioni Legum, non interpretationes locus datur :) nie wuyiadały in convulsionem novelle, umyśliliśmy wyraznie convenire w tym Uprzeymości Waszey, a przez niego Cale Subsellium Tribunalitium, oraz rozkazaliśmy Kancellaryi Naszey pokoiowey zebrać per Compendium wszelkie reprezen.

saycie, ktore nam w tey mierze roznymi czasy remonstrowano, y ktore tez WPrzeymości Waszey adiungimus, aby mu constare mogło, na iakim fundamencie staranie mamy, y mieć powinnismy utrzymania postanowienia przerzeczonego Rzeczypospolitey, nie wątpiąc bynaymniey, że WPrzeymość Wasza cum integro Subsellio Tribunalitio przy układem naszym integritatem onegoż przestrzegać y zachowywać będzie omni studio. Co gdy pilnie y gnuito zelo pro legibus WPrzeymości Waszey zalecamy, Dobrego onemuż od Pana Boga życzemy Zdrowia. &.

Reprezentacye uczynione JKMci roznymi czasy około Dobr Leszczynskich.

1. Wiadomo naprzod, iż gdy Rzplita decreverat na Seymie Confiscationem Dobr Leszczynskich, destinaverat się, zaraz oddać wszelkie JKMci tanquam in sequestrum, do uczynienia dalszey suo loco et tempore dyspozycyi, tak też podobno y do oddania zupełnego, sed exigentibus Reipublicae emolumentis. Y ta była naypierwsza Intencya JKMci wespoł z całą Rzplitą.
2. Potym gdy Confiskacya nastąpiła, powstał zaraz et concursus Creditorum, tak tych ktorzy dawniey swe długi mieli, gdy ieszcze Stanisław był Woiewodą Poznanskim, iako y tych, ktorzy mu ex post pieniądze pożyczali na poparcie partiey Szwedzkiey, przy ktorey na on czas zostawał.
3. Dla uczynienia distinkcyi między tymi Creditorami, oraz y dla obrządu około tychże Dobr, zdało się Rzplitey na Seymie Pacificationis anni eiusdem, aby pretensye ich examinowane były per Com-

missionem

missionem ex Comissyi designandam. I dla tego woly y
Intencyi w tym swoiey wyrazila przez to Constytucyi
swoich Artykuł, ktorema był sub data. Recess Folio 70.

4. Przez ten Recess pases kazdemu, iz Rzplta usur-
pat sobie, iako powinna, Supremum Jus et dispositionem
super praedicta Bona, daley iako Jey się podobać będzie
swego czasu y mieysca, y że dopuścić na owczas nie
chciała, aby Creditores (: ktorzy dividuntur in duas
Classes :) rozrywali pro Lubitu in partes, mocniey
szy uganiaiąc przed Stabitymi, bądz prawem lub Le-
cum, co nie tylko dziwiłoby w sprawiedliwości y postanowie-
niu Rzpltey uczyniłoby, ale też pogrążyłoby te Do-
bra pomienione in abyssum ciężarow y processow,
z ktorych trudno wywichłalby się mogły. A tak Ja-
tencya Rzpltey była y iest, obrządź w tym uczynić
per Commissionem z Seymu designandam.

5to Lubo Rzeczypospolitey tey konstytucyi, ktora opie-
wa o Dobrach Leszczynskich, dała tytuł Recessu
do przyszłego Seymu, inferri iednak nie może
aby przez to Stabilito prawo, moc y powagę swoię
ktorę ma w dysponowaniu niemi, iako się wyżey
rzekło, ale dla tego że nie mogły na ow czas de-
terminować Commissarzow, ktorych zażyć do tego
chciała, Recessem tym do przyszłego Seymu, na-
znaczenie Commissarzow in quaestione, sobie rezerwo-
wała.

6. Więc Krol Jmć będąc głową nierozdzielną Rzpltey
czy nie powinien że utrzymywać ordynacyi y posta-
nowienia teyże Rzeczypospolitey? Czy mógłby by
dopuścić, aby bez Consensu Seymowego (: do ktorego
to Seymu naznaczenie Commissarzow iest expres-
se rezerwowane per Recessum :) Kredytorowie
mogli rozbierać y rozrywać Corpus teraźnieysze
Dobr Leszczynskich, ktore w opiekę Krolewską
są oddane do dalszey dyspozycyi; a nadto że

potym Rzplta czyni będzie dyspozycyę, gdy do-
bra póydą w podział in infinitum? bo pasuie novissi-
me ex calculo, że gdyby wszystkie pretensye Kredyto-
row miały być pro libitu przypuszczone, zniknęłyby
prawie przed nimi Dobra.

7. Cozby rzekła droga Strona, y ci ktorzy prawo mieć
chcą in viridi zachowane, gdyby Krol Jmć in praeju-
dicium obrzędu y Intencyi Rzpltey miał się per-
mittere ad praetensas Creditorow usurpationes? al-
bo czegoby nie rzeczono na Trybunał, gdyby sobie
usurparet potestatem judicandi atq[ue] decidendi ta-
kową Sprawę, ktorą sobie Rzplta per expres-
sam reservavit in Recessu, gdzie dotyczą: Sisten-
do ulterioris processus cursum, suspendendo omnem
executionem judicatorum, remittendo ad Commissi-
onem etiam processuato. Trybunały zamał De-
kretow swoich entra Tribunal nie dopuszczaią, y su-
rowie, a nawet y Seymom samym poprawiać ich ma-
ią za przykrości. A to co sobie Rzplta reservavit
articulo separato, czy może być ad solam specio-
sam interpretationem złamane albo odmienione.

8. Dla tych y tym podobnych racyi y reprezentacyi
za wyrażoną JKMci wolą y rozkazem ustawicznie
z Kancellaryi Jego wychodzą Expedycye, aby tak
Trybunały iako y Inne Jurysdykcye nie dały się uwo-
dzić instancyami, remonstracyami, sub interpo-
lacyami, Kredytorow in Convulsionem huiusce Le-
gis novellae.

9. Jako zaś nieodmienna Rzpltey Intencya iest do-
tąd do naznaczenia Commissarzow na Seymie, tak
expedit conferre Conatus et Consilia, iakoby przy
szczęśliwey Seymu konkluzyi Commissya była nazna-
czona, do ktorey sama necessitas et aequitas odsyła
Kredytorow, aby na niey wraz oyczyznem, anie partitim

+

per pedem iedni drugich długow y pretensyi swoich odnieśli pomiarkowanie, ileż że liquet, iż część niemała obywatelow Wielkopolskich iest do nich interessowana, a tak gdyby iedni tylko satisfakcyę odnieśli, reliqui zaśby się nie przestali na tych, ktorzy Recess złamawszy, partitis processibus furtki otworzyli.

10. Co się tycze Nomenclatury Recessu, o ktorym Interpretacyę Kredytorow nioşę, że nie iest de numero, nec de rigore Constitutionum. Dawszy pokoy Innym Recessom, ktore cytuią, a Lege distingui nie mogą; Ten in quaestione, maiąc fundament z przeszłych Seymow, z Rad Walnych, y z Confederacyi, w ktorych Confiskacya Dobr Leszczynskich stanęła, nie może censeri, tylko tanquam Continuatio et appendix anteriorum Constitutionum, tak iż trudno inficiari; aby teraz za Constytucyę y postanowienie uznany bydź nie miał.

Jeżeli Rzeczpospolita nie miała intencyi aby ten Recess miał iść za Constytucyę, dlaczegoż mogła tamować nim processum Juris et Executionem Judicatorum: <u>Remittendo processuatos ad Commissionem sistendo ulterioris processus cursum, suspendendo omnem Executionem Judicatorum</u>: Słowa są wyraźnie w Recessie, ktore sobie zawieraią omnem vim et rigorem Legis temporalis, ktora poty zachowana inviolabiliter bydź powinna, poki się dalsza Rzeczypospolitey nie nastąpi dyspozycya.

W tymże samym Recessie, niżey są położone fundacye, Krasnostawska, Stanisławowska, Krzemieniecka, Makowiecka, Węgrowska etc. Item prolongacya respektem Elekcyi Urzędnikow Ziemskich, żeby cum praejudicio et in absentia Nobilitatis obierani nie byli, y inne obrzędy, czy dla tegoż są położone, żeby nie były zachowane, nec censeantur pro Lege?

Gdyby Recessa, których w każdych prawie Constytucyach znayduie się niemało, vim Legis mieć nie miały, ev cóżby się obróciło tak wiele Przywileiow, fundacyi, nobilitacyi, gratifikacyi, y Inne actus Juris et Justitiæ.

Wszakże samych Constytucyach Anni 1717 znayduie się więcey innych Recessow, a czyż wszystkie pro nullis censeri maią! czy powinnyż obesse miasto pomocy concludat każdy, kto in authoritate Reipublicæ tentamen zakłada.

Biorąc ab exemplo, widziemy iako w Ordynacyi Ostrorogskiey Recess iest tey mocy, że wspomniona Ordynacya cale subjicit dispositioni et decisioni Rzeczplitey, a nie Grodom, ani Trybunałom, a jeszcze mniey Nuncyatorom, iako Kawalerowie Maltanscy zdadzą się praetendować vigore Legati pij et Spiritualis f. tym bardziey recessus o Dobrach Leszczynskich, zawieraiące w sobie claram około nich Reipublicae dispositionem, obliguie wszelkie Jurydiki, Dicasteria, et magistratus do tey attencyi y obserwy, ktora debetur Legi positivæ.

Copia Literarum Regis in Prussia ad Serenissimum Regem Poloniæ. Berolini die 20 9bris 1723.

P. T.

Non excidisse animo Majestati Vestræ, confidimus, delatas a Nobis super impedita hucusq a Civitate Elbingensi Salis Hallensis transportatione, ad Majestatem Vestram repetitas subinde querelas.

Eo Nomine nunc quoq Majestatem Vestram iterato compellare necessarium duximus, hoc impensissime commendantes, et Majestatem Vestram rogantes ut pro amicitia et propensa voluntate, quam ab Ea Nobis pollicemur, curare velit, ut in proximo, quod imminet Senatus Consilio, causa hæc peragatur, Nobisq Jus liberæ

Navigationes, et transitus per Elbingam, secundum leges Pactorum haud dubie competens, ultra denegetur.

Simul bonâ cum Majestatis Vestrae voluntate huic apponimus exemplum deductionis, quam pro causa Nostra tuenda, typis vulgari e re esse visum fuit. In ea Jus fasque causâ adeo luculenter sunt demonstrata, et quaecunq Responso nuper Secretario Nostro Hoffmanno Varsaviae commoranti, sub dato 4. Octobris proxime elapsi tradito, continentur objectiones, eâ evidentia refelluntur, ut quisquis argumenta ab utraq parte prolata animo haud praeoccupato trutinaverit, pro Nobis utiq pronuntiaturum extra omne dubium habeamus.

Equidem de amicitia et benevolentia Mtis Vestrae persuasissimum habemus, fore ut hoc negotium, in quo praeter omne fas, et contra expressum Pactorum tenorem, summis molestiis et prope manifesta Juris denegatione afficimur, favore sui destitui non patiatur, quin potius omnimodo curatura sit, ut justis querelis Nostris à Senatus Consilio proxime habendo conveniens remedium admoveatur, earumq materiae non sine aperta injuria hactenus continuata tandem aboleatur. De caetero Mti Vestrae &c. Datt ut supra.

Copia Literarum Ejusd Regis in Borussia ad Sermum Regem Poloniae. Beroline d 20 9bris 1723.

P: T:

Non latet Mtem Vestram quod a longo iam tempore foverimus desiderium, ut quae de limitibus Poloniam inter et Prussiam intercedunt litigia, quaeq cum gravi Subditorum utrimque molestia hactenus viguere, et compluribus tragicis casibus occasionem praebuere, per certos ab utraq parte, iuxta dispositionem pactorum, constitutos Commissarios

non in Prussiae tantum finibus, sed etiam Pomeranicis, Lavenburgicis, et Neomarchicis, posteriorem cognitionem tandem dirimantur.

Quandoquidem igitur nobis innotuit, Mtem Vram propediem abitum in Poloniam parare, de rebus ad Rempublicam pertinentibus, cum Senatoribus Regni deliberaturam, ea opportunitate admoniti Mtem Vestram fraterne et amice denuo rogamus, velit in proximo Senatus Consilio rem eo dirigere, ut Ejus Authoritate, pro componendis omnibus illis de finibus et limitibus controversijs, et quidem ut negotium, tanto celerius conficiatur pro singulis supra designatis quatuor Provincijs seorsim, certae personae, et tales, quibus concordiae et animorum conjunctionis inter Mtem Vestram et Nos servandae Studium cordi sit, ex parte Reipblicae Poloniae designentur, Eisq Negotium detur, cunctas illas lites ex aequo et bono componendi et abolendi. Nos vicissim non deerimus pariter cordatos, nec nisi adjusti et aequi rationem respicientes homines huic Negotio admovere, omneq Studium et facilitatem, quae alias a bono, Fidoq Vicino et perpetuo Foederato Mtem Vram et Rempublicam expectare par est, adferre, quo totum Negotium ad felicem exitum Deducatur. De caetero Mti Vestrae prosperam valetudinem et ad omne votum feliciter fluentem fortunam, toto corde apprecamur. Datum ut supra

Copia literarum Ejusdem Regis in Prussia ad Sermum Regem Poloniae. Berolini die 23 9bris 1723.

P. T.

Redditae suo tempore Nobis sunt Mtis Vestrae 26 Aug: a. c. ad Nos datae literae, dissidia inter Vicum Nostrum Garnsedorff, et Capitaneatum Rogenhausen, ob novem, et quod excurrit, agros majores, oborta

spectantes, in quibus, cum Mtti Vestrae visum fuerit, usq ad Ejusd in Poloniam adventum, animi sui, super hac re declarationem differre; Jam vero innotuerit, Mtem Vestram eo propediem iter suscepturam esse, facies nobis Mtas Vestra rem vehementer gratam, si annuere voluerit, ut Istae contentiones in Loco Ipso, ubi natae, a Commissarijs ab utraq parte nominandis, accurate examinentur, sequestrum autem praedictorum agrorum tamdiu continuetur, donec hanc litem, amicabili modo in totum componendi, grata sese obtulerit occasio.

Equidem Mense Junio proxime elapso exposita sunt Administratori Roggenhausiano Gruszczynski a Chiliarcha Nostro et Capitaneo Marienwerdensi, Grolbenio, argumenta hac in re pro Nobis militantia, et solidis suis innixa fundamentis; Ille interimq postea ab eo esse, num quid a Mte Vestra super hoc Negotio accepisset mandati? sed semper ille omnem defectum Instructionis causatus est et jussorum. Quod superest, Majestati Vestrae fausta quaevis et felicia toto corde apprecamur. Dabantur ut supra.

Copia Listu Miasta Lwowa do JmPana Kanclerza Wgo Koron:

ze Lwowa d. 1. Xbris 1723

Jak skoro za powrotem Panow ablegatow naszych z Warszawy powzielismy Niewczną Informacyą de Successu Sprawy między Miastem Naszym a Panem Doktorem Kupinskim w Sądach JKMci Pana naszego Miłosciwego determinowaney, tak zaraz inter primas curas poczytalismy z całym miastem Naszym, do Stop Panskich JWielmożney naszego Wielce Miłosciwego Pana y Dobrodzieia upadszy, gratum beneficiorum animum contestari. Dziękuiemy tedy collectis populorum votis JWiel:

Naszemu Wielce Miłosciwemu Panu y Dobrodzieiowi Zeo wielkiemi a prawie cum dispendio Panskiego Zdrowia Swego podiętemi pracami, nieuymowo na applikaiyę, studio indefesso, tak trudną, et medita: w partes dolo od wielu Lat zawiklaną Sprawę lance justitiae determinowal. Ked Ubogi Miasta tego ad pedrepstum Dobr Jego patrimonium przywroci, y od tak niesłusznych Adwersaryi presensyi Łaską Panską, y swiatłe Sprawiedliwosciq ciotawimą oswobodzic raczył. Za co miasto całe przy nieustanney Wielkiemu Imieniowi JW. WW. Mći Pana y Dobrodzieia obligaiyi, za pożądane zdrowie, y szczęsliwe Panskie Sukcessa, perenniter votis Superos nuncupabit. Kossuiąc się zas do woli JW. WW. Mći Pana y Dobrodzieia, y Expensom miasta zabiegaiąc, radzibysmy Exekucyę Dekretu spokoyne sine ulteriori litigio zakonczyli, ad quem effectum podalismy do Cancellaryi cztech Jchmsciow Commissarzow nulli parti faventes. Supplikuiemy tedy JW. WW. Mći Pana y Dobrodzieiowi; aby y Strona przeciwna, iako ta, ktora przez Dekret JKMci Pana mi od swoich presensyi od sądzona, y do Exekucyi nie przyprowadzi nie maiąca, na tychże Jchmsciach Commissarzach od miasta nominowanych przestała: obawiamy się bowiem, aby Strona przeciwna, ea quae pacis sunt, nunquam amplectens, z Collizyi Jchmsciow Commissarzow, iakychkolwiek kontrowersyę wrosciwszy, Dekretu JKMci y Exekucyę Jego przez nowe do prawa wyciąganie eludere, a Miasta w nowy Koszty wprowadzic nie chciała. Mamy y dawne praejudicata, że Exekucye Dekretow Panskich inter Cives przy iednym, albo ad summum przy dwoch Commissarzach czynione bywały. Jn puncto zas Natrones armend. Leopoliem. na odiezdzie z Warszawy

intercessit Consensus JW: W: W: mćt: Pana y Dobrodzieia, ażeby deklarowana była w Dekrecie clausula: salvis tamen Juribus Civitatis, co praeti catur y w innych Instrumentach z Cancellaryi JW^{o} Krolewskiey wychodzących, a gdy Pisarz Dekretowy do dalszey deklaracyi JW: mćt: Pana y Dobrodzieia referowal się, renovamus tedy hac in re pokorną Supplikę przez Ablegatow Naszych przełożoną o których Łaski y protekcyi swiadczenie, gdy y teraz z ubogim miastem Jasnie Wiel: Wa: W: mitosciwemu Panu y Dobrodzieiowi Supplikuiemy, przy naynizszym nigdy nieustanney obligacyi swoiey swiadczeniu Zostaiemy. etc.

Responsum Jemust: Miastu ad praecedentes literas. z Kupisk die 22 xbris 1723.

Jako zawsze Sąd JW^{o} Krolewskiey P. M. M. w Sprawach Miast Koronnych zwykł się ad Jura et Privilegia particularia onych konformować, et secundum praescriptum eorum Dekreta ferować, tak y Miastu Lwowu w Prawach Jego przez Induckcyą Nacyi Ormianskiey do Sprawy mieyskiey niedawno osądzoney uczynioną, bynaymniey praejudicare non intendit, y iezeliby contra eadem Jura ta Interwencya pugnare miała, y dowodnie się to pokazało, tedy recursus do tegoż Sądu JWKmci Miastu nie będzie zabroniony. Co wyraziwszy zostawam. etc.

Copia Listu JW^{o} Krolewskiey do JmPana Woiewody Kijowskiego Marszałka Trybunatu Koronnego w Drezne die 2 xbris 1723.

Wielmożny Uprzeymie nam miły. Pisalismy nie dawno in Junio do Uprzeymosci Waszey z okazyi Condescencyi do Dobr Leszczynskich naznaczoney praecavendo, ne quid praejudicij lex novella pariatur, powtarzamy znowu tę przestrogę ex Specula

przezorności Waszey Krolewskiey, maiąc wiadomość
iako oto Sami Creditores rożnymi w Trybunale Im.
pressyami y naciskiem na powtorną wzięli Condescen.
syę ~~tą~~ y nay bardziey interpretuią, iakoby Recess
pro Lege praescripta mianym bydź nie powinien? Poiąć
nie możemy na iakim fundamencie tę swoią wspar.
li Mayą! ale Wspaniałości Waszey dobrze wiadomo,
iaka była Stanow Rzeczypospolitey Intencya w przysądzeniu
Dobr pomienionych: To iest, że gdy Confisca.
tionem onych decreverant, constituerant zaraz od.
dać ie do rąk Naszych tanquam in sequestrum
do uczynienia dalszey z nimi dyspozycyi suo loco
et tempore, lub też do oddania ich exigentibus Rei:
publicae Emolumentis. Po tym gdy się concursus Cre.
ditorum oderwał, między ktorymi koniecznie należa.
ło cognoscere, tak dla uznania liquidi Ipsorum
Juris, iako też y pomiarkowania wraz wszytkich
et non partitim; Zdało się Nam ex assensu Stanow
Rzeczypospolitey naznaczyć na to z Seymu Commissarzow
cum plena Authoritate, y tym końcem w Con.
stytucyach Seymu pacificationis Anni 1717 osobli.
wym Artykułem Titulo Recess fol 79 naznaczenie
takowych Commissarzow określone y zachowane
beneplaciti Reipublicae. Ten tedy Recess iezeli
pro lege (: iako Creditores mieć chcą :) censeri nie
ma; a iakoż nim Seym mogł sistere dalszego
processu cursum, suspendere Executionem Judi:
catorum remittere etiam processu ad Commis.
sionem Seymu designandam etc Słowa są wyraźne,
w Recessie, ktore że vim et robur legis temporalis
(: pokąd Nam y Rzeczypospolitey nie zda się inney uczynić
dyspozycyi :) w sobie zawieraią, nikt inficiari nie
może. Insuper wszytkie samych konstytucyach
(: nie wspominaiąc dawnieyszych :) iest tak wiele
innych Recessow, a nawet w tymże samym Artykule

folio 79 zawieraią się inney postanowienia ku Dobremu porządkowi uczynione fundacye, przestrogi o Seymikach, y Elekcyach Urzędnikow Ziemskich. Tey wszystkiey tekstem interpretatione za prawo y postanowienie sepczari nie powinno. donosiemy tedy to penitus Uprzeymosci Waszey, ne quid a Nobis desideretur ad manutentionem Constytucyi Rzeplitey, ktorey gtową nierozdzielną bydz się znamy. A zas Uprzeymosc Waszą iako Senatora tameczynego obowiązuiemy, abys ex Statione sua takowe y tym podobne praejudicia powagą y kredytem swoim odewracał, oraz novellas Seymu Sanctificationis infringere nie dopuszczał. Co gdy Senatorskiey attencyi Uprzeymosci Waszey zalecamy. Dobrego od Pana Boga Uprzeymosci Waszey życzemy Zdrowia. &c.

Copia Listu JKMci do Trybunatu Koron., sub datt ut supra

Urodzeni Uprzeymie y Wierne Nam mili. Dochodzi Nas wiadomosc, iz Creditores do dobr Leszczynskich concurrentes, non attenta novella Constitutione, przez ktorą |: titulo Recess fol. 79 :| ad Commissionem z Seymu designandam są odestani, nowy w Trybunale otrzymali kondescensyę, tą nay bardziey interpretacyą |: iako relatum mamy :| ze Recess pro lege praescripta censeri nie powinien. Boiąc nie możemy na iakim fundamencie tę swoią wsparli ellacyę, gdyż negari nie może iz iako Supremum Jus in praesatia Bona, tak et dispositio onych zupełnie competit Reipublicae, yze Recess, ktory teyze dyspozycyi zawiera obręb w naznaczeniu Commissyi, iest wyraźnym iey postanowieniem, ktoremu refragari pro libitu nie godzi się, bo gdyby ta Constytucya Recessowa vigorem legis miec nie miała, a iakoz by mogł się nią tamowac dalszego processu cursus

suspendi Executio Judicatorum, remitti etiam pro-
cessuati ad Commissionem designandam &c. Ktore są
wyrażone Rescripcie, ktore ze omnem vim et robur Legis
temporalis, pokąd Nam y Rzptey zdaniey nie będ-
dzie inney około niey uczynić dyspozycji: ieo dobrze za-
wierają, nikt infitiari nie może. Wyjmże samymże ar-
tykule zawierają się, y inne Rzptey dyspozycye
ku Dobremu porządkowi uczynione, fundacye, prze-
strogi, o Seymikach, y Urzędach Urzędnikow Ziem-
skich &c. czy wszystko to eadem interpretatione
za prawo y postanowienie reputari nie powinno.
Przy wszystkim praemissis omnibus non attentis zna-
leźli przerzuceni Kredytorowie drogę, przez ktorą
gdy officium Castrense W. W. w Osobach Uprzeym
y Wiern. W. W. iest naznaczone, zarzecz potrzebną
osądziliśmy, praeveniże onychże niniejszą prze-
strogą Naszą, aby u nas nihil desideretur, co na-
leży ad viridem Legum manutentionem, a zaś U-
przeymości y Wierności Waszé, abyście penitius
przeyrzeli, cui Negotio manum apponere mają.
Tego usilnie żądaiąc po Uprzeym. y Wiernościach
Waszych, abyście partes tanto studiose novellas
Seymu pacificationis, nie tylko naruszać strze-
gli się, ale owszem ad manutensionem et obser-
vantiam onychże concurrere nie omieszkali. Co
gdy z przezorności Naszey Krolewskiey Uprzeym.
y Wiern. W. W. zalecamy, Dobrego onymże od Pa-
na Boga życzemy zdrowia. Dan w Drezdnie &c.

Copia Rescripti S. R. Mttis ad
Civitatem Gedanensem. Dresdae
d. 15 Xbris 1723.

Nobilibus et Spectabilibus Praeconsulibus, et Con-
sulibus, totiq Magistratui Civitatis Nostrae Gedanens.
fideliter Nobis dilectis, gratiam Nostram Regiam
nobiles et Spectabiles fideliter nobis dilecti. Intel-
leximus ex Relatione certorum Consiliariorum Nostro-
rum

rum, quod esi militia in Civitate nostra Gedanensi Conscriptionem, liberorumq hominum extradictionem Rescripto nostro Varsavia d. 28 mensis Junij Anno Dni 1720 ad Fidelitates Vestras dato severe prohibuerimus, reperiantur, nihilominus tales, qui alio sub praetextu ultro se militia externa addicere varios characteres et servitoratus, protectionesq externas assumere et a Nostra Jurisdictione et Subditatu subtrahere se audent, imo et Ipsi, needum adulti ac minorennes Civium Filij sub tutela constituti, ut vitam dissolutiorem agere possint Externarum potestatum tuitionem, Annorum Etatis ab Ipsis adjudicationemque petunt, varios titulos honorum suscipere, et externa Jurisdictioni se addicere non verentur. Quorum Eorum ausum et illicitum progressum comprimere volentes, serio mandamus Fidelitatibus Vestris, ut Eos qui se sub praetextu cujuscunq Characteris externi a Jurisdictione Nostra, et Nobilium ac Spectabilium Fidelitatum Vestrarum subducere militia externa addicere voluerit, sive sint adulti, sive minorennes Ipsos nullis praerogativis, quae alteroquin Characteri Isti annexa praetenderentur, in Civitate nostra Gedanensi frui permittant, et Bona sive Jure Proprietatis ad Eosdem jam pertinentia, sive per haereditatem quamcunq aut ex testamento post discessum Eorum ad eosdem devoluta nullatenus ijsdem extradant, quin potius condignis Eos poenis afficiant, parentibus aut Cognatis Eorum facultatem Eosdem exhaereditandi concedant, omniaq et singula contra Eos rigerose exequantur, quae tam Jure communi quam Legibus Statuarijs Civitatis nostrae Gedanensis, contra inobedientiam, et protervam Juventutem sunt constituta sub gravi indignatione Nra et severissimis poenis in violatores mandatorum Nostrorum Legibus publicis sancitis Fisco Nro, toties quoties mandato huic Nro contravenerint, succumbendis et applicandis. Datum Dresdae ut supra.

Copia literarum Ill.mi et Excell.mi Dni Supremi Cancellarij ad Rndmum Accorambeni in Kupiski d. 25 Xbris 1723.

Ad festivum recursum Sacri Natalis Domini vota in rem et prosperitatem meam a Perillustri et Rndma Dominatione Vestra nuncupata, excitant a me debitam gratiarum actionem, et simul reciproca vota, quod in Verbo Abbreviato, per quod facta sunt omnia, favore Perillustris et Rndmae Dominationis Vestrae diuterne comprehendi opto. Particularem quoque habeo satisfactionem ex ea applicatione, quam in assertionem Jurium Sacrae Regiae Mattis Dni mei Clem.mi Perillustris et Rndma Dominatio Vestra adhibere non intermittit, tam quoad Abbatias, quam quoad Jrcidens novissimum Reverd.mi Capituli Varmiensis. Hocque documento impensi Studij pro manutensione dictorum Jurium Majestaticorum Perillustris et Rndma Dominatio Vestra tollere et elidere poterit omnem opinionem non nullorum Regni Procerum mihi tanquam Ministro Status insinuatam, et multis anteactis Statibus demonstratam, quod dictum Capitulum bene Jura sua cum Regijs pro tempore Nominationibus sarta tecta servavit, nullumque sibi praejudicium per continuam interpretem legum praxim anterioribus seculis illatum fuisse sensit, quousque d[e]mum Nostra Extraneis Subiectis, signanter ex Italia natione in sui gremium adscitis ad res novandas Eorum Consilio ac opera impelleretur, non sine evidenti periculo, cujus consequentiam hujusmodi novitatum Machinatores perspicuam non habere advertuntur. Communicabo itaque dictis Proceribus ea omnia, quae in praemissa assertione Jurium Regalium Perillustris et Rndma Do

minatio Vestra operata est, illosq confirmare admitar, foret efficacius deserret pro iisdem Juribus, postquam in Confratrem dicti Capituli recepta fuerit. His pro teneritudine affectus insinuatis maneo etc.

Copia Literarum Illmi et Excellmi Domini Supremi Regni Cancellarij ad Dnum Baronem Pucket de 25 xbris 1729.

Ratione oppositionis factæ à Capitulo Varmiensi per Dnum Canonicum Fansoni, me refero ad ea, quæ ad Dominationem Vestram ab Aula Sacræ Regiæ Mtis Dnus Canonicus Accoramboni expedivit. Hoc tantum in summa Confidentia superaddo. quatenus Dnatio Vestra velit dextre insinuare Eminentissimo ac Rndmo Domino Cardinali Protectori; quod non à modico tempore inter Proceres in Polonia sermones formari cœperunt, acsi ea omnia, quæcunq hoc tempore contra Jura Regia Patronatus aguntur Romæ, deberent procedere ex conniventia, et ex nimia facilitate et credulitate suæ Eminentiæ. quod temporibus Antecedaneorum Eminentissimorum D: D: Protectorum, neque Monachi neq Capitulum Varmiense audebant etiam cogitare de similibus attentatis: Et quod nunc primum sub Pontificatu Sanctæ memoriæ Clementis XI potissimum hujusmodi ausus invaluerunt. Insinuatum mihi est insuper, ut omnino de Comprotectore incatur ratio. Quam insinuationem hucusq proposse meo impugnavi. Verum post hanc Scripturam per D: Fansoni typis impressam, et post tam temerarie interpositum, nil transeat, si non habuero, quid ad opponendum dictis Telantibus pro Juribus Majestatis ac Reipblicæ, vereor, ne subsequatur publicum aliquod et Personæ Eminentissimi Dni

Cardinalis Protectoris præjudicium resentimentum. Deniq minime Ipsi aliquoties exprobratum est, quod dum curavi pro modulo mereri apud S. Sedem, et apud Eminentissimum Cardinalem Protectorem particulares gratias, dum et Fratres mei in Statu Spirituali constituti eandem curam gesserunt, tunc temporis vel maxime tam Conventus Miechoviensis antecedenter, quam et modo Capitulum Varmiense adeo acriter processerunt. Propterea hæc in omni Confidentia perscribo Dnationi Vestræ, ut de illis dextere præcustodiat Eminentissimum Cardinalem Protectorem, quatenus velit obviare improsperis Consequentijs tam publicarum Regni cum Sancta Sede Differentiarum, quam etiam privatarum contra suam Eminentiam reclamationum. Ex primo autem præmissa exviscerandi cor meum, cum desiderio habendi a Sua Eminentia præsens ad suprascripta remedium. etc.

Mandatum Sacræ Regiæ Mtis de non transmittendo Sale Hallensi ad Nobilem Magistratum Civitatis Elbingensis.

Nobiles et Spectabiles Fideliter nobis dilecti: Quanta antiquissimis, ac Ipsis etiam Velaviensibus Articulo XV omne Commerciorum præjudicium expresse excludentibus pactis maxime nociva sit novitas, Sal Hallense per pontes Civitatis nræ Elbingensis ac Lacum Drausen nullum portum habentem transvehere, Eumq in finem Subditis Prussicis orientalibus omnem alterius præter Hallensis Salis usum interdicere Fidel: Vris eo minq debuit esse ignotum, quo directius eadq non solum in diminutionem Juris Depositorij Civitatis nræ Elbingem plenissime competentis, ac Navigationis in præfato Lacu Drausen, Eidem Civitati Nostræ

per Speciale Creugerorum Privilegium à Sermis Antecessoribus nostris Poloniæ Regibus, nobisque Ipsis confirmatum, et quidem privative concessâ, apertissime vergit, sed insimul infallibilem Elbingensium Commerciorum, quorum promovendorum gratiâ tamen, ne intra quinque milliaria Nova Civitas, minus nova Emporia ac fora instituantur, Creugerorum, Sermorumque Poloniæ Regum Privilegiis eidem expresse cautum est, accersit ruinam, maxime si Depositorio Salis Hallensis ibidem constituto, aliarum quoque rerum sequeretur transportatio. Quapropter cum magis Nos admiramur, quod Fidelitates Vestræ præjudiciosam hanc novitatem Nobis quidem denuntiantes, nihilominus, uti per Magnificos lateri Nostro assistentes Senatores, ac Status Ministros relatum est, Eundem Salem Hallensem per pontes Civitatis Nostræ Elbingensis, jam undecies liberrime transnavigare permiserint. Quorum Consequentiæ, quæ notabiliter per latus Civitatis Nostræ Elbingensis, totique Provinciæ Prussiæ Polonicæ propter rationem Commerciorum Maritimorum ab omni tempore non nisi Sale transmarino utenti inferunt præjudicium. Eo fine Nos Authoritate Authoritate novissimi Senatus Consilii Fidelitatibus Vestris mandamus, ne Salem Hallensem abhinc per pontes Elbingenses amplius transmittant, insuper vero ne contra Tractatum Redditæ Elbingæ, quidquam uti hactenus illegitime factum innovetur, sedulo observent, deque omnibus quamprimum Nos certiores reddant, pro Gratia Nostra Regia, secus non facture. De cetero Fidelitates Vestras bene valere jubemus. Datum Varsaviæ d. 29 Xbris 1727.

Index Expeditionum Publicarum Cancellariatus Regni in Ao 1723.

Circulares przed wyiazdem Krola Jmci	1.
Ad Cardinalem Protectorem eodem folio	
Ad Emmum Cardlem Salerno — — folio	2.
Ad Cardinalem Protectorem — eodem folio	
Rescriptum ad SS. Consiliarios, Regentes et totam Nobilitatem Ducatus Curlandiae et Semigaliae pro inducendo Conventum ad borum Ordinem spectantem eodem fol.	
Ad Regem Daniae — — — — — — fol.	3.
Do Jmci Woiewody Wilenskiego od Jm Pana Kanclerza W. Kor. — — — — — — fol.	4
Do Jmci X Biskupa Wilenskiego od tegoz Jmci fol.	5
Do Woiewodztwa Krakowskiego od Jmci Kanclerza WK eodem folio.	
Ad Ducem Curlandiae — — — — — fol.	6
Do Jmci Starosty Boronickiego — — — eodem fol.	6
Do Jmci Graffa Dohny Presesa Regencyi Pruskiey fol.	7
Do Xcia Jmci Biskupa Krakowskiego . . eodem fol.	
Do Jmci Pana Stolnika Koron. — — — fol.	8
Krotka Informacya w Interessie między Jm Panem Marszałkiem W. Kor. a Jeymością P. Stolnikową Kor. eodem fol.	
Rescriptum ad SS. Consiliarios Judices Terres Districtus Piltinen pro extraditione Subditorum altschwangen Iso de Schwerin. — — — fol.	11
Od Jmci Pana Podskarbiego W. Kor — — fol.	12.
Excerpt z Listu Jmci Pana Woiewody Chełminskiego eodem fol.	
Respons Jmci Pana Podskarbiemu W. Kor od Jm Pana Kanclerza W. Kor. — — — — fol.	13
Od Jmci Pa Woiewody Kijowskiego do Jmci Kanclerza WK fol. eodem	
Respons na tenze List — — — — fol.	14
Decretum Judicij Tribunalis Rni Petricovien inter M. Zagwoyski et Mgficos ac SS. Officiales Terrae Nurensis et alios — — — — — —	15
Od Jmci Pa Kanclerza W. K. do Jmci Pa Woiewody Mazowiec fol.	17

+ Do Imc X Prowincyała Soc: Iesu Provinciæ M.D.Litt. fol	18
Od Imc Pana Woiewody Wilensk.º H.W.W.X.Litt do JmPª Kanclerza W. Kor.	19
Kopia Wiadomości z Litwy w Kopercie przystaney. Eod. fol.	
Do Imc Pª Woiewody Wilenskiego H.W.W.X.Litt — fol.	20
Do ImPª Marszałka W. Kor. — eod. fol.	
Od ImPª Kanclerza W. Kor. na Seymik Relationis do Przyiaciół — fol	21
Od JmPªª Marszałka W. Kor. do ImPª Kanclerza W.K. fol.	22
Od Imc Pª Woiewody Wilensk. do ImPª Kanclerza W.K. fol.	23
Kopia Listu z Seymiku Gromnicznego Powiatu Słonimskiego do ImPª Hetmana W.W.X.Litt — fol.	24
Kopia Listu ImPª Hetmana na Seymik Słonimski Relationis — fol.	25
List od JK. mci do ImPª Hetmana W.W.X.Litt Woiewody Wilenskiego —	27
Copia Listu Imc Pª Kanclerza W.K. do Imc X Kozki Metropolity —	28
Copia Listu Imc Pª Kanclerza Wº Kor. do ImPª Olszanskiego Chorążego Wołhynskiego. —	29
Copia Listu ImPª Kanclerza Wº K. do Xcia Imci Nominata Warminskiego — eod. fol.	
Copia Responsu ImPª Kanclerza W.K. na List Xcia Imci Woiewody Krakowskiego —	31
List ImPª Kanclerza Wº K. do ImPª Woiewody Mazowieckiego — eod. fol.	
+ Copia Listu ImPª Sieniawskiego Kasztelana Krakowskiego H.W.Kº do Ziemie Łomzenskiey na Seymik Relationis — fol.	32
Copia Listu ImPª Ossolinskiego Podskarbiego Nadworn. Koron. do Ziemi Łomzynskiey na Seymik Relationis fol.	34
List od Xcia Imc Czartoryiskiego Kawalera Maltanskiego do Przeswietney Ziemi Łomzynskiey — fol	38
Laudum Przeswietney Ziemi Łomzenskiey na Seymiku Relationis — fol.	40

Copia Responsu od Ziemi Łomżenskiey z Seymiku Relationis do JmPana Kasztelana Krakowskiego H. W. K. fol 42.

Copia Responsu od Ziemi Łomzynskiey z Seymiku Relationis do Xcia Czartoryiskiego Kawalera Maltan. fol 43

Laudum Przeswiętney Ziemi Łomzynskiey na Seymiku Relationis — — — — — — fol 44

Copia Literarum Illmi et Excellmi Dni Supremi Regni Cancellarij ad Illmum Nuntium Apostolicum fo 46

Copia Listu JmP Kanclerza W. K. do miasta Krakowa fol 47

Copia Literarum Illmi et Excellmi Dni Supremi Regni Cancellarij ad Eminentissimum Cardinalem Coradini Prodatarium Apostolicum — — — Eod. fol.

In Causa Varmiensis Novitatis Statui Reipublicæ periculosæ informatio JmPa Kanclerzowi W. Ko do Uwagi podana — — — — fol. 49

Copia Literarum ab Eminentissimo Cardinali Protectore ad Illmum Supremum Regni Cancellarium — fol. 58

Copia Literarum ab eodem Cardinali ad Sacram Regiam Maiestatem — — — — fol 59

Copia Literarum ab Illmo et Excellmo Dno Supremo Regni Cancellario ad Eminentissimum et Rndissimum Cardinalem Albani Regni Protectorem. fol 60

Kopia Listu JmP Kanclerza W. Kor do JmPana Barona Pucheta — — — — f. 61

Copie de la lettre de S. E. Mgr le Grand Chancellier de Pologne a S. E. Mr le Graff de Lutzelbourg fol eod.

Copie de la Lettre de S. E. Mgr le Grand Chancellier de Pologne a S. E. Mg le Flemming — — — fol 62

Copia Listu JmP Denhoffa Woiewody Połockiego H. P. W. X. Litt do JmP Kanclerza W. K. — eod. fol

Copia Responsu JmP Kanclerza W. K. do JmP Hetmana P. W. X. Litt — — — — fol 63

Copie de la Lettre de Mr Rowdakowski Comissaire de Sa Mste Czarienne a S. Excell. Mgr le Grand Chancellier de Pologne — — eod. fol.

Kopia Listu JmP Kanclerza W. K do JmPana

Woiewody Lubelskiego — — — — fol.	64
Copia Listu Jeymości Pani Kanclerzyny W. K. do Xcia Jmci Biskupa Krakowskiego — — —	65
Copia Listu od JmP. Kanclerza W. K. do tegoż Xcia Jmci Biskupa Krakowskiego — —	66
Copia Listu JmP. Kanclerza W. K. do Xcia Jmci Kanclerza W. W. X. Litt — — eodem fol.	
Copia Listu JmP. Denhoffa Wdy Połockiego H. P. W. X. Litt do JmP. Kanclerza W. K. — —	67
Copia Responsu JmP. Kanclerza W. K. do tegoż JmPa Woiewody Połockiego — — — eodem fol.	
Copia Listu JmP. Kanclerza W. K. do JmPa Podskarbiego W. W. X. Litt — — —	68
Copia Listu J. Kr. Mci do JmX. Biskupa Kujawskiego	69
Copia drugiego Listu od Krola Jmci po francusku eodem fol.	
Copia Listu J. Kr. Mci do JmPa Marszałka Trybunału Koronnego pro manutentione Constitucyi o Recessie Dobr Leszczynskich. — — — fol.	70
Copia Listu Prześwietnych Woiewodztw Poznanskiego y Kaliskiego do JmPa Kanclerza W. Kor. — — fol.	71
Copia Responsu JmPa Kanclerza W. Kor. do Woiewodztw Wielkopolskich — — — fol.	73
Copia Listu JJmciow PP. Kanclerzow W. Kor. Małżonkow, do Wielebnych JJmciow Panien Wizytek Konwentu Krakowskiego. — — — eodem fol.	
Copia Listu Jmci Pana Kanclerza W. Kor. do Jeymci Panny Franciszki Szembekowney Assystentki W. W. P. P. Wizytek Konwentu Krakowskiego — fol.	74
Copia Listu JmPana Kanclerza W. Kor. do Miasta Lublina — — — — fol.	75
Copia Listu JmP. Kanclerza W. Kor do JmPa Woiewody Wilenskiego. — — eodem fol.	
Copia Listu JmP. Kanclerza W. Kor do JmPana Kasztelana Witepskiego — — — — fol.	76

Copia Listu JmP. Kanclerza W. K. do JmP. Kasztelana Nowogrodzkiego — — — fol.	77
Copia Listu JK Kr. Mosci do JeJmciow PP. Deputatow Trybunału Głownego W. X. Litt. — — eodem folio.	
Copia Listu JmP. Kanclerza W. K. do JmP. Podskarbiego W. W. X. Litt. — — — —	78
Copie de la lettre de S. E. Mgr. le Grand Chancellier de la Couronne a S. E. Mgr Grimaldi Nonce Apostolique — — —	79
Copia Listu JmP. Kanclerza W. Kor. do JmPana Wojewody Podlaskiego H. P. K. — — —	80
Z Listu JmP. Krakowskiego H. W. K. do JmPana Kanclerza W. K. — — — —	81
Copie de la lettre de S. E. Mgr le Grand Chancellier de la Couronne au Roy — — — eodem fol.	
Copia Literarum Sacræ Regiæ Majestatis ad Regem in Prussia — — — — eodem folio	
Copia Responsu JeJmci PP. Wierzycieli Konwentu Krakowskiego do JeJmciow PP. Kanclerzow W. K. fol.	82
Copia Literarum Illmi Dni Supremi Regni Cancellarij ad Illmum, et Rndissimum Nuntium Apostolicum — — — — — fol.	83
Copia Literarum Illmi et Excellentissimi Dni Supremi Regni Cancellarij ad Eminentissimum et Rndissimum Dnum Cardinalem Albani Regni Poloniæ Protectorem. — — — — fol.	85
Copia Literarum Illmi et Rndissimi Dni Nuntij Aplici ad Illmum et Excell. Dnum Supremum Regni Poloniæ Cancellarium — — — fol.	86
Copia Literarum Illmi et Rndissimi Dni Nuntij Aplici ad Illmum et Excellmum Dominum Supremum Regni Cancellarium — — fol.	90
Copia Literarum Magni Tribunalis Regni ad Illmum et Rndissimum Dominum Nuntium Apostolicum fol.	91

Responsio Illmi et Rndissimi Domini Nuntij Apostolici ad Literas Supraemi Tribunalis Regni fol. 93
Copia Literarum Illmi et Excellmi Dni Supraemi Cancellarij ad Illrmum et Rndmum Nuntium Apostolicum. — — — — — fol. 95
Copia Literarum Illmi et Excellmi Dni Supraemi Regni Cancellarij ad Illrmum Dominum Mareschalcum Tribunalis Regni Generalis eod. fol.
Excerptum in Literis Illrmi et Rndmi Domini Nominati Episcopi Culmensis Praesidentis Tribunalis Regni Generalis ad Illmum et Excellmum Dnum Supraemum Regni Cancellarium. — — — fol. 97
Excerptum ex Literis Illmi et Excellmi Domini Supraemi Regni Mareschalci ad Illrmum et Excellmum Dnum Supraemum Cancellarium fol. 98
Copia Literarum Illrmi et Excellmi Dni Supraemi Cancellarij ad Illrmum et Rndissimum Dnum Nuntium Apostolicum — — — eod. fol.
Copia Literarum Illrmi et Excellmi Dni Nuntij Apostolici ad Illrmum et Excellmum Dnum Supraemum Regni Cancellarium — — fol. 99
Copia Literarum Eminentissimi Sacrae Romanae Ecclesiae Cardinalis Salerno ad Illrmum et Excellmum Dnum Supraemum Regni Cancellarium fol. 100
Copia Literarum Responsorialium Illrmi et Excellmi Dni Supraemi Regni Cancellarij ad Eminentissimum Cardinalem Salerno — — fol. 101
Copia Literarum Responsorialium Illrmi et Excell. Dni Supraemi Regni Cancellarij ad Illrmum et Rndissimum Nuntium Apostolicum eod. fol.
Copia Literarum Illrmi et Excellentissimi Domini Supraemi Regni Cancellarij ad Illrmum et Rndissimum Dnum Nuntium Apostolicum fol. 102

Copia Literarum Responsorialium Illrmi et Rndssimi Domini Nuntij Aplici ad Illrmum et Excel. Dnum Supremum Regni Cancellarium. — fol. 104
Copia Listu Jmc Pa Potockiego Pisarza Kor. Marszałka Trybunalskiego do Jmc P. Kanclerza W. K. fol 106
Copia Listu Jeymci Pani Sieniawski Kasztelanowey Krakowskiey H. W. Korony do Jmc P. Kanclerza W. Korony. — — — eodem fol
Copia Responsu Jmc P Kanclerza W. K do Jeymci Pani Kasztelanowey Krakowskiey H. W. K. — fol. 107
Kopia Listu Jmc P Kanclerza W. K do Jmc Pa Urzednika Podlaskiego H. P. K. — — — fol. 109
Copia memorialis Domini Hoffman ablegationis Borussicæ Secretarij de non amplius impediendo transitu Salis Halici per Territorium Elbingen et Lacum Drausen — — — — eodem fol.
Copie de la Lettre de S. Ex Mgr le Grand Chancellier de la Couronne a S. Ex Mgr le Feldmarechal Fleming — — — — — fol. 121
Copie de la Lettre de S. Ex Mgr le Grand Chancellier de la Couronne a S. Ex Mgr le Grand Tresorier de Lithuanie — — — — fol 122
Copie de la Lettre de S. Ex Mgr le Grand Chancellier de la Couronne a Mr le Reyna General Maitre des Postes — — — — eodem fol.
Copie de la Lettre de S. Ex Mgr le Grand Chancellier de la Couronne a Mgr le Nonce Apostolique — f 123
Copie de la Lettre de S. Ex Mgr. le Grand Chancellier de la Couronne a Mgr le Feld marechal Fleming eodem folio.
Copie de la lettre du meme a Mr Stenhöeser fol 124
Copie de la Lettre de S. Ex Mgr le Grand Chancellier de la Couronne a S. Ex Mgr le Feltmarechal Fleming eodem folio.

Copie de la lettre de Mr. Holzbring General Maitre des postes de Pologne a S. Ex Mgr le Grand Chancellier de la Couronne — fol. 125
Copie de la Reponse de S. Ex. Mgr. le Grand Chancellier de la Couronne a Mr. le Holzbring — — fol. 126
Copie de la lettre de S. Ex. Mgr le Grand Chancellier de la Couronne a S. Ex. Mgr le Feldmarechal Fleming — — — — — eodẽ fol.
Copie de la Lettre de S. Ex Mgr. le Grand Chancellier de la Couronne a S. Ex Mgr. le Feldmarechal Fleming. — — — — — eodẽ fol.
Copie de la Lettre du meme a Sa Mste le Roy — fol. 127
Copia Literarum Serenissimi Regis ad Regem in Prussia — — — — eodẽ fol.
Copia Listu Jmtpa Woiewody Podlaskiego H. P. K. do Jmtp. Kanclerza W. Kor. — — — — fol. 128
Copia Listu Jmtpa Kanclerza W Kor do Jmtpa Starosty Stężyckiego — — — fol. 129
Copie de la Lettre de S. Ex Mgr. le Grand Chancellier de la Couronne a S. Ex Mgr le Feldmarechal Fleming — — — — fol. 130
Copie de la Lettre de S. Ex Mgr. le Feltmarechal Fleming a S. Ex Mgr le Grand Chancellier de la Couronne. — — fol 131
Copia Listu Jmtp. Pisarza Pol Kor. do Jmtp Kanclerza W. Kor. — — — — fol. 132
Copia Responsu Jmtp. Kanclerza W. Kor. temuż Jmtp Pisarzowi Pol Kor. — — — fol 133
Copie de la Lettre de S. Ex Mgr. le Grand Chancellier de la Couronne a S. Ex Mgr. le Feltmarechal Fleming. — — — eodẽ fol.
Copia Listu Jmtp Kanclerza W. Kor do Jmtp. Woiewody Pomorskiego — — fol. 134
Copie de la Lettre de S. Ex Mgr le Grand Chancellier de la Couronne a S. Ex Mgr le Nonce Apostolique fol 135.

Copie de la Lettre de S. Ex Mgr le Grand Chancellier de la Couronne a S. Ex Mgr le Feltmarechal Fleming. — fol.	136
Relacya z pewnego mieysca — — — — fol.	137
Copie de la Lettre de S. Ex Mgr le Grand Chancellier de la Couronne a S. Ex Mgr le Feltmarechal Fleming — fol	138
Copie de la Lettre de S. Ex Mgr le Grand Chancellier de la Couronne a Mgr le Feltmarechal Fleming eodem folio	
Copie de la Lettre du meme au meme — — eodem folio.	
Copia Listu Jmci Kanclerza W. K. do Jmci Pani Xieni Konwentu Lubelskiego Sakramentek — — fol.	139
Copie de la lettre de S. Ex Mgr le Grand Chancellier de la Couronne a S. Ex Mgr le Feltmarechal Fleming — fol.	141
Excerptum ex Literis Illmi et Excellmi Dni Supremi Regni Cancellarij ad Illmum et Excellmum Dominum Castellanum Cracoviensem Supremum Regni Belli Ducem — — — — — — eodem fol.	
Copia Listu do Jmci Pana Kanclerza W. K. od Jmci Pana Woiewody Lubelskiego — — — fol.	142
Copia Responsu temuz Jmci Woiewodzic Marszałkowi na ten czas Trybunału Kor. — — fol.	143
Copie de la lettre de S. Ex Mgr le Grand Chancellier de la Couronne a S. Ex Mgr le Feltmarechal Fleming — — — — — eodem fol.	
Copie de la lettre du meme au meme — — fol.	144
Propozycya Cara Jmci Xiu Jmci Kurlandskiemu przez Jmci Pana Piotra Kumm de Bestuszow uczyniona we Gdansku — — fol	145
Respons na tę Propozycyą Cara Jmci, od Xcia Jmci Kurlandskiego dany — — fol.	146
Instrukcya od Xcia Jmci Kurlandskiego Urodz według ktorey in Comisso Sibi Negotio postępować ma, będąc Ablegatem Extraordynaryinym do Dworu Nayiasnieysz. Cesarza Jmci Ruskiego. — fol.	147
Appendix niektorych Punktow do wzwyz wyrazoney Instrukcyi należących — — — — fol.	150

Copia Credentialium temuz Ablegatowi — eod. fol.	
Copia Listu Jmp. Hetmana W. Kor. do Jmp.ª Kanclerza W. Kor. — fol.	151
Copia Listu Jmt.pª Hetmana Pol. Kor. do tegoz Jmp. Kanclerza W. Kor. — fol.	152
Copia Listu Jmt.pª Woiewody Podolskiego do Jmp.ª Kanclerza W. Kor. — fol	155
Copia Listu Jmt.pª Kanclerza W. Kor. do Jmpª Sekretarza Dembowskiego — fol.	157
Copia Podscriptu Jmp.ª Sekretarza Dembowskiego do Jmpª Kanclerza W. kor. — eod. fol.	
Copie de la lettre de S. Al. Mgr le Primat a Sa Majeste le Roy. — fol	158
Copia Responsu na Podskrypt Jmp.ª Sekretarza Dembowskiego od Jmp. Kanclerza W. Kor — fol	159
Copia memorialis Dni Hoffman Ablegationis Borussicae Secretarij Sae Regiae Mtti porrecti. — fol.	160
Responsum ad hocce Dnosi Hoffman Ablegationis Borussicae Secretarij memoriale. — fol	161
Copia Listu Jº Kr. mci do Jcs mci PP Starostow, Nowodworskiego Hamersztynskiego y Witfeltskiego — fol	162
Copia Listu od Jº Kr. mci do Jmpª Starosty Uyskiego. — fol	163
Copie de la lettre de S. Ex Mgr le Grand Chancellier de la Couronne a S. Ex Mgr le Feltmarechal Heming — fol	164
La Relation dell'entretien de Mgr le Grand Chancellier de la Couronne avec M. le Prince Dolhoruki eod. fol.	
Copia Listu Jmp. Suchodolskiego Lowczego Lubelskiego do Jmpª Kanclerza W. Kor — fol	166
Copia Responsu od Jmt.pª Kanclerza W. Kor. temuz Jmp. Suchodolskiemu danego — fol.	168
Copia Listu Jmp. Woiewody Mazowieckiego do Jmp. Kanclerza W. Koron. — fol	169
Copia Responsu Jmpª Kanclerza W. kor. na tenze List — eod. folio.	

Copia Rescripti S.ae Regiae M.tis ad Consiliarios et Nobilitatem Curlandiae — — — — fol	170.
Copia Listu J. K. mci do Urodz. Posta z expedycyą do Kurlandyi wysłanego — — — fol.	171.
Copia Literarum Ill.mi et Excell.mi D.ni Supremi Regni Cancellarij ad Eminentissimum Cardinalem Protectorem — — — — fol	172
Copia Listu Jm. P.a Kanclerza W. Kor. do Jm. Pana Sekretarza Dembowskiego — — — fol	173
Copie de la Lettre de S. Ex. Mgr le Grand Chancellier de la Couronne a S. Ex. Mgr le Feltmarechal — fol	174.
Copia Listu Jm. P.a Kanclerza W. Kor. do Jm. Pana Krakowskiego — — — — fol	175
Copia Listu Jm. P.a Kanclerza W. Kor. do Jesmiow Podolskiego y Podlaskiego Woiewodow — fol	177
Relacya ze Gdanska — — — — fol	178
Copia Listu Jm. P. Kanclerza W. Kor do Jm. Pana Woiewody Potockiego H. Pol. Kor. — — eod. fol.	
Copie de la Lettre de S. Ex. Mgr le Grand Chancellier de la Couronne a S. Ex. Mgr le Felt-Marechal Fleming — — — — fol	179
Copie de la Lettre de S. Ex. Mgr le Grand Chancellier de la Couronne a S. Ex. Mgr le Feltmarechal Fleming — — — — eod. fol.	
Copie de la Lettre de S.a M.te le Roy a Mgr le Kastelan de Cracovie — — — — fol	180
Copia Listu Jm. X. Biskupa Smolinskiego do J. Kr. mci — — — — — fol	181.
Copia Responsu J. K. mci na tenze List Jm. X. Biskupa Smolinskiego — — — — eod. fol.	
Copie de la Reponse a Mgr le Nonce Apostolique a la Cour Imperiale Grimaldi — — fol.	182
Copie de la Lettre de S. Ex. Mgr le Grand Chancellier de la Couronne a S. Ex. Mgr le Feltmarechal Fleming — — — — fol	184.

Copia Listu JmP. Woiewody Podolskiego do JmPana
Kanclerza W. Kor. — — — — — eod. fol.
Copia Responsu temuz JmPu Woiewodzie Podol-
skiemu — — — — — fol. 186
Copie de la Lettre de S. Ex. Mgr le Grand Chancellier
de la Couronne a Mr. de Reyna — — eod. fol.
Copia Literarum Serm.mi Regis ad Illmum Ducem
Curlandiæ — — — — — — eod. fol.
Copie de la Lettre de S. Ex Mgr le Grand Chancellier
de la Couronne a Sa Mste le Roy — — — fol. 187
Excerpt z Listu Xiążęcia Czetwortynskiego Władyki
Białoruskiego do Xiia JPnui Dolhorukiego — fol. 188.
Copia Literarum Civitatis Gedanensis ad Ser.mam
Regem — — — — — fol 189
Copia memoryału Generała Schwerina ablegata
Brandeburskiego, JoKr. Mci podanego — — fol 192
Copie de la Lettre de Mr. Hoffman Secretaire de
Sa Mste Prussienne a S. E. Mgr le Grand Chancellier
de la Couronne — — — — — fol 194
Copia memorialis Dni Hoffman ablegationis Bo-
russicæ Secretarij Sæ Regiæ Mstı porrecti — fol 195
Copia Responsi Celsissimi Ducis Curlandiæ ad
Literas Sæ Regiæ Mstis — — — — fol 196
Copia Listu JoKr. Mci do JmPana Woiewody Inowro-
cławskiego Generała Wielkopolskiego — — fol 198
Copia Listu JoKr. Mci do Urzędu Possessorki Dobr
Teuzna — — — — fol. 199
Copia Listu JoKr. Mci do Urzędu Starostow bez
Iurysdykcyi y Innych Obywatelow — fol. 200
Copia Listu JoKr. Mci do Urzędu Starostow Iury-
dycznych — — — — — fol. 201
Copia Listu JoKr. Mci do JmP. Woiewody
Chełminskiego — — — — — fol 202

Copia Listu J. K. Kr. mci do Trybunatu Korond. — fol	204
Copia memorialis Mgfci Dni Schwerin Ablegati Brandeburgici ad Sacram Regiam Mstem — fol.	205
Copia Literarum Illmi et Excellmi Dni Supremi Regni Cancellarij ad Eminentissimum Cardinalem Protectorem Regni — — — fol.	207
Copia Listu Jmt. Pa Woiewody Kijowskiego do Jmt. P. Kanclerza W. Kor. — — — eod. fol.	
Copia Responsu Jmt. P. Kanclerza W. K. temuz Jm. Panu Woiewodzice — — fol	209
Copia Listu J. K. Kr. mci do Wiel: Marszałka Trybunatu Korond. — — fol	210
Copia Listu J. K. Kr. mci do Deputatow Trybunatu Koronnego — — — fol	211
Copia Listu J. K. Kr. mosci do Wieln: Deputatow Trybunatu Korond. — — — eod. fol.	
Copia Listu J. K. Kr. mci do Trybunatu Kor — fol	212
Copia Listu J. K. Kr. mci do Wielebn. Prezydenta Trybunatu Koron. — — — fol.	213
Copia Literarum Illmi et Excellmi Dni Supremi Regni Cancellarij ad Illrmum Comitem de Ogilvi Sae Caesareae Majestatis Camerarium et Colonellum in Exercitu Suae Mstis. — — fol	214
Copia Literarum Illmi et Excellmi Dni Supremi Regni Cancellarij ad Eminentissimum Cardinalem Protectorem Regni — — eod. fol.	
Copia Listu J. K. Kr. mci do Jmt. P. Woiewody Kijowskiego — fol.	216
Copia Listu Jmt. Pa Woiewody Kijowskiego do Jmt. Pa Kanclerza W. Kor. — — fol	217
Copia Literarum Illmi et Excellmi Dni Supremi	

26

276

Regni Cancellarij ad Civitatem Gedanensem — fol. 218
Copie de la Lettre de S. Ex Mgr. le Grand Chancellier de la Couronne a S.te M.ste Imperiale Imperatrice Dovairiere Amelie — — — fol. 219
Copia Responsu Je. Kr mosci na List Imp.. Woiewody Kijowskiego — — — — — fol 221
Copia Literarum Dni Elerdt ad Illrmum et Ex Dnu Supremum Regni Cancellarium — — — fol 222
Copie de la Lettre de S. Ex Mgr le Nonce Apostolique a S. Ex Mgr le Grand Chancellier de la Couronne fol 228
Copia Literarum Illrmi et Exllmi Dni Supremi Regni Cancellarij ad Dnum de Katten Capitaneum Regiminis Equestris in Exercitu Prussico — 230
Copia Literarum Illrmi Nuntij Apostolici ad Illrmu Kredkowski Episcopum Culmensem — — eod fol.
Copia Listu Imp.a Woiewody Kijowskiego do Imp.a Kanclerza W. Kor. — — — — fol 233
Copia Literarum Illrmi et Ex Dni Supremi Regni Cancellarij ad Illrmum Nuntium Apostolicum — fol. 234
Copia Listu Imp. Hetmana W. Litt. do Imp. Kanclerza W.o Koronnego — — — — fol. 235
Informacya od Imp. Starosty Lendorfa Starosty Mscisławskiego — — — — fol. 236
Respons Imp. Kanclerza W. Kor. temuz Imp.anu Hetmanowi — — — — eod folio.
Copia Literarum Illrmi Nuntij Apostolici ad Illrmu et Exellmu Dnum Supremum Regni Cancellariu fol. 237
Copia Literarum Illrmi et Ex Dni Supremi Regni Cancellarij ad Illrmu Nuntium Apostolicu fol. 238
Copia Listu Imp.a Kanclerza W. Kor. do Imp.ana Moranskiego. — — — — fol. 239

Copia Listu JmP. Kanclerza W. Kor. do Miasta Poznania fol.	240
Copia Listu JmP. Kanclerza W. Kor. do JmX Kardynała Salerna — — — — — fol.	241
Copia Listu JmP. Woiewody Kijowskiego do JmPa Sekretarza Dembowskiego — — — fol.	242
Respons tegoż JmP. Sekretarza do tegoż JmPana Woiewody — — — — — fol.	243
Copia Listu JK Kr. Mci do JmP Woiewody Kijowskiego Marszałka Trybunału Koron. — eod. fol.	
Reprezentacye czynione JK Kr. Mci rożnymi czasy około Dobr Leszczynskich. — — — fol.	244
Copia Literarum Regis in Prussia ad Srmum Regem Poloniae — — — — — — fol.	248
Copia Literarum ejusdem Regis in Prussia ad Srmum Regem Poloniae	
Copia Literarum ejusdem Regis in Prussia ad Serenissimum Regem Poloniae — — — fol.	250
Copia Listu Miasta Lwowa do JmP Kanclerza Lith. fol.	251
Respons temuż Miastu ad praecedentes Literas. fol.	253.
Copia Listu JK M. Mci do JmP Woiewody Kijowskiego Marszałka Trybunału Kor. — eod. folio.	
Copia Listu JK Kr. Mci do Trybunału Kor. — fol.	255.
Copia Rescripti Sae Regiae Mtis ad Civitatem Gedanensem — — — fol	256
Copia Literarum Illrmi et Exi Dni Supremi Regni Cancellarij ad Rndissimum Accoramboni — fol	258
Copia Literarum Illrmi et Exi Dni Supremi Regni Cancellarij ad Dnum Baronem Puchet — fol.	259
Mandatum Sae Regiae Mtis de non transmittendo Sale Hallensi, ad Nobilem Magistratum Civitatis Elbingensis. — — — — — fol.	260

2.8.0